

TILINPÄÄTÖS 2015

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	6
1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	6
1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	8
1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	9
1.3.1. <i>Yleinen taloudellinen kehitys</i>	9
1.3.2 <i>Joensuun ja seutukunnan kehitys</i>	10
1.4 KAUPUNGIN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS	11
1.4.1. <i>Olellaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa ja taloudessa tilikaudella 2015</i>	11
1.4.2 <i>Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	13
1.5 KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ	14
1.6 YMPÄRISTÖTEKIJÄT	16
2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	19
2.1 VALVONTAYMPÄRISTÖ	19
2.2 RISKIENHALLINTA	20
2.3 KONTROLLITOIMENPITEET JA LAINMUKAISUUS	21
2.4 HALLINTOKUNTIEN LAUSUMAT SISÄISESTÄ VALVONNASTA JA RISKIENHALLINNASTA	21
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	25
3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	25
3.2 TOIMINNAN RAHOITUS	27
3.3 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	29
3.4 KOKONAISTULOT JA -MENOT	31
4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	32
4.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTyvISTÄ YHTEISÖISTÄ	32
4.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	32
4.3 OLELLAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	34
4.4 ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	34
4.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ VUONNA 2015.....	34
4.5 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	38
4.5.1 <i>Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut</i>	38
4.5.2 <i>Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut</i>	39
4.5.3 <i>Konsernitase ja sen tunnusluvut</i>	40
5. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	41
5.1. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	41
5.2 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	41

6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	45
6.1. STRATEGIAN JA PALVELUOHJELMIEN TALOUSARVIOVUODEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	45
6.2 PERUSKAUPUNGIN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	52
KAUPUNGINVALTUUSTO.....	52
TARKASTUSLAUTAKUNTA	53
KAUPUNGINHALLITUS.....	54
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA	63
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN TILAAJAJAOSTO	66
TUOTTAJAN NEUVOTTELUKUNTA	68
VARHAISKASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA.....	70
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA	75
VAPAA-AIKALAUTAKUNTA	84
LIIKETOIMINNAN JOHTOKUNTA	89
JOENSUUN ALUEELLINEN JÄTELAUTAKUNTA.....	92
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	93
6.3 LIIKELAITOSTEN JA RAHASTOJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	96
6.4 KONSERNIN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	96
6.5 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	104
6.5.1 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen	104
6.5.2 Investointien toteutuminen	106
6.5.3 Talousarvion rahoitusosan toteutuminen	116
6.5.4 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	117
7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	121
7.1 TULOSLASKELMA	121
7.2 RAHOITUSLASKELMA.....	122
7.3 TASE.....	123
7.4 KONSERNILASKELMAT	125
7.4.1 Konsernituloslaskelma.....	125
7.4.2 Konsernirahoituslaskelma	126
7.4.3 Konsernitase.....	127
8. KONSERNIN JA KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	131
8.1 KUNNAN JA KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	131
8.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	135
8.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	137
8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	137
8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	142
9. ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	147
9.1 LIIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET.....	147
Joensuun Vesi –liikelaitos.....	150
Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitos.....	174
Joensuun Työterveysliikelaitos.....	199
LIIKELAITOSTEN TUNNUSLUKUJEN SELITYKSET	212
9.2 RAHASTOJEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	215
Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelmaosan toteutuminen	217
Tulevaisuusrahasto	218
Elinkeinorahasto	222
9.3 TASEYKSIKÖIDEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	227
160 JOENSUUN TILAKESKUS-TASEYKSIKKÖ.....	229
10. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	241
11. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	242

1. Toimintakertomus

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen taloutta jo useamman vuoden vaivannut heikko talouskehitys jatkui vuoden 2015 aikana eikä lähivuosien ennusteta tuovan merkittävää helpotusta tilanteeseen. Kasvunäkymät ovat heikot ja julkisen talouden tilanne ei lähivuosina oleellisesti parannu. Haasteellisesta taloustilanteesta huolimatta kuntatalouden kokonaiskuva näyttää kohtuulliselta, vaikkakin kuntakohtaiset erot ovat hyvin suuria. Huolimatta jo useamman vuoden jatkuneesta verotulojen hitaasta kasvusta, työllisyystilanteen heikkenemisestä ja työttömyysvastuiden kasvusta sekä poikkeuksellisen suurista valtionosuusleikkauksista kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos nousi ennakkotietojen mukaan 0,27 mrd. euroa ylijäämäiseksi. Tulos säilyi käytännössä edellisvuoden tasolla, kun kunnallisten liikelaitosten yhtiöittämisen vaikutus huomioidaan. Kuntien nopeana jatkuneen velkaantumisen kasvu taittui, vaikkakin lainamäärä edelleen kasvoi.

Talouden heikosta suhdannetilanteesta huolimatta myös Joensuun kaupungin talous on koko kunta-sektorin tavoin kohtuullisella tasolla. Kaupungin vuoden 2015 tilikauden tulos muodostui 1,5 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilinpäätössiirrot huomioiden ylijäämä oli 3,6 milj. euroa. Tulos oli 3,4 milj. euroa budjetoitua parempi, mutta heikkeni selvästi, yli 9 milj. euroa, edellisvuoteen nähden.

Vuoden 2015 tulosta suhteessa talousarvioon nähden paransi erityisesti peruskaupungin tulos: peruskaupungin tilikauden tulos oli 4,6 milj. euroa alijäämäinen talousarviossa arvioidun 8,3 milj. euron alijäämän sijaan. Tilinpäätössiirtojen jälkeen alijäämä oli 3,0 milj. euroa. Talousarviossa arvioitua parempaan tulokseen siivitti erityisesti käyttötalouden ennustettua parempi kehitys sekä matalan korkotason ja ennakoitua pienemmän lainakannan kasvun johdosta alhaisena pysyneet korkomenot. Peruskaupungin käyttötalous toteutui runsaat 3 milj. euroa budjetoitua paremmin erityisesti talousarviossa arvioitua suurempien myyntivoittojen, konsernihallinnon, kaupunkirakennelautakunnan ja liiketoiminnan johtokunnan hyvän talouskehityksen ansiosta. Verotulojen kasvu ylsi haasteellisesta taloustilanteesta huolimatta 2,9 %:iin ja ylitti hienoisesti koko maan verotulojen kasvun (2,8 %). Valtionosuudet kasvoivat 3,0 %. Liikelaitosten yhteenlaskettu tulos, 3,0 milj. euroa, oli kokonaisuutena asetettua 2,45 milj. euron tavoitetta parempi, vaikkakin Joensuun Työterveys –liikelaitos jäi asetetusta tulostavoitteesta. Rahastojen tulos jäi sen sijaan tavoitteesta ylijäämän ennen rahastosiirtoa ollessa 3,1 milj. euroa. Talouden kohtuullisesta tuloksesta huolimatta, toimintakatteen kasvu on edelleen korkeahkolla tasolla; ulkoinen toimintakate kasvoi 4,0 %. Vuosikateprosentiksi muodostui 106 %.

Vuoden 2015 tulos toteuttaa strategiassa asetettuja taloustavoitteita. Strategian mukaisesti tilikauden tulos on positiivinen. Strategiassa asetettu lainakantatavoite (40 % verotulojen ja valtionosuuksien summasta) toteutui vielä vuoden 2015 aikana lainakannan jäädessä ennakoitua pienemmäksi. Vuoden 2015 lainakannaksi muodostui 2006 euroa/asukas, kun vuotta aiemmin lainaa oli 2002 euroa/asukas. Korkean investointitason johdosta strategian mukainen velkakatto on kuitenkin ylittymässä vuoden 2016 aikana jo päätettyjen investointien vuoksi.

Toimintaympäristön kehitys on jatkunut pääosin myönteisenä. Kaupungin väestömäärä on edelleen kasvussa. Väestömäärä oli ennakkotietojen mukaan vuoden 2015 lopussa 75 572, runsaat 500 henkilöä edellistä vuodenvaihdetta korkeampi. Rakentaminen jatkui talouden haasteellisesta tilanteesta huolimatta vilkkaana ja asuntoja valmistui ennätykselliset 840 kappaletta. Myös tontit kävivät edelleen hyvin kaupaksi ja tonttien myyntivoittoja kertyi suhdannetilanteeseen nähden hyvin, 5,5 milj. euroa. Työmarkkinoilla tilanne kuitenkin heikkeni vuoden aikana. Keskimääräinen työttömyysaste nousi 17,6 %:iin, kun se edellisvuonna oli 16,2 %. Työllisyystilanteen heikkeneminen näkyy myös mm. teollisuustyöpaikkojen määrän kehityksestä: työpaikkojen määrä väheni Joensuussa edellisvuoteen nähden 100 työpaikalla ja oli 5 081.

Kaupungin henkilöstömäärä oli 31.12.2015 työllistetyt mukaan lukien 6 064. Muutos edellisvuoteen nähden oli -108. Henkilötyövuosia kertyi 4 510, kun edellisvuonna henkilötyövuosien määrä oli 4 446. Kasvu kohdistuu sosiaali- ja terveystalouden sekä varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden alueelle. Sairauslomien määrä oli koko kaupungin tasolla 15,6 päivää henkilötyövuotta kohden, kun vuonna 2014 sairauslomia kertyi 15,4 päivää/henkilötyövuosi.

Vuoden 2015 aikana tarkasteltiin asetettujen tavoitteiden mukaisesti strategian ajantasaisuutta ja määriteltiin keskeisimmät strategian toteuttamista koskevat toimenpiteet vuosille 2015-2017. Päätöksenteon ja palveluiden näkökulmasta keskiössä vuoden aikana oli erityisesti sosiaali- ja terveystalouden uudistus. Uudistus eteni erityisesti maakunnallisella tasolla, kun maakunnan kunnat ja Heinäveden kunta sekä Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalveluiden kuntayhtymä tekivät lokakuun lopussa päätökset uuden sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän perustamisesta. Uusi kuntayhtymä, tuttavallisemmin Siun sote, on perustettu 1.1.2016 lukien, mutta palvelutuotanto siirtyy uuden kuntayhtymän vastuulle vuoden 2017 lukien. Sote –uudistus ja siihen kytkeytyvä aluehallinnon uudistus etenee myös valtakunnallisella tasolla. Vuoden 2016 aikana on päätetty uusien itsehallintoalueiden, maakuntien, linjauksista ja aluejaon perusteista. Tavoitteena on, että sosiaali- ja terveystalouden järjestämisen ja muita alueellisia tehtäviä siirtyy maakunnille 1.1.2019. Pohjois-Karjalassa tehty Siun soten valmistelu maakunnallisen sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseksi tukee tulevien maakuntien valmistelua. Pohjois-Karjalassa valmisteluun on lähdetty mukaan ennakkoluulottomasti ja etupainotteisesti; tavoitteena on edetä Siun sotesta meidän maakuntaan. Tulevat muutokset merkitsevät muutoksia myös kaupungin organisaatioon ja palveluihin. Sosiaali- ja terveystalouden siirtyessä uuden kuntayhtymän järjestämisvastuulle kaupungin henkilöstömäärä pienenee ja palveluiden rakenne muuttuu merkittävästi nykyisestä. Uuden Joensuun organisaatorakenteen ja toimintamallin valmistelu käynnistettiin silmällä pitäen vuotta 2017 ja tulevaa itsehallintoalueiden, maakuntien perustamista.

Investointitaso on ollut viime vuosina poikkeuksellisen korkealla tasolla. Vuoden 2015 aikana talonrakennuksen puolella keskeisiä investointihankkeita olivat muassa vuoden aikana valmistuneet Papinkadun lukion, Uimaharjun koulun ja Naljakan päiväkodin sekä käynnissä olevan Siilaisen terveysaseman peruskorjaus- ja laajennustöiden rakennushankkeet. Yhdyskuntatekniikan investoinneista merkittävin oli Suvantosillan peruskorjaushanke. Lähivuosien merkittävistä talonrakennushankkeista vuoden 2015 aikana hyväksyttiin Rantakylän uuden päiväkodin hankesuunnitelma ja kustannusarvio sekä Rantakylän liikunnan monitoimihallin hankesuunnitelma ja kustannusarvio. Joensuun ydinkeskustan kaupunkikuvan kehittäminen jatkui symmetrisen kaupunkiseudun toteuttamissuunnitelman valmistelulla. Kehittämiseen kytkeytyy asemaseudun kehittäminen: alueella käynnistettiin asemakaavan muutostyö ja alue nimettiin maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseksi kehittämisalueeksi.

Kaupungin talous on ollut viime vuosina ylijäämäinen. Lähtökohdat ovat tuleville vuosille kohtuulliset, vaikkakin talouden haasteet jatkuvat edelleen erityisesti talouden suhdannetilanteen heikkouden johdosta. Samanaikaisesti kaupungin väestömäärän kasvu ja väestön ikääntyminen kasvattavat palvelutarpeita. Vuoden 2016 talousarvio on lievästi ylijäämäinen, mutta talousarvion toteutumiseen liittyy riskejä erityisesti verotulokertymän ja käyttötalouden kustannuskehityksen osalta. Lisäksi lähivuosina jatkuva korkea investointitaso merkitsee kaupungin velkaantumisen jatkumista. Vuoden 2016 aikana valmistellaan tiiviisti siirtymistä maakunnallisen sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymään. Samanaikaisesti tulevan, uuden Joensuun organisaatorakenteen ja toimintamallin uudistus on keskeisessä asemassa. Valtakunnan tasolla sote – ja aluehallintouudistuksesta tehtävät päätökset vaikuttavat merkittävästi valmisteluun Joensuun sekä Pohjois-Karjalan tasolla ja päätöksiä seurataan ja niihin pyritään vaikuttamaan aktiivisesti.

Kaupungin luottamushenkilöt, viranhaltijat ja työntekijät ovat suoriutuneet erittäin hyvin vuoden 2015 tehtävistä ja tavoitteista. Lausun heille parhaat kiitokset hyvästä ja tuloksellisesta työstä Joensuun ja koko kaupunkiseudun puolesta.

Joensuussa 2.3.2016
Kaupunginjohtaja Kari Karjalainen

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Joensuun kaupunginvaltuuston jäsenmäärä valtuustokaudella 2013 - 2016 on 59 ja kaupunginhallituksen 11. Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen poliittiset voimasuhteet vuoden 2015 lopussa olivat:

	Valtuusto	Hallitus
SDP	16	3
KESK	14	2
KOK	10	2
PS	8	2
VIHR	6	1
VAS	4	1
KD	1	0

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat olivat vuonna 2015:

Puheenjohtaja	Merja Mäkisalo-Ropponen (SDP)
1. varapuheenjohtaja	Arto Pippuri (KOK)
2. varapuheenjohtaja	Juha Mustonen (KESK)

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat olivat vuonna 2015:

Puheenjohtaja	Markku Kauppinen (KESK)
1. varapuheenjohtaja	Eila Heinonen (SDP)
2. varapuheenjohtaja	Jussi Wihonen (PS)

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja.

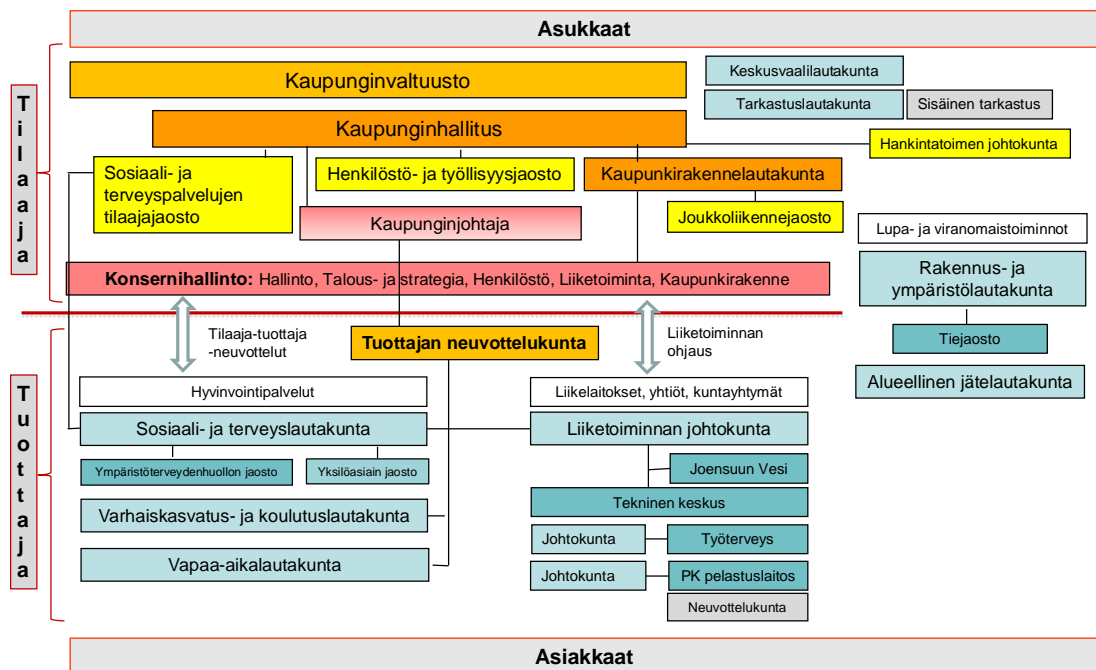
Joensuun kaupungin hallinnon järjestäminen ja toiminnan sekä talouden ohjaaminen on perustunut vuoden 2013 alusta lukien sovellettuun tilaaja-tuottaja – malliin. Tilaaja-tuottaja – toimintatapa on ohjausjärjestelmä, jossa vuosittaisessa talousarvioon sisältyvässä tilauksessa määritellään järjestettävien palvelujen laatu, määrä ja hinta. Talousarvion hyväksyy kaupunginvaltuusto. Tuottajan vastuulla on talousarvion ja tilauksen mukaisten palvelujen tuottaminen asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti.

Kaupungin organisaatiossa tilaajan toimielimiä ovat kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus jaostoineen, kaupunkirakennelautakunta ja joukkoliikennejaosto sekä keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta ja hankintatoimen johtokunta. Tuotantolautakuntia ja johtokuntia ovat puolestaan tuottajan neuvottelukunta, sosiaali- ja terveyslautakunta ja sen jaostot, vapaa-aikalautakunta, varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta, liiketoiminnan johtokunta sekä Pohjois-Karjalan pelastuslaitos – liikelaitoksen johtokunta sekä Joensuun Työterveys – liikelaitoksen johtokunta. Lisäksi kaupunkiorganisaatioon kuuluu lupa- ja viranomaistoimintoja (rakennus- ja ympäristölautakunta ja tiejaosto sekä alueellinen jätelautakunta).

Organisaatio säilyi vuoden 2015 aikana ennallaan.

Joensuun kaupungin organisaatio vuonna 2015:

Tilivelvolliset viranhaltijat on esitelty toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen yhteydessä toimielimittäin sekä tulosalueittain.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys

Maailmankaupan kasvu on hiipunut muun muassa Kiinan teollisuustuotannon hidastumisen ja teollisuusmaiden vähäisten investointien johdosta ja näkymät lähitulevaisuuteen ovat kahtiajakoiset; teollisuusmaissa kasvu on kiihtymässä, mutta samalla monien kehittyvien talouksien kasvunäkymät ovat heikentyneet. Euroalueen talous on kääntynyt kasvuun, erityisesti kulutuskyky on kohentumassa, mutta investoinnitkin elpyvät hitaasti. Poikkeuksellisen runsas maahanmuutto EU-alueelle tuo lisäsykkyksen kysyntään, mutta heikentää samanaikaisesti julkistalouksien tasapainoa. Laajapohjainen kasvu jatkuu myös Yhdysvalloissa. Sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa tuottavuuskasvu on kuitenkin hidastunut ja erityisesti Euroopan ikääntyvillä työmarkkinoilla tarvitaan rakenteellisia uudistuksia, joilla tuottavuuskasvun edellytyksiä voidaan kohentaa. Maailmankaupan riskit painottuvat edelleen alasuuntaan.

Suomen taloustilanne on jatkunut vaikeana ja vaikeuksien ennustetaan jatkuvan seuraavien parin vuoden aikana heikkojen kasvunäkymien ja julkisen talouden haasteiden johdosta. Vuonna 2015 BKT:n kasvuksi muodostui ennakkotietojen mukaan 0,5 %. Tavaroiden ja palvelujen vienti aleni yksipuolisen viennin rakenteen ja korkean kustannustason johdosta. Myös tuonti supistui. Yksityinen ja julkinen kysyntä lisääntyivät lievästi. Teollisuustuotannon pitkään kestänyt alamäki jatkui edelleen. Kuluttajahinnat, inflaatio, laskivat vuonna 2015 0,2 %. Vaimea talouskasvu jatkuu myös lähivuosina: BKT:n kasvuksi vuosina 2016-2017 ennustetaan 1,2 %.

Työmarkkinoiden tilanne on pysynyt edelleen heikkona. Työttömyysasteen nousu jatkui ja koko vuoden työttömyysaste oli Tilastokeskuksen mukaan 9,4 %, kun se vuonna 2014 oli 8,7 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut nopeasti jo noin 115 000 henkeen ja rakennetyöttömien määrä on ylittänyt 200 000 rajan. Myös työllisten määrä on laskussa: työllisyysaste oli 68,1 %, mikä on 0,2 % -yksikköä pienempi kuin edellisen vuoden keskiarvo. Työn tuottavuuden kehitys on vaisua. Vuosina 2016 ja 2017 työllisyyden ennustetaan paranevan 0,4 %:lla vuodessa. Työttömyysasteen ennustetaan pysyttelevän vuoden 2015 lukemissa vuonna 2016, mutta kääntyneen jälkeen laskuun.

Suomen julkinen talous on vajonnut pitkäkestoisesti alijäämäiseksi vaisun talouskasvun, ikään-
tymisestä aiheutuvan menopaineen sekä talouden rakennemuutoksen vuoksi. Julkisyhteisöjen alijäämä ylitti EU:n 3 %:n viitearvon jo vuonna 2014 ja julkisyhteisöjen nopeasti kasvava velka on ylittämässä 60 %:n viitearvon. Julkisen talouden sektoreista valtio ja kunnat ovat selvästi alijäämäisiä, työeläkesektori ylijäämäinen ja muut sosiaaliturvarahastot lievästi alijäämäisiä. Välittömät menoleikkaukset hidastavat menokasvua ja pienentävät alijäämää alle 3 %:n viitearvon, mutta julkinen talous pysyy myös lähivuosina alijäämäisenä, eikä talouskasvu yksistään riitä korjaamaan julkisen talouden epätasapainoa.

Kuntatalouden tilanne on jatkunut kireänä. Kunnat ovat jatkaneet taloutensa sopeuttamista pyrkien hidastamaan erityisesti ikääntymisestä aiheutuvaa menojen kasvua. Sopeuttamistoimenpiteiden seurauksena kuntien kokonaiskuva näyttää kohtuulliselta, mutta kuntakohtaiset erot ovat hyvin suuria. Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2015 tilikauden tulos oli ennakkotietojen mukaan 0,27 mrd. euroa ylijäämäinen. Tulos pysyi lähes edellisvuosien tasolla, kun kunnallisten liikelaitosten yhtiöittämisistä aiheutuneet vaikutukset eliminoidaan. Verotulojen kasvu oli edelleen vaihtelevaa; verotulot kasvoivat 2,8 %, mutta kunnallisverotulojen kasvu jäi 1,8 %:iin vaikka 98 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2015. Valtionosuudet pysyivät käytännössä edellisvuoden tasolla. Kuntien velkaantumisen kasvu hidastui, keskimääräinen lainakanta oli asukasta kohden 2 793 euroa.

1.3.2 Joensuun ja seutukunnan kehitys

Joensuun seutukuntaan kuului vuoden 2015 alussa seitsemän kuntaa: Joensuun ja Outokummun kaupungit sekä Kontiolahden, Liperin, Polvijärven, Ilomantsin ja Juuan kunnat.

Joensuun kaupunki on väestömäärältään mitattuna maan 12. suurin kaupunki. Kaupungin asukasluku oli vuoden lopussa Väestörekisterikeskuksen mukaan 75 572. Väestömäärän kehitys jatkui vuoden 2015 aikana myönteisenä. Vuodenvaihteen virallista asukaslukua ei vielä ole julkaistu, mutta vuoden 2015 väestömäärä on noin 500 edellistä vuodenvaihdetta korkeampi. Positiivista väestökehitystä selittää erityisesti muuttovoitto: muuttovoittoa kertyi ennakkotietojen mukaan siirtolaisuus mukaan lukien 486. Koko maan kehityksen tavoin syntyneiden määrä laski vuoden 2015 aikana Joensuussa ja oli 735. Kuolleiden määrä oli 740. Joensuun hyvän väestökehityksen siivittämänä koko seutukunnan väestökehitys jatkui myönteisenä. Vuoden 2015 lopussa seutukunnan väestömäärä oli 124 805, runsaat 300 henkilöä edellisvuotta korkeampi. Seutukunnan kasvu keskittyi entistä voimakkaammin Joensuun kaupungin ja Kontiolahden kunnan alueille. Liperissä väestömäärä pysyi käytännössä edellisvuoden tasolla ja muissa seudun kunnissa väestömäärä väheni vuoden 2015 aikana.

Pohjois-Karjalan aluetalouden tilanne on säilynyt koko maan tilanteeseen nähden kohtuullisena. Maakunnan kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto laski vuoden 2015 alkupuoliskolla 1,3 %, kun koko maan vastaava luku oli -1,1 %. Joensuun seudulla kehitys on ollut aavistuksen maa-
kuntaa ja koko maata parempaa; liikevaihto kasvoi 0,1 %. Vahvimmassa vireessä on ollut muovi- ja metallituotteiden valmistus; muovituotteiden valmistus kasvoi 13,7 % ja metallituotteiden valmistus 10,0 %. Metalliteollisuuden valmistuksen kasvulukemat jäivät pienemmiksi (3,6 %), mutta alan suuren volyymin johdosta kasvu euroissa nousi korkeaksi. Myös palveluiden kasvu oli

suhteellisen pientä, 0,9 %, mutta rahassa mitattuna kasvu oli merkittävä. Merkittävää on myös, että Joensuun seudun vienti kasvoi alkuvuodesta 2015 noin 2,4 %, kun valtakunnan tasolla vienti laski 4,6 %.

Tilastojen viiveen johdosta liikevaihdon ja työpaikkamäärän kehitys loppuvuoden osalta ei ole vielä tiedossa, mutta talouden haasteellinen tilanne näkyy edelleen yritystoiminnan luvuissa. Suhdannetilanteen vaikeus näkyy erityisesti teollisuustyöpaikkojen tiedoissa: työpaikkoja oli Joensuun seudulla vuoden 2015 lopussa 8 535, 46 työpaikkaa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Negatiivinen työpaikkakehitys on jatkunut nyt neljä vuotta peräkkäin, mutta vuosittainen lasku on hidastunut. Joensuun teollisuustyöpaikkojen määrä väheni edellisvuoteen nähden 100 työpaikalla ollen 5 081. Mikään yksittäinen toimiala ei ole merkittävästi kasvanut tai vähentynyt, vaan kasvua ja vähentymistä on tasaisesti eri toimialoilla.

Työllisyystilanteen heikkeneminen jatkui edelleen vuoden 2015 aikana sekä Joensuussa että koko seutukunnassa. Työttömyysaste oli kuukaudesta riippuen vuoden aikana Joensuussa 0,6-2,1 % - yksikköä korkeammalla tasolla kuin vuonna 2014. Keskimääräiseksi työttömyysasteeksi muodostui 17,6 %, kun vuonna 2014 oli 16,2 % ja vuonna 2013 15,9 %. Työttömiä työnhakijoita oli keskimäärin 6 148. Joulukuussa 2015 työttömiä työnhakijoita oli 6 686 ja työttömyysaste oli 19,1 %.

Seutukunnan keskimääräinen työttömyysaste nousi 16,4 %:iin, kun se vuotta aiemmin oli 15,2 %. Työllisyystilanne on ollut haasteellinen koko maassa, mutta Joensuun ja koko seutukunnan työttömyysasteet ovat edelleen korkealla tasolla koko maan lukuihin nähden: koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli työ- ja elinkeinoministeriön tilastojen mukaan 13,4 %. Työllisyystilanne on ollut vaikea myös suurissa kaupungeissa ja vuoden 2015 keskimääräinen työttömyysaste oli Joensuuta korkeampi Kotkassa, Lahdessa ja Tampereella.

1.4 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

1.4.1. Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa ja taloudessa tilikaudella 2015

Toiminta

Kaupungin hallinnon järjestäminen on perustunut vuoden 2013 alusta lukien tilaaja-tuottaja – toimintatavan mukaiseen ohjausjärjestelmään. Kaupungin organisaatioon ei vuoden 2015 alusta lukien tullut muutoksia. Vuoden 2015 aikana kuitenkin valmisteltiin organisaatorakenteeseen vuoden 2016 alusta voimaantulevia muutoksia. Keskeisin muutos on kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston perustaminen.

Kaupungin kesäkuussa 2013 hyväksytyn päästrategian, Rajaton tulevaisuus, ajantasaisuutta tarkasteltiin kevään 2015 aikana. Strategian päivitys, jossa nostettiin esille linjaukset ja toimenpiteet, joiden toteuttamista pidetään tärkeänä vuosina 2015-2017, hyväksyttiin toukokuussa. Strategian mukaisten elämänkaareen perustuvien toimeenpano-ohjelmien sekä kaupunkirakenneluohjelman toteutumisesta on raportoitu osavuosisikatsausten yhteydessä.

Vuoden 2015 aikana valmisteltiin maakunnallisen sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistä. Kaupunginvaltuusto käsitteli maakunnan sote-mallia koskevaa loppuraporttia toukokuussa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Joensuun osalta lokakuussa Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän perustamisen. Joensuun ohella muut maakunnan kunnat sekä Heinävesi hyväksyivät kuntayhtymän perustamisen. Kuntayhtymään siirtyy vuoden 2017 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä. Kuntayhtymä on myös erikoissairaanhoidon mukainen sairaanhoitopiiri sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukainen erityishuoltopiiri. Kuntien ja kuntayhtymien sote-henkilöstö siirtyy kuntayhtymän palvelukseen.

Maankäyttöä koskevat asiat olivat keskeisesti esillä vuoden aikana. Syyskuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi maankäytön toteuttamisohjelman sekä käynnisti asemanseudun asemakaavan muutostyön ja nimesi alueen maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 110 §:n mukaiseksi kehittämisalueeksi. Vuoden aikana hyväksyttiin Heinävaaran osayleiskaava sekä merkittävä määrä asemakaavan muutoksia. Kesäkuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi Joensuun viherkaavan. Lähi vuosien merkittävistä talonrakennushankkeista vuoden 2015 aikana hyväksyttiin Rantakylän uuden päiväkodin hankesuunnitelma ja kustannusarvio sekä Rantakylän liikunnan monitoimihallin hankesuunnitelma ja kustannusarvio.

Kaupungin taloustilanne oli keskeisesti esillä vuoden 2015 aikana. Kaupunginvaltuusto käsitteli talousarviota koskevia muutoksia huhti- ja syyskuun kokouksien yhteydessä. Toukokuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2014 tilinpäätöksen ja keskusteli kesäkuussa vuoden 2016 talousnäkömistä. Vuoden 2016 veroprosentit hyväksyttiin lokakuussa. Talousarvion vuodelle 2016 ja vuosia 2016-2018 koskevan taloussuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi marraskuun toisessa kokouksessa. Osavuosikatsauksia käsiteltiin helmi-, huhti-, elo- ja lokakuussa. Kaupunginvaltuusto myönsi vuoden aikana omavelkaisen takauksen tytäryhtiöidensä Joensuun Kodit Oy:n ja Kiinteistö Oy Uimaharjun Hakan lainan vakuudeksi.

Kaupunginvaltuusto otti syyskuussa kantaa myös junaliikenteen kehittämiseen liittyen liikenne- ja viestintäministeriön ja VR:n suunnitelmaan lakkauttaa Joensuuta koskevia junaliikenneyhteyksiä.

Talous

Peruskaupungin vuoden 2015 talousarvio oli talousarviomuutosten jälkeen 8,3 milj. euroa alijäämäinen. Liikelaitokset ja rahastot huomioiden talousarvio oli 1,9 milj. euroa alijäämäinen. Muutokset alkuperäiseen talousarvioon nähden olivat pieniä; peruskaupungin alkuperäinen talousarvio oli 8,1 milj. euroa alijäämäinen ja ulkoisen tuloksen mukainen talousarvio 1,9 milj. euroa alijäämäinen.

Kaupungin vuoden 2015 tilikauden tulokseksi muodostui 1,5 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 3,6 milj. euroa. Tulos oli 3,4 milj. euroa budjetoitua parempi, mutta 9,1 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Vuoden 2014 tilikauden tulos oli 10,7 milj. euroa ylijäämäinen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen ylijäämä oli 7,2 milj. euroa.

Peruskaupungin tilikauden tulos oli 4,6 milj. euroa alijäämäinen ja alijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 3,0 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 3,7 milj. euroa talousarviossa arvioitua parempi. Peruskaupungin käyttötalous toteutui 3,2 milj. euroa budjetoitua pienempänä. Käyttötalouden toteutumaa selittää erityisesti talousarviossa arvioitua suuremmat myyntivoitot sekä konsernihallinnon, kaupunkirakennelautakunnan ja liiketoiminnan johtokunnan (tekninen keskus) hyvä kehitys suhteessa talousarvioon. Myyntivoittoa kertyi kokonaisuutena lähes 1,4 milj. euroa arvioitua enemmän. Kaupunkirakennelautakunnan toteutuma alitti talousarvion lähes 1,5 milj. eurolla, liiketoiminnan johtokunnan toteutuma 0,8 milj. eurolla ja konsernihallinnon toteutuma lähes 0,7 milj. eurolla. Kaupunginvaltuuston sitovuustasolla talousarvio ylittyi kaupunginvaltuuston, työllistämisen tulosalueen, sosiaali- ja terveystalouden maksuosuuksien, koulutuspalveluiden ja konservatorion sekä vapaa-aikalautakunnan hallintopalveluiden osalta. Toimintakatteen kasvu edellisvuoteen nähden oli 3,9 %. Vuonna 2014 toimintakatteen kasvu oli 3,5 %, kun Joensuun Tilakeskuksen muutoksen vaikutus liikelaitoksesta taseyksiköksi toimintakatteen kasvusta puhdistetaan. Ulkoinen toimintakate kasvoi 4,0 %, kun kasvu edellisvuonna oli 3,6 %.

Verotuloja kertyi kokonaisuutena 262,0 milj. euroa, kun talousarviossa verotulokertymäksi arvioitiin 262,5 milj. euroa. Verotulojen kasvu oli 2,9 % ja toteutumaprosentti 99,8 %. Kunnallisvero- ja kiinteistöverokertymä jäi talousarviossa arvioitua pienemmäksi. Kunnallisveroja kertyi n. 1,0 milj. euroa arvioitua vähemmän loppuvuoden kuntaryhmän oikaisujen johdosta. Kiinteistöverokerty-

mä jäi n. 0,4 milj. euroa talousarviosta aiempiin vuosiin kohdistuvien oikaisujen johdosta. Yhteisövero sen sijaan kertyi 0,8 milj. euroa arvioitua enemmän.

Valtionosuuksia kertyi 129,0 milj. euroa, noin 0,15 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän toteutumaprosentin ollessa 99,9 %. Kertymä jäi talousarviosta valtionosuuksiin vuodenvaihteessa tehtyjen oikaisujen perusteella (toteutuneet oppilas- ja muut suoritemäärät, kunnan omarahoitusosuus).

Peruskaupungin osalta rahoitustuottoja kertyi runsas 0,1 milj. euroa arvioitua enemmän. Rahoituskulut toteutuivat lähes 1,2 milj. euroa talousarviota pienempänä. Toteutumaan vaikutti korkotason alentuminen sekä talousarviossa arvioitua pienempi lisälainannoston tarve.

Peruskaupungin osalta poistoja kertyi 22,1 milj. euroa, runsas 0,1 milj. euroa talousarviota enemmän. Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat lähes 18 % edellisvuoteen nähden korkean investointitason johdosta.

Liikelaitoksista Joensuun Vesi ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos saavuttivat asetetut tulostavoitteet. Joensuun Työterveyden tilikauden tulos jäi asetettua tavoitetta heikommaksi. Liikelaitosten yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 3,0 milj. euroa, kun talousarvion mukainen tavoite oli 2,45 milj. euroa. Liikelaitosten yhteenlaskettu ylijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 3,6 milj. euroa. Elinkeinorahaston tulos oli 0,7 milj. euroa ja tulevaisuusrahaston ylijäämä ennen satunnaisia eriä ja varauksia 2,4 milj. euroa. Ylijäämä rahastosiirron jälkeen oli 2,3 milj. euroa. Rahastojen tuottotavoitteeksi asetettiin talousarviossa 5,3 %. Elinkeinorahaston tuotto oli 4,1 % ja tulevaisuusrahaston tuotto 3,7 %, rahastosiirto huomioiden 4,0 %.

Vuosikateprosentiksi muodostui 106 %, kun se edellisvuonna oli 136 %.

Lainamäärä kasvoi maltillisesti ja jäi talousarviossa arvioitua pienemmäksi. Vuoden 2015 lainakannaksi muodostui 2006 euroa/asukas, kun edellisvuonna lainaa oli 2002 euroa/asukas.

1.4.2 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin vuoden 2015 tulos muodostui ennakoitua paremmaksi, mutta tulos heikkeni selvästi edellisvuoteen nähden. Ylijäämäisestä tuloksesta huolimatta toimintakatteen kasvu oli suhteellisen nopeaa ja edelleen koko maan kehitystä korkeampaa. Lainakannan kasvu oli hyvin maltillinen, mutta korkean investointitason johdosta lainakanta vääjäämättä lähivuosina nousee.

Kaupungin taloudellinen tilanne on suhdannetilanne huomioiden kohtuullisen hyvällä tasolla, mutta talouden haasteet kuitenkin jatkuvat lähivuosina. Vuoden 2016 talousarvio on 0,6 milj. euroa ylijäämäinen. Heikon suhdannetilanteen myötä verotulojen kasvu on edelleen hidasta. Valtionosuusleikkausten ja indeksikorotusten jäädytysten seurauksena hidastunut valtionosuuksien kasvu jatkuu, vaikkakin kaupunki hyötyi merkittävästi valtionosuusuudistuksesta ja valtionosuuksien kustannustason tarkistus lisää vuonna 2016 kaupungin saamia valtionosuuksia. Vaikea työllisyystilanne ja kuntien kasvaneet vastuut työllisyyden hoidossa näkyvät kuntien taloudessa erityisesti kasvaneina työmarkkinatukimenoina. Uusien toimitilojen myötä käyttötalouden menot kasvavat edelleen erityisesti koulu- ja päivähoitopalveluissa. Uudet toimitilat yhdessä korkean yhdyskuntatekniikan investointitason seurauksena ovat nostaneet myös kaupungin poistotasoa.

Vuoden 2016 talousarvion toteutumisen riskit liittyvät erityisesti verotulokertymään sekä käyttötalouden toteutumaan. Hitaan talouskasvun ja heikkenevän työllisyyden tilanteessa verotulokertymän toteutumiseen liittyy merkittävä riski. Tätä lisää vuoden 2015 arvioitu pienempi verotulokertymä erityisesti kunnallisveron osalta. Käyttötalouden osalta merkittävimmät riskit liittyvät sosiaali- ja terveystalouden talousarvioon, jossa vuoden 2015 toteutuma on käytännössä vuoden 2016 talousarvion tasolla ja talousarviossa pysyminen edellyttää menokasvun pysäyttämistä kokonaan. Rakenteellisten muutosten ja toimintaprosessien jatkuva kehittäminen ovat avainasemassa. Lainakanta nousee jo päätettyjen investointien seurauksena, mutta toimitilainvestointien osalta määrää tulisi laskea 3-5 vuoden tähtäyksellä.

Maakunnallisen sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän toimintaa valmistellaan vuoden 2016 aikana. Koko maakunnan sekä Heinäveden kunnan sosiaali- ja terveystaloudet sekä erikoissairaanhoidon ja erityishuollon palvelut siirtyvät uudelle kuntayhtymälle vuoden 2017 alusta lukien. Samanaikaisesti koko maan tasolla valmistellaan uusia itsehallintoalueita, maakuntia, joihin on tavoitteena siirtyä vuoden 2019 alusta lukien. Muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia kaupungin organisaatioon. Uuden Joensuun toimintamallia ja organisaatiota valmistellaan vuoden 2016 aikana.

Haasteellinen taloustilanne heijastuu edelleen suoraan myös työllisyyden kehitykseen. Työttömyysasteen heikentyminen jatkui vuoden 2015 aikana ja riski työllisyystilanteen heikkenemisestä edelleen on korkea. Kaupungin väestökehitys jatkunee edelleen myönteisenä; erityisesti muutto- liike on ollut viime vuosina kaupungin väestökehityksen kannalta myönteistä.

1.5 Kaupungin henkilöstö

Joensuun kaupungilla laaditaan vuosittain henkilöstöraportti, joka sisältää henkilöstömme tilasta, toiminnasta, tuloksista sekä kustannuksista kertovia tunnuslukuja. Osana raporttia seuraamme myös, kuinka olemme toteuttaneet henkilöstöohjelmassamme määritettyjä tavoitteita. Kirjaamme raporttiin lisäksi uusia toimintatapoja, joilla haluamme parantaa työskentelyämme. Vuonna 2015 palkkasumma ilman sivukuluja oli 169,5 milj. euroa. Vastaava summa vuonna 2014 oli 165,9 milj. euroa.

Henkilöstömäärä vuoden 2015 lopussa oli 6 064, vuoden 2014 vastaava luku oli 6 172, eli vähennystä vuodessa 108 henkilöä. Luvut sisältävät vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön ja työllistetyt sekä pelastuslaitoksen sopimuspalomiehet ts. ovat vakinaisia, mutta osa-aikaisia, heitä oli vuonna 2015 yhteensä 491 ja vuonna 2014 531.

Vuodelle 2015 henkilöstösuunnitelmassa ennakoitiin henkilöstömäärän kasvua. Osin ennakoitu kasvu selittyi lisääntyvillä palvelutarpeilla ja kuntien vastuilla (vammapalvelut, hoito- ja hoivapalvelut, päivähoito, työmarkkinatuki). Erityisesti henkilöstömäärään vaikutti kuitenkin se, että kaupungilla on tavoite vähentää ostoja vammaispalveluissa sekä palveluasumisessa.

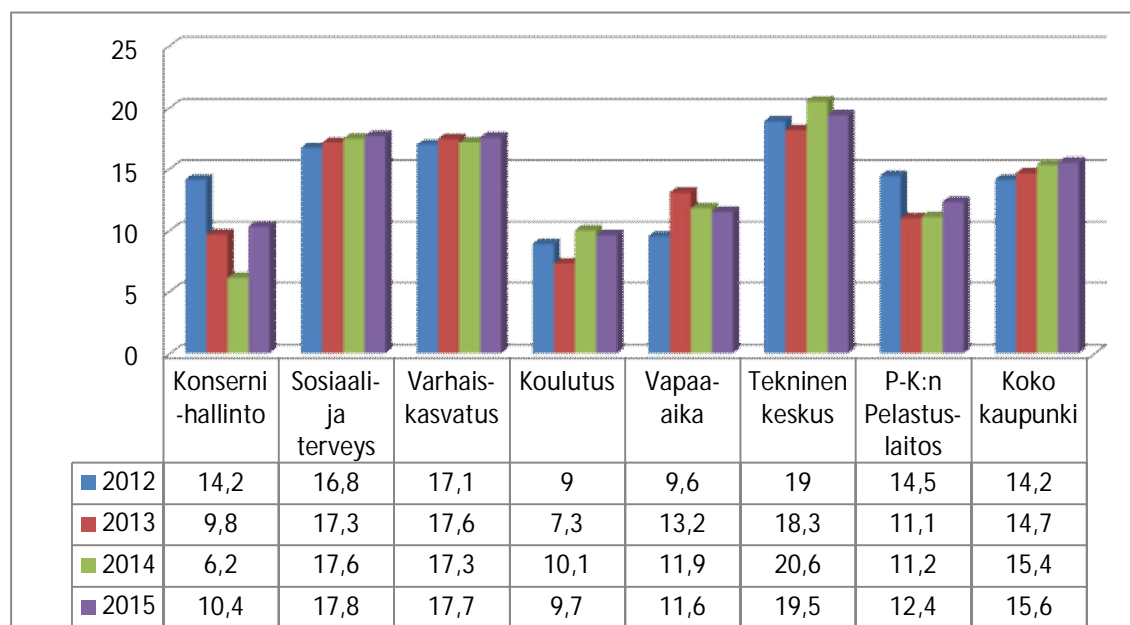
Vuoden 2015 henkilöstösuunnitelmassa asetettiin tavoitteeksi vähentää vakituista henkilöresursseja eläkepoistumaa hyödyntäen 25 henkilötyövuotta. Toisaalta suunnitelmassa ennakoitiin 85 henkilötyövuoden lisäystä. Erilaiset liikkuvat tekijät yhteenlaskettuna vuoden 2015 henkilöstösuunnitelman taso oli sellainen, että siinä ennakoitiin 60 henkilötyövuoden lisäystä vuoteen 2014 verrattuna. Suunnitelma on siis pitänyt varsin tarkasti paikkansa.

Henkilöstömäärän jakautuminen

Organisaatio	Vakinaiset		Määräaikaiset*		Yhteensä		HTV		HTV muutos
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014-2015
Konsernihallinto	188	189	44	56	232	245	198	210	12
Varahenkilöstö	95	100	17	22	112	122	76	67	-9
Varhaiskasvatus	628	615	147	158	775	773	660	666	6
Koulutus	717	726	353	367	1070	1093	742	753	11
Sosiaali- ja terveys	1594	1613	554	519	2148	2132	1744	1788	44
Hallinto	30	25	15	13	45	38	36	36	0
Sosiaalipalvelut	280	289	92	87	372	376	300	308	8
Terveyspalvelut	413	430	84	106	497	536	423	454	31
Hoito- ja hoivapalvelut	829	828	352	298	1181	1126	943	945	2
Ympäristöterveys	42	41	11	15	53	56	42	45	3
Vapaa-aika	221	227	73	67	294	294	240	237	-3
Tekninen keskus	409	397	78	79	487	476	426	421	-5
Joensuun Vesi	48	48	4	4	52	52	50	50	0
Joensuun Työterveys	40	38	10	11	50	49	38	39	1
P-K pelastuslaitos	781	736	40	43	821	779	272	279	7
Yhteensä	4721	4689	1320	1326	6041	6015	4446	4510	64

Sairauspoissaolot nousivat Joensuun kaupungilla v. 2015. Yhtä tehtyä henkilötyövuotta kohden vuonna 2015 sairauspoissaoloja oli keskimäärin 15,6 pv/henkilö. Vuonna 2014 vastaava luku oli 15,4 pv/henkilö. Edellisvuoteen verrattuna sairauspoissaolot nousivat 0,2 pv/työntekijä.

Koko henkilöstön sairauspoissaolopäivät tehtyä henkilötyövuotta kohden

On syytä huomioida, että 49,4 prosentilla henkilöstöstä ei ollut sairauspoissaoloja lainkaan vuonna 2015. Vastaava luku vuonna 2014 47,8 %.

1.6 Ympäristötekijät

Ympäristötilinpäätökseen on koottu ne tulot ja menot, jotka ovat vuonna 2015 kohdistuneet toimenpiteisiin, joiden ensisijainen kohde on ollut ympäristönsuojelu. Ympäristötilinpäätös on koottu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta 3.2.2009 noudattaen.

Tässä ympäristötilinpäätöksessä esitetään vuoden 2015 osalta vain sellaiset taloudelliset tunnusluvut, jotka ovat saatavissa kaupunkirakenneyksikön ja lupa- ja viranomaistoimintojen osalta ilman erillistä laskentaa. Ympäristötilinpäätöksessä on esitetty myös muutamassa kohdassa sellaiset kulut ja tuotot, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun, mutta joita ei ole maksettu kaupunkirakenneyksikön tai ympäristönsuojeluyksikön talousarviosta. Tämä on mainittu kussakin kohdassa erikseen.

Kaikki henkilöstökustannukset ja yleisen ympäristöhallinnon tuotot sisältyvät kohtaan 9 Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet.

Tämä ympäristötilinpäätös koskee ensisijaisesti Joensuun kaupunkirakenneyksikön ja lupa- ja viranomaistoimintojen toimintaa. Kaupungin liikelaitokset raportoivat itse oman toimintansa. Joensuun Vesi -liikelaitos vesihuollon ja jätevesien käsittelyn osalta, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos öljyvahinkojen torjuntaan liittyvien kulujen osalta sekä Puhas Oy yhdyskuntajätehuollon osalta.

Kaikki luvut tässä ympäristötilinpäätöksessä on esitetty arvonlisäverottomina eivätkä ne sisällä poistoja. Otsikot selkeyttävät asiakirjan ulkoasua ja nopeuttavat tietojen löytymistä

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu

Kulut

Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö on seurannut kaupunki-ilman laatua vuodesta 2003 lähtien. Ilmanlaatua seurataan mittaamalla typen oksidien ja hengitettävien hiukkasten pitoisuuksia. Mittausasema sijaitsee osoitteessa Koskikatu 1. Vuoden 2010 joulukuussa aloitettiin pienhiukkasten mittaus siirrettävällä mittausasemalla, joka vuonna 2012 siirrettiin Muuntamontie 5 piha-alueelle.

Ilmanlaadun seurannan kustannukset olivat 1 200 euroa. Mittauslaitteiden huollon ja ylläpidon kustannukset olivat 1 595 euroa.

Laskeumaa tarkkaillaan Salpakadun varikon näytteenottopisteessä. Laskeumatarkkailun kustannukset olivat 1 595 euroa. Kustannukset eivät sisällä henkilötyön kustannuksia.

Joensuun kaupungin tekninen keskus huolehti keväällä hiekoitushiekkojen poistosta Pielisjoen länsipuolella. Destia Oy:n kokonaishintaiset alueurakat käsittävät kaupungin muut alueet. Tehokas hiekoitushiekan poisto vähentää pölyhaittoja ja parantaa ilmanlaatua keväisin. Hiekoitushiekan poistamisen kustannukset olivat Teknisen keskuksen osalta 211 700 euroa. Kesäaikaisen pölyämisen estämiseen hiekkapintaisilla alueilla käytetään pölyn sidontaan suolaa. Pölynsidonnan kustannukset Teknisen keskuksen alueella olivat 11 674 euroa. Alueurakoiden osalta tietoja ei ole saatavissa.

Vesien suojelu ja jätevesien käsittely

Kulut

Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö ylläpitää Enon Hepolammessa olevaa ilmastuslaitteistoa. Ilmastuksen kustannukset muodostuvat sähköstä ja huoltokustannuksista. Käyttökulut olivat 1 037 euroa.

Jätevesien käsittelyn kulut ja tuotot kuuluvat Joensuun vesi-liikelaitoksen tilinpäätökseen.

Jätehuolto

Tuotot

Jätehuollon osalta ei ollut tuloja koska Joensuu ei kerännyt jätemaksun perusmaksun kuntaosuutta.

Kulut

Jätehuoltoon liittyviä viranomaistoiminnan henkilöstökuluja ei seurata erikseen. Jätehuoltoon liittyviä kuluja muodostuu vuosittain myös puistojen hoitoon sekä metsäyksikköön. Kaikki nämä kulut kirjautuvat ao. yksiköiden toimintakuluihin eivätkä kaikki ole eroteltavissa.

Tonttipalvelut vastasi Enon Harpatissa sijaitsevan Enon kunnan vanhan varikkoalueen siivoamisesta ja jätteiden toimittamisesta asianmukaiseen käsittelyyn. Tontille oli kerääntynyt vuosien saatossa rakennusjätteitä, betonijätettä, käytöstä poistettuja öljysäiliöitä ym. käyttökeltovotonta tavaraa, joka aiheutti ympäristön pilaantumisen vaaraa ja yleistä epäsiisteyttä. Siivoustyön ja jätteiden käsittelyn kokonaiskustannukset olivat 14 659 euroa.

Kaupunkirakenneyksikkö seuraa vanhojen käytöstä poistettujen kaatopaikkojen vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin. Nämä ovat Enon Paukkajan, Pyhäselän Hammaslahden, Kiihtelysvaaran, Koveron, Tuupovaaran, Ukkolan ja Öllölän kaatopaikat. Seurantojen kustannukset olivat 2 529 euroa.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Kulut

Enossa Purokyläntien perusparannustyön yhteydessä havaittiin öljyllä pilaantuneita maa-aineksia. Pilaantuminen on todennäköisesti peräisin viereisellä polttonesteen jakeluasemalla 1960-luvulla tapahtuneesta dieselvuodosta. Kaupunkirakenneyksikön tonttipalvelut maksoi pilaantuneen maan puhdistustöiden kustannukset, jotka yhteensä olivat 9 680 euroa. Näistä kustannuksista haettiin korvauksia Öljysuojarahastolta, sillä kaupunki maanomistajana ja nykyinen jakeluasemayrittäjä ovat syyttömiä 1960-luvulla tapahtuneeseen öljyvahinkoon. Hakemus on edelleen käsittelyssä Öljysuojarahastossa.

Kaupunkirakenneyksikön tonttipalvelut maksoi Penttilänrannan teollisuuskaatopaikan jälkitarkailun, jonka kustannukset vuonna 2015 olivat 6 245 euroa.

Melun ja tärinän torjunta

Kulut

Kaupunkirakenneyksikkö teetti meluselvityksiä kaavoitukseen liittyen. Kustannukset olivat 7 648 euroa. Ympäristömelua on mitattu virkatyönä. Melumittauslaitteiston ylläpito- ja asiantuntijapalveluidenkustannukset olivat 240 euroa. Lisäksi hankittiin uusi melumittari 4 467 euroa ja melumittausohjelma 1 480 euroa.

Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu

Kulut

Kaupunkirakenneyksikkö kunnosti luonnonsuojelu- ja virkistysalueiden rakenteita. Kustannukset olivat 240 euroa. Ympäristönsuojelun kustannukset hankkeessa olivat 525 euroa.

Joensuun kaupunki teki kolmen alueen osalta hakemuksen 2013 METSO ohjelmaan. METSO on metsien monimuotoisuutta turvaava toimintaohjelma. Alueet ovat Pärnävaara 4,2 ha, Elovaara 73 ha ja Hiidenvaara 9,27 ha. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen päätöksen mukaan Metsoon voitaisiin ottaa Pärnävaara ja Elovaara.

Säteilyltä suojaaminen

Tällaisia toimenpiteitä ei ole ollut.

Tutkimus ja kehitys

Tuotot

Ilmastotorilta eväitä vähähiilisyteen hankkeeseen saatiin Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kautta EAKR rahoitusta, joka oli 92 536 euroa ja kaupungilta kehittämisrahoitusta 23 451 euroa.

Kulut

Joensuun kaupungin ilmasto-ohjelmaa toteutettiin Ilmastotorilta eväitä vähähiilisyteen hankkeen kautta, kustannukset olivat 126 038 euroa. Kuntakohtaisen kasvihuonekaasujen seuranta-järjestelmän CO2 raportin kustannukset olivat 2 980 euroa. Lisäksi ympäristönsuojeluyksikkö teetti geoenergiakartat Joensuun kaupungin taajamien alueilta, kustannukset olivat 5 550 euroa, josta ilmastotori hankkeen osuus oli 1 388 euroa.

Joensuun kaupungin alueella olevien vesistöjen seurannan kustannukset olivat 3 974 euroa.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Tuotot

Ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaiset valvonnan ja lupamaksujen tulot olivat 40 890 euroa.

Kulut

Ympäristönsuojelun lakisäätteisten ja muiden ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien kustannukset olivat henkilöstökuluineen 221 144 euroa.

Ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan rakennus- ja ympäristölautakunnan kulut olivat 16 789 euroa.

Ympäristötilinpäätöksen yhteenveto vuodelta 2015

Taulukon luvut koostuvat tekstissä olevista tuloista ja menoista eli ne sisältävät sekä ympäristönsuojeluviranomaisen että muiden toimijoiden tulot ja menot.

YMPÄRISTÖTILINPÄÄTÖKSEN YHTEENVETO 2015		
	Tuotot	Kulut
1. Ulkoilman ja ilmastonsuojelu	0	227 764
2. Vesien suojelu ja jätevesien käsittely	0	1 037
3. Jätehuolto	0	17 188
4. Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	15 925
5. Melun ja värinän torjunta	0	13 835
6. Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu	0	765
7. Säteilystä suojaaminen	0	0
8. Tutkimus ja kehitys	115 987	137 154
9. Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	40 890	237 933
Yhteensä	156 877	651 601

2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja erikseen konsernivalvonta sekä siihen sisältyvä riskienhallinta on kaupungissa järjestetty. Selonteon laatimiselvollisuus perustuu kuntalakiin ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta. Yleisohjetta on noudatettu ensimmäisen kerran laadittaessa kunnan tilinpäätös tilikaudelta 2008.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö valmisteli selonteon sisäisen valvonnan järjestämisestä sisäisen tarkastuksen toimikunnan käsiteltäväksi ja edelleen kaupungin tilinpäätöksen toimintakertomuksessa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

2.1 Valvontaympäristö

Valvontaympäristö

Kunnan johtamisjärjestelmän normi on kuntalaki sekä sen perusteella hyväksytty hallintosääntö. Joensuun kaupungin hallinnon järjestämisessä on noudatettu vuoden 2013 alusta lukien hallintosäännön määräyksiä. Kaupungin taloudenhoidosta sekä hallinnon ja talouden tarkastuksesta määrätään erillisissä johtosäännöissä. Toimintaa ohjaavat lisäksi eri toimialojen erityislainsäädännöt.

Kunnan toimielin vastaa johtamastaan toiminnasta ja sille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Hyvän hallintotavan mukaan toimielimet kokoontuvat säännöllisesti, käsittelevät niille määrättyä asiaa, tekevät päätökset ja järjestävät seurannan päätösten toimeenpanolle.

Johtavan viranhaltijan on järjestettävä vastuullaan oleva toiminta tehokkaasti ja tuloksellisesti sekä varmistettava, että toiminnalle asetetut tavoitteet saavutetaan. Esimiehillä ja päätöksentekijöillä on oltava ajantasainen tieto toiminnasta ja sen tuloksista. Ajantasaisen seurannan ja raportoinnin varmistaminen on käytännössä kunkin yksikön esimiehen vastuulla.

Henkilöstön riittävydestä, osaamisesta ja ammattitaidosta huolehtii kaupunginhallituksen henkilöstö- ja työllisyysjaosto ja henkilöstöyksikkö yhdessä toimialojen kanssa. Em. lisäksi toimialat

huolehtivat omalta osaltaan lakisääteisten täydennyskoulutusvelvoitteiden täyttymisestä ja henkilöstön ammattitaidon kannalta tarpeellisiin koulutuksiin osallistumisesta.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on hallintosäännön mukaan huolehtia sisäisen valvonnan järjestämisestä. Kaupunginjohtajan tehtävä on hallintosäännön mukaan vastata sisäisestä valvonnasta. Tuottajaorganisaation lauta- ja johtokuntien yleisenä tehtävä on toimialallaan vastata hallintosäännön mukaan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäinen tarkastus on osa johdon ohjaus- ja valvontajärjestelmää.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö toimii kaupunginhallituksen/kaupunginjohtajan alaisuudessa. Yksikkö avustaa kaupungin johtoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla ja tarkastamalla sisäisen valvonnan järjestelmiä, toimintojen lain- ja päätöksenmukaisuutta sekä tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastustyö on kohdistunut erilaisiin toimintaketjuihin (mm. kirjanpito, hankinnat, riskienhallinnan arviointi, toimivaltuudet), on suoritettu erillistoimeksiantoja sekä on tehty konsultointia hallintokunnille. Havaitut puutteet on tiedotettu tarkastuskohteille yksityiskohtaisesti korjaavien toimenpiteiden aloittamiseksi.

Sisäisen tarkastuksen yksikön tarkastukset on tehty sisäisen tarkastuksen toimikunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti ja suunnitelmat on laadittu siten, että keskeiset toiminnot yhdessä tilintarkastajien kanssa tulevat tarkastetuksi valtuustokauden aikana siten, ettei olennaista päällekkäisyyttä tarkastuksissa synny.

Sisäisen tarkastuksen toimikunta kokoontui tilikauden 2015 aikana 3 kertaa. Toimikunnan jäseninä ovat neljä kaupunginhallituksen nimeämää jäsentä sekä tarkastuslautakunnan edustus. Sisäisen tarkastuksen toimikunnan toimialaan kuuluu tehtävät, jotka hallintosäännön 9 §:n 1. mom. 13 kohdassa on kaupunginhallituksen tehtäväksi määritelty.

Vuonna 2015 sisäisen tarkastuksen yksikkö avusti tarkastuslautakuntaa järjestäen 17 tarkastuslautakunnan ja osittain 8 sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen tarkastamisen toimikunnan kokoukset, toimien kaikkien em. toimielinten sihteerinä.

Lisäksi hallintokunnat/liikelaitokset tekevät vuosittain omaa sisäistä tarkastusta oman tarkastus suunnitelman mukaisesti.

2.2 Riskienhallinta

Riskienhallinta

Joensuun kaupunki on tehnyt riskienhallintasuunnitelman yhteistyössä vakuutusyhtiön ja eri hallintokuntien edustajien kesken, jossa on kartoitettu mm. vahinko-, finanssi-, strategiset- ja operatiiviset riskit. Osa riskeistä on vakuutettu. Kaupungilla on myös Joensuun kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -asiakirja sekä Sisäisen valvonnan toimintaohje. Muun muassa edellä mainitut asiakirjat ohjaavat riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan nykytilan ja toimenpiteiden seurantakysely tehtiin hallintokunnille, liikelaitoksille ja osalle tytäryhtiöitä syksyllä 2015, josta tuotettiin riskiraportti ja joka käsiteltiin kaupunginhallituksessa 2.11.2015.

Kaupungilla on käytössä riskienarviointilomake, jonka avulla työyhteisön toimintaa, työskentelyolosuhteita, vaara- ja poikkeustilanteita sekä kuormittavuus- ja vaaratekijöitä kartoitetaan.

Käytännössä kunkin yksikön johto vastaa siitä, että riskienhallinta on järjestetty tarkoituksenmukaisella tavalla yksikön toiminta huomioiden. Asianmukainen riskienhallinta edellyttää riskien tunnistamista, niiden arviointia, riskeihin vastaamista ja riskien sekä riskienhallinnan toimivuuden seuranta.

2.3 Kontrollitoimenpiteet ja lainmukaisuus

Kaupunginhallituksen hyväksymässä vuoden 2015 talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa on määrätty, että hallintokuntien (=keskukset, neuvottelukunta, liikelaitokset, tilaajan yksiköt, lupa- ja viranomaisyksiköt) on raportoitava tilausten ja talouden toteutumisesta sekä tulosennusteesta kuukausittain talous- ja strategiayksikön antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti. Ensimmäinen raportti laaditaan helmikuun lopun tilanteesta. Raportit tulee käsitellä lautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja sosiaali- ja terveystalouden tilaajaostossa.

Osavuositarkastuksessa tulee raportoida tilausten ja talouden toteutumisen ja tulosennusteen lisäksi myös palveluohjelmien kärkihankkeiden ja kehittämishankkeiden tavoitteiden toteutuminen ko. hallintokunnan osalta. Palveluohjelman hankkeiden toteutuminen tulee käsitellä myös tuottajan neuvottelukunnassa. Keskusten omien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen raportoidaan osavuositarkastusten mukaisessa aikataulussa ko. lautakunnassa. Tarkastuksessa käsitellään myös väestömäärän, työllisyyden ja henkilöstömäärän kehitystä sekä rakentamista.

Tilaajan ja tuottajan välisissä neuvotteluissa käydään läpi mm. taloustilanne ja tilauksen toteutuminen, tulosennuste ja sen perusteet.

Hankintojen kilpailuttamista säätelee hankintalaki ja hankinnoissa on aina noudatettava Joensuun kaupungin hankintaohjeita. Kaupunginhallituksen hyväksymien täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti mikäli on tarpeen päättää muiden kuin hallintosäännössä mainittujen viranhaltijoiden hankintavaltuuksista, tulee kunkin toimielimen tehdä tästä erillinen päätös.

Kaupunginvaltuusto on talousarviossa antanut erilaisia toimivaltuuksia toimielimille mm. omaisuuden ostamiseen, myymiseen ja vaihtamiseen.

Esimiehet valvovat alaistensa toimivaltuuksien noudattamista. Otto-oikeuden piirissä olevat yksihenkilöisten viranomaisten päätökset menevät tiedoksi ao. lauta-/johtokuntiin mahdollista otto-oikeuden käyttämistä varten. Samoin lauta-/johtokuntien päätöspöytäkirjat menevät tiedoksi mahdollista otto-oikeuden käyttämistä varten kaupunginhallitukselle. Päätösten toimeenpano ja tiedotus hoidetaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

2.4 Hallintokuntien lausumat sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta

Selonteko perustuu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen lausuma-alueisiin, joihin seuraavat hallintokunnat ovat ottaneet kantaa: hallintoyksikkö, henkilöstöyksikkö, talous- ja strategiayksikkö, kaupunkirakenneyksikkö, Joensuun Tilakeskus, sosiaali- ja terveyskeskus, tekninen keskus, varhaiskasvatus- ja koulutuskeskus, vapaa-aikakeskus, rakennus- ja ympäristölautakunta, Joensuun alueellinen jätelautakunta.

Joensuun Vesi-, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos- ja Joensuun Työterveys -liikelaitosten selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on esitetty erikseen tässä tilinpäätösasiakirjassa.

Hallintokuntien antamat selonteot on kokonaisuudessaan käsitelty omissa toimielimissä.

Tässä selonteossa on nostettu esiin vain joitakin merkittäviksi katsottuja tapauksia.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Lakisäateisten tehtävien laiminlyöntejä tai muutoin lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista on seurannut merkittävä korvaus, kanne tms. vaatimus tai oikeusseuraamus, ei ole tullut hallintokuntien lausumista tietoon.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on pääsääntöisesti esitetty muualla toimintakertomuksessa.

Määrärahan budjetoinnissa tapahtuneita olennaisia merkittäviä virheitä ja niihin tehtyjä korjaustoimenpiteitä hallintokunnat ovat tuoneet lausumissaan seuraavasti esille:

Henkilöstöyksikkö toteaa, että työmarkkinatuen valtionosuuskompensaation kohdentamisessa tapahtui talousarvion valmistelun aikana muutoksia, mikä vaikeutti tulosalueen määrärahojen budjetointia.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen antaman selvityksen mukaan Vammaispalveluiden (henkilökohtainen apu ja asumispalvelut) ja Lapsiperhepalveluiden (terapiapalvelut) ostojen määrärahojen riittämättömyys oli tiedossa jo budjetointivaiheessa. Esitettyä määrärahaa ei hyväksytty tilauksessa. Asiakasmaksuja jouduttiin korottamaan yhteistoiminta-alueella tilaajien ehdotuksen mukaisesti 0,85 milj. euroa. Esitys maksujen noususta perustui peruspalvelujen valtionosuusmäärärahan vähennykseen ja valtioneuvoston esitykseen maksukertymän nousemiseksi, mutta ehdotettu tuottojen lisäys soten budjettiin oli liian suuri.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus mainitsee vielä, että toimivaltaohjeita on noudatettu ja talousarvioyhtyksistä on raportoitu säännöllisesti ja annettu selvitys niihin johtaneista syistä.

Tekninen keskus toteaa, että teknisen keskuksen talousarvion sitovuustaso valtuustoon nähden on toimintakate, koska toiminnan volyymissa on sen luonteesta johtuen vuosittaista vaihtelua. Talousarviovuoden aikana hallintokuntien tilauksissa on ollut muutoksia ja vaikutukset on nähtävissä kiinteistönhoidon, kuntatekniikan palvelujen, siivouspalvelujen ja ravintopalvelujen budjetoinnissa. Talousarviolaadinta perustuu voimassa olevaan tietoon ja tilattavien töiden laajuus vaihtelee. Poikkeamilla ei ole toimintakatevaikutusta.

Kaupunkirakenneyksikkö mainitsee, että joukkoliikenteen osalta määrärahan varaus oli riittämätön, koska talousarvionlaadintavaiheessa ei ollut riittäviä tietoja käytettävissä. Talousarvionmuutos hyväksyttiin syyskuun valtuustossa ja asiaa on selostettu kaupunginvaltuustolle erillisessä joukkoliikennettä koskevassa iltakoulussa 19.10.2015.

Vapaa-aikakeskus tuo esille, että talousarviossa hallinnon tulosalue oli budjetoitu selkeästi väärin. Syy oli ampumahiihdon MM-kisajärjestelyjen resursointiin liittyvä arviointivirhe. Tilanne on selvitetty talouden seurannan raportoinnin yhteydessä. Varojen käytössä on noudatettu toimivaltaa.

Joensuun Tilakeskuksen antaman selvityksen mukaan Tilakeskuksella ei ole ollut talousarvioyhtyiä käyttötalouden toimintamenoissa toimintavuonna. Tilakeskus pääsi tulostavoitteeseen huolimatta kirjanpidollisten poistojen ennakoitua suuremmassa määrässä ja myyntivoittotavoitteen alittumisesta.

Tilakeskus tuo myös esille, että investointiohjelmaan Tilakeskus haki muutosta Pataluodon koulun (luokat 7-9) vaurioituneiden rakenteiden korjauksen hankesuunnitelmaan ja kustannusarvi-

oon lisäkorjauksista ja hankkeen sisällön laajentumisesta johtuen. Kaupunginhallitus myönsi (20.4.2015 § 170) lisärahoituksen 1 593 000 euroa (alv. 0 %) vaurioituneiden rakenteiden korjaamiseen. Kokonaisuudessaan investointien määrärahan tarve alitti hyväksytyin budjetin.

Riskienhallinnan järjestäminen

Tilikauden aikana toiminnassa (esim. tietojärjestelmät, henkilöstö), investoinneissa, rahoituksessa, tms. olisi toteutunut riski/vahinko, joka olisi vaikuttanut toimialojen/ yksiköiden toimintaan, ei hallintokuntien lausumista ole tullut merkittävänä tietoon muuta kuin alla esitetyt asiat.

Sosiaali- ja terveyskeskus selvittää, että Mediatriin toiminnassa oli hitautta ja häiriöitä pitkin vuotta. Syyskuun toimintakatkoksesta aiheutui vahinkoa sosiaali- ja terveystalvelujen toiminnalle. Käyttökätkokset aiheuttivat henkilöstölle ylimääräistä lisätyötä ja haittaa asiakkaille. Tilanteesta tehtiin ilmoitus Valviraan, ja tulosalueet ovat raportoineet toimintahäiriöiden seurauksista erikseen kirjallisesti. Mediatriin ongelmat aiheuttivat haittaa myös puhelinliikenteeseen. Yhteistyökumppaneiden kanssa neuvoteltiin niiden ratkaisusta ja uusista toimintamalleista vastaanotoille tulevien puheluiden vastausprosentin parantamiseksi. Sähköisten ajanvaraus- ym. yhteydenpitomallien käyttöönottoa valmistellaan. Ne osaltaan vähentävät puhelinliikenteen määrää. Lisäksi Mediatriin-työryhmä on aloittanut toimintansa. Ryhmän tehtävänä on paneutua tarkemmin Mediatriinissa ilmenneisiin ongelmiin käyttäjien näkökulmasta ja ratkaista niitä yhteistyössä PTTK:n kanssa.

Vapaa-aikakeskus mainitsee, että Carelicum Palveluiden kassatoiminnassa tapahtui virhe, jonka seurauksena kassasta puuttui rahaa. Asiasta ilmoitettiin asianmukaisesti esimiehille ja taloushallintoon. Selvityksistä huolimatta kassavajeen aiheuttanut tapahtumaa ei voitu yksilöidä. Tämän seurauksena kassaprosesseja tarkennettiin. Lisäksi prosesseja helpottamaan hankittiin mm. rahanlaskentalaite. Asia käsiteltiin yhteistyössä kaupungin eri viranhaltijoiden kanssa.

Joensuun Tilakeskus toteaa, että kaupunginhallitus hyväksyi Tilakeskuksen esityksen (15.12.2014 § 571) Tilakeskuksen rakennuttamisen uudelleenjärjestelyistä. Keinoja rakennuttamisen uudelleen organisoimiselle ovat mm. nykyisen rakennuttamisen henkilökunnan työtehtävien ja vastualueiden uudelleenjärjestely, Tilakeskuksen henkilöstösuunnitelmassa esitetyn rakennuttamisresurssin ja valvontaresurssin hankkiminen. Toimintavuoden 2015 aikana Tilakeskuksen rakennuttamista on uudelleen organisoitu ja tilakeskukseen on palkattu uusi rakennuttaja ja valvoja.

Omaisuuksien hankinta, luovutukset ja hoidon valvonta

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntejä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua kaupungille korvausvaade, ei hallintokuntien lausumista ole tullut tietoon.

Sopimustoiminta

Hallintokuntien lausumista ei ole tullut tietoon, että tehdyillä sopimuksilla olisi ollut negatiivisia seuraamuksia, joita ei sopimusta tehdessä olisi ennakoitu.

Hallintokuntien lausumista on todettavissa sopimusehtojen noudattamisen, vanhentumisaikojen seurannan ajantasaisuuden ja kattavuuden sekä vastuutuksien olevan pääosin kunnossa.

Tekninen keskus tuo esille, että yllä olevan lausuman mukaiset asiat ovat kunnossa tärkeimpien sopimusten osalta. Dynastian asianhallintajärjestelmän sopimushallinta on otettu käyttöön vuoden aikana.

Hallintoyksikkö toteaa, että Dynastian sopimustenhallinta -ohjelma helpottaa sopimusten seuranta.

Joensuun Tilakeskus selvittää, että se on vastuuttanut sopimusehtojen noudattamisen ja vanhenemisaikojen seurannan seuraavasti: investointihankkeesta vastaava projektipäällikkö valvoo sopimusehtojen noudattamista, takuuajan vastuita ja velvoitteita. Työmaalla toiminnan vastuu on investointihankkeissa sopimuksellisesti siirretty pääurakoitsijalle rakennusalan yleisten sopimusehtojen mukaisesti (YSE98). Rakennuttamisen kokonaisvastuu on talonrakennuspäälliköllä. Vuokraustoiminnasta vastaava vuokrapalvelupäällikkö vastaa vuokrasopimusten määräajoista ja jatkotoimenpiteistä (vuokravalvonnan toimintaohje). Sopimukseen liittyvien rakennus- ja takuuai-kaisten vakuuksien vanhenemisajoista pitää kirjata ja niitä seuraa Tilakeskuksen toimistonhoitaja.

Arvio hallintokunnan/yksikön oman sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen valvonnan toimintaohjeen mukaan hallintokuntien/liikelaitosten on laadittava vuosittain oma sisäisen tarkastuksen suunnitelma, jonka mukaisesti hallintokunnan tulee toteuttaa vuositarkastuksia.

Alla muutamia esille nostettuja havaintoja hallintokunnan oman sisäisen tarkastuksen parantamisesta, kehittämisestä tai puutteista:

Hallintoyksikkö ilmoittaa, että sisäisen tarkastuksen suunnitelma ja sen mukainen tarkastus tehdään vuosittain.

Henkilöstöyksikkö toteaa, että oikeasti toiminnan ja talouden kannalta merkittävien tarkastettavien kohteiden määrittäminen on haastavaa.

Varhaiskasvatus- ja koulutuskeskus mainitsee, että sisäisen tarkastuksen tarkastuskohteita voidaan muuttaa joustavasti, mikäli esiin nousee akuutteja epäkohtia tai toisaalta aiempi tarkastelukohde ei ole enää ajankohtainen.

Sosiaali- ja terveystieteiden keskus tuo esille, että tietoisuutta sisäisen tarkastuksen merkityksestä ja omasta vastuusta haluttaisiin lisätä koulutuksen kautta.

Tekninen keskus selvittää, että menettelyjen oikeellisuus varmistetaan normaalin toiminnan osana toimintavuoden aikana.

Joensuun Tilakeskus toteaa, että se ei ole toimintavuoden aikana havainnut sellaisia puutteita sisäisissä tarkastuskäytännöissä, jotka olisivat vaikuttaneet toimintaan. Oman toiminnan seuraaminen ja kehittäminen on jatkuvaa toimintaa.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma

	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot yhteensä	179 050	175 137
Valmistus omaan käyttöön	5 881	4 098
Toimintakulut	-550 030	-530 145
Toimintakate	<u>-365 099</u>	<u>-350 910</u>
Verotulot	261 994	254 654
Valtionosuudet	129 006	125 258
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	606	521
Muut rahoitustuotot	4 251	5 928
Korkokulut	-1 599	-2 069
Muut rahoituskulut	-529	-407
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	<u>2 730</u>	<u>3 972</u>
Vuosikate	28 631	32 974
Poistot ja arvonalentumiset	-27 092	-24 206
Tilikauden tulos	<u>1 539</u>	<u>10 668</u>
Tilinpäätössiirrot	0	0
Poistoeron lisäys	-1 164	-4 257
Poistoeron vähennys	2 223	1 871
Investointivarausten lisäys	0	-4 810
Investointivarausten vähennys	1 164	4 257
Rahastojen lisäys	-152	-547
Rahastojen vähennys	4	5
Tilikauden ali/ylijäämä	<u>3 614</u>	<u>7 187</u>
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / toimintakulut (%)	32,9	33,3
Vuosikate / Poistot (%)	105,7	136,2
Vuosikate euroa / asukas	378,9	439,1
Asukasmäärä 31.12.	75 572	75 088

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelma kuvaa tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyyttä tilikaudelle jaksotettujen menojen kattamiseen.

Tuloslaskelman välisummat

Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa euroina paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate

Vuosikate on kaupungin rahoitustulos, jolla pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuvat kulut, eli pysyvien vastaavien poistot katetaan. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus. Vain positiivisesta tilikauden tuloksesta on mahdollista muodostaa varauksia tai tehdä rahastosiirtoja.

Tilikauden ylijäämä

Tilikauden yli- / alijäämä lisää tai vähentää taseen mukaista omaa pääomaa.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa sen, kuinka suuri osuus toimintamenoista voidaan kattaa kunnan laskuttamalla toimintatuotoilla. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo, mikä osuus toimintamenoista on rahoitettava verotuloilla, valtionosuuksilla ja muilla tuotoilla.

Vuosikate prosenttia poistoista

$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % tai suurempi oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä.

Vuosikate euroa / asukas

$= \text{Vuosikate} / \text{Asukasluku}$

Tunnusluvulla vuosikate euroa / asukas arvioidaan tulorahoituksen riittävyyttä. Sinällään luvulla ei ole kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa.

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma

	2015	2014
Toiminnan rahavirta	1 000 €	1 000 €
Vuosikate	28 659	33 260
Tulorahoituksen korjaukset	-5 326	-5 730
	<u>23 333</u>	<u>29 428</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-45 820	-47 528
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	835	1 939
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	6 572	7 923
	<u>-38 412</u>	<u>-37 666</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-15 080	-8 238
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-579	-436
Antolainasaamisten vähennykset	1 556	1 602
	<u>977</u>	<u>1 166</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	35 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 663	-17 120
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	1 928	1 715
	<u>1 265</u>	<u>19 595</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-239	39
Vaihto-omaisuuden muutos	3	5
Saamisten muutos	546	-1 912
Korottomien velkojen muutos	-797	9 676
	<u>-487</u>	<u>7 808</u>
Rahoituksen rahavirta	1 755	28 568
Rahavarojen muutos	-13 325	20 331
Rahavarat 31.12.	81 915	95 239
Rahavarat 1.1.	95 239	74 909
	<u>-13 325</u>	<u>20 331</u>
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta t€	-78 048,0	-66 169,4
Investointien tulorahoitus (%)	63,6	61,5
Lainanhoitokate	1,4	1,8
Kassan riittävyys (pv)	48,7	59
Asukasmäärä	75 572	75 088

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus (%)

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitusprosentti kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo, mikä osuus investoinneista on rahoitettu lainarahalla, pysyvien vastaavien myynneillä tai kassavarojen määrää alentamalla. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus on riittävä lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kassan riittävyys päivää

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12 / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla tai muilla kassavaroihin luettavilla erillä.

Tunnusluku kassan riittävyys 48,7 päivää sisältää yhteenlaskettuna kaupungin, liikelaitosten sekä rahastojen rahavarat.

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.2015 1 000 €	31.12.2014 1 000 €	VASTATTAVAA	31.12.2015 1 000 €	31.12.2014 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	475 521	459 879	OMA PÄÄOMA	314 411	310 649
Aineettomat hyödykkeet	580	662	Peruspääoma	223 037	223 037
Aineettomat oikeudet	16	27	Arvonkorotusrahasa	4 733	4 733
Tietokoneohjelmistot	0	0	Muut omat rahastot	60 398	60 250
Muut pitkävaikutteiset menot	564	635	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	22 629	15 442
	580	662	Tilikauden yli-/alijäämä	3 614	7 187
Aineelliset hyödykkeet	378 459	361 829	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	34 763	36 986
Maa- ja vesialueet	66 965	66 746	VARAUKSET		
Rakennukset	152 320	142 252	Poistoero	29 217	30 276
Kiinteät rakenteet ja laitteet	130 130	126 516	Vapaaehtoiset varaukset	5 546	6 710
Koneet ja kalusto	10 225	7 956	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	5 631	5 560	Eläkevaraukset	0	0
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	13 188	12 800	Muut pakolliset varaukset	0	0
Sijoitukset	96 482	97 388	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 390	23 575
Osakkeet ja osuudet	67 674	67 575	Valtion toimeksiannot	0	0
Vaihtovelkakirjalainasaamiset	0	0	Lahjoitusrahastojen pääomat	6 464	21 523
Pääomalainasaamiset	0	0	Muut toimeksiantojen pääomat	1 927	2 052
Muut lainasaamiset	28 280	29 318	VIERAS PÄÄOMA	229 174	228 706
Muut saamiset	528	495	Pitkäaikainen	113 833	115 437
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	7 361	22 307	Joukkovelkakirjalainat	0	0
Valtion toimeksiannot	6 321	21 328	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	112 728	114 214
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 040	979	Lainat julkisyhteisöiltä	283	380
Muut toimeksiantojen varat	0	0	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	103 856	117 731	Saadut ennakot	0	0
Vaihto-omaisuus	99	103	Ostovelat	0	0
Aineet ja tarvikkeet	99	103	Liittymismaksut ja muut velat	822	822
Keskeneräiset tuotteet	0	0	Siirtovelat	0	21
Valmiit tuotteet/tavarat	0	0	Lyhytaikainen	115 341	113 269
Muu vaihto-omaisuus	0	0	Joukkovelkakirjalainat	0	0
Ennakkomaksut	0	0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	21 486	20 565
Saamiset	21 843	22 389	Lainat julkisyhteisöiltä	98	98
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Lainat muilta luotonantajilta	17 029	15 101
Myyntisaamiset	332	407	Saadut ennakot	140	148
Lainasaamiset	0	0	Ostovelat	30 058	29 227
Muut saamiset	0	0	Liittymismaksut ja muut velat	6 263	6 043
Siirtosaamiset	0	0	Siirtovelat	40 268	42 088
Lyhytaikaiset saamiset	21 510	21 982	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	586 738	599 916
Myyntisaamiset	12 696	10 349	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Lainasaamiset	14	14	Omavaraisuusaste (%)	59,5	58,0
Muut saamiset	2 335	2 213	Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	40,2	41,2
Siirtosaamiset	6 466	9 406	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	26 242,9	22 629,2
Rahoitusomaisuusarvopaperit	77 284	74 070	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	347,3	301,4
Osakkeet ja osuudet	250	250	Lainakanta 31.12, 1000 €	151 623,2	150 358,1
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteille	7 384	2 233	Lainakanta € / asukas	2 006,3	2 002,4
Joukkovelkakirjalainasaamiset	32 870	32 639	Lainasaamiset 31.12. 1000 €	28 280,5	29 318,0
Muut arvopaperit	36 780	38 948	Asukasluku 31.12.	75 572	75 088
Rahat ja pankkisaamiset	4 631	21 169			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	586 738	599 916			

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste- %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 % tai alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötulouden valtionosuuksista.

Kertynyt yli- /alijäämä euroa

= $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)})$

Luku osoittaa kuinka paljon kunnalla on kertynyttä ylijäämä tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli- /alijäämä euroa/asukas,

= $((\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukasmäärä})$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän.

Lainakanta ja lainakanta euroa per asukas

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan koko vieraspääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lainkanta euroa per asukas saadaan jakamalla lainakanta asukasmäärällä.

Lainasaamiset

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

3.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat, ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

TULOT	M€	%	MENOT	M€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	179,05	29,83 %	Toimintakulut	550,03	89,73 %
Verotulot	261,99	43,66 %	- valmistus omaan käyttöön	-5,88	-0,96 %
Valtionosuudet	129,01	21,50 %	Korkokulut	1,60	0,26 %
Korkotuotot	0,61	0,10 %	Muut rahoituskulut	0,53	0,09 %
Muut rahoitustuotot	4,25	0,71 %	Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00 %
Tulorahoituksen korjauserät			+/- pakollisten varausten muutos	0,00	
- Pysyv.vastaavien hyödykk. myyntiv.	-5,68	-0,95 %	- Pysyvien vastaavien myyntitappiot	-0,36	-0,06 %
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,83	0,14 %	Investointimenot	45,82	7,47 %
Pysyv.vastaavien hyödykk.luov. tulot	6,57	1,10 %			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	1,58	0,26 %	Antolainasaamisten lisäykset	0,58	0,09 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20,00	3,33 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	20,66	3,37 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1,93	0,32 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00 %
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,00 %	Oman pääoman vähennykset	0,00	
Kokonaistulot yhteensä	600,14	100,00 %	Kokonaismenot yhteensä	612,98	100,00 %

4. Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Joensuu-konserniin kuului vuoden 2015 lopussa 19 tytäryhtiötä ja kaksi tytäryhtiön tytärtä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty emoyhteisön (Joensuun kaupunki) lisäksi 19 tytäryhtiötä (omistusosuus >50 %), kaksi tytäryhtiön tytärtä ja kaikki neljä kuntayhtymää, joiden toiminnassa kaupunki on jäsenenä.

Kaupungilla on 12 osakkuusyhtiötä (v. 2014 12 kpl), joissa omistusosuus vaihtelee 20-50 % välillä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		0
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	10 + 1*	0
Muut yhtiöt	9 + 1**	
Kuntayhtymät	4	0
Osakkuusyhteisöt	12	0

* tytäryhtiön tytär KOy Jokikadun Pysäköinti

** tytäryhtiön tytär Joensuun Satamarakennus Oy

4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Joensuun kaupungilla katsotaan olevan määräysvallan konserniyhteisössä, kun sillä on:

1. enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen,
2. oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä, ja
3. oikeus nimittää tai erottaa enemmistö sellaisessa toimielimessä, jolla on edellä 2)-kohdassa tarkoitettu oikeus ja tämä oikeus perustuu 1)-kohdassa tarkoitettuihin seikkoihin.

Kaupunginvaltuusto päättää konserniohjeiden hyväksymisestä, konserniin kuuluvan yhteisön perustamisesta, merkittävistä sääntöjen muutoksista, emon vakuuksien antamisesta sekä osakepääoman korottamisesta, ellei talousarvion sitovuusohjeista muuta johdu.

Kaupunginhallitus vastaa konserniohjauksesta, yhteisöjen talouden ja toiminnan seurannasta, yhteensovittamisesta ja valvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus päättää kuntalain, hallintosäännön ja talousarvion puitteissa osakkeiden hankinnasta, myynnistä ja vaihtamisesta. Kaupunginhallitus päättää yhteisöjen pääomarakenteen muuttamisesta sekä antaa luvan tytäryhteisön käyttöomaisuuden luovuttamiseen silloin, kun kyseessä on tytäryhteisön kannalta merkittävä luovutus.

Kaupunginsihteerillä tai hänen määräämällään konsernihallinnon viranhaltijalla on oikeus osallistua kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen hallitusten ja vastaavien toimielinten kokouksiin. Kaupungin hallintoyksikölle on lähetettävä tytäryhteisöjen hallitusten kokouskutsut ja muu kokousaineisto samaan aikaan kuin hallituksen jäsenille. Yhteisö ei voi ryhtyä osakkaaksi tai jäse-

neksi toiseen yhteisöön ilman kaupunginhallituksen suostumusta. Hallintoyksikön ohjauksessa olevan yhteisön osalta suostumuksen antaa kaupunginsihteeri.

Kaupunginsihteeri, talous- ja strategiajohtaja sekä henkilöstöjohtaja voivat toimialallaan antaa yleisohjeita konserniohjeiden toteuttamiseksi.

Konserniohjeen tarkoituksena on parantaa kaupungin omistuksessa olevien yhtiöiden ja liikelaitosten kannattavuutta ja kilpailukykyä, tiedonkulkua ja omistajaohjausta, karsia toimintojen päällekkäisyyksiä ja lisätä tehokkuutta sekä riskienhallintaa ja näin edistää konsernin kokonaisuutta. Raportointivelvollisten tytäryhteisöjen kanssa käydään vuosittain tilinpäätöksen valmistuttua keskustelut edellisvuoden tuloksesta ja toiminnasta. Merkittävimpien yhtiöiden kanssa on laadittu myös tavoite- ja tulossopimukset, jotka kaupunginhallitus on hyväksynyt kahdeksi vuodeksi.

Konserniyhtiöiden talouslukuja

Luvuista ei ole eliminoitu yhtiöiden ja kaupungin keskinäisiä eriä.

Yhtiö (1 000 euroa)	Liikevaihto 2015	Tulos 2015	Taseen lop- pusumma	Lainakanta 31.12.2015	Takaukset 31.12.2015
Tytäryhteisöt					
Joensuun Kodit Oy	28 511,9	-13,4	179 150,9	151 726,6	47 115,6
KOy Jokikadun Pysäköinti	14,1	-59,5	831,9	0,0	0,0
Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli	11 704,4	-73,8	59 826,4	43 299,2	24 479,4
KOy Sairaalakatu 19	147,0	0,0	469,5	72,5	0,0
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	4 254,2	372,6	27 369,1	19 386,1	12 753,4
Joensuun Satamarakennus Oy	54,0	-0,1	457,4	18,0	0,0
KOy Heinävaaran Liikekulma	14,7	0,5	467,5	0,0	0,0
KOy Kiihtelysvaaran Oravanpyörä	12,9	-0,5	274,4	0,0	0,0
Joensuun Pysäköinti Oy	1 540,6	95,9	9 159,3	0,0	0,0
Saimaan Satamat Oy	576,3	47,6	657,0	0,0	0,0
Puhas Oy	8 852,4	599,2	11 888,8	0,0	0,0
Joensuun Tiedepuisto Oy	8 228,2	234,8	44 292,6	27 529,0	17 041,1
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	1 717,0	28,6	984,1	140,0	140,0
Senioripiha Oy	0,0	-0,6	191,0	48,0	0,0
Josek Oy	3 392,4	3,3	1 523,5	0,0	0,0
Asunto Oy Enon Tuuliharju	60,2	0,0	1 320,1	0,0	0,0
Kesk. Kiinteistö Oy Uimaharjun lähipalvelukeskus	126,3	14,1	749,8	244,4	0,0
Kiinteistö Oy Enon Jäähalli	15,9	-11,7	89,6	25,0	0,0
Kiinteistö Oy Uimaharjunhaka	136,0	0,0	593,8	512,4	508,8
Uimaharjun Palvelutalo Oy	37,4	-19,7	448,7	0,0	0,0
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	27 708,4	-335,1	10 061,2	0,0	0,0
YHTEENSÄ	97 104,3	882,2	350 806,6	243 001,2	102 038,3

Konserniyhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto oli 97,1 milj. euroa (101,6 milj. euroa v. 2014). Yhtiöiden yhteenlaskettu tulos oli kokonaisuudessaan 0,9 milj. euroa (1,8 milj. euroa v. 2014).

Konserniyhtiöiden lainakannasta kohdistuu vuokra-asuntoyhtiöihin n. 80,5 %, yritystiloihin n. 19,4 % ja muuhun toimintaan n. 0,1 %.

Konserniyhtiöiden lainakannan takauksista kohdistuu vuokra-asuntoyhtiöihin n. 70,7 %, yritystiloihin n. 29,2 % ja muuhun toimintaan n. 0,1 %.

Konsernitaseen loppusumma vuonna 2015 896,9 milj. euroa (893,2 milj. euroa v. 2014), muutos edelliseen vuoteen oli 3,7 milj. euroa.

4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernirakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

4.4 Arvio tulevasta kehityksestä

Konsernirakenteeseen ei ole suunnitteilla merkittäviä muutoksia. Uimaharjun Palvelutalo Oy:n fuusioimista Joensuun Kodit Oy:ön valmistellaan. Fuusio toteutunee vuoden 2016 loppupuolella. Kaupunginvaltuusto on 15.12.2014 § 175 päättänyt, että Joensuun kaupunki eroaa Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymästä. Jäsenyyden viimeinen päivä on 31.12.2016.

Suomen eduskunta päätti keväällä 2015 kuntalain muutoksesta, jossa konsernin merkitys kuntatalouden arvioinnissa kasvaa. Konserninäkökulma otetaan laissa erityisesti huomioon johtamista ja taloutta koskevassa sääntelyssä. Lakiin tuli uusia säännöksiä omistajaohjauksesta sekä kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeesta.

4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä vuonna 2015

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on järjestetty. Selonteon laatimisvelvollisuus perustuu kuntalakiin ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta. Yleisohjetta on noudatettu ensimmäisen kerran laadittaessa kunnan tilinpäätös tilikaudelta 2008.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö valmisteli selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä sisäisen tarkastuksen toimikunnan käsiteltäväksi ja edelleen kaupungin tilinpäätöksen toimintakertomuksessa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Konserniohjeen mukaan kaupunginhallitus vastaa konserniohjauksesta, yhteisöjen talouden ja toiminnan seuraamisesta, yhteensovittamisesta ja valvonnan järjestämisestä.

Kaupungin konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että konsernin toiminta on taloudellista ja tulokSELLISTA, päätetyt tavoitteet saavutetaan, päätösten perusteena oleva tieto on riittävä ja luotettava ja, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, ja omaisuus ja voimavarat turvataan. Toimintaa ohjaa mm. Joensuun kaupungin konserniohjeet.

Kaupunginvaltuusto saa yhtiöitä koskevat tiedot käyttöönsä mm. talousarvion ja tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Kaupunginhallitus on hyväksynyt merkittävimpien yhtiöiden kanssa tavoite- ja tulos sopimukset. Strategisesti merkittävät tytäryhtiöt raportoivat toiminnastaan ja taloudestaan konsernijohdolle kaksi kertaa vuodessa.

Alla mainittu selonteko perustuu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisiin lausuma-alueisiin, joihin kaupunginhallituksen ohjauksessa olevat tytäryhteisöt Joensuun Yrityskiinteistöt Oy, Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy, Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli, Joensuun Kodit Oy, Puhas Oy, Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy, Karelia Ammattikorkeakoulu Oy, Joensuun Tiedepuisto Oy, Joensuun Pysäköinti Oy ja Senioripiha Oy ovat ottaneet kantaa:

1. Toimivalta ja vastuunjako konserniohjauksessa

Yhtiöiden mukaan ohjeiden anto, tiedonkulku, konserniohjeet ovat olleet riittävät ja yhtiöissä on toimittu konserniohjeiden mukaisesti.

2. Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Yhtiöiden mukaan tavoiteasettelu on ollut tarkoituksenmukainen ja riittävä sekä konsernijohdon ohjaus tavoiteasettelussa myös ollut riittävää.

Erään yhtiön mukaan tavoiteasettelua ohjaa opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa solmittu tavoite- ja tulossopimus. Yhtiön osalta konsernin tavoiteasettelu on tämän sopimuksen mukainen. Konsernin tavoiteasettelun ajankohta ei ole yhtiön kannalta kaikkein tarkoituksenmukaisin. Esimerkiksi OKM:n rahoituspäätökset tulevat useita kuukausia myöhemmin ja voivat aiheuttaa ristiriitaa suhteessa aiemmin ilmoitettuihin konsernitavoitteisiin.

Eräs toinen yhtiö toteaa, että tavoiteasettelu on selkiytynyt vuoden 2015 aikana erityisasumisen toimenpideohjelman myötä.

3. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta-, analysointi- ja raportointijärjestelmät

Yhtiöiden toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta-, analysointi- ja raportointijärjestelmät ovat olleet toimivia ja riittäviä.

Erään yhtiön osalta kuitenkin todetaan, että vertailutietoja vastaavista yhtiöistä, joihin verrata, ei ole. Osakeyhtiöiden tunnusluvut eivät anna oikeaa kuvaa yhtiön tilasta.

Eräs yhtiö mainitsee vielä, että taloushallinto on siirretty Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy:lle 1.1.2011. Uudistuksen myötä yhtiön taloushallinto kytkeytyy konsernin taloushallintoon ja raportointiin. Taloushallinnon ulkoistaminen on tuonut yhtiölle myös kustannussäästöjä verrattuna omana toimintona tehtyyn taloushallintoon.

Yhtiöiden mukaan konsernijohdolle raportoidaan investointitarpeista ja niihin varautumisesta.

Eräs yhtiö mainitsee, että investoinnit on tähän saakka hoidettu tulorahoituksella.

Eräs toinen yhtiö selventää, että yhtiön pitkän aikavälin investointitarpeet ovat arvioita. Yhtiö rakennuttaa ja vuokraa toimitiloja yrityksille. Investointien määrä saattaa vaihdella huomattavasti, koska toimitiloja rakennetaan yritysten tarpeiden mukaan ja yritysten tilatarpeet vaihtelevat. Toimitilojen rakentaminen voi vaihdella suuresti myös taloudellisten suhdanteiden mukaan – taloudellisen laman oloissa yritykset eivät investoi eivätkä tarvitse lisää toimitiloja. Taloudellisessa lamatilanteessa myös olemassa olevat yritykset voivat joutua vaikeuksiin ja siten niiden vuokranmaksukyky voi heikentyä. Suunnitteilla olevista investoinneista raportoidaan yhtiön hallitukselle ja Joensuun kaupungin johdolle.

Yhtiöiden pitkän aikavälin suunnittelu on nähty pääsääntöisesti riittäväksi.

Yhtiöistä eräs toteaa, että pitkän aikavälin suunnittelua on tehty yhtiön strategiassa. Suunnittelu on riittävää, mutta suunnitelmiin voi tulla merkittäviäkin muutoksia, mikäli jollekin asiakasyritykselle tulee uusia, suuria toimitilatarpeita. Yhtiö rakentaa toimitiloja kysynnän perusteella, asiakasyritysten tarpeiden mukaan.

Ja edelleen eräs yhtiö näkee, että korjaustoiminnan pitkän aikavälin suunnittelua (PTS) tulee edelleen parantaa palvelemaan paremmin omaisuuden hallintaa ja asuntokannan salkutusta.

4. Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Yhtiöt ilmoittivat käyttävänsä kaupungin järjestämiä keskitettyjä konsernitoimintoja ja palveluja mm. seuraavilta osin: Joensuun seudun hankintatoimen, Joensuun työterveyshuollon, kaupunginlakimiehen, kaavoituksen, kadunrakennuksen, tonttipalvelujen, rakennuslupaviranomaisen ja Tilakeskuksen osalta.

5. Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Riskienkartoitus yhtiöissä on katsottu olevan pääpiirteissään ajan tasalla ja se on tehty riittävän kattavasti.

Yhtiöistä eräs toteaa, että riskikartoitusta päivitetään säännöllisesti, kattavuus on hyvä.

Toinen yhtiö mainitsee, että riskikartoitusta selvitetään. Yhtiön toiminnassa on erityispiirteitä, joita ei ole muilla konsernin yhtiöillä.

Kolmas yhtiö selventää, että strategian mukaisesti yhtiö rakentaa kohtuullisen hintaisia toimitiloja yrityksille siten, että ei oteta merkittäviä taloudellisia riskejä. Riskinä voidaan pitää mahdollista pitkäaikaista ja syvää talouslammasta, joka vaikuttaisi vuokratilaisyritysten talouteen ja vuokranmaksukykyyn sekä laskisi kiinteistöjen arvoa. Lainojen korkoriski on varauduttu tasapainottamalla yhtiön lainasalkku muuttuvakorkoisiin ja kiinteäkorkoisiin lainoihin.

Vielä eräs yhtiö mainitsee, että yhtiön riskienhallintaa ja seuranta varten on nimetty vastuutahot. Riskien ennakkoinnissa on toistaiseksi onnistuttu. Tilintarkastajaa pyydettiin arvioimaan yhtiön taloudellisia riskejä ja esittämään näkemyksensä yhtiön tulevaisuudesta.

Yhtiöiden taloudellisten riskien seuranta ja arviointi on nähty myös kattavaksi.

Eräs yhtiö kuitenkin toteaa, että korkeakoulujen vähenevän ja nopeasti muuttuvan rahoituksen tilanteessa seuranta ja arviointi ovat ajantasaiset ja kattavat käytettävissä olevan tiedon puitteissa.

Riskienhallinta- ja seuranta on vastuutettu selkeästi ja riskienhallintaan on nähty olevan pääsääntöisesti riittävä asiantuntemus.

Eräs yhtiö kuitenkin mainitsee, että riskienhallinnan osaamista on kehitetty systemaattisesti jo usean vuoden ajan.

Yhtiöiden mukaan toteutuneiden riskien ennakkoinnissa on onnistuttu ajallisesti ja rahamääräisesti (esim. vakuuttamalla).

5. Muuta sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tai yhtiöiden kehittämistarpeista:

Yhtiöistä eräs toteaa, että konserniohjeen lisäksi yhtiöllä on omat sisäiset toimintaohjeet sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan.

Toinen yhtiö mainitsee, että yhtiössä on ISO 9001 standardin mukainen sertifioitu laatu- ja johtamisjärjestelmä, joka pitää sisällään myös riskien hallinnan ja säännölliset johdon katselmukset.

Kolmas yhtiö selventää, että yhtiön hallitus osallistuu omalla toiminnallaan riskihallinnan kartoitukseen ja sisäiseen valvontaan.

Ja vielä eräs yhtiö tuo esille, että oman henkilöstön määrä / palvelujen ostaminen ulkopuolisilta yrityksiltä on viety yhtiössä erittäin pitkälle, sillä yhtiöllä on vain kaksi omaa työntekijää toimitusjohtajan lisäksi. Muut palvelut hankitaan ostopalveluna, mikä on kustannustehokasta.

4.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

4.5.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätösohjeen muutoksen vuoksi konsernituloslaskelman osalta ei esitetä vertailutietoja vuodelta 2014

	2015
	1 000 €
Toimintatuotot	302 795
Toimintakulut	-692 934
Osuus osakkuusyritysten voitosta / tappiosta	160
Toimintakate	-389 979
Verotulot	261 994
Valtionosuudet	187 018
Rahoitustuotot ja -kulut:	
Korkotuotot	532
Muut rahoitustuotot	4 896
Korkokulut	-7 024
Muut rahoituskulut	-893
Vuosikate	56 544
Poistot ja arvonalentumiset:	
Suunnitelman mukaiset poistot	-50 838
Arvonalentumiset	-67
Satunnaiset erät	-3
Tilikauden tulos	5 636
Tilinpäätössiirrot	-217
Tilikauden verot	-414
Laskennalliset verot	-643
Vähemmistöosuudet	-207
Tilikauden ylijäämä	4 154
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	
Toimintatuotot / Toimintakulut (%)	43,7
Vuosikate / Poistot, (%)	111,0
Vuosikate, euroa / asukas	748,0
Asukasmäärä	75 572

4.5.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätösohjeen muutoksen vuoksi konsernirahoituslaskelman osalta ei esitetä vertailutietoja vuodelta 2014

	2015
Toiminnan rahavirta	1 000 €
Vuosikate	56 544
Satunnaiset erät	-3
Tilikauden verot	-414
Tulorahoituksen korjauserät	-4 491
Toiminnan rahavirta yhteensä	51 635
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-81 863
Rahoitusosuudet investointeihin	3 842
Pysyvien vastaavien luovutustulot	6 596
Investointien rahavirta yhteensä	-71 425
Toiminnan ja investointien rahavirta	-19 789
Rahoituksen rahavirta	
Antolainojen muutokset	
Antolainsaamisten lisäykset	-1 852
Antolainasaamisten vähennykset	112
	-1 740
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	61 082
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-38 051
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4
	23 034
Oman pääoman muutokset	1 462
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-15 065
Vaihto-omaisuuden muutos	51
Saamisten muutos	4 152
Korottomien velkojen muutos	-3 188
	-14 050
Rahoituksen rahavirta	-11 083
Rahavarojen muutos	-11 083
Rahavarojen muutos	
Rahavarat 31.12.	121 231
Rahavarat 1.1.	132 314
	-11 083
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta t€	-81 035,5
Investointien tulorahoitus (%)	72,5
Lainanhoitokate	1,4
Kassan riittävyys (pv)	52,3

4.5.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014	VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	735 151	715 891	OMA PÄÄOMA	368 058	370 614
Aineettomat hyödykkeet	6 214	6 145	Peruspääoma	223 037	223 037
Aineettomat oikeudet	3 080	2 964	Arvonkorotusrahasto	8 297	16 066
Muut pitkävaikutteiset menot	3 128	3 041	Muut omat rahastot	76 408	75 244
Ennakkomaksut	6	141	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	56 162	46 353
Aineelliset hyödykkeet	711 956	694 660	Tilikauden yli-/alijäämä	4 154	9 914
Maa- ja vesialueet	84 516	83 662	VÄHEMMISTÖOSUUDET	7 368	7 240
Rakennukset	434 923	430 668	PAKOLLISET VARAUKSET	5 525	4 521
Kiinteät rakenteet ja laitteet	134 016	130 241	Eläkevaraukset	132	157
Koneet ja kalusto	18 827	17 173	Muut pakolliset varaukset	5 394	4 363
Muut aineelliset hyödykkeet	6 065	5 918	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	9 314	24 650
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	33 609	26 997	VIERAS PÄÄOMA	506 635	486 174
Sijoitukset	16 982	15 086	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	351 234	330 951
Osakkuusyhteisöosuudet	9 535	9 411	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	903	969
Muut osakkeet ja osuudet	3 738	3 707	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	37 672	34 920
Muut lainasaamiset	2 980	1 244	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	116 826	119 334
Muut saamiset	728	724	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	896 901	893 198
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 130	3 401	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	158 619	173 905	Omavaraisuusaste, %	42,0	41,6
Vaihto-omaisuus	1 469	1 520	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	67,1	65,1
Saamiset			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	60 316,0	56 267,0
Pitkäaikaiset saamiset	425	419	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas	798,0	749,3
Lyhytaikaiset saamiset	35 495	39 653	Konsernin lainat, € / asukas	5 146,0	4 873,0
Rahoitusarvopaperit	89 538	85 075	Konsernin lainakanta, 31.12, 1000 €	388 906,0	365 871,0
Rahat ja pankkisaamiset	31 693	47 239	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	2 980,0	1 244,0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	896 901	893 198	Kunnan asukasäärä	75 572	75 088

5. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

5.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden 2015 tuloksen käsittelyä siten, että

- investointivaroja puretaan yhteensä 1 164 000,00 euroa seuraavasti
  - Siiläisen terveysaseman peruskorjaus ja laajennus 391 000,00
  - Niittyahdenranta–Reijola siirtoviemäri, Jns Vesi 500 000,00
  - Sammutus- ja säiliöautojen hankinta, P-K pelastuslaitos 173 000,00
  - Sairaankuljetusautojen hankinta, P-K pelastuslaitos 100 000,00

- tehdään edellä mainittuihin investointeihin kohdistuva poistoeron lisäys 1 164 000,00 euroa
- poistoeron vähennystä tehdään suunnitelman mukaan 2 223 226,85 euroa
- tilikauden ylijäämä 3 613 676,05 euroa siirretään taseen yli-/alijäämättilille
- taseyksikkönä käsitellyn tulevaisuusrahaston tilikauden ylijäämästä siirretään rakennuskustannusindeksin muutosta vastaava summa 151 850,37 euroa rahastopääomaan
- Kiihtelysvaaran kulttuurirahaston tilikauden käyttö 3 500,00 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi.

Lisäksi kaupunginhallitus esittää, että taseyksikkönä käsitellyn:

- tulevaisuusrahaston tilikauden ylijäämä 2 266 745,67 euroa siirretään rahaston ylijäämättilille
- elinkeinorahaston tilikauden ylijäämä 681 374,34 euroa siirretään rahaston ylijäämättilille.

5.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Joensuun kaupungilla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää. Aiemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää oli vuoden 2015 alussa 22,6 milj. euroa. Tilikauden 2015 tulos oli 3,6 milj. euroa ylijäämäinen ja siten ylijäämää jää 26,2 milj. euroa alkaneelle vuodelle.

6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

6. Talousarvion toteutuminen

6.1. Strategian ja palveluohjelmien talousarviovuoden tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin päästrategiaa, Rajaton tulevaisuus, toteutetaan strategian toteuttamishojelmilla ja talousarviolla. Keskeisiä toteuttamishojelmia ovat elämänkaaren mukaiset palveluohjelmat: lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyvien palvelujen ohjelmat sekä kaupunkirakenneohjelma. Ohjelmissa on asetettu strategian päämääristä johdetut tavoitteet, aikataulut ja mittarit.

Palveluohjelmien ja kaupunkirakenneohjelman tavoitteet esitetään talousarviossa ja tilinpäätöksessä kootusti, vaikka tavoitteet ja toimenpiteet kohdentuvat eri toimialoille. Toimialojen toiminnalliset tavoitteet ovat tuotannon kehittämistä koskevia tavoitteita, jotka tukevat palveluohjelmien tavoitteiden toteutumista.

KEHITTÄMISHANKE/KEHITTÄMISTAVOITTE	PÄÄMITTARI	2014 TP	TAVOITE 2015	TOTEUMA 2015
Kärkihankkeet				
Lasten ja nuorten varhaisen tuen palvelut tukemaan yleisiä palveluja (vapari, varko, sote)	Lasten ja nuorten ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden kustannukset yhteensä	22,5M€	22,3M€	22,9M€
	Lastensuojelun kustannukset	9,3M€	10M€	10,2M€
	Erikoissairaanhoidon kustannukset	4,3M€	4M€	4,6M€
	Kustannukset yhteensä	36,1M€	36,3M€	37,7M€
Kehitysvammaisten avopalvelujen vahvistaminen ja laitoshoidon purku (sote)	Kodin ulkopuolelle pitkäaikaisesti sijoitettujen lukumäärä (hoitopäivät)	189 (52 569)	225 (56 700)	173 (48 522)
	Kustannukset	14,0 M€	14,0 M€	14,2 M€
	Kustannukset kehitysvammaista kohden Käytössä olevat laitoshoidon paikat (lyhyt ja pitkäaikainen hoito) Tuetun asumisen asiakkaat	31 074 18 77	31 210 € 24 80	29 306 € 20 97
Ikäihmisten palvelujen ja hoidon oikea-aikaisuus (sote)	Hoidon ja hoivan sekä esh:n kustannus	62,9 M€	64,0 M€	64,6 M€
	Hoito ja hoiva ikäihmistä kohden	7 336 €	7 432 €	7 572 €
	Kotona asuvien ikäihmisten osuus	88,7 %	88,9 %	89,6 %
	Pitkäaikaisessa hoidossa ikäihmisiä	11,3 %	11,1 %	10,4 %

<p>Palveluohjelma: Lasten ja nuorten palveluohjelma Kehittämishanke: Lasten ja nuorten varhaisen tuen palvelut Tuotantopuolen vastuhenkilö: palvelupäällikkö ja tuotantojohtaja Tilajapuolen vastuhenkilö: tilaaja johtaja (sivistyspalvelut)</p>	
<p>Hankkeen kuvaus: Hankkeessa ovat mukana kaikki palvelukeskukset ja etenkin lapsiin, nuoriin ja perheisiin liittyvät varhaisen ja raskaan tuen palvelut. Vuoden 2013 tilinpäätöksen mukaan hankkeen piiriin luetut kustannukset olivat 37,4 M€.</p> <p>Päätavoitteena on ehkäistä raskaan tuen palvelujen tarvetta ja varmistaa resurssien tehokas käyttö varhaiseen tukeen. Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan tarjoamalla palveluja oikea-aikaisesti.</p> <p>Nykytilan analyysin perusteella on tarve selkeyttää tuen prosessit ja vastuut sekä kokonaisuuden johtaminen. Keskeisenä ratkaisuna nähtiin eri keskuksiin hajautettujen palvelujen ja resurssien koostaminen yhteen kokonaisuuteen sekä varhaisen tuen suuntaaminen asukkaan arjen ympäristöön, millä tuetaan elämänhallinnan kehittymistä. Tällä lasten ja nuorten elämäntaihepalveluiden integraatioajatuksella Joensuun kaupunki lähti mukaan valtakunnalliseen kuntakokeiluun Liperin ja Kontiolahden kanssa.</p> <p>Valtakunnallisen SOTE-ratkaisun lähtökohta on sosiaali- ja terveystalveluiden sektori-integraatio, jolloin lasten ja nuorten palveluiden tuottamisen näkökulma voi olla ristiriidassa kärkihankkeen ja kuntakokeilun elämäntaiheajattelun kanssa.</p> <p>Kärkihankkeessa jatkokäytöskentelyssä huomioidaan edellä kuvattu dilemma ja tehdään paras mahdollinen lasten, nuorten ja lapsiperheiden tuen palvelujen toimintamalli muuttuvaan toimintaympäristöön. Tässä vaiheessa suunnittelun keskiössä ovat lapsiperhepalvelukeskus ja sen aluetiimit sekä nuorten palvelujen keskus.</p>	
<p>Tavoitteissa ja aikataulussa on huomioitu Pohjois-Karjalan SOTE-tuotantoalueen valmistelu.</p>	
Tavoitteet 2015	Toteutuma
<p>Tuleva toimintamalli ja kehittämisen eteneminen on kuvattu yleisellä tasolla 3/2015</p> <ul style="list-style-type: none"> - asukkaan tuen pääprosessit - tuotannon rakenne, palvelut - johtaminen sekä yhteistyö ja vastuut - indikaattorit ja mittaristo - pilotointi ja kehittäminen eteneminen 	<p>Tuleva toimintamalli ja kehittämisen eteneminen merkittiin tiedoksi Tuottajan neuvottelukunnassa (25.3.2015,§11) ja päätettiin jatkotoimenpiteiden eteneminen esitetysti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toimintamalli pilotoidaan perustettavissa <ul style="list-style-type: none"> - Rantakylän lasten ja perheiden aluetiimissä osana Rantakylän hyvinvointiasemapiilottia sekä - nuorten palvelukeskuksessa, 2. hankejohdon nimeäminen ja 3. pilottien palvelurakenne
<p>Toimintamallin pilotoinnit ovat käynnistyneet.</p>	<p>Lasten ja perheiden aluetiimin sekä Nuorten palvelukeskuksen kehittämisjohto ja henkilöstö nimettiin keväällä 2015 ja he aloittivat toimintamallin konkretisoinnin syksyllä 2015. Pilotit käynnistyivät suunnitellusti 1.1.2016.</p>
<p>Toimintamalli, kehittämisen eteneminen sekä vaikutukset TA2016 on tarkennettu 9/2015.</p>	<p>Toimintamalli ja kehittämisen eteneminen merkittiin tiedoksi Tuottajan neuvottelukunnassa (30.9.2015,§31) ja päätettiin esitykset vuoden 2016 talousarvioon.</p>

Palveluohjelma: Työkäisten palvelut – Kehitysvammaisten palvelujen organisointi
 Kärkihanke: Kehitysvammaisten avopalvelujen vahvistaminen ja laitoshoidon purku
 Tuotantopuolen vastuuhenkilö: Sosiaalipalvelujen johtaja ja vammaispalvelupäällikkö
 Tilaajapuolen vastuuhenkilö: Sote tilaajaohjaja

Hankkeen kuvaus: Kehitysvammaisten avopalvelujen vahvistaminen ja edelleen kehittäminen. Kehitysvammaisten asumispalvelujen rakennemuutos edellyttää laitosasumisen purkamisen ja asumisen järjestämisen taloudellisesti ja toiminnallisesti kestäväällä tavalla. Kokonaisuuden kustannukset on saatavissa kun esh:n ensi vuoden talousarvioesitys saadaan.

Tavoitteet 2015	Toteutus
<p>1. Laitosasumisen purkaminen: Edetään vammaispalvelujen oman suunnitelman sekä Sosiaali- ja terveysministeriölle tehdyn selvityksen mukaisesti.</p> <p>2. Palvelurakenteesta sopiminen PKSSK:n kanssa</p> <p>3. Omien asumisyksiköiden kehittäminen ja käynnistäminen (vrt. kuntakokeilu)</p> <p>4. Tuetulla asumisella korvataan asumis- ja laitospalveluja</p> <p>5. Oman päivä- ja työtoiminnan kehittämisen: -keskustan alueelle uudet tilat -Nupa-ryhmän vakinaistaminen ja mahdollinen laajentaminen</p> <p>6. Lasten ja nuorten tilapäisen viikonloppuhoidon kehittäminen omana toimintana</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Laitoshoidon määrä - 3-5 vakituksessa laitoshoidossa olevaa asiakasta siirtyy omiin tai yksityisiin palvelukoteihin vuoden 2015 aikana o Tilapäishoidon hoitopäivien määrä - oma > PKSSK <p>Hoitopäivien määrä</p>	<p>1. Pysyvässä laitotasumisessa asui vuoden lopussa 5 asiakasta. 1.1.2016 laitotasuminen oli purettu (PKSSK muutti osan laitotasumisen osastoista palveluasumisyksiköiksi, joissa em. asiakkaat asuivat)</p> <p>2. Palvelurakenteesta on tehty sopimus 10/2015 PKSSK:n kanssa.</p> <p>3. Suunnistajantien asumisyksikkö valmistui 12/2015. Viherkodon peruskorjaus ja kahden lisäpaikan suunnittelu syyskuun 15 aikana.</p> <p>4. Sepänkadulle valmistui 20 kotia 10/2015 ja Settlementti – asunnot OY:n kautta on tehty suunnitelmaa 20 kodin osalta Penttilänrantaan.</p> <p>5. Nupa 1 jatkoi toimintaansa Lehmon koulun tiloissa ja Nupa 2 aloitti toiminnan Uimaharjussa 08/2015. Majakan toimitilan selvitys tehtiin syyskuun 15 aikana tilakeskuksen kanssa.</p> <p>6. Lasten ja nuorten tilapäinen viikonloppuhoito järjestettiin Niittylahden päiväkodissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Viisi aikuista on muuttanut yksityisiin palvelukoteihin vuoden 2015 aikana. Vakituksena laitotasumisen osalta hoitopäivät vuonna 2015: 2 710 (vuonna 2014: 5 663) o Tilapäisen laitotasumisen osalta hoitopäivät vuonna 2015: 42 (vuonna 2014: 241) Tilapäinen hoito/oma toiminta: 13 asiakasta ja 130 hoitopäivää.

<p>Palveluohjelma: Ikääntyvien palveluohjelma Kärkihanke: Ikäihmisten palvelujen ja hoidon oikea-aikaisuus Tuotantopuolen vastuuhenkilö: Hoito- ja hoivapalvelujen johtaja, vastuualueiden esimiehet Tilaajapuolen vastuuhenkilö: Sote tilaajaohjaja</p>	
<p>Hankkeen kuvaus: Palvelujen järjestäminen niin, että ikääntyvät pystyvät asumaan omassa kodissaan mahdollisimman kauan. Raskaimpien palvelujen käytön vähentäminen: erikoissairaanhoidon ja pitkäaikainen hoito. Kokonaisuuden kustannukset saatavissa kun esh:n ensi vuoden talousarvioesitys saadaan.</p>	
Tavoitteet 2015	Toteutuma
<p>1. Hoitoketju toimivaksi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nopeammat siirtymiset raskaimmista palveluista kevyempiin, keskussairaalaan tk-vuodeosastoille tai kotihoitoon - Pitkäaikaisen laitoshoidon peittävyys laskee yli 75-vuotiaiden kohdalla, vuonna 2014 3,1 % - Kuntoutumiskoti toimii Koivupihassa 5-paikkaisena. <p>2. Kotihoidon tehostaminen</p> <p>Kotihoidon tiimit käyttävät mobiiliteknologiaa. Tiimit hallitsevat mobiilijärjestelmän ja asiakashyödyt alkavat näkyä, työaika siirtyy välillisestä työstä välittömään asiakastyöhön. Tavoite vuoden 2015 lopussa 60 %.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoitoketjun kustannukset ikäihmistä kohden – tämä saadaan tilinpäätöksessä - Jonopäivät - Sairaalaosastojen hoitokasojen pituus <ul style="list-style-type: none"> - Peittävydet <ul style="list-style-type: none"> o Pitkäaikainen hoito o Kotihoito o Omaishoidon tuki - Tuotannon mittarit: <ul style="list-style-type: none"> o Kotihoidon välitön työaika o Tehostetun kotisairaanhoidon asiakkaat/käynnit o Palvelusetelin käytön osuus o Ostetut asumispalvelupaikat 	<p>1.</p> <p>Erikoissairaanhoidosta potilaiden siirtyminen terveyskeskussairaalaan ja kotiin on sujunut hyvin. Kotiutushoitajatoiminta on vakiintunut ja kotisairaala vahvistettiin lisähoitajilla.</p> <p>Senioripihan hoivakoti avautui maaliskuussa ja Siilaisen sairaala muutti Kotilahteen. Laitoshoidon peittävyys TP15 2 %. TP14 peittävyys oli 3,2 %.</p> <p>Kuntoutumiskodin viidennen paikan avaaminen ei onnistunut lääkäripalvelujen vähyden ja kasvaneiden lyhytaikaisasiakkaiden määrän vuoksi.</p> <p>2. Medimobilen käyttö hallitaan. Kotihoidon 60 % välittömän asiakastyön tavoitetta ei saavutettu, vaikka työnjakoa ja toimintatapoja muutettiin.</p> <p>7 572 € 70 Siilainen osasto 1: 11,2 päivää Siilainen osasto 2: 13,8 päivää Muut osastot 20,7 päivää</p> <p>2 % 9,3 %, yli 75-vuotiaat 2,4 %, yli 75-vuotiaat</p> <p>55,3 %, v. 2014 51,6 % 735 asiakasta, 9444 käyntiä</p> <p>22,6 % säännöllisestä kotihoidosta 351</p>

Palveluohjelma: Kaupunkirakenneohjelma Kehittämishanke: Symmetrinen kaupunki Kaupunkirakenneyksikön vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö Tilaajapuolen vastuuhenkilö: tekninen johtaja	
Hankkeen kuvaus: Kasvusopimuksessa yhdeksi kasvun lähteeksi on tunnistettu kaupunkirakenteeseen perustuva kasvu. Keskeisenä teemana on Symmetrinen kaupunki – hankkeen kehittäminen. Hankkeelle luodaan yhteistyössä päättäjien ja muiden toimijoiden kanssa kehitysvision ja suunnitellaan toteutuksen eteneminen.	
Tavoitteet 2015	Toteutuma
Laaditaan toimenpideohjelma ja aikataulutetaan toimenpiteet Symmetrisen kaupungin kehitysvision toteuttamiseksi. Ohjelma suunnitellaan yhteistyössä päättäjien ja kumppaneiden kanssa. Toimenpideohjelma tuodaan kaupunkirakennelautakunnan käsiteltäväksi keväällä 2015.	Hankekehittäjä on aloittanut työnsä 1.4.2015. Kehittäjä vastaa ohjelman laatimisesta. Ohjelma valmistuu helmikuun 2016 aikana.

Palveluohjelma: Kaupunkirakenneohjelma Kehittämishanke: Tasapainoinen ja vaihtoehtoja tarjoava kaupunkirakenne Kaupunkirakenneyksikön vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö, kaupungingeodeetti Tilaajapuolen vastuuhenkilö: tekninen johtaja	
Hankkeen kuvaus: Asumiselle ja työpaikoille on tarjolla vaihtoehtoisia suuntia ja täydennysrakentamista tuetaan olemassa olevien palveluverkkojen läheisyydessä.	
Tavoitteet 2015	Toteutuma
Tonttien luovutusohjelmassa on tarjolla tontteja useista eri suunnista. Karhunmäen uusi työpaikka-alue otetaan käyttöön. Papinkankaan työpaikka-alueen asemakaava valmistuu. Täydennysrakentamishjelma laaditaan vuoden 2015 aikana. Täydennysrakentamista tukevia asemakaavatoita on käynnissä.	Tontteja on tarjolla Marjalan, Utran, Multimäen Karhunmäen ja Niittylahden alueilta sekä kaikista liitoskuntien taajamista. Karhunmäen uusi työpaikka-alue on otettu käyttöön. Papinkankaan alueelta on tehty kesäkuussa raakamaakauppa. Työpaikka-alueen asemakaava on hyväksytty ja lainvoimainen. Täydennysrakentamishjelman laatimisessa käytetään ulkopuolista konsulttia. Tarjousmenettely toteutetaan keväällä 2016. Hanke on viivästynyt yhdyskuntasuunnittelun henkilövaihdosten vuoksi. Useita täydennysrakentamiskaavoja on käynnissä, erityisesti keskustassa, Niinivaaralla, Penttilässä ja Rantakylässä.

Palveluohjelma: Kaupunkirakenneohjelma Kehittämishanke: Maankäytön toteuttamisohjelmatyötä (MATO-20) kehitetään edelleen Kaupunkirakenneyksikön vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö, kaupungininsinööri Tilaajapuolen vastuuhenkilö: tekninen johtaja	
Hankkeen kuvaus: Maankäytön toteuttamisohjelma (MATO20) muodostuu vakiintuneeksi työkaluksi. Selkiytetään toimielinten vastuut kaupungin palveluverkon kokonaisuuden hallinnasta.	
Tavoitteet 2015	Toteutuma
Laaditaan palveluverkkosuunnitelmaan sisältyvä 10-vuotinen investointisuunnitelma, jossa esitetään sekä yleisten alueiden että toimitilojen investoinnit. MATO-20 ohjelman laatiminen vuosittain on vakiintunut toimintatapa. Investointisuunnitelma ja MATO-20 ohjelma sovitetaan yhteen.	Investointisuunnitelma on yleisten alueiden osalta valmistunut. Suunnitelmien yhteensovittaminen käynnistettiin, mutta työ on vielä kesken. Kaupunginhallitus on hyväksynyt maankäytön toteutusohjelman 22.9.2015.

Palveluohjelma: Kaupunkirakenneohjelma Kehittämishanke: Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen Kaupunkirakenneyksikön vastuuhenkilö: kaupungininsinööri Tilaajapuolen vastuuhenkilö: tekninen johtaja	
Hankkeen kuvaus: Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan.	
Tavoitteet 2015	Toteutuma
Tehdään ruutukaava-alueen ja Niinivaaran laen alueen esteettömyyssuunnitelma valmiiksi. Jatketaan pyöräilyn reittipuutteiden poistamista. Laaditaan keskustan pyöräpysäköinnin yksityiskohdainen suunnitelma ja käynnistetään sen toteutus. Käynnistetään Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa yhteistyössä tehdyn kartoituksen pohjalta laatu-käytävien puutteiden poistamistoimet.	Esteettömyyssuunnitelman raportti on valmistunut. Pyöräilyn pääreittien sijainnin ja ratkaisujen suunnittelu on käynnistynyt. Kauppakadun pohjoisosan suunnittelu on käynnissä ja ensimmäinen osa toteutetaan vuonna 2016. Pyöräilypysäköinnin periaatteet on esitetty pysäköintiselvityksessä, jonka kaupunkirakennelautakunta on hyväksynyt ohjeellisena 17.11.2015. Yksityiskohtaisen suunnitelman laatiminen on käynnistynyt osana torin ympäristön yleissuunnitelman tarkistusta. Suunnitelma valmistuu keväällä 2016. On sovittu pyöräilyn ja joukkoliikenteen liityntäpysäkkien parantamisen kiireellisyysjärjestys ja sovittujen kohteiden suunnittelu on kesken.

Palveluohjelma: Kaupunkirakenneohjelma Kehittämishanke: Kaupunkikeskus Kaupunkirakenneyksikön vastuhenkilö: kaavoituspäällikkö, kaupungininsinööri Tilaajapuolen vastuhenkilö: tekninen johtaja	
Hankkeen kuvaus: Kaupunkikeskuksen ympäristöä ja liikenne- ja joukkoliikenneolosuhteita parannetaan	
Tavoitteet 2015	Toteutuma
<p>Toripysäköintilaitoksen yksityisrahoitteista toteuttamista koskeva selvitys etenee suunnitellusti.</p> <p>Laaditaan tarvittavat tarkennukset kävelykeskustan toteutusta ja linja-autopysäkkejä koskeviin suunnitelmiin keskustan osayleiskaavan ja liikennesuunnitelman (2012) puitteissa.</p> <p>Jatketaan keskustan liikennesuunnitelman mukaisien toimien suunnittelua ja toteutusta.</p> <p>Ohjelmoidaan kaupunkikeskukseen kohdistuvat toimenpiteet osana Symmetrisen kaupungin toteuttamisen toimenpideohjelmaa.</p>	<p>Toripysäköintilaitoksen selvitys on edennyt tehdyn sopimuksen mukaisesti.</p> <p>Tarkennukset odottavat toripysäköintilaitoksen selvityksen valmistumista.</p> <p>Suvantosillan ja siihen liittyvien katujen peruskorjaus on pääosin valmistunut, samoin Rantakadun välin Sairaalakatu-Rauhankatu ja Suvantokatu-Koulukatu -liittymä. Kauppakadun suunnittelu välillä Yläsatamakatu-Rauhankatu on käynnistynyt.</p> <p>Symmetrisen kaupungin toimenpideohjelma valmistuu helmikuun 2016 aikana.</p>

6.2 Peruskaupungin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

KAUPUNGINVALTUUSTO

Tilivelvollinen: kaupunginlakimies Mikko Kärkkäinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää kaupunginvaltuuston toiminnan ja vaalit. Vuonna 2015 järjestettiin eduskuntavaalit. Kunnallisvaalit järjestetään kuntalain muutosta koskevan hallituksen esityksen mukaan seuraavan kerran keväällä 2017.

Vaalien kustannukset jaetaan siten, että kaikissa vaaleissa valtio huolehtii keskitetysti materiaali- ja tietojärjestelmien kustannuksista ja kunta muista kustannuksista. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö kuitenkin suorittaa kunnille niiden äänioikeutettujen lukumäärään perustuvan korvauksen, jolla kateaan vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuneita menoja.

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:

Tulosalueen talousarvio ylittyi noin 34 000 eurolla. Ylityksestä noin 28 000 euroa kohdistui kaupunginvaltuuston toimintaan ja runsaat 6 000 euroa vaalien kustannuksiin.

Kaupunginvaltuuston osalta talousarvio ylittyi erityisesti kokouspalkkioiden ja palveluiden ostojen osalta. Kokouspalkkioiden ja muiden kustannusten määrään vaikuttaa vuoden aikana pidettävien kokousten ja valtuustoseminaarien määrä ja tältä osin varaus vuoden 2015 talousarviossa ei ollut riittävä.

Vaalien osalta tavoitteena on kattaa vaalien kustannukset valtion korvauksilla. Kustannukset ylittyivät kuitenkin erityisesti henkilöstömenojen osalta. Henkilöstömenojen ylitystä selittää äänestyspaikkojen lukumäärä sekä vaalilautakuntien jäsenten määrä.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	122 000	0	122 000	127 555	5 555
Toimintakulut	-382 000	0	-382 000	-421 982	-39 982
Toimintakate	-260 000	0	-260 000	-294 427	-34 427

TARKASTUSLAUTAKUNTA

110 Talouden ja hallinnon tarkastus

Tilivelvollinen: kaupunginjohtaja Kari Karjalainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Toiminnallisten tavoitteiden 2015 toteutuminen

Tavoitteet 2015	Toteuma
Tarkastussuunnitelman mukaan valtuustokaudella arvioidaan kaikkien kaupunkikonsernin yhteisöjen toimintaa niiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa. <i>Vuoden 2015 arvioinnissa painopistealueita ovat:</i>	
Joensuun, Kontiolahden ja Outokummun yhteisen sosiaali- ja terveystoimen toiminta.	Selvitettiin sijaisperhetoimintaa, silmänpohjakuvauksien prosessikuvauksia ja kustannuksia, suun terveydenhuollon toimintaa, matkojen yhdistelykeskuksen toimintaa, lastensuojeluasioita, omaishoidontukiasioita, puheterapiatilannetta sopimuskuntien alueella, sivutoimilupa- ja ilmoitusmenettelyjä ja sote-palvelusopimuksen toteutumista.
Tilaaja-tuottaja -toimintamallin toiminta.	Asiaa seurattu eri luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kanssa.
Valtuustokyselyn toteuttaminen (Joensuun, Kontiolahden ja Outokummun) valtuutetuille ja varavaltuutetuille vuoden 2012 kyselyn pohjalta.	Tehtiin valtuustokysely Joensuun kaupungin valtuutetuille ja varavaltuutetuille.
Kaupungin hankinnat.	Selvitetty kaupungin erityyppisiä hankintoja.
Julkisen liikenteen toiminta.	Selvitetty yhteiskunnan järjestämää julkista liikennettä.
Kaupungin "kiinteistösalkkujen" sisällöt.	Selvitetty kiinteistösalkkujen sisällöt.
Kiinteistöjen "elinkaarimallin" toteutuminen.	Seurattu kiinteistösalkkujen ja muiden kiinteistöihin liittyvien asioiden yhteydessä.
Lisäksi suoritetaan vuoden aikana esiin tulleita, tarpeellisiksi katsottuja arviointitehtäviä resursien puitteissa.	Arvioitu tietohallintoa, työllisyysasioiden hoitoa, maa- ja maankäyttöpoliittikkaa sekä hankintojen toteuttamista.
Arviointikertomuksen edelleen kehittäminen.	Luettavuutta selkeytetty.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 000	0	4 000	4 000	0
Toimintakulut	-120 000	0	-120 000	-116 900	3 100
Toimintakate	-116 000	0	-116 000	-112 900	3 100

KAUPUNGINHALLITUS

Tilivelvollinen: kaupunginjohtaja Kari Karjalainen

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata kaupungin kilpailukyvyn ja elinvoiman kehittämisestä, kaupunkistrategian valmistelusta, konsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä, omistajapolitiikasta ja kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämisestä.

120 Yleishallinto

Tilivelvollinen: kaupunginsihteeri Jari Horttanainen, talous- ja strategiajohtaja Risto Väänänen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää mm. kaupunginhallituksen toiminnasta aiheutuvat menot, sisäisen tarkastuksen menot, tonttien myyntivoitot, valtiolle maksettavat verotuskustannukset, edunvalvonnasta aiheutuvat menot, jäsenmaksut, yhteisöjen avustukset ja kansainvälisen toiminnan menot, käyttövarausmäärärahat eri tarkoituksiin sekä kehittämistoiminnan.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
Rakenteellisista muutoksista johtuen kaupunki-strategian päivitys korvataan toimintaympäristön muutoksen tarkastelulla ja loppuvaltuustokaudeksi mahdollisesti asetettavilla tavoitteilla.	Kaupunkistrategian ajantasaisuutta tarkasteltiin asetettua tavoitetta laajemmin kevään 2015 aikana. Strategian päivitystä varten tehtiin sekä johtoryhmälle että valtuutetuille kysely, laadittiin toimintaympäristön kuvaus sekä arvioitiin strategian toteutumista. Strategian päivitys hyväksyttiin 25.5.2015. Päivitys perustuu kaupunginvaltuuston ryhmä-työskentelyyn ja siinä on nostettu esille teemoittain ne linjaukset ja toimenpiteet, joiden toteutumista pidetään tärkeimpinä vuosina 2015-2017.
Käynnistetään vuoden 2017 alusta voimaan astuvan uuden organisaation valmistelutyö.	Uuden organisaation valmistelutyö käynnistyi. Kaupungin strategiaseminaarissa todettiin tarpeelliseksi toteuttaa joitakin hallinnon muutoksia jo vuoden 2015 aikana. Valmistelua varten perustettiin organisaatiomuutoksen valmistelun ohjausryhmä, joka nimettiin 20.4.2015 (kh). Ohjausryhmän työn pohjalta valmisteltiin muutokset hallintosäntöön, jotka kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.9.2015. Loppuvuodesta 2015 käynnistyi myös uuden Joensuun valmistelu. Kaupungin organisaatio- ja ohjausrakenteen työsuunnitelma ja aikataulu hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 30.11.2015. Ohjausryhmää laajennettiin samalla siten, että siihen osallistuu myös kaupunginhallituksen puheenjohtajisto.

Konserniohje päivitetään tulevan suosituksen mukaiseksi.	Tavoite ei toteutunut. Kuntaliitto valmistelee malli-konserniohjetta, joka valmistuu kevään 2016 aikana. Ohjeessa huomioidaan uuden kuntalain konserniohjausta koskevat muutokset. Tämän johdosta konserniohjeeseen tehtiin vuoden 2015 aikana hallinto-säännön muutoksen yhteydessä vain tekniset tarkis-tukset ja konserniohje päivitetään kun Kuntaliiton malli uusiksi konserniohjeiksi on saatu käyttöön.
Kuntalaisten osallistumisen edistäminen ja uusien osallistumismuotojen hakeminen.	Kiihtelysvaaran pitäjäneuvosto on aloittanut toimin-tansa, Osuuskunta Viesimon toimintaa on valmistel-tu kaupungin ja osuuskunnan yhteistyöhankkeena. Maaseutuohjelman valmistelussa on ollut mukana vahva osallistuminen. Kansalaisraateja on lähdetty kokeilemaan. Asukasyhdistystoimintaa on tuettu. Uuden Joensuun toimintamallin ja organisaation valmistelussa osallistumisen teema on mukana läpi-leikkaavana teemana.
Maaseutupoliittinen ohjelma päivitetään.	Maaseutupoliittista ohjelmaa valmisteltiin vuoden 2015 aikana yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston Alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatian kanssa. Oh-jelmaluonnos on valmistunut vuoden 2016 tammi-kuun lopussa ja tulee lausuntokierroksen jälkeen päätettäväksi.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata kaupungin kilpailukyvyyn ja elinvoiman kehittämisestä, kau-punkistrategian valmistelusta, konsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä, omistajapoli-tiikasta ja kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämisestä.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 111 400	0	4 111 400	5 889 320	1 777 920
Toimintakulut	-12 386 500	-1 120 000	-13 506 500	-12 750 281	756 219
Toimintakate	-8 275 100	-1 120 000	-9 395 100	-6 860 961	2 534 139

140 Työllistäminen

Tilivelvollinen: henkilöstöjohtaja Sari Lempiäinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää työllistämisen palkkatuen, kaupungin maksuosuuden yli 300 päivää maksetusta ns. passiivisesta työmarkkinatuesta, koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöllistämisen sekä henkilöstön sijoituspalvelut. Määrärahasta katetaan myös kuntakokeilun ja uuden 1.1.2015 toimintansa aloittavan työllisyysyksikön toiminta- ja palkkakulut sekä työllistämiprojektien kaupungin rahoitusosuudet sekä yhdistyksille myönnettävät toimintatuet ja työllistämislisät.

Työllistämisen osalta vuoden 2015 olennaisia asioita olivat työllisyysyksikön perustaminen ja sen tehtävien ja palvelujen profiloiminen sekä keskeisten kaupungin työllisyyspalvelujen kokonaisuuden selkiönnäyttämisen (TYP, työllisyysyksikkö, sosiaali- ja terveyskeskus), uusien työllistymistä edistävien palveluiden käyttöönottoaminen (Joensuu -lisä ja palkkatuella siirto toisen työnantajan palvelukseen), työllisyysneuvonnan tarpeellisten foorumeiden perustaminen niin kaupungin sisälle kuin ulkopuolistenkin toimijoiden kanssa. Lisäksi tunnistettiin tarve kehittää erillistä tiimiä työttömien työ- ja toimintakyvyn arviointiin. Kuntakokeiluhanke päättyi ja hankkeesta siirrettiin kaupungin työllisyysyksikön palveluksi työhönvalmennus.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
<p>1. Tavoitteena on, että Kelan työmarkkinatuen laskutus vuonna 2015 on enintään 8,147 milj. euroa. Toimenpiteitä ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin palkkatukityöllistämisen määrä on 130–140 työtöntä henkilöä kuukaudessa eli noin 260 eri henkilöä vuodessa. • Työkokeilupaikkojen tarjoaminen 100 työttömälle. • Pitkäaikaistyöttömien kuntouttavien työtoimintapaikkoja 835 siten, että kuukausittain työtoimintaan osallistuu 650 henkilöä. • Järjestöille myönnettävän työllistämislisän ja toimintatuen käyttö, tavoitteena 400–500 työsuhdetta, työkokeilua tai työtoimintapaikkaa yhdistyksiin tai säätiöihin. • Työllisyyden kuntakokeilun tavoitteiden ja toiminnan tukeminen, päättäneistä asiakkaista 40 % ohjautuu työhön tai koulutukseen. • Työ- ja toimintakyvyn arviointien lisääminen siten, että kuntoutukseen tai eläkkeelle ohjautuu 80–100 henkilöä. • Sosiaalisten kriteerien käyttöön ottaminen kaupungin hankinnoissa, tavoitteena 10–20 työsuhdetta ja 5–15 työkokeilusuhdetta syntymisen yrityksiin. • Selvittää pitkäaikaistyöttömien käyttäminen kaupungin määräaikaississa sijaisuuksissa, tavoitteena 50–100 henkilön työllistäminen sijaisuuksiin.	<p>Kelan työmarkkinatukilasku oli vuonna 2015 yhteensä 8 146 742 milj. euroa. Työllisyydenhoidon toimenpiteitä käytettiin seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • palkkatuella työllistettiin keskimäärin 101 henkilöä/kk, vuodessa yhteensä 264 henkilöä; palkkatukityöllistäminen hiipui kesäkuun jälkeen palkkatukityöllistämiseen varattujen määrärahojen loputtua • kaupungin työpaikat tarjoavat työkokeilupaikkoja erittäin monipuolisesti ja runsaasti. Työkokeilusta sovitaan työpaikoilla. Työkokeilupaikkojen seurantaan ei ole kaupungilla järjestelmää • kuntouttavaan työtoimintaan osallistui keskimäärin 425 hloä/kk, koko vuoden aikana 757 eri henkilöä • toimintatukea ja hankerahoituksia saaneisiin järjestöihin, yhdistyksiin ja säätiöihin työllistyi kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun tai työhön 698 henkilöä; lisäksi 2 työllistyi työllistämislisällä • työllisyyden kuntakokeilusta 25 % ohjautui työhön tai koulutukseen • työllisyysyksikön työkykytiimin lääkärielle on ohjautunut 243 asiakasta vuoden aikana, joista 78 % on ohjautunut kuntoutukseen tai eläkkeelle • sosiaalisia kriteereitä on käytetty yhdessä hankinnassa velvoittavasti. Velvoitteena on ollut yhden pitkäaikaistyöttömän työllistä-

<ul style="list-style-type: none"> • Työvoiman palvelukeskuksen asiakasmäärää lisätään. • Asiakasvirran nopeuttamiseksi kaupungin, työhallinnon ja Kelan yhteisiä prosesseja yksinkertaistetaan. 	<p>minen ja velvoite on täytetty. Toinen kilpailutus on tehty loppuvuodesta, johon sosiaalisia kriteereitä on käytetty lisäpisteitä antavana. Sieltä ei vielä tuloksia tiedossa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • pitkäaikaistyöttömiä ja nuorisotakuunoria on otettu kaupungin sijaisuuksiin 58 henkilöä. • työvoiman palvelukeskuksen asiakasmäärä (joensuulaiset) on ollut vuonna 2014 yht. 435 asiakasta, vuonna 2015 määrä on laskenut 383 asiakkaaseen. Laskuun lienee vaikuttanut palvelukeskuksen uudelleen organisointuminen monialaisen yhteispalvelun keskeiseksi. • kaupungin, työhallinnon ja Kelan yhteisiä asiakasprosesseja on työstetty vuoden 2015 aikana; selkinnyt mm. vastuutahoja ja työnjakoa sekä vastuutyöntekijän roolia asiakkaan prosessin etenemisen arvioimisessa ja tukemisessa sekä luotu yhteistyötä edistävät harvakseltaan, mutta säännöllisesti koontuvat foorumit. Kaupungin sisällä otettu käyttöön yhteinen suostumuslomake työllisyysasioihin liittyen.
<p>2. Nuorten työttömyyden vähentäminen seuraavilla toimenpiteillä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kesätyöllistämässä painotetaan sosiaalista työllistämistä. • Tavoitteena on työpaikka 200 opiskelijalle ja koululaiselle, joista osa yritystuella yrityksiin. • Nuorisoverstaan toimintaa tuetaan siten, että 90 nuorta saa työ- tai harjoittelupaikan Nuorisoverstaalla. • Tarjotaan nuorille 100 työkokeilupaiikkaa ja 10 oppisopimuspaikkaa. • Nuorisotakuuta koskevan kuntakokeilun tavoitteiden ja toiminnan tukeminen. 	<p>Nuorten työttömyyttä vähennettiin</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaupunki työllisti nuoria 216, joista yritystuella yrityksiin työllistyi 50 nuorta • Nuorisoverstaalta sai työpajapaikan työkokeiluna 59 eri nuorta; 3 kk:n työkokeilujaksoja Nuorisoverstas toteutti 90 kpl • nuorten työkokeilujen osalta kaupungilla ei ole omaa seurantajärjestelmää; oppisopimuksessa kaupungilla oli 8 nuorta • Nuorisotakuun kuntakokeilua on toteutettu lasten ja nuorten palveluohjelman kautta. Ohjelmaan liittyen on avattu nuorten palvelukeskus, jonka kohderyhmänä ovat 16-29 vuotiaat nuoret. Palvelukeskus toimii osana laajaa nuorten palveluverkostoa tiiviissä yhteistyössä koulutukseen ja työelämään ohjaavan verkoston kanssa.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 493 100	0	1 493 100	1 479 921	-13 179
Toimintakulut	-11 677 000	0	-11 677 000	-12 146 695	-469 695
Toimintakate	-10 183 900	0	-10 183 900	-10 666 774	-482 874

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:

Työllistämisen osalta työmarkkinatuen maksuosuus Kelalle toteutui talousarviossa asetetun tavoitteen mukaisesti ollen 8,147 milj. euroa. Kokonaisuutena työllistämisen talousarvio ylittyi kuitenkin vajaalla 0,5 milj. eurolla. Ylitystä selittää suurelta osin työmarkkinatukiudistukseen, siihen liittyvän kompensaaation kohdistumiseen ja muiden valtion toimenpiteiden vaikutusten arviointiin liittyvä haasteellisuus talousarvion laadintavaiheessa, minkä johdosta työllistämisen kokonaisbudjetti ei ollut riittävän iso.

150 Konsernihallinto

Tilivelvollinen: kaupunginsihteeri Jari Horttanainen, talous- ja strategiajohtaja Risto Väänänen ja henkilöstöjohtaja Sari Lempiäinen

Konsernihallinnon tehtävänä on johtaa, ohjata ja valvoa kaupunkikonsernin toimintaa kaupunginjohtajan johdolla. Konsernihallinto vastaa kaupungin strategian ja talouden johtamisesta, tilaajan asioiden valmistelusta, henkilöstövoimavarojen johtamisesta, kaupunkikehityksestä ja kilpailukyvyistä sekä johdon tuesta.

Konsernihallinto koostuu hallintoyksiköstä, talous- ja strategiayksiköstä, henkilöstöyksiköstä ja kaupunkirakenneyksiköstä. Kaupunkirakenneyksikön toiminta ja talous sijoittuvat kaupunkirakennelautakunnan toimialalle. Tulosalue sisältää myös henkilöstöyksikköön kuuluvan varahenkilöstön, joka korvaa sijaistyövoiman käyttöä. Talous- ja strategiayksikön tehtävänä on vastata muun ohella tietohallinnon järjestämisestä, yhteensovituksista ja ohjauksesta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
Viestintään lisätään resursseja.	Viestintään perustettiin uusi tiedottajan toimi. Toimi täytettiin 3/2015 lukien.
Tietohallinnossa lisätään sähköistä asiointia ja kehitetään raportointityökaluja.	Sähköisessä asiointissa kaupunki on mukana maakunnallisessa ympäristössä, jota kehitetään yhdessä muiden kuntien kanssa. Vuonna 2015 pääpaino oli avustushakemusten sähköistämässä, jolla mahdollistetaan hakemusten selkeämpi sekä sujuvampi käsittely kaupungin sisällä ja helpotetaan hakijoiden liitteiden toimittamista. Myös asiointisivuston ulkoasuun tehtiin muutoksia jolla sivustosta saadaan selkeämpi ja helppokäyttöisempi. Uusi sivusto otetaan käyttöön vuoden 2016 alkupuolella. Lisäksi vuoden mittaan sähköistettiin hakemuksia ja ilmoituksia, joita aikaisemmin toimitettiin paperilomakkeilla, mm. palvelusetelituottajaksi hakeutuminen. Asukkaille on laadittu kysely, jossa kartoitetaan millaisia sähköisiä palveluita he kaupungilta odottavat. Tulosten perusteella mietitään vuoden 2016 kehittämisen pääpainoalueet. Niinivaaran vuoropäiväkodissa otettiin käyttöön lasten hoitoaikojen sähköinen ilmoittaminen ja sen käyttöä tullaan laajentamaan vuoden 2016 aikana muihinkin päiväkodeihin. Joensuun kaupunki on mukana Omahoito- ja digitaaliset arvopalvelut (ODA) –projektissa, jossa omahoidon edelläkävijäkunnat uudistavat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja ja rakentavat itse- ja omahoitoa tukevien sähköisten palvelujen yhteistä kansallista kokonaisuutta.

	Raportoinnissa kehitettiin olemassa olevia raportteja sekä tehostettiin niiden käyttöä. Lisäksi henkilöstöyksikön raportointitarpeisiin tehtiin määrittelyjä ja raportit pyritään ottamaan käyttöön vuoden 2016 alkupuolella.
Osavuosikatsaus laaditaan neljä kertaa vuodessa ja saatetaan kaupunginvaltuustolle tiedoksi.	Vuoden 2015 aikana laadittiin neljä osavuosikatsausta, jotka kaupunginvaltuusto käsitteli 23.2., 27.5., 31.8. ja 26.10.
Joensuun Uutiset julkaistaan neljä kertaa.	Joensuun Uutiset julkaistiin vuoden 2015 aikana neljä kertaa.
Asuntojen välivuokraustointia järjestetään uudelleen vuoden 2015 aikana.	Kaupungin suoraan omistamien ja välivuokrattujen asuntojen välivuokrausta selvitti vuoden 2015 alkupuolella työryhmä, joka teki esityksen toiminnan uudelleenjärjestelystä. Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen 22.6.2015. Toiminta on järjestetty uuden toimintamallin mukaisesti vuoden 2016 alusta lukien.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	7 679 200	0	7 679 200	6 585 704	-1 093 496
Toimintakulut	-11 908 900	98 000	-11 810 900	-10 048 183	1 762 717
Toimintakate	-4 229 700	98 000	-4 131 700	-3 462 479	669 221

160 JOENSUUN TILAKESKUS –TASEYKSIKKÖ

Tilivelvollinen johtaja Timo Korhonen

Joensuun Tilakeskus taseyksikön erillistilinpäätös on esitetty sivulta 229 alkaen.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	40 209 000	0	40 209 000	41 656 363	1 447 363
Toimintakulut	-24 288 000	13 600	-24 274 400	-25 344 844	-1 070 444
Toimintakate	15 921 000	13 600	15 934 600	16 311 518	376 918

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää seudullisesta hankintatoimesta aiheutuvat menot ja tulot.

Joensuun seudun hankintatoimi on hallinnollisesti sijoitettu Joensuun kaupungin organisaatioon. Joensuun seudun hankintatoimi vastaa yhteistyötahojen tavaroiden ja palveluiden yhteishankinnoista. Hankintatoimi kilpailuttaa myös yhteistyötahojen erillishankintoja tarpeen vaatiessa ja resurssien niin sallissa.

Yhteistoimintasopimuksen on hyväksynyt 14 kuntaa ja 15 muuta tahoa, joiden tulee noudattaa hankintalakea.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
Sopimusaikaisen seurannan kehittäminen.	Hankintasopimuksen jalkauttamisen ja seurannan toimintamallit kehitetty ja pilotoitu vuoden 2015 aikana.
Oman toiminnan ohella tapahtuvan kilpailuttamisen merkittävä vähentäminen, pääpaino teknisellä sektorilla.	Toimeksiantojen määrä on lisääntynyt vuosisuunnittelun jalkauttamisen myötä sekä hankintatoimen palvelujen käyttämisen painotus kuntien omista ohjeissa.
Ostopaikkaluettelon informatiivisuuden lisääminen sekä tiedottamisen kehittäminen.	Uuden sopimushallinnan käyttäjäliittymän kehittäminen vuoden 2015 aikana, käyttöön-otto keväällä 2016. Hankinta-asiamiestoiminnan avulla tietoutta julkisista hankinnoista on lisätty sekä asiakkaiden että tarjoajien suuntaan.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	593 300	0	593 300	569 767	-23 533
Toimintakulut	-593 300	0	-593 300	-569 767	23 533
Toimintakate	0	0	0	0	0

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Vuoden 2014 alusta lukien sosiaali- ja terveyspalvelut tilataan ja tuotetaan Joensuun ja Outokummun kaupunkien sekä Kontiolahden kunnan muodostamalla yhteistoiminta-alueella.

Tältä tulosalueelta maksetaan Joensuun kaupungin osuus sosiaali- ja terveyspalveluista yhteistoiminta-alueen tilaajajaostolle sekä ne sosiaali- ja terveyspalvelujen eläkemenoperusteiset maksut ja varhemaksut, jotka ovat muodostuneet ennen yhteistoiminta-alueen käynnistämistä. Eläkemaksujen taso perustuu Kevan arvioon koko maan eläkemaksujen kehityksestä.

Yhteistoiminta-alueella sosiaali- ja terveyspalvelut tilaa sosiaali- ja terveyspalvelujen tilaajajaosto, jolle kunnat osoittavat maksuosuutensa. Tilaajajaosto tilaa palvelut sosiaali- ja terveyslautakunnalta.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-226 937 400	-2 908 000	-229 845 400	-232 189 055	-2 343 655
Toimintakate	-226 937 400	-2 908 000	-229 845 400	-232 189 055	-2 343 655

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:

Tulosalueen talousarvio ylittyi yhteensä runsaat 2,3 milj. euroa.

Ns. vanhat eläkevastuut (ennen yhteistoiminta-alueen perustamista aiheutuneet varhaiseläkemenoperusteiset ja eläkemenoperusteiset maksut) alittivat talousarvion n. 0,3 milj. eurolla.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden maksuosuus ylittyi noin 2,6 milj. eurolla. Syyskuun talousarviomuutoksen yhteydessä erikoissairaanhoidon ylitykseen varauduttiin 2,4 milj. eurolla PKSSK:n antaman elokuun tilanteeseen perustuvan ennusteen perusteella. Erikoissairaanhoidon ylitys kuitenkin talousarvion runsaalla 4,4 milj. eurolla, mikä oli noin 2,0 milj. euroa enemmän, mihin talousarviomuutoksessa oli varauduttu. Sopimus ylittyi sekä PKSSK:n oman toiminnan, ns. ohilaskutuksen (ostot muilta erikoissairaanhoidon kuntayhtymiltä) että erityisvelvoitteiden osalta.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden muu, ns. oma toiminta, ylittyi runsaalla 0,5 milj. eurolla. Sosiaalipalveluiden tilaus alittui noin 0,5 milj. eurolla, mutta terveyspalveluiden tilaus ylittyi 0,4 milj. eurolla ja hoidon ja hoivan lähes 1,0 milj. eurolla. Terveyspalveluiden ylitys kohdistui vastaanotto toiminnan tilaukseen (erityisesti tulokertymän alittuminen, laboratorio- ja röntgenpalveluiden sekä lääkeriostopalveluiden kulut ja lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden ostot). Hoidon ja hoivan tilauksessa erityisesti kotihoitopalveluiden sekä tehostetun palveluasumisen kulut ylittyivät. Kotihoitopalveluiden ylitystä selittää erityisesti henkilöstömenojen kasvu ja talousarvioon sisällyttämättömät lääkkeiden annosjakelun kustannukset. Tehostetun palveluasumisen ylitystä selittää erityisesti alkuperäiseen tilaukseen sisällyttämättömät lääkkeiden annosjakelun kustannukset, ravintopalveluiden lisäkustannukset sekä vammaispalvelun asiakkaiden siirtyminen sosiaalipalveluiden puolelta hoidon ja hoivan asumispalveluiden puolelle.

195 Alueellinen pelastustoimi
 Tilivelvollinen: talous- ja strategiajohtaja Risto Väänänen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää kaupungin maksuosuuden Pohjois-Karjalan pelastuslaitokselle. Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti pelastustoimen menot jaetaan asukaslukujen suhteessa.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-5 393 100	0	-5 393 100	-5 393 442	-342
Toimintakate	-5 393 100	0	-5 393 100	-5 393 442	-342

Kaupunginhallitus yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	54 086 000	0	54 086 000	56 181 074	2 095 074
Toimintakulut	-293 184 200	-3 916 400	-297 100 600	-298 442 267	-1 341 667
Toimintakate	-239 098 200	-3 916 400	-243 014 600	-242 261 193	753 407

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Anu Näätänen

Kaupunkirakennelautakunnan keskeisimpiä tehtäviä ovat kaavojen valmistelu ja tonttien luovutus sekä vastuu maa- ja vesialueiden, katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden hallinnasta, suunnittelusta rakentamisesta ja ylläpidosta.

Lautakunnan alainen seudullinen joukkoliikennejaosto vastaa joukkoliikennelain tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueella.

Katsaus toimintavuoteen 2015

Vuoden 2015 talousarvion tavoitteet toteuttivat kaupungin 'Rajaton tulevaisuus' strategiaa. Keskeiset taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin.

Joukkoliikenteen osalta alkuperäinen talousarvio ja asetetut tavoitteet eivät toteutuneet. Kaupunkirakennelautakunnan talousarvio muutos hyväksyttiin 28.9.2015. Tulosalueen 240 Yhdyskuntasuunnittelu toimintakatetta muutettiin 986 000 eurolla joukkoliikenteen menojen ylittymisen, tulojen alittumisen ja joukkoliikenteen hallintomenojen ylittymisen johdosta. Hallintomenojen ylitys aiheutui uuden lippu- ja maksujärjestelmän käyttöönoton viivästymisestä. Kaupunginvaltuustolle järjestettiin iltakoulu joukkoliikenneasioiden kokonaisuudesta ja talousarviomuutoksen perusteista.

Kaupunkirakenneyksikön tehtävänä on laatia toimialaansa liittyvät kaupunkikehityksen ennusteet, koordinoita maankäytön ja palveluiden yhteensovittamista ja vastata tähän liittyvän tiedon tuottamisesta ja hankinnasta. Tätä tehtävää palvelee maankäytön toteutusohjelma (MATO-20) ja sen yhteydessä laadittavat väestöennusteet. Maankäytön toteutusohjelma 2015 ja väestöennuste hyväksyttiin kaupunginhallituksessa syyskuussa.

Symmetrisen kaupungin kehittämistä on jatkettu määrätietoisesti ja huhtikuun alussa aloitti symmetrisen kaupungin kehittäjä toteuttamisohjelman valmistelun. Toteuttamisohjelmaa on työstetty yhdessä sidosryhmien kanssa ja se valmistui päätöksentekoon alkuvuodesta 2016.

Lainvoiman sai kaikkiaan yhteensä 22 asemakaavaa, asemakaavan muutosta tai ranta-asemakaavaa. Uusien alueiden asemakaavoista merkittävimmät olivat Kainulan, Papinkankaan ja Multimäen asemakaavat. Asemakaavoilla ja asemakaavamuutoksilla lisättiin kerrosalaa kaikkiaan yli 73 000 k-m². Kaavoituksella on pystytty vastaamaan rakentamisen ja tontinluovutuksen tarpeisiin sekä varautumaan tulevaisuuden tarpeisiin.

Tonttien kysyntä jatkui edelleen kohtuullisen hyvänä ja kaikkiaan vuoden loppuun mennessä luovutettiin 126 tonttia, mikä oli 10 tonttia vähemmän kuin vuonna 2014. Luovutetuista tonteista 95 oli omakotitontteja, 11 kerros- ja rivitalotontteja ja 20 työpaikkatontteja. Työpaikkatonttien kysyntä pysyi edelleen vuoden 2014 tasolla. Tonttien luovutuksella on pystytty turvaamaan kaupungin kehittymisen edellytykset. Tontteja on luovutettu sekä myymällä että vuokraamalla. Vuoden 2015 merkittävät tonttikaupat olivat korttelin 48 tontin sekä Senioripihan viimeisen tontin myyminen keskustasta. Tonttien myynnille asetettu taloudellinen tavoite ylittyi reilusti. Tonttien myyntivoitot olivat kaikkiaan yhteensä noin 5,5 milj. euroa.

Vuoden 2015 aikana hankittiin raakamaata noin 57 ha. Keskeisiä hankinta-alueita olivat Karhunmäki, Papinkangas, Reijola, Kotilahti ja Enon kirkonkylä. Maanhankinnalla on turvattu kaupungin johdonmukainen asemakaavoitus sekä tuleva tonttien luovutus.

Kaupunginhallituksen 23.6.2014 hyväksymän rakennemuutosohjelman selvitysten yhteydessä päättämiä pienvenesatamien, venevalkamien, veneiden talvisäilytyspaikkojen sekä verkkovajojen (kalastusvälinevajojen) ylläpidon ja vuokrauksen siirto kaupungin kokonaan omistamalle Saimaan Satamat Oy:lle toteutettiin. Osana järjestelyä edellä mainittujen kiinteiden rakenteiden ja laitteiden omistusoikeus liit-

tymineen siirrettiin kaupunginhallituksen 22.6.2015 tekemällä päätöksellä apporttina osakepääoman korotusta vastaan Saimaan Satamat Oy:lle.

Katujen ja puistojen uudisrakentamisella on turvattu tonttien luovutus. Merkittävimmät peruskorjaushankkeet oli Suvantosillan peruskorjaus ja Rantakatu-Suvantokatu liittymän rakentaminen sekä Rantakadun saneeraus välillä Sairaalakatu-Rauhankatu. Suvantosillan peruskorjaus jatkuu vielä 2016 nostokoneiston kunnostuksella.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
Laaditaan toimenpideohjelma Symmetrisen kaupungin kehitysvision toteuttamiseksi.	Hankekehittäjä aloitti työnsä 1.4.2015. Toimenpideohjelma valmistuu päätettäväksi helmikuussa 2016.
Kaupunkikeskuksen ympäristöä parannetaan.	Suvantosillan ja siihen liittyvien katujen peruskorjaus on toteutettu. Rantakatu ja Suvantosilta avattiin liikenteelle marras-joulukuun vaihteessa. Suvantokatu-Koulukatu liittymä on rakennettu ja viimeistellään 2016.
Kaupunkikeskuksen liikenneolosuhteita parannetaan ja vahvistetaan joukkoliikenteen kilpailukykyä.	Ks. ed. Joukkoliikenteen vuorotarjontaan on tehty muutoksia ja otettu käyttöön KELA-tuettu 2. asteen koulumatkalippu ja yli 25-vuotiaiden opiskelijalippu.
Asumiselle ja työpaikoille tarjotaan vaihtoehtoisia suuntia.	Kaupungin tonttitarjonta on riittävä ja monipuolinen. Lainvoiman sai kaikkiaan 22 asemakaavaa. Keskeisimpiä uusia kaavoja olivat Kainulan, Pappinkankaan ja Multimäen asemakaavat.
Kehitetään elinvoimaisia taajamia ja kyliä.	Enon kirkonkylän asemakaavaudistus on käynnistetty. Heinävaaran osayleiskaava hyväksyttiin valtuustossa huhtikuussa 2015 ja se on lainvoimainen. Heinävaaran asemakaava-uudistus on käynnistetty.
Viherkaavalla parannetaan virkistysalueiden suunnitelmallista kehittämistä sekä selkeytetään täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.	Viherkaava on hyväksytty ja lainvoimainen.
Kävelyä ja pyöräilyä edistetään määrätietoisesti.	Pyöräilyn edistämistä on jatkettu aiempien vuosien tapaan aktiivisella tapahtumilla ja toimintaa eri toimijoiden yhteistyöllä. Kevään pyöräilyviikolla ja syksyn Liikkujan viikolla toteutettiin useita erilaisia tapahtumia. Henkilöstöä on koulutettu kävelyn ja pyöräilyn paremmin huomioivaan suunnitteluun. Lisäksi on tarkastettu pyöräilyväylien talvihoidon laatuvaatimuksia ja väylien kunnossapitoluokitusta.
Maankäytön toteutusohjelmasta muodostuu vakiintunut työkalu asumisen ja palveluverkon yhteensovittamiseen.	Kaupunginhallitus on hyväksynyt maankäytön toteutusohjelman 22.9.2015.
Toimintajärjestelmiä kehitetään ja etsitään keinoja tuottavuuden parantamiseen.	Kaupunkirakenneyksikön toimintajärjestelmän valmistelu on käynnissä, mutta etenee suunniteltua hitaammin.

210 Kaupunkirakennelautakunnan yhteiset palvelut
Tilivelvollinen: tekninen johtaja Anu Näätänen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	20 000	0	20 000	44 654	24 654
Toimintakulut	-1 787 000	0	-1 787 000	-1 275 923	511 077
Toimintakate	-1 767 000	0	-1 767 000	-1 231 269	535 731

240 Yhdyskuntasuunnittelu
Tilivelvollinen: kaavoituspäällikkö Juha-Pekka Vartiainen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	6 296 000	-246 000	6 050 000	6 069 828	19 828
Toimintakulut	-8 042 000	-740 000	-8 782 000	-8 626 170	155 830
Toimintakate	-1 746 000	-986 000	-2 732 000	-2 556 342	175 658

270 Maaomaisuus
Tilivelvollinen: kaupungingeodeetti Timo Lajunen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	8 316 000	0	8 316 000	8 411 818	95 818
Toimintakulut	-2 238 000	9 000	-2 229 000	-1 801 494	427 506
Toimintakate	6 078 000	9 000	6 087 000	6 610 324	523 324

280 Yhdyskuntatekniikka
Tilivelvollinen: kaupungininsinööri Ari Varonen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 873 000	0	3 873 000	4 651 899	778 899
Toimintakulut	-11 597 000	27 000	-11 570 000	-12 117 606	-547 606
Toimintakate	-7 724 000	27 000	-7 697 000	-7 465 706	231 294

Tulosalueiden 210-280 toimintakatteiden summa

Kaupunkirakennelautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	18 505 000	-246 000	18 259 000	19 178 199	919 199
Toimintakulut	-23 664 000	-704 000	-24 368 000	-23 821 193	546 807
Toimintakate	-5 159 000	-950 000	-6 109 000	-4 642 994	1 466 006

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN TILAAJAJAOSTO

Tilivelvollinen: sosiaali- ja terveyspalveluiden tilaajaohjaja Satu Huikuri

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Joensuun, Outokummun ja Kontiolahden sosiaali- ja terveyspalvelut tuotetaan yhteistoiminta-alueella. Palvelujen tilaajana toimii tilaajajaosto, jossa kaikki kunnat ovat edustettuina. Joensuun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta vastaa palvelujen tuottamisesta ja järjestämisestä. Myös sosiaali- ja terveyslautakunnassa ovat kaikki mainitut kunnat edustettuina.

Tulosalueella esitetään kunkin kunnan palvelutilaukset. Yhteistoimintasopimuksen mukaan tilaajajaosto hyväksyy palvelutilaukset. Joensuun kaupunginvaltuusto voi hyväksyä tai hylätä tilauksen, mutta se ei voi muuttaa sitä.

Tulosalueen tulot koostuvat kuntien maksuosuuksista. Tulosalueen menomäärärahalla hankitaan palvelut tuottajalta.

Katsaus toimintavuoteen 2015

Sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistoiminta-alue kattaa kolme kuntaa; Joensuun ja Outokummun kaupungit sekä Kontiolahden kunnan. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tilaukset sekä palvelutuotannon kehittämistä koskevat kehittämishankkeet ovat kuntakohtaisia.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tilaajajaoston toiminnassa keskeisessä asemassa oli vuoden 2015 aikana tilausten toteutumisen seuranta, siihen tehtävien muutosten hyväksyminen ja tulevan vuoden tilauksen valmistelu ja sen hyväksyminen. Tilauksen käsittelyn ohella tilaajajaosto muun muassa kuuli vuoden 2015 aikana useita asiantuntijoita (mm. terveysaseman vastaanotto toiminnan kehittäminen, yhteispäivystyksen toiminta, mielenterveyspalveluiden kehittäminen), hyväksyi osaltaan suun terveydenhuoltoa koskevan jonojen purkusuunnitelman ja sen edellyttämät muutokset sekä antoi talousarviomääräysten mukaisesti suostumuksensa eräiden strategisesti merkittävien ostopalveluiden hankintaan (erityisesti erityisryhmien asumispalveluiden hankinta). Yhteistyötä sosiaali- ja terveyslautakunnan suuntaan on tiivistetty yhteisten tapaamisten myötä.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden tilaajajaosto hyväksyi kuntakohtaisiin tilauksiin muutoksia maaliskuun ja elokuun kokousten yhteydessä. Alkuperäisten tilausten loppusumma ja oli 279,9 milj. euroa ja tilausten loppusumma muutosten jälkeen 280,1 milj. euroa. Tilausten toteutuma oli 285,3 milj. euroa, mikä merkitsi runsaan 5,2 milj. euron ylitystä hyväksytyyn tilaukseen nähden. Tilauksen toteutumaprosentti oli 101,9 %. Yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyspalveluiden maksuosuudet kasvoivat vuoteen 2014 nähden kokonaisuutena 3,1 %.

Kuntakohtaisesti tarkasteltuna suurin ylitys kohdistui Joensuuhun, jonka tilaus ylittyi 5,0 milj. euroa; Joensuun muutettu tilaus oli 220,1 milj. euroa ja toteutuma 225,1 milj. euroa. Merkittävin ylitys kohdistui erikoissairaanhoidon, muun ns. oman toiminnan tilaus ylittyi kokonaisuutena noin 0,5 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon tilaus ylittyi 4,4 milj. euroa. Muun toiminnan osalta hoito- ja hoivapalveluiden tilaus ylittyi lähes 1,0 milj. euroa ja terveyspalveluiden tilaus lähes 0,4 milj. euroa. Sosiaalipalveluiden tilaus jäi sen sijaan kokonaisuutena alle tilauksen. Myös hallintopalveluiden tilaus alittui.

Kontiolahden tilaus (33,6 milj. euroa) ylittyi kokonaisuutena noin 1,3 milj. euroa, josta erikoissairaanhoidon osuus oli noin 1,0 milj. euroa ja muun, ns. oman toiminnan ylitys 0,3 milj. euroa. Oman toiminnan osalta tilauksen ylitykset kohdistuivat hoito- ja hoivapalveluihin 0,3 milj. euroa sekä sosiaalipalveluihin n. 0,2 milj. euroa. Terveyspalveluiden ja hallintopalveluiden tilaus alittui.

Outokummun tilaus (25,3 milj. euroa) alittui noin 1,0 milj. eurolla. Erikoissairaanhoidon osuus tilauksen alittumisesta oli 0,7 milj. euroa. Lisäksi hallinnon, terveystalouden ja sosiaalipalveluiden tilaukset toteutuivat budjetoitua pienempinä. Hoito- ja hoivapalveluihin kohdistui vähäinen ylitys.

Tulosalueelle kohdistuvat tilaajajaoston toiminnasta aiheutuvat menot olivat noin 28 000 euroa. Menot on jaettu yhteistoiminta-alueen kunnille väestömäärän suhteessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
Koko yhteistoiminta-alueen huomioiminen palveluiden järjestämistä koskevassa päätöksenteossa.	Tilaukset ja tilausten toteutumisen raportointi on pääsääntöisesti edelleen kuntakohtaista. Koko yhteistoiminta-alueen näkökulmaa on pyritty nostamaan esiin mm. terapiapalveluiden järjestämistä koskevassa esityksessä.
Tilaaja-tuottajaneuvotteluiden kehittäminen edelleen.	Tilaaja-tuottajaneuvotteluiden toimintatapoihin sovittiin tarkennuksia, mm. kuukausittaisten neuvotteluiden sisällön ja määrän ja seuraavan vuoden tilauksen valmistelun osalta.
Jaoston roolin selkeyttäminen suhteessa kaupunginhallitukseen.	Tilaajajaoston ja kaupunginhallituksen välinen rooli mm. tilauksen valmistelussa on selkiytynyt tilaaja-tuottajatoimintatavan ja yhteistoiminta-alueen ensimmäisten vuosien kokemusten pohjalta.
Jaoston ja lautakunnan yhteiset tapaamiset teemoitettuna.	Tilaajajaostolle ja sosiaali- ja terveyslautakunnalle järjestettiin vuoden 2015 aikana kolme yhteistä tapaamista. Maaliskuussa pidettiin yhteinen koulutustilaisuus lainsäädännön (mm. sosiaalihuoltolaki) muutoksista, toukokuussa yhteinen tapaaminen sosiaali- ja terveystalouden benchmarking –raportin tuloksista sekä syyskuussa vuoden 2016 tilauksen valmistelusta.

Sosiaali- ja terveystalouden tilaajajaosto yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	279 939 000	184 000	280 123 000	285 368 991	5 245 991
Toimintakulut	-279 939 000	-184 000	-280 123 000	-285 368 991	-5 245 991
Toimintakate	0	0	0	0	0

TUOTTAJAN NEUVOTTELUKUNTA
Tilivelvollinen: tuotantojohtaja Pekka Kuosmanen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tuottajan neuvottelukunnan tehtävänä on kehittää palvelutuotannon toimintaa ja prosesseja asiakaslähtöisesti yli toimialarajojen sekä ohjata ja valvoa tuotannon toimielinten kehittämishankkeiden etenemistä ja toteutumista.

Tuottajan neuvottelukunta koordinoi tuotannon puolelta elämänkaareen perustuvia palveluohjelmia ja niihin perustuvia kärkihankkeita. Neuvottelukunta seuraa myös rakennemuutosohjelman ja sen henkilöstöä koskevia tavoitteita.

Katsaus toimintavuoteen 2015

Tuottajan neuvottelukunnan kokouksissa käsiteltiin normaalien talous- ja hallintoasioiden lisäksi seuraavia asiakokonaisuuksia:

- Yhteistoiminnallisen yrittämisen mahdollisuudet Kiihtelysvaarassa
  - merkittiin tiedoksi selvitys ja esitettiin edelleen kaupunginhallitukselle 1/2015.
  - merkittiin tiedoksi loppuraportti ja lähetettiin se kaupunginhallitukselle sekä esitettiin sosiaali- ja terveystalouden tilaajaostolle sekä sosiaali- ja terveystaloutakunnalle, että ne päättävät neuvotella osuuskunnan kanssa palvelujen tuottamisesta ja kehittämisestä 4/2015.
  - merkittiin tiedoksi, että osuuskunta Viesimo on perustettu ikäihmisten palvelujen tuottamiseen 8/2015.
- Lean-toimintamalli prosessien kehittämisessä
  - hyväksyttiin esitetty toimintamallin käyttöönoton eteneminen 1/2016
- Lasten ja nuorten kärkihanke
  - hyväksyttiin kuntakokeilun suunnitelmien toteutus 1/2016
  - merkittiin tiedoksi toimintamallin ja kehittämisen etenemisen sekä päätettiin palvelurakenne ja johtaminen 3/2016
  - merkittiin tiedoksi toimintamallin ja kehittämisen etenemisen sekä tehtiin esitykset talousarvioon 9/2016
- Siun sote
  - merkittiin tiedoksi Siun soten valmistelun vaiheet ja kytkennät hallitusohjelmaan 6/2015.
  - hyväksyttiin sote-palvelupakettien pilotointihanke sekä siihen liittyvä rahoitussopimus Sitran kanssa 10/2015

Tuottajan neuvottelukunnan talous toteutui talousarvion mukaisesti.

Tuottajan neuvottelukunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	50 733	50 733
Toimintakulut	-377 000	-14 000	-391 000	-432 645	-41 645
Toimintakate	-377 000	-14 000	-391 000	-381 913	9 087

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
<p>Palveluohjelmien kehittämishankkeiden toteutumisen tukeminen ja seuranta.</p>	<p>Keskukset ovat aktiivisesti, vastuullisesti ja itseohjautuvasti toteuttaneet vastuullaan olevia kehittämishankkeita. Tuottajan neuvottelukunta keskittyi keskusten yhteiseen lasten ja nuorten kärkihankkeeseen. Tuottajan neuvottelukunta käsitteli palveluohjelmien kaikkia hankkeita osavuositarkastuksen yhteydessä 26.8.2015 § 26. Neuvottelukunta käsittelee hankkeiden toteuman kokouksessaan 24.2.2016.</p>
<p>Maakunnallisen sote - tuotantoalueen sekä kaupunkiin jäävien palvelujen organisoimisen valmistelu tuotannossa.</p>	<p>Pohjois-Karjalan kunnat ja Heinävesi päättivät 26.10.2015 perustaa uuden sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän (Siun sote). Palvelujen organisoimisen ja hallinnon rakenteiden valmistelu käynnistyi välittömästi kuntien päätöksenteon jälkeen.</p> <p>Tuotantojohtaja on toiminut Siun soten valmistelevalle sihteeristössä, joka on poliittisen ohjausryhmän ja kunta- ja sote-johtajista muodostuvan koordinaatioryhmän ohjaamana ollut työstämässä Siun Soten selvitystä.</p> <p>Joensuun kaupungin uuden organisaation ja toimintamallin valmistelu käynnistyi 11.12.2015 ja jatkuu kaupunginvaltuuston iltakoulussa 18.1.2016 sekä kaupunginvaltuuston seminaarissa 17. – 18.3.2016.</p> <p>Joensuun kaupungin ja Siun soten organisaatio lienee päälinjoiltaan tiedossa vasta keväällä 2016. Tämän takia Joensuun palvelutuotannon organisoimisen valmistelu on vuonna 2015 keskittynyt Siun sote – Joensuun kaupunki –rajapintapalveluihin. Siun soten valmisteluun on tuotettu Joensuun kaupungin palvelutuotannon näkökulmaa etenkin työllisyyspalveluiden, erityisasumisen, logistiikan, ruokahuollon ja siivouksen sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden näkökulmasta. Tuottajan neuvottelukunnan palvelupäällikkö oli Siun sote – kunta –rajapintatyöryhmän sekä lasten ja nuorten palvelupakettityöryhmän jäsenenä.</p> <p>Neuvottelukunnan kehittämispäällikkö kokosi kuntien sote-kustannustiedot Siun soten palvelupakettityöskentelyn pohjaksi.</p>
<p>Tuotannossa jatketaan palvelujen kehittämistä ja uudistamista mm. Lean-ajattelun mukaisesti. Tarkoituksena on kehittää toiminnan laatua ja toisaalta poistaa turhia toimintoja palveluketjusta.</p>	<p>Yksittäiset keskusten esittämät LEAN-projektit (16 kappaletta) käynnistyivät alkusyksyn 2015 aikana. Lisäksi käynnistettiin Joensuun kaupungin ja Siun soten rajapintapalvelujen onnistumista tukemaan lasten, nuorten ja perheiden palvelujen, hyvinvointiasemapiilotin sekä työllisyyden prosessit.</p> <p>Henkilöstöyksikön esimiespäivien painopisteenä oli LEAN-ajattelun periaatteiden ymmärtäminen konkreettisen toimintakoulutuksen avulla.</p> <p>Kevään 2016 aikana käynnistetään rajapintapalveluprosessien lisäksi syventävä esimiesvalmennus sekä syksyllä 2016 Joensuun kaupungin tulevaa organisaatiomuutosta tukevat prosessit.</p>

VARHAISKASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen: varhaiskasvatus- ja koulutusjohtaja Mauno Väänänen

Toimialan toiminnan kuvaus

Joensuun kaupungin varhaiskasvatus- ja koulutuskeskus vastaa perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta, konservatorio- ja kansalaisopistokoulutuksesta, lasten päivähoidosta, avoimesta varhaiskasvatuksesta sekä lasten aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

Katsaus toimintavuoteen 2015

Varhaiskasvatus- ja koulutuskeskuksen vuoden 2015 talous onnistui kokonaisuutena hyvin. Keskuksen talousarvion toteutuma oli 99,9 %.

Varhaiskasvatuksen osalta lainsäädäntö muuttui varhaiskasvatuslain astuessa voimaan 1.8.2015. Varhaiskasvatuslaissa otetaan aiempaa tiukempi kanta päivähoitoryhmien kokoon – ryhmässä voi olla yhtä aikaa läsnä vain kolmea kasvatusvastuullista työntekijää vastaava määrä lapsia. Näin päivähoitopaikkapulan helpottaminen pakkaamalla ryhmiin 4. kasvatusvastuullinen ei ole enää mahdollista.

Sisäilmaongelmat ovat rasittaneet kuluneena vuonna päiväkoteja. Punahilkan päiväkodin tilat, Rantakylän päiväkodin yksi ryhmä ja Reijolan päiväkodin kaksi ryhmää suljettiin ja niiden tilalle vuokrattiin siirtopäiväkotitilat, jotka sijoitettiin eri päiväkotien yhteyteen.

Yksityinen päivähoito laajeni, kun Joensuussa aloitti ensimmäinen valtakunnallinen päiväkotiketju, Touhula päiväkodit, kolmella 4-osastoisella yksiköllä. Kaksi 4-osastoista yksikköä, Aarrekartta ja Merikartta, aloittivat toimintansa Karhunmäessä ja yksi 4-osastoinen yksikkö, Touhula-Marjala, Marjalassa. Myös päiväkotit Apila aloitti toimintansa Joensuussa. Uutena palvelumuotona aloitettiin varhaiskasvatuksen palveluohjaus 1.8.2015. Palveluohjauksen tavoitteena on entistä paremmin ennakoitu päivähoitopaikkojen saatavuus ja käyttö, päivähoitoon hakeutuvien asiakkaiden keskitetty ohjaus ja palveluneuvonta sekä koko kaupungin tasolla keskitetty hoitopaikkojen käytön seuranta sekä tasapuolisempi täyttö. Henkilöstö palveluohjausyksikköön siirtyi tehtävien uudelleenorganisoinnin myötä varhaiskasvatuksen muista tehtävistä. Palveluohjauksella on ajantasainen tieto päivähoitopaikka- ja jonotilanteesta, mikä on tehostanut päivähoitopaikkojen myöntämistä.

Perusopetuksen uutta opetussuunnitelmaa tehtiin seudullisesti, Joensuun seudun seitsemän kunnan yhteistyönä. Vuoden tärkeimpiä päätöksiä oli opetussuunnitelmaan liittyvän tuntijaon päättäminen. Siihen sisältyy mm. ruotsin kielen opintojen aloittaminen 6. luokalta, venäjän kielen lisääminen vapaaehtoisen vieraan kielen valikoimaan ja valinnaisuuden lisääminen myös alakouluun. Opetussuunnitelmaprosessia on viety eteenpäin yhteisöllisenä prosessina, jossa kaikki koulut ja päiväkotien esiopetus ovat päässeet tutkimaan opetussuunnitelman perusteita ja samalla vaikuttaneet yhteisen paikallisen opetussuunnitelman syntyyn. Olennaisena osana opetussuunnitelmassa on opetusteknologian käyttö. Tähän kiinnitettiin huomiota henkilöstön koulutuksella ja valtion rahoittamilla hankkeilla. Vuoden aikana valmisteltiin opetuksen digitalisaatiosuunnitelmaa, joka sisältää mittavan lisäyksen tietotekniisiin laitteisiin. Seudulliseen opetussuunnitelmaan liittyen valmisteltiin yhteistyössä seudun kuntien lautakuntien ja koulutuksen johtavien viranhaltijoiden kanssa kasvatuksen ja koulutuksen toimintaohjelmaa. Se sisältää linjanvetoa pedagogiikan, henkilöstön koulutuksen, tieto- ja viestintätekniikan hyväksikäytön, seudullisen yhteistyön sekä toiminnan arvioinnin kehittämiseen. Toimintaohjelman tavoitteena on viedä eteenpäin uuden opetussuunnitelman toteutusta sen jälkeen, kun opetussuunnitelma astuu voimaan 2016. Toimintaohjelma tuodaan lautakuntiin kevään 2016 aikana.

Vuonna 2015 vietettiin koulutus kannattaa -juhluvuotta. Se huipentui Joensuun lyseon 150 -vuotisjuhliin ja uuden Joensuun yhteiskoulun lukion rakennuksen vihkiäisiin. Juhlavuosi sisälsi seminaareja, koulutustilaisuuksia ja tutustumista oppilaitosten, koulujen ja päiväkotien toimintaa ns. KET -toiminnan kautta. Tämä tarkoitti sitä, että kaikki koulutusyksiköt järjestivät avoimet ovet -tyyppistä toimintaa syyskuun aikana.

Lukioissa valmistauduttiin sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin, jotka alkavat syksyllä 2016. Ensimmäisenä syksynä kirjoitetaan sähköisesti maantiede, lyhyt saksan kieli ja filosofia. Lukioissa valmisteltiin myös uusia opetussuunnitelmia, jotka tulevat voimaan 2016. Urheilulinja aloitti uutena koulutuslinjana JYK:ssä. Urheiluakatemian palvelut avattiin myös Lyseon lukion opiskelijoille.

Kansalaisopiston taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat talousarvion mukaisesti. Yhteistyö jäsenkuntien kanssa on toiminut erinomaisesti. Kansalaisopiston neuvottelukunta, jossa ovat edustettuina kuntien virkamiesjohto ja luottamushenkilöt, on kokoontunut säännöllisesti. Sopimuksen mukaiset kuntien tuntikertymät ovat toteutuneet pääosin hyvin. Kansalaisopiston ja JYK:n yhteistyö on sujunut samoissa tiloissa kitkatta.

Konservatorion talous toteutui hyvin, tosin pieni talousarvion ylitys tapahtui. Ylitys johtui arvioitujen eläkekulujen ylityksestä. Konservatorion toiminta on ollut vilkasta. Tapahtumista mainittakoon merkittävimpinä osallistuminen kaupunginorkesterin Musiikkitalvi-tapahtumaan, KonsaFest- festivaali sekä Carelia-salin katsomon täyttänyt Lapsen sävel-konsertti. Toimintavuoden 2015 aikana konservatorio järjesti 206 konserttia/ tapahtumaa, joissa kävi 17 445 kuulijaa.

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnan tärkeimpiä päätöksiä olivat mm. talousarvioesitys, rehtorivallinat, yksityisen päivähoiton päätökset, palveluohjausyksikön perustaminen, perusopetuksen tuntijakopäätös, valmistavan koulutuksen aloittaminen ja mediakeskuksen perustaminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
<p>1. Perusopetusta koskevan opetussuunnitelmauudistuksen valmistelu.</p> <p>Opetussuunnitelmaa valmistellaan Joensuun seudun seitsemän kunnan yhteistyönä. Opetushallituksen päättämien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden pohjalta tehdään seudullisen opetussuunnitelman yleinen osa. Se valmistuu 5/2015 mennessä.</p> <p>Seudullisen opetussuunnitelman yleiseen osaan sisältyvä strateginen osa tehdään kuntien luottamushenkilöiden ja virkamiesten yhteistyöprojektissa, johon sisältyy OPH:n rahoittama kuusipäiväinen koulutus 6.-7.11.2014, 14-15.1.2015 ja 25.-26.3.2015. Opetussuunnitelmaprosessia tukee myös maakunnan tulevaisuus-rahasto.</p>	<p>Opetussuunnitelmaprosessi on edennyt suunnitelmien mukaan. Yleinen osa on parhaillaan lausunnolla ja opetussuunnitelman kokonaisuutta valmistellaan siten, että seudullinen opetussuunnitelma tulee päätettäväksi lauta-kuntiin kesäkuussa 2016</p> <p>Seudullista opetussuunnitelmaa tukevaa kasvatuksen ja koulutuksen toimintaohjelmaa valmisteltiin yhteistyössä luottamushenkilöiden ja virkamiesten kanssa. Tavoitteena on saada seudullisesti yhteinen linjaus pedagogiikan kehittämisestä, henkilöstökoulutuksesta, koulutusta ja kasvatusta koskevan yhteistyön organisoinnista, yrittäjyyskasvatuksesta ja toiminnan arvioinnista. Toimintaohjelma tulee lautakuntien päätettäväksi kevään 2016 aikana</p>

Tavoitteet 2015	Toteutuma
<p>2.Opiskeluhoollon ja kolmiportaisen tuen toimintamallien kehittäminen.</p> <p>Uudet koulukuraattori ja koulupsykologi astuvat virkoihinsa 1.1.2015. Kahden kasvatusohjaajan nimikkeet muutetaan kuraattori nimikkeiksi 1.1.2015 alkaen. Palvelupäällikön virka perustetaan ohjaamaan opiskeluhoollon ja kolmiportaista tukea 1.1.2015 alkaen.</p> <p>Lain vaatimat opiskeluhoollon suunnitelmat ovat toiminnassa oppilaitoksissa. Opiskeluhoollon ohjausryhmä ja koulujen opiskeluhoolloryhmät ovat aloittaneet toimintansa 1.1.2015 mennessä.</p> <p>Erityisopetukseen siirtoprosessin uusimista pilotoidaan 1.1.2015 alkaen siten että siirtovalmistelu tehdään alueellisesti.</p> <p>Erityisen tuen ja tehostetun tuen suhde muuttuu siten, että vuoden 2015 lopussa tehostettua tukea saavien oppilaiden määrä ylittää erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden määrän ja erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden määrä on 5 % pienempi kuin 1.1.2015.</p>	<p>Virkajärjestelyt on tehty. Samoin lain vaatimat opiskeluhoollon suunnitelmat on laadittu. Opiskeluhoollon ohjausryhmä ja koulujen opiskeluhoolloryhmät ovat aloittaneet toimintansa.</p> <p>Erityisopetuksen siirtoprosessi on uudistettu alueelliseksi siten, että valmistelusta vastaavat alueelliset erityisopettajat ja kiertävät erityislastentarhanopettajat.</p> <p>Erityisen tuen ja tehostetun tuen suhdetavoite saavutettiin vuonna 2015.</p>
<p>3. Uusien varhaiskasvatuksen palvelumuotojen laajentaminen ja kehittäminen.</p> <p>Kaupungin alueella aloittaa toimintansa kaksi uutta yksityistä palveluntarjoajaa: Aarresaari – päiväkodit ja Touhula –päiväkodit. Molemmat yritykset tuovat kaupunkiin 4-osastoiset päiväkodit, jotka aloittavat toimintansa 1.8.2015</p> <p>Avoimen varhaiskasvatuksen laajentaminen: tavoitteena on, että kolme uutta avoimen varhaiskasvatuksen ryhmää käynnistyy 1.8.2015 eri kaupunginosissa. Kaupunginosat valitaan palvelun kysynnän mukaan.</p> <p>Uuden toimintamallin luominen avoimen varhaiskasvatuksen leikkikenttätöimintaan toukuun 2015 loppuun mennessä. Uuden toimintamallin kautta on tavoitteena palvelun toteuttaminen myös kaupungin reuna-alueen taajamissa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p>	<p>Ensimmäiset valtakunnalliset päiväkotiketjut aloittivat toimintansa kaupungin alueella 1.8.2015: Touhula Marjala Marjalassa 4-osastoisella yksiköllä ja Aarrekartta Karhun-mäessä myös 4-osastoisella yksiköllä. Loka-kuussa Karhunmäessä aloitti toinen 4-osastoinen yksikkö Merikartta. Kaikki päiväkodit kuuluvat Touhula –päiväkodit ketjuun Aarresaari –päiväkotien fuusioitua Touhula –päiväkoteihin.</p> <p>Avoimen varhaiskasvatuksen uusia ryhmiä perustettiin Hammaslahden ja Kaislan päiväkoteihin 1.8.2015 alkaen sekä Uraan Rantakylän päiväkodin alaisena 1.1.2015 alkaen. Avoimeen varhaiskasvatukseen ohjattiin lapsia perheistä, joissa toinen tai molemmat huoltajat ovat kotona.</p> <p>Uutta leikkikenttätöiminnan toimintamallia selvitettiin maaseutualueilla erityisesti Hammaslahdessa, koska sieltä oli tehty aloite leikkikenttätöiminnan käynnistämistä. Uutena toimintamallina mietittiin Varkauden mallia, jossa leikkikenttätöiminta toteutetaan vanhempien, järjestöjen ja kaupungin yhteistyönä siten, että kukin taho järjestää toimintaa vuoroviikoin. Hammaslahdessa ei ollut kuitenkaan todellista tarvetta leikkikenttätöiminnalle, koska siellä on jo usean eri toimijan järjestämää muuta toimintaa lapsille kesäajalla.</p>

410 Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: varhaiskasvatus- ja koulutusjohtaja Mauno Väänänen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 600 000	0	1 600 000	2 952 806	1 352 806
Toimintakulut	-66 916 000	14 000	-66 902 000	-68 484 696	-1 582 696
Toimintakate	-65 316 000	14 000	-65 302 000	-65 531 890	-229 890

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:

Koulutuspalveluiden toteuma ylitti talousarvion n. 229 000 eurolla.

Ylitys syntyi kokonaisuudessaan hankerahoituksella järjestettävän toiminnan virheellisestä budjetointikäytännöstä. Hankerahoituksella järjestettävän toiminnan osalta talousarviossa oli huomioitu vain hankerahoitustulot, mutta ei vastaavia toimintakuluja. Tällöin kustannuspaikan 4108 toimintakate ylittyi n. 982 000 eurolla.

Kun hankerahoituksen osuus jätetään huomiomatta, koulutuspalvelujen talousarviorahoilla järjestettävä toiminta alitti talousarvion yhteensä n. 753 000 eurolla.

Yhteisten palveluiden vastuualueen talous ilman hankerahoituksen osuutta toteutui talousarvion mukaisesti.

Perusopetus alitti vastuualueen talousarvion n. 353 000 eurolla.

Lukiokoulutus alitti vastuualueen talousarvion n. 400 000 eurolla.

440 Päivähoitopalvelut

Tilivelvollinen: päivähoiton johtaja Päivi Liuski

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 352 000	0	5 352 000	4 931 949	-420 051
Toimintakulut	-43 452 000	258 000	-43 194 000	-42 553 012	640 988
Toimintakate	-38 100 000	258 000	-37 842 000	-37 621 063	220 937

470 Konservatorio

Tilivelvollinen: rehtori Pasi Hirvonen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	528 000	0	528 000	537 897	9 897
Toimintakulut	-3 140 000	0	-3 140 000	-3 161 247	-21 247
Toimintakate	-2 612 000	0	-2 612 000	-2 623 350	-11 350

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:

Toteuma ylitti talousarvion n. 11 000 eurolla.

Eläkekulut ylittivät talousarviovarauksen.

490 Joensuun seudun kansalaisopisto
Tilivelvollinen: rehtori Tero Väänänen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 767 000	0	1 767 000	1 762 352	-4 648
Toimintakulut	-3 774 000	0	-3 774 000	-3 628 364	145 636
Toimintakate	-2 007 000	0	-2 007 000	-1 866 012	140 988

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	9 247 000	0	9 247 000	10 185 003	938 003
Toimintakulut	-117 282 000	272 000	-117 010 000	-117 827 319	-817 319
Toimintakate	-108 035 000	272 000	-107 763 000	-107 642 316	120 684

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA
Tilivelvollinen sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Eija Rieppo

Toimialan toiminnan kuvaus

Joensuun kaupungin sosiaali- ja terveystoimintakeskus vastaa sosiaali- ja terveystoimintapalvelujen järjestämisestä Joensuussa sekä yhteistoimintasopimuksiin pohjautuen Kontiolahden ja Outokummun alueilla. Toiminta-ajatuksena on järjestää lakisääteiset palvelut sekä edistää asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta. Toiminta-ajatus toteutetaan yhteistyössä asukkaiden, muiden palvelukeskusten ja eri viranomaisten kanssa sekä kumppanuudessa eri yhteisöjen että kolmannen ja yksityisen sektorin toimijoiden kanssa.

Toimialaan kuuluvat myös ympäristöterveydenhuollon, sosiaali- ja potilasasiain ja sekä talous- ja velkaneuvonnan palvelujen tuottaminen koko Pohjois-Karjalan alueelle. Sosiaalipäivystysten palvelut tuotetaan yhtä kuntaa lukuun ottamatta kaikille Pohjois-Karjalan kunnille.

Koko yhteistoiminta-alueella koskevat toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutus
Kotihoidon tehostaminen, välittömän työajan lisääminen, tavoite 60 % vuoden 2015 lopussa.	Koko yhteistoiminta-alue 52,2 %
Aikuispsykiatrian integrointisuunnitelman tekeminen vuoden 2015 loppuun mennessä.	Integraatiosuunnitelma saatiin valmiiksi 2015 loppuun mennessä. Akuuttiryhmän toiminta siirtyi PKSSK:n tehoavon toiminnaksi 2016 alkaen. Mielenterveyskeskuksesta siirtyi psykiatrisia sairaanhoitajia terveysasemille ja nuorten palvelukeskukseen, osittain 2015 aikana, osittain 1/2016.
Lasten ja nuorten tilapäisen viikonloppuhoidon kehittäminen omana toimintana.	Tilapäistä viikonloppuhoidoa järjestetään Niitylahden päiväkodissa. Tilapäinen hoito/oma toiminta: 13 asiakasta ja 130 hoitopäivää. Palveluja käyttivät joensuulaiset ja kontiolahtelaiset asiakkaat.

Katsaus toimintavuoteen 2015

500 Hallinto- ja talouspalvelut
Tilivelvollinen: talousjohtaja Anne Kosonen

Hanketoiminnassa vuoden 2015 aikana käynnistyi kaksi uutta hanketta; Ikääntyvien oppiminen ja hyvinvointiteknologiat -hanke (IkäOte). Hankkeessa kokeillaan turvallisuuteen ja vuorovaikutukseen liittyvää teknologiaa kotihoidossa. Sosiaalipalvelut osallistuivat järjestölähtöiseen Varikko-hankkeeseen, minkä tavoitteena on vahvistaa vaikeasti työllistyvien työelämävalmiuksia, toimintakykyä ja osallisuutta. Aiemmin alkaneista hankkeista jatkui Omahoito ja digitaaliset arvopalvelut -hanke (ODA). Hankkeessa määriteltiin yhteinen toiminnallinen ja tietotekninen tahtotila itse- ja omahoitoa tukevien sähköisten palvelujen kansallisesta kokonaisuudesta, ja valmisteltiin toteuttamisprojektin hankesuunnitelma. Viime vuoden aikana päättyivät Väkivaltatyön käytännön toimintatapoja kehittävä VÄISTÖ-hanke, Asumisen tukipiste osana pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmaa sekä Senioripihan Isäntä-emäntä -toimintamallihanke.

Vuoden 2015 aikana hallinto- ja talouspalveluissa selvitettiin yhdessä asuntotoimen ja Joensuun Ellin kanssa sosiaali- ja terveystoimintapalvelujen välivuokrausprosessia. Välivuokrauksesta tehdyn selvityksen perusteella kiinteistöjen välivuokraus siirrettiin Tilakeskukselle. Käytännössä siirto tapahtui vuoden 2016

alusta lukien. Selvityksen yhteydessä pureuduttiin myös yksittäisten asuntojen välivuokrausprosesseihin ja toimenpiteitä jatketaan vuoden 2016 puolella.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) teki 4/2015 esityksen talous- ja velkaneuvonnan siirtämiseksi valtion toteuttamaksi toiminnaksi oikeusaputoimistojen yhteyteen, mutta asia ei ole toistaiseksi edennyt. P-K:n kuntien kanssa on käynnistetty sopimusneuvottelut talous- ja velkaneuvonnan kustannusten kattamisesta siltä osin kuin valtionkorvaus ei kuluja kata ja siltä varalta, että TEM:n esittämä talous- ja velkaneuvonnan siirto valtion toiminnaksi ei toteudu.

Sosiaali- ja terveydenhuollon päivittäistä toimintaa vaikeutti vuonna 2015 potilastietojärjestelmän toimimattomuus ja pahimmillaan syksyllä 2015 avopalveluissa voitiin antaa viikon ajan asiakkaille vain kiireellisiä aikoja potilastietojärjestelmän toimimattomuuden vuoksi. Tämä on vaikuttanut osaltaan myös käyntimääriin. Potilastietojärjestelmän ongelmat ovat vaikeuttaneet toimintaa myös hoidon ja hoivan tulosalueella sekä hallinnossa laskutuksessa. Potilastietojärjestelmän osalta on perustettu erillinen työryhmä, jonka avulla ongelmiin on paneuduttu.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	282 386 100	123 900	282 510 000	287 495 303	4 985 303
Toimintakulut	-4 801 300	47 600	-4 753 700	-4 106 935	646 765
Toimintakate	277 584 800	171 500	277 756 300	283 388 368	5 632 068

520 Terveyspalvelut

Tilivelvollinen: johtava ylilääkäri vs. Leena Timonen

Terveysasemilla on kehittämistyötä jatkettu Hyvä Potku-mallin mukaan, jossa tehostetaan ajankäyttöä karsimalla päällekkäistä työtä ja siirtymiä paikasta toiseen. Hoidontarpeen arviointia tehostettiin ja potilaita ohjattiin muille terveydenhuollon ammattihenkilöille. Tämä näkyi lääkärillä käyntimäärien vähenemisenä ja vaikutti osaltaan käyntitulojen kertymiseen, koska vaativimmat potilaat vievät ajallisesti enemmän lääkärin aikaa. Lääkäritilanne on ollut ajoittain edelleen huono. Hoitajien vastaanotoilla on hoidettu vuosikontrolleja. Enon ja Uimaharjun terveysasemilla ostopalvelulääkäreiden kulut puuttuivat vuoden 2015 talousarviosta. Lääkäreiden palkoissa tuli ylitystä. Talousarvioon oli budjetoitu noin 40 lääkärin palkka, mutta parantuneen lääkärtilanteen myötä vakansseista oli täytetty 46 (virkapohjia 51,5). Puheluihin vastausprosentti vaihteli vuoden aikana 40 %:sta 76 %:iin. Lääkäreiden ajanvarauskirjojen avaaminen kolmesta kuuteen viikkoon osaltaan rauhoitti puhelinliikennettä. Kolmas kiireetön aika lääkärille vaihteli vuoden aikana 5-42 päivää. Sairaanhoidajalle kolmas kiireetön aika oli yleensä viikon sisällä. Niinivaaran terveysasema otettiin omaksi toiminnaksi 1.1.2015 alkaen. Siilaisen terveysasemalla toimintaan vaikutti terveysaseman remontti, vanhan rakennuksen purkamisen ja uuden siiven valmistuminen. Rantakylässä Hyvinvointiaseman perustaminen lisäsi moniammatillisen yhteistyön mahdollisuuksia. Kesästä alkaen Lehmon terveysasemalla on kokeiltu sähköistä ajanvarausta kiireetömissä lääkärin ajanvarausasioissa. Kokemukset ovat olleet hyviä. Liperi-Polvijärvi-Outokumpu alueen yhteinen Iltapäivystys loppui vuoden 2015 alussa ja outokumpulaiset päivystysasiakkaat ohjautuvat yhteispäivystykseen PKSSK:aan. Akuuttipotilaat hoidettiin kuitenkin pääasiassa omalla terveysasemalla puolikiireellisiä aikoja lisäämällä.

Lastenneuvolassa aloitettiin varhaisen puuttumisen toimintamallien kehittäminen yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa terveydenhoitajien terveystarkastukset toteutuivat asetuksen mukaisesti. Oppilaitosten terveellisyys- ja turvallisuustarkastukset saatiin tehtyä kaikissa peruskouluissa ja lukiossa. Syksyllä 2015 Lehmon neuvolassa aloitettiin myös 6 kk ikäisten ryhmäneuvolatoiminta.

Suun terveydenhuollossa pystyttiin neuvola- ja kouluikäisten sekä opiskelijoiden tutkimus ja hoito toteuttamaan asetuksen määräämällä tavalla. Hoitoon pääsyä lain edellyttämässä aikarajoissa ei onnistuttu turvaamaan Joensuussa. ISAVI antoi Joensuun kaupungille määräyksen hoitoon pääsyn saattamisesta lainsäädännön edellyttämälle tasolle 31.5.2016 mennessä. Jonoon kuukausittain sijoitettujen aikuispotilaiden määrä saatiin syksyyn mennessä puolittumaan, kun suuhygienistit alkoivat tehdä seulontatutkimuksia hoitoon ilmoittautujille. Lisäksi loppuvuonna töissä oli kaikkiaan viisi ostopalveluhammaslääkärinä. Jonon purkamisesta annettuun määräaikaan mennessä tehtiin suunnitelma, joka sisältää sekä lisämäärärahan turvin tehtävää hammaslääkäripalvelujen ostoa että uusien toimintatapojen käyttöönottoa omassa toiminnassa. Suun terveydenhuollon jonossa oli 31.12.2015 tilanteessa 3 783 jonottajaa, josta yli 6 kk jonottaneita oli 3 025 (80 %). Kontiolahdella hammaslääkärivajetta korvattiin kahdella ostopalveluhammaslääkärillä syyskuun loppuun saakka. Loppuvuonna saatiin kaksi hammaslääkärin virkaa täytetyksi. Kiireettömään hoitoon hakeutuvat asiakkaat saivat Outokummussa ilmoittautumisen yhteydessä ajanvarauksen suoraan hammaslääkärille tai suuhygienistille n. kahden kuukauden päähän.

Aikuispsykososiaalisissa palveluissa Joensuun kokonaisbudjetti alittui avopalveluiden asiakasmäärän vähenemisen takia. Potilaslähetteen käsittelyä selkeytettiin ja asiakkaita ohjattiin yksilökohtaisesti heille sopivien palvelujen piiriin. PKSSK:n ja Joensuun mielenterveyskeskuksen yhteistyö akuuttipotilaiden hoidossa aloitettiin. Palveluasumisen tavoitteena oli palveluntarjonnan purkaminen tarjoamalla asiakkaille ensisijaisesti kotiin vietäviä palveluita. Asumispalveluiden kustannukset eivät pysyneet talousarvion mukaisena. Kustannusten nousuun vaikuttivat tehostettuun palveluasumiseen sijoitetut asiakkaat, joiden tilanne vaati ko. sijoituksia. Päivätoiminnan asiakasmäärän osalta alitus johtui vuonna 2014 uusituista ohjeista, jossa määriteltiin toimintaan pääsyn kriteerit. Kontiolahden budjetin ylitys selittyy aikuispsykososiaalista tukea tarvitsevan asiakasmäärän kasvamisesta. Kontiolahtelaiset käyttivät runsaasti Joensuun mielenterveyspalveluita työ- tai opiskelupaikan läheisyyden takia. Outokummussa kokonaisbudjetti alittui, mikä johtuu osittain avohoidon asiakasmäärän tavoitteiden alittumisesta. Päivätoiminnan kustannukset ylittyivät, kun toiminnan sisältöä kehitettiin mm. huomioimalla terveyden edistäminen ruokaryhmissä ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden osallistaminen Vaskikammarin yhteisiin toimintoihin.

Kuntoutuspalveluissa terapia-asiakkaita kertyi ennusteen mukaisesti. Kuntoutusasiakkaiden määrä ylitti ennusteen joka kunnassa. Joensuussa oli kaksi ylimääräistä määräaikaista fysioterapeuttia. Maksutuottoja kertyi ennustettua enemmän, kun käyntejä oli enemmän. Puhe- ja toimintaterapian oston tarkoitettu määräraha ylittyi joka kunnassa. Palkkarahoista jäi säästöjä, kun kaikissa toimissa ei ollut työntekijöitä ja nämä säästöt kompensoivat ostojen ylityksen Joensuussa. Lääkinnällisen kuntoutuksen ostoja oli ennustettua vähemmän, maksusitoumuksissa käytettiin suurta harkintaa ja kuntoutusta järjestettiin enemmän omana toimintana. Budjetti alittui tältä osin. Kontiolahdella ja Outokummussa ostettiin kaikki terapiapalvelut, koska omia terapeutteja ei ole. Maksusitoumusten määrä ja kustannukset ylittivät huomattavasti ennusteen Kontiolahdessa. Outokummussa pysyttiin budjetissa.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	11 134 600	-114 800	11 019 800	10 901 512	-118 288
Toimintakulut	-54 216 900	-502 000	-54 718 900	-54 763 476	-44 576
Toimintakate	-43 082 300	-616 800	-43 699 100	-43 861 964	-162 864

540 Erikoissairaanhoito

Tilivelvollinen: johtaja ylilääkäri vs. Leena Timonen

Erikoissairaanhoidon kustannukset ylittivät talousarvion Joensuussa ja Kontiolahdessa laskutuksen palautuksesta huolimatta. Hoitoketju erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon on toiminut hyvin. Joensuussa on edelleen voitu hyvin ottaa erikoissairaanhoidosta potilaita jatkohoitoon, mikä on näkynyt vähäisenä jonopäiväkustannuksena. Jonopäiviä kertyi vuonna 2015 70 päivää, kustannusten ollessa 42 000 euroa. Kontiolahdessa ja Outokummussa ei ollut yhtään jonopäivää. Outokummussa erikoissairaanhoidon talousarviossa varauduttiin yhteispäivystyksen kulujen kasvuun ilta-aikaisen päivystyksen loppuessa, mutta kulut pysyivät vuoden 2014 tasossa.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	110 000	0	110 000	684 120	574 120
Toimintakulut	-112 798 000	600 000	-112 198 000	-117 451 809	-5 253 809
Toimintakate	-112 688 000	600 000	-112 088 000	-116 767 689	-4 679 689

550 Hoito- ja hoivapalvelut

Tilivelvollinen: hoito- ja hoivapalvelujen johtaja va. Seija Karukannas

Hoito- ja hoivapalveluissa toimintaa toteutettiin talousarvion, kehittämishankkeiden ja ikääntyvien palveluohjelman mukaisesti. Pääpaino oli hoitoketjujen sujuvassa toiminnassa, henkilöstön kuntoutumista edistävän työtavan kehittämisessä sekä eri yhteistyötahojen hyödyntäminen asiakkaiden palvelujen laadun parantamisessa. Yhtenä tavoitteena oli myös palvelurakenteen muuttaminen pitkäaikaislaitoshoitoa vähentämällä.

Hoitoketjut kokonaisuudessaan toimivat hyvin. Ainoastaan Joensuussa erikoissairaanhoidon jonopäiviä kertyi 70. Hoitoketjujen sujuvaan toimintaan vaikuttivat kotiutusprosessin kehittäminen koko tulosalueella. Prosessi tehostui kotiutushoitaja- ja kotisairaaloimintaa sekä kotihoidon vastaanottokykyä ja sairaalan akuuttihoitoa kehittämällä. Lisäksi otettiin käyttöön Lean-menetelmä sekä panostettiin koko henkilöstön kuntoutumista edistävän työtavan parantamiseen.

Joensuussa päiväkeskus- ja ikäneuvolatoiminta uudistettiin ennaltaehkäisevän työn suuntaan. Ennen päiväkuntoutukseen tulemistä kaikille asiakkaille tehtiin kuntoutustarpeen arviointi, jonka perusteella asiakkaat ohjattiin oikeatasoisten ja oikea-aikaisten palvelujen piiriin. Palvelujen laadun parantamiseksi käynnistettiin monipuolinen yhteistyö vapaa-aikakeskuksen, kansalaisopiston sekä kulttuuritoimen kanssa. Yhteistyössä järjestettiin monimuotoisia kursseja ja tapahtumia ikääntyville. Ikäneuvolan koordinoiman vapaaehtoistoiminnan avulla saatiin ikäihmisille lisättyä sosiaalista hyvinvointia oman henkilökohtaisen vapaaehtoistyöntekijän avulla. Kuntoutustarpeen arvioinnit aloitetaan Kontiolahdella ja Outokummussa vuonna 2016.

Omaishoidontuen määrärahat olivat riittävät muissa kunnissa paitsi Kontiolahdella. Omaishoidontuen asiakasmäärät olivat vuoden lopussa kunnittain: Joensuu 358 (157 yli 75-vuotiaista, 44 %), Kontiolahti 56 (23 yli 75-vuotiaista, 41 %) ja Outokumpu 44 (23 yli 75-vuotiaista, 52 %). Lain velvoittamat omaishoitajan terveystarkastukset aloitettiin.

Joensuun ja Kontiolahden kotihoidon asiakasmäärät vähenivät vuoteen 2014 verrattuna, mutta käynnit kasvoivat Joensuussa 14 % ja Kontiolahdella 10 %. Asiakastyötunnit kasvoivat Joensuussa 18 % ja Kontiolahdella 14 %. Outokummussa asiakasmäärä, käynnit ja tunnit olivat lähes samalla tasolla kuin edellisellä vuonna. Kotihoidon välittömän asiakastyön 60 % tavoitteeseen ei päästy. Vuoteen 2014 verrat-

tuna välitön asiakastyö kasvoi eniten Joensuussa (3,7 %), Kontiolahdella 1,5 %, mutta Outokummussa pieneni. Tämän aiheutti todennäköisesti välittömän asiakastyön kirjaamisen yhtenäistäminen.

Asumispalveluihin odottavien asiakkaiden määrä väheni Joensuussa alkuvuodesta, kun Senioripihan hoivakoti avattiin. Se kasvoi loppuvuotta kohden, koska Sireenipihan hoivakodin valmistuminen myöhästyi kahdella kuukaudella ja yksityisiä asumispalvelupaikkoja vähennettiin. Kontiolahden ja Outokummun asumispalveluihin odottavien määrä (6-12 asiakasta) pysytteli melko samana koko vuoden ajan.

Palvelurakenteen muuttamista on jatkettu suunnitelmien mukaisesti. Joensuussa pitkäaikaislaitoshoidon väheni Senioripihan tehostetun asumispalveluyksikön valmistumisen myötä. Laitoshoidon peittävyys on laskenut jopa arvioitua enemmän (v. 2014 3,2 % ja v. 2015 2 %). Outokummussa tehtiin suunnitelma laitoshoidon purkamiseksi ja suunnitelman toteuttaminen aloitetaan vuoden 2016 puolella. Kontiolahdelta vähennettiin kolme laitospaikkaa perhehoitokodin avautumisen myötä.

Palvelurakenteen muutos näkyy myös sairaalan akuuttihoiton lisääntymisessä. Joensuussa vuodesta 2014 akuuttihoiton peittävyys on noussut 0,5 % (n. 12 000 hoitopäivää). Kontiolahdella ja Outokummussa muutos oli vähäisempi. Akuuttihoito on lisännyt sairaalapalveluiden kustannuksia, koska lisääntynyt potilasmäärä kasvattaa mm. laboratorio-, röntgen ja pesulapalvelujen käyttöä. Akuuttihoitosta kertyy myös vähemmän asiakasmaksutuottoja kuin pitkäaikaishoidosta.

Sairaalajaksojen keskiarvopituudet olivat Kontiolahdella ja Outokummussa 10 päivää ja Joensuun Siilaisen sairaalassa 12 päivää. Joensuussa hoitajaksojen pituudet kasvoivat, koska loppuvuodesta sairaalan osastoilla oli paljon asumispalveluun odottavia asiakkaita.

Hoito- ja hoivapalveluissa käynnistyi 2-vuotinen IkäOte-hanke yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston ja Karelia ammattikorkeakoulun kanssa. Hankkeessa tutkitaan ja kokeillaan teknologisia ratkaisuja ikäntyvien ja muistisairaiden henkilöiden hyvinvoinnin ja kotona asumisen tukemiseksi. Lisäksi osallistuttiin Senioripihan isäntä-emäntä toimintamallin kehittämiseen yhteistyössä Karelia ammattikorkeakoulun ja järjestöjen kanssa. Hankkeen tavoitteena oli muodostaa Senioripihasta ikäihmisten hyvinvointikeskus, jossa korostuvat ikäihmisten yhteisöllisyys, osallisuus ja toimijuus. Kehittämistyö onnistui hyvin ja toimintatapaa jatketaan ja siirretään sitä myös muihin yhteisöihin.

Joensuussa talousarvio ylittyi, koska asumispalvelujen lääkkeiden annosjakelupalkkioihin, vammaispalveluista siirtyneiden asiakkaiden ja ravintohuollon lisääntyneisiin kustannuksiin ei voitu varautua talousarvion laadinnan yhteydessä. Kotihoidon lääkkeiden annosjakelupalkkiokustannusten ylittyminen ja henkilöstömenojen kasvu selittävät yli puolet ylityksestä.

Kontiolahdella lisääntyneet asiakaspalvelujen ostot, henkilöstömenot sekä lääkkeiden annosjakelukustannukset selittävät suurimmalta osin talousarvion ylittymisen. Outokummun talousarvio ylittyi, mikä johtui Heikinhelmen yksikön arvioitua suuremmista käyttökustannuksista.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	18 961 800	-171 200	18 790 600	19 136 804	346 204
Toimintakulut	-81 333 300	460 900	-80 872 400	-82 504 394	-1 631 994
Toimintakate	-62 371 500	289 700	-62 081 800	-63 367 590	-1 285 790

570 Sosiaalipalvelut

Tilivelvollinen: sosiaalipalvelujen johtaja Leena Korhonen

Sosiaalipalveluissa on kehitetty toimintaa asiakastarpeiden muutosten, kärkihankkeiden ja lainsäädännön muuttumisen myötä. Lean-mallia on hyödynnetty useissa palveluissa toiminnan kehittämässä. Sosiaalihuoltolaki uudistui osittain vuoden 2015 alusta ja samalla muuttui lastensuojelulaki. Osa sosiaalihuoltolain muutoksista tuli voimaan 1.4.2015. Toiminnan painopistettä on sosiaalipalveluissa siirretty sosiaalihuoltolain mukaiseen varhaiseen tukeen.

Lapsiperheiden varhaisen tuen kotipalvelua on kehitetty omana toimintana ja em. palveluseteliä valmisteltiin niin, että se otetaan käyttöön helmikuussa 2016. Muutoksia on tehty lisäksi mm. sosiaalityön, kasvatus- ja perheneuvolan ja lastenvalvojen työssä. Lastenvalvojen työhön on tullut mm. valvottujen ja tuettujen lasten ja vanhempien tapaamispäätökset. Lastenvalvojen työn muuttumiseen valmistauduttiin 1.1.2016 alusta, kun suuri osa isyydentunnustusten vastaanottamisesta siirtyi terveydenhoitajille. Perhepalvelujen työntekijät ovat osallistuneet Rantakylän hyvinvointiaseman ja Nuorten palvelukeskuksen monialaisten työmallien kehittämiseen. Lasten ja nuorten lääkinällisen kuntoutuksen ostopalvelut toteutetaan sosiaalipalveluissa ja em. määrärahat ylittyivät eikä ko. määrärahoihin saatu lisäystä: kyseessä on terveydenhuoltolain mukainen palvelu, joka tulee järjestää tarpeen mukaan. Väistö-hankkeessa kehitettiin avoväkivaltatyötä, jota otettiin osittain käytäntöön vuoden 2016 alusta, mutta maakunnallista toimintaa ei voitu aloittaa resurssien vähyyden vuoksi. Turvakoti laajentui 7-paikkaiseksi heinäkuussa 2015 ja sen rahoituksesta sovittiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa. Lastensuojelussa oli alkuvuonna vaikeuksia pysyä lastensuojelulain mukaisissa lastensuojelun palvelutarpeen käsittelyajoissa, mutta vuoden lopussa tilanne oli parempi. Sosiaalihuoltolain mukainen muutos perhepalveluissa ei vielä näy lastensuojeluasioiden palvelutarpeena arviointiin tulleiden asioiden määrässä. Vireille tulleita palvelutarpeen arvioita oli Joensuussa 738 (v. 2014 asioita 662), Kontiolahdessa 147 (v. 2014 asioita 85) ja ainoastaan Outokummussa väheni 109:een (v. 2014 asioita 126). Pitkäaikaiset lastensuojelun sijoitukset ovat tarpeen vain osalle, osa palvelutarpeen ilmoituksista on aiheettomia ja osa lapsista jää avohuollon tukitoimenpiteiden piiriin tai siirtyy varhaisen tuen palveluihin, mikä näkyi laskevana sijoitusten määrinä. Pitkäaikaisten sijaishuollon ostopalvelujen määrä on vähentynyt ja omien yksiköiden käyttöaste on noussut.

Aikuissosiaalityössä on sosiaalihuoltolain myötä lisätty sosiaalisen kuntoutumisen osuutta. Työllisyysyksikön ja järjestöjen kanssa on tehty yhteistyötä samoin kuin ViaDian Varikko-hankkeen kanssa työllistymisen ja sosiaalisen kuntoutumisen edistämiseksi. Korkea työttömyysaste ja pitkäaikaistyöttömien aktivointitoimenpiteiden tarve sekä kuntouttavan työtyötoiminnan tarve vie paljon resursseja aikuisosiaalityössä. Toimeentulotuessa määrärahat ovat riittäneet, mutta etuuskäsittelijöiden määrän niukka mitoitus on aiheuttanut sen, että lomien ja muiden poissaolojen aikana 7-arkipäivän käsittelyajat ovat ylittyneet Joensuussa, minkä vuoksi Joensuun kaupunki on Itä-Suomen aluehallintoviraston seurannassa. Sosiaalisessa asumisessa asumispalvelujen ostopalvelut ovat kasvaneet ja ylittyivät. Sosiaalisen asumisen ostopalvelut on kilpailutettu syksyllä 2015 ja uudet sopimukset tulevat voimaan 1.3.2016 alkaen. Kilpailutus hillitsee asumispalvelujen ostojen kasvua.

Vaikeavammaisten ja kehitysvammaisten palveluissa on kehitetty palvelurakenteita. Sosiaalihuoltolain muutos näkyi vammaispalvelussa sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen tarpeen kasvuna, johon ei voitu vastata rajallisen määrärahan vuoksi. Vaikeavammaisten kuljetuspalvelujen kustannukset kasvoivat ja ylittyivät, vaikka asiakasmäärä väheni. Kuljetuspalveluun oikeutetut asiakkaat ovat käyttäneet matkoja aiempaa enemmän. Henkilökohtaisessa avussa on lisätty voimakkaasti omaa toimintaa ja kustannusten kasvu em. palvelussa on taittunut, vaikka määräraha ylittyi. Kesällä 2015 aloitti kehitysvammaisten nuorten päivätoiminta-ryhmä Uimaharjussa (Nupa 2). Kehitysvammaisten lasten ja nuorten viikonloppuhoitoa järjestetään Niittylahden päiväkodissa ja toiminnasta on tullut lapsilta ja vanhemmilta hyvää palautetta. Vakituisen laitosasumisen purkaminen on saatettu päätöksen muissa kunnissa vuoden 2015 lopussa lukuun ottamatta Kontiolahtea. Kehitysvammaisten 15-paikkainen Suunnistajantien asumisyksikkö otettiin käyttöön tammikuussa 2016, vaikkakin osittain keskeneräisenä. Joen-

suun kaupunki on mukana VM:n erityisasumisen kuntakokeilussa, jossa em. yksikön lisäksi on mukana Karhunmäkeen suunnitteilla oleva vaikeavammaisten 12-paikkainen asumisyksikkö. Kehitysvammaisten tuettua asumista on lisätty, Sepänkadulle 10/2015 valmistuneeseen kerrostaloon järjestetään omaa toimintana tuettua asumista 20 kehitysvammaiselle. Lisäksi Penttilänrantaan suunnitellaan yhdessä Settlementti Asunnot Oy:n kanssa 20 kotia kehitysvammaisille. Vuonna 2015 tehtiin alustavia suunnitelmia Viherkodon peruskorjauksen ja kahden lisäpaikan osalta. Lähivuosien haaste on vaikeasti kehitysvammaisten autistien asumispalvelujen järjestäminen.

Sosiaalipalvelut pysyivät muutetussa talousarviossa kokonaisuudessaan sekä Joensuussa että Outokummussa, mutta Kontiolahdessa talousarvio ylittyi. Suurimmat ylitykset tulivat Joensuussa sosiaalisessa asumisessa ja Kontiolahdessa vammaispalveluissa subjektiivisen oikeuden piirissä olevissa palveluissa (henkilökohtainen apu ja vammaispalvelujen asumispalvelut). Vammaispalveluissa avohuollon kustannukset ovat kasvaneet, kun laitosasumista on purettu.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	11 722 300	-835 700	10 886 600	10 882 001	-4 599
Toimintakulut	-71 165 300	391 300	-70 774 000	-70 272 911	501 089
Toimintakate	-59 443 000	-444 400	-59 887 400	-59 390 911	496 489

Sosiaali- ja terveyspalvelujen nettoyksikkö: tulosalueet 500-570

Sitovuustason ylityksen selitys:
Talousarvion sitovuusmääräysten mukaisesti kaupunginvaltuustoon nähden sitovaa on sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavan nettoyksikön tulos. Nettoyksikön muodostavat tulosalueet 500-570.
Sosiaali- ja terveyspalvelujen nettoyksikön talousarvio ylittyi nettokulujen osalta 5,2 milj. euroa. PKSSK palautti kunnille tuotelaskutuksesta 2 milj. euroa, josta yhteistoiminta-alueen osuus oli 1,1 milj. euroa. Palautuksesta huolimatta erikoissairaanhoidon menot yhteistoiminta-alueella ylittyivät 4,7 milj. euroa. Yhteistoiminta-alueen muu toiminta ylitti talousarvion 0,5 milj. euroa, mikä on 0,3 % muun toiminnan budjetista. Muun toiminnan osalta budjetti ylittyi hoito- ja hoivapalveluissa 1,3 milj. euroa sekä terveyspalveluissa 0,2 milj. euroa. Hoito- ja hoivapalvelut ylittyivät pääasiassa kotihoidon osalta jokaisessa kunnassa. Kotihoidossa henkilöstömenot ylittyivät 0,6 milj. euroa pääasiassa arvioitua suurempien sijaistarpeiden ja erilliskorvausten vuoksi. Palvelujen ostot ylittyivät 0,25 milj. euroa budjetoidusta mm. lääkkeiden annosjakelu – ja ateriapalvelukustannusten vuoksi. Tehostettu palveluasuminen ylittyi 0,4 milj. euroa, vaikka talouden tasapainottamisen toimenpiteenä vuoden varrella vähennettiin yksityisten paikkojen ostoa erityisesti Joensuussa. Terveyspalveluissa menot ylittyivät vastaanotto toiminnassa ja ylitys kohdistui pelkästään Joensuulle. Koko yhteistoiminta-alueen tulosta paransi henkilöstön säästövapaiden pitäminen, mikä näkyy lomapalkkajakso- tusten arvioitua pienempänä toteumana. Lomapalkkojen lisäystä oli budjetoitu lähes 0,5 milj. euroa, mutta toteuma oli vain 15 000 euroa. Myös sairausvakuutuskorvaukset ym. henkilöstömenojen korjauseurat toteutuivat lähes 0,7 milj. euroa talousarviota suurempina, mutta niillä on vaikutus myös sijaiskustannuksiin.

Sitovuustason ylityksen selitys:
Kunnittain tarkasteltuna suurin budjetin ylitys oli Joensuussa, jossa nettomenot ylittyivät 5 milj. euroa budjetoidusta. Suurin ylitys 4,4 milj. euroa kohdistui erikoissairaanhoidon, muun toiminnan ylittäessä budjetin 0,5 milj. euroa eli 0,4 % muun toiminnan budjetista. Joensuussa suurin ylitys kohdistui hoito- ja hoivapalveluihin n. 1 milj. euroa ja terveystalouteen n. 0,4 milj. euroa. Hoito- ja hoivapalveluissa talousarvio ylittyi kotihoidossa 0,7 milj. euroa ja tehostetussa palveluasumisessa 0,4 milj. euroa. Yksityisten asumispalvelupaikkojen ostoja ei voitu vähentää niin paljoa kuin budjetissa pysyminen olisi edellyttänyt, sillä vuoden lopussa tehostettuun palveluasumiseen odotti 90 asiakasta. Terveystalouden vastaanotto toiminta ylittyi pääasiassa lääkäripalvelujen osalta, sillä osaa ostopalvelulääkäritoiminnasta ei ollut budjetoitu ja myös lääkäriavustukset olivat täytettyinä arvioitua suuremmilla määrillä.
Kontiolahdessa nettobudjetti ylittyi n. 1,3 milj. euroa, josta erikoissairaanhoidon osuus oli n. 1 milj. euroa. Kontiolahden muu toiminta ylitti talousarvion 0,3 milj. euroa, mikä on 1,6 % muun toiminnan budjetista. Kontiolahdessa talousarvioylitykset kohdistuvat hoito- ja hoivapalveluihin 0,3 milj. euroa sekä sosiaalipalveluihin n. 0,2 milj. euroa. Hoito- ja hoivapalveluissa talousarvio ylittyi kaikilla vastuualueilla kotihoidosta laitoshoidon. Sosiaalipalveluissa ylittyivät sekä vammais- että perhepalvelut.
Outokummun nettobudjetti alittui 1 milj., josta erikoissairaanhoidon osuus oli 0,7 milj. euroa. Muussa toiminnassa talousarvio alittui 0,3 milj. euroa, mikä on 2 % muun toiminnan alituksesta.
Joensuun nettomenot kasvoivat 7,7 milj. euroa eli 3,5 % vuoteen 2014 verrattuna. Joensuun nettomenojen budjetti on vuodelle 2016 0,2 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2015 toteuma. Terveystalouden vastaanotto toiminnan, hoito- ja hoivapalvelujen kotona asumista tukevien palvelujen sekä sosiaalipalvelujen aikuissosiaalityön talousarviot ovat yhteensä laskettuina 2 milj. euroa pienemmät kuin vuoden 2015 tilinpäätöksen toteuma. Kontiolahden nettomenot kasvoivat vuoteen 2014 verrattuna 0,7 milj. euroa eli 2,1 %. Kontiolahden vuoden 2016 budjetti on käytännössä samalla tasolla kuin vuoden 2015 toteuma. Erikoissairaanhoidon menot ovat vuoden 2016 budjetissa 0,2 milj. euroa pienemmät kuin 2015 toteumassa. Outokummun nettomenot kasvoivat 0,2 milj. euroa (0,7 %) vuoden 2014 tilanteesta ja vuoden 2016 budjetti on 0,6 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2015 toteuma. Tosin Outokummussa euromääräinen kasvu kohdentuu lähes kokonaan erikoissairaanhoidon.

590 Ympäristöterveydenhuolto

Tilivelvollinen: ympäristöterveydenhuollon johtaja Elina Felin

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on järjestää elintarvike- ja terveystarkastusta sekä eläinlääkintähuollon palvelut ja vastata talteen otettujen seuraeläinten hoidon järjestämisestä. Joensuun kaupunki on toiminut isäntäkuntana ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella vuoden 2011 alusta lukien. Toiminta on kattanut 1.3.2013 alkaen koko maakunnan.

Ympäristöterveydenhuollon lakisääteiset kunnan tehtävät hoidettiin maakunnan alueella. Talousarvioon kirjatut suoritettavat toteutuivat. Terveystarkastusta teki 2 275 tarkastusta (tavoite 2200) maakunnan alueella. Eläinlääkintähuollon käyntejä oli 28 217 kappaletta (tavoite 20 000), mikä on lähes 7 % edellisvuotta suurempi määrä.

Talousarvion mukaisesti asuntojen ja julkisten tilojen home- ja kosteusvaurioasioiden käsittelyyn perustettiin uusi terveystarkastajan virka (50 % virka), joka täytettiin vuoden 2015 alussa. Terveystarkastusta toteutettiin "Pohjois-Karjalan kaivosympäristön luonnontuotteiden ja talousvesien raskasmetallit" –hanke, joka toteutui suunnitelman mukaan.

Terveystarkastus, hallinto ja P-K:n eläinlääkintähuolto pysyivät talousarviossa. Eläinlääkintähuollon henkilöstömenot ylittivät talousarvion nähden. Kokonaisuutena ympäristöterveydenhuollon tulosalue Joensuun kaupungin osalta pysyi talousarviossaan.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 312 100	0	2 312 100	2 430 137	118 037
Toimintakulut	-3 439 300	300	-3 439 000	-3 516 997	-77 997
Toimintakate	-1 127 200	300	-1 126 900	-1 086 860	40 040

Sosiaali- ja terveystalouden yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	326 626 900	-997 800	325 629 100	331 529 876	5 900 776
Toimintakulut	-327 754 100	998 100	-326 756 000	-332 616 522	-5 860 522
Toimintakate	-1 127 200	300	-1 126 900	-1 086 646	40 254

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Tilivelvollinen: vapaa-aikajohtaja Timo Heinonen

Toimialan toiminnan kuvaus

Vapaa-aikalautakunnan tulosalueet ovat hallintopalvelut, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Hallintopalveluihin sisältyvät tapahtumapalvelut, Carelicumin ala-aulan palvelut sekä keskuksen hallinto. Tapahtumapalveluiden ja tapahtumatoiminnan kehittäminen on ollut tärkeä tavoite koko keskukselle.

Katsaus toimintavuoteen 2015

Vuosi 2015 oli tapahtumapalveluille vilkas. Joensuun seudulla järjestettiin poikkeuksellisen paljon suur-tapahtumia. Ampumahiihdon MM-kisat, Nightwish-yhtyeen maailmankiertueen avaus-konsertti, Farmari-maatalousnäyttely, Ilosaarirock-viikko ja Kuninkuusravit keräsivät lähes 320 000 kävijää. Tapahtumat onnistuivat hyvin. Keskeisiä kehityskohtia tapahtumien osalta nähtiin sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä, puutteellisessa majoituskapasiteetissa Joensuun seudulla ja liikenneyhteyksissä. Tapahtumapalvelut toteutti Laululavan tapahtuma-alueen kehittäminen -projektin, jossa parannettiin Laulurinteen toiminnallisia valmiuksia ja infrastruktuuria. Vuoden 2015 aikana kerättiin palautetta sekä tori- ja markkinakauppiailta että tapahtumapalveluiden asiakkailta oman toiminnan kehittämiseksi.

Carelicumin palveluihin tuli uutena toimintona Walmi-korttien myyminen, lisäksi sopimus teatterin lipunmyynnistä uudistettiin. Kokonaisuutenaan lipunmyynti on vähentynyt, osittain lipunmyynti on siirtymässä verkkoon.

Keskuksella oli aktiivista hanketoimintaa. Hankerahoitusta käytettiin vuoden aikana 279 950 euroa. Kaiken kaikkiaan erilaisia hankkeita oli toteutuksessa yli 20. Hankkeilla kehitettiin mm. kulttuuri- ja liikuntapalveluiden saatavuutta, museoiden ja kirjaston kokoelmien digitointia.

Kulttuurivuoden teemana oli Sibelius. Yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa kerättiin Sibelius 150 -juhlavuoden tapahtumat yhteen esitteeseen. Juhlavuoteen kaupunginorkesteri osallistui useammalla konsertilla, lisäksi teema näkyi kirjastoissa ja museoissa. Kulttuuripolun toteutuksessa oli kaupungin omien kulttuurilaitosten lisäksi mukana nuorisopalvelut, yhteistyökumppanit Taiteen edistämiskeskuksen Joensuun toimipiste ja Karelia-ammattikorkeakoulu. Lisäksi kulttuurisisältöjä hankittiin ostopalveluina kilpailutuksen perusteella, ostopalvelun hankintaan saatiin rahoitusta Taikelta. Vuoden aikana kaikkiaan tavoitettiin 5 995 koululaista 213 eri tapahtumassa. Orkesterin suurin oma produktio oli loppuunmyyty ABBA-konsertti Joensuun Areenalla, johon opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi erityisavustusta 34 000 euroa. Orkesteri konsertoi myös maakunnassa, sinfoniakonsertilla Kajaanissa sekä koululaiskonsertein ja pienryhmillä seniorikohteissa. Museoissa ja kirjastoissa oli runsaasti hyvin monenlaisia tapahtumia. Orkesteri teki oman yleisöennätyksensä, kirjastojen kävijä- ja lainausmäärät kääntyivät nousuun, museot ylittivät kävijätavoitteensa, joten kulttuurin saavutettavuutta on onnistuttu parantamaan niin omalla toiminnalla kuin kehittämishankkeilla. Pohjois-Karjalan museo oli finaalinelikossa Suomen Museoliiton vuoden museoviestintäteko- kilpailussa.

Nuorisopalveluissa oli yhteistyön tiivistämisen vuosi. Moniammatillista yhteistyötä on kehitetty nuorten palvelukeskuksen perustamisen myötä, osallistumalla hyvinvointiaseman alueellisen työn toimintaan, Tilat toimimaan! -hankkeessa ja Sinkkolan asukastoiminnan kehittämisessä. Tilaratkaisuissa yhteiskäyttö näkyi mm. Uimaharjun tilaratkaisussa, Hammaslahden toiminnassa Nuorisoseuran talolla sekä muiden toimijoiden lisääntyneenä nuorisopalveluiden tilojen käyttönä.

Alueellisessa nuorisotyössä pystyttiin vastamaan tarpeeseen lisätä toimintaa Heinävaarassa ja Hammaslahdessa. Nuorisopalvelut toteuttivat yhdessä liikuntapalveluiden kanssa KOTO-hanketta.

Nuorisopalveluiden säännöllisessä toiminnassa oli mukana yli 1 500 lasta ja nuorta, leiritoiminnoissa noin 400 leiriläistä ja tapahtumissa ja muissa toiminnoissa yli 25 000 kävijää.

Erialaisten kuntalaisia palvelevien liikuntaolosuhteiden tarjoaminen ja ylläpitäminen on yksi liikuntapalvelujen keskeisimmistä tehtävistä. Vuoden 2015 aikana realisoitui tilanne siitä, kuinka huomattavia muutoksia Joensuun kaupungin liikuntasalitarjontaan on tulossa lähivuosina. Liikuntapaikkaverkoston kokonaistilanteen kartoittamiseksi kaupunginvaltuusto lisäsi talousarvion käsittelyn yhteydessä (23.11.2015) liikuntapaikkasuunnitelman päivittämisen yhdeksi vapaa-aikakeskuksen toiminnalliseksi tavoitteeksi vuodelle 2016.

Vuonna 2015 liikuntapalvelut osallistui Jyväskylän yliopiston koordinoimaan ”Kohti ekologisesti kestävää liikuntakulttuuria” (KEKLI) -hankkeeseen, jossa tutkitaan ja kehitetään kuntien liikuntatoimien valmiuksia ja mahdollisuuksia sopeutua ilmasto- ja ympäristömuutoksien seurauksiin sekä ympäristöpolitiikan tavoitteisiin. Hanke jatkuu vuonna 2016, jolloin selvitetään myös mahdollisuuksia levittää hankkeen antia laajemmin Joensuun kaupungin eri hallintokuntiin.

Vapaa-aikakeskus pyrkii kehittämään keskuksen palveluverkkoa yhdessä muiden keskusten ja muiden palveluiden kanssa avoimesti yhteistyöhön suhtautuen. Tavoitteena ovat tehokkaassa käytössä olevat asukkaiden tarpeiden mukaan uusiutuvat tilat. Uimaharjussa nuorisopalveluiden, kirjaston ja yleisen kulttuurityön toiminnot siirrettiin uudelle koululle ja samalla voitiin luopua yksiköiden omista tiloista.

Kulttuuripalveluiden avustusrahaa oli 138 500 euroa. Hakemuksia kirjattiin saapuneeksi 91, joista 75 sai myönteisen avustuspäätöksen (n. 82 %). Liikuntapalveluissa seura-avustuksia jaettiin 200 714 euroa yhteensä 56 eri urheiluseuralle ja jaostolle. Nuorisopalvelut jakoivat vastikkeellisina avustuksina järjestöille yhteensä 100 126 €. Tästä avustuksesta päätoimisten nuorisohjaajien palkkausavustuksia (52 000 €) jaettiin 9 järjestölle.

Kulttuuripalkinto myönnettiin Rytmihäiriköille. Nuorisopalkinto myönnettiin Joensuun Settlementti ry:lle. Vuoden liikuttajaksi valittiin Joensuun Katajan koripallojaoston (Kataja Basket) miesten edustusjoukkue.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutus
<p>Toimiva palveluverkko: -Palveluverkon tarkastelussa pyritään entistä enemmän huomioimaan asukkaiden ja toimijoiden tarpeet ja odotukset palveluille. Tavoitteena on etsiä eri alueille ratkaisuja, joilla tilankäyttöä voidaan tehostaa, mutta säilyttää palvelutarjonta tarvetta vastaavana. Tällainen on mm. Uimaharjun nuorisopalveluiden ja kirjaston uusi toimintamalli.</p>	<p>Kirjasto ja nuorisotila muuttivat Uimaharjun koulun yhteyteen huhtikuussa 2015 ja toiminta käynnistyi vilkkaana. Kirjaston käyttö mahdollistui asiakkaille omatoimisesti ja toiminta sujui ongelmitta. Nuoris- ja kirjastopalveluiden konseptia suunniteltiin yhdessä koulun ja paikallisten toimijoiden kanssa.</p> <p>Nuorisopalveluiden ja kirjaston yhteinen Tilat toimimaan -hanke käynnistyi elokuussa. Hankkeen tavoitteena on tiivistää kirjaston ja nuorisopalveluiden yhteistyötä alueilla, joilla toimintaa on samoissa tiloissa tai välittömässä läheisyydessä.</p> <p>Mehtimäen asemakaavan päivityksen myötä alueen palveluiden suunnittelu- ja kehittämistyötä on tehty yhdessä käyttäjien kanssa. Pesäpallostadionin laajennus on suunniteltu niin, että alueelle mahtuu katsomorakennus sekä poikittainen juniorikenttä. Mehtimäen puretun päiväkodin kaavamerkintää haetaan muutet-</p>

	<p>tavaksi niin, että nykyinen pysäköintialuevaraus poistuu ja tilalle tulisi liikuntahallin mahdollistava merkintä.</p> <p>Nuorisopalveluiden tilojen yhteiskäytöstä on saatu positiivisia kokemuksia mm. Sinkkolassa järjestetystä ikääntyvien Eloveera – tapahtumasta.</p>
<p>Lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittäminen: -Erytystä huomiota kiinnitetään syrjäytymisuhanalaisten lasten ja nuorten harrastustoimintaan. Tavoitteen saavuttamiseksi kyseiselle kohderyhmälle luodaan Harrastepankkijärjestelmä.</p>	<p>Nuorten harrastuksien tukemiseen on Harrastepankki toimintaan luotu tulevalle talousarviokaudelle yhteistä toimintamallia vapaa-aikakeskuksen sisällä.</p> <p>Pohjois-Karjala museo sai Mummon ja mutsin kanssa museoon – hankkeeseen rahoitusta 21 500€. Hankkeessa perustettiin lasten ja aikuisten yhteinen museokerho. Tarkoituksena on tarjota maksuton harrastusmahdollisuus kaikille. Hankkeen työntekijä aloitti työnsä syyskuun alussa ja hanke etenee suunnitellusti.</p>
<p>Ikääntyneiden hyvinvoinnin tukeminen: -Tavoite on soveltaa koululaisten kulttuuripolun toimintamalleja myös ikääntyneille. Liikunta- ja kulttuuripalvelujen yhteisellä hankkeella aktivoidaan ikäihmisiä liikumaan uusin tavoin luomalla uusia kulttuurisisältöisiä ja esteettömiä liikuntareittejä.</p>	<p>Hoito- ja hoivapalveluiden ja kansalaisopiston kanssa käynnistettiin yhteistyö, jossa selvitettiin nykyistä työnjakoa ja tehtiin asiakas-segmentointia. Todettiin, että toimintaa tulee kehittää paremmin tarvetta vastaavaksi. Suunniteltiin hanke, jossa luodaan toimintamalli ikäihmisten tavoittamiseen ja ohjaamiseen pilot-tiryhmiin ja edelleen muihin palveluihin ja keskusten välillä. Hankkeen tuotoksena on tarkoitus esittää pysyvä ratkaisu uuden toimintamallin resursoimiseen osana keskusten perustoimintaa. Kehittäminen toteutetaan sisäisenä hankkeena, jonka rahoitus sisällytettiin tuottajan neuvottelu-kunnan vuoden 2016 talousarvioon. Vapaa-aikakeskus koordinoi hanketta.</p> <p>Kulkurit – kävellen kotiseudulla -hanke toteutettiin huhti-syyskuun aikana. Hankkeessa valmistui 14 ikääntyneille suunnattua lähiliikunta-reittiä, joille suunniteltiin kulttuurisisältöjä. Reittien karttoja on jaossa palvelupisteillä ja kirjastoissa. Kaikki aineistot löytyvät myös kaupungin nettisivuilta.</p> <p>Kulttuurin virtaa -hankkeen toimintana toteutettiin esityksiä ikääntyneiden palvelu-yksiköihin. Kulttuuripalvelut hankkivat avoimella tarjouskilpailulla esitykset kahdeksaan vanhus-palveluyksikköön Joensuun keskustassa. Lisäksi toteutettiin yleisen kulttuurityön kautta maaseutualueella kaksi esityskiertuetta alueen vanhuspalveluiden yksiköihin. Kulttuuripalvelut sai toukokuussa rahoituksen Kulttuurikunnanhankkeeseen, jossa on tarkoitus kehittää ikääntyneille suunnattujen kulttuuripalveluiden hankintaa yhteistoiminta-alueella. Hanke käynnistyy vuonna 2016.</p>

610 Hallintopalvelut

Tilivelvollinen: vapaa-aikajohtaja Timo Heinonen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	491 000	0	491 000	718 826	227 826
Toimintakulut	-1 287 000	-26 000	-1 313 000	-1 733 056	-420 056
Toimintakate	-796 000	-26 000	-822 000	-1 014 230	-192 230

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:

Keskuksen hallinnon ja tapahtumapalveluiden tulosalueen talousarvio ylittyi 192 230 eurolla. Carelicumin palvelut -kustannuspaikan ylitys oli 97 199 euroa. Carelicumin palveluiden tulotavoite oli ylimitoitettu ja budjetoidusta jäätin n. 80 000 euroa, lisäksi menot toteutuivat lievästi budjetoitua suurempina. Ulosmyytyjen lippujen määrä laski n. 10 %. Tapahtumapalveluiden vastuualueen ylitys (91 797 euroa) johtui ampumahiihdon MM-kilpailun kustannusten selkeästä ylittymisestä. Ampumahiihdon MM-kilpailun kustannusylitys oli kokonaisuutenaan 158 000 euroa, mutta tapahtumapalvelut pystyi omalla toiminnallaan kattamaan ison osan ylityksestä.

660 Kulttuuripalvelut

Tilivelvollinen: kulttuuri- ja kirjastopalvelujohtaja Rebekka Pilppula

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 210 000	0	2 210 000	2 214 717	4 717
Toimintakulut	-10 499 500	37 000	-10 462 500	-10 465 207	-2 707
Toimintakate	-8 289 500	37 000	-8 252 500	-8 250 490	2 010

670 Nuorisopalvelut

Tilivelvollinen: nuorisajohtaja Jouni Erola

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	58 000	0	58 000	59 172	1 172
Toimintakulut	-1 610 400	8 000	-1 602 400	-1 582 545	19 855
Toimintakate	-1 552 400	8 000	-1 544 400	-1 523 373	21 027

690 Liikuntapalvelut

Tilivelvollinen: vapaa-aikajohtaja Timo Heinonen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 076 000	0	2 076 000	2 140 102	64 102
Toimintakulut	-9 709 000	18 000	-9 691 000	-9 731 697	-40 697
Toimintakate	-7 633 000	18 000	-7 615 000	-7 591 595	23 405

Vapaa- aikalautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 835 000	0	4 835 000	5 132 817	297 817
Toimintakulut	-23 105 900	37 000	-23 068 900	-23 512 505	-443 605
Toimintakate	-18 270 900	37 000	-18 233 900	-18 379 688	-145 788

LIIKETOIMINNAN JOHTOKUNTA

Tilivelvollinen: teknisen keskuksen johtaja Hannele Portman

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Teknisen keskuksen tavoitteena on tuottaa kaupungin sisäiset tuki- ja muut palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja kilpailukykyisesti. Sisäisen palvelutuotannon tehtäväkokonaisuudet muodostuvat kiinteistö-, ruoka-, siivous-, alueiden kunnossapito-, logistiikka- ja rakentamispalveluista. Pieni osa palvelutuotannosta muodostuu kuntalaisten ja muiden asiakkaiden tarpeisiin liiketaloudellisin perustein tuotettavista palveluista. Teknisen keskuksen liikevaihto oli 37,0 miljoonaa euroa ja vakinaista henkilökuntaa oli toimintavuoden lopussa 394.

Katsaus toimintavuoteen 2015

Toimintavuotta leimasivat monenlaiset muutokset: asiakkaiden tilajärjestelyt vaikuttivat teknisen keskuksen palvelutuotantoon ja samalla keskuksen omassa toimintatavassa ja –organisaatiossa tehtiin uudistuksia. Asiakkaiden tilamuutoksista merkittävimmät olivat sotesektorin tilajärjestelyt Siilaisen toiminnan siirryttyä tilapäisesti muihin tiloihin. Toiminta painottui uuteen Senioripihaan ja Kotilahden sairaalaan ja muutos vaikutti laajalti sekä ravinto- että siivouspalveluiden henkilöstön työjärjestelyihin. Myös useat koulujen muutot ja siirtopäiväkotien käyttöönotto aiheuttivat uudelleen organisoimisen tarvetta.

Talouden näkökulmasta toimintavuosi onnistui yli odotusten. Toimintakate toteutui 0,8 miljoonaa euroa talousarviota paremmin. Tulos oli seurausta pitkäjänteisestä kehittämistyöstä, jota kaikissa yksiköissä tehtiin. Toiminnan kehittäminen heijastui erityisesti henkilöstökuluihin, joissa lopputulos oli 0,6 miljoonaa budjetoitua parempi. Teknisen keskuksen pitkäaikaisena tavoitteena on palvelutuotannon tehostaminen, kuitenkin samalla henkilöstön hyvinvoinnista huolehtien ja osaamista kehittämällä.

Henkilöstön eläköityminen jatkui edelleen voimakkaana. Työntekijöistä on teknisen keskuksen kolmen toimintavuoden aikana eläköitynyt vuosittain noin 5 % eli yli 20 henkilöä vuodessa. Sama kehitys tulee jatkumaan ainakin 7-8 seuraavan vuoden ajan. Tämä antaa hyvät edellytykset toimintatapojen kehittämiseen ja toisaalta turvaa työn riittävyyden myös muutostilanteissa.

Uuden logistiikkayksikön perustaminen 2015 alussa osoittautui onnistuneeksi ratkaisuksi. Toiminnallisesti ja taloudellisesti saavutettiin hyviä tuloksia. Uutena haasteena valmistauduttiin oppilaskuljetusten siirtymiseen tekniseen keskukseseen vuoden 2016 aikana.

Katujen kunnossapitoa leimasivat jälleen vaihtelevat talvisäät. Tavanomaisena alkanut talvi kääntyi aikaiseksi, mutta pitkään jatkuneeksi kevääksi, joka tuotti haasteita ensin liukkaudentorjuntaan ja myöhemmin sepelinpoistoon. Seuraava talvikausi oli loppuvuonna 2015 poikkeuksellisen vähäluminen. Hoidontarpeen vähäisyydestä syntyneillä kustannussäästöillä pystyttiin kompensoimaan alkuvuoden ylitystä.

Kuntatekniikan rakentamisyksikön haasteellisimmat kohteet olivat Rantakadun peruskorjaus ja Karhunmäen alue. Rantakatu saatiin – maanalaisista yllätyksistä huolimatta – valmiiksi sovitussa aikataulussa. Samaan kyettiin haastavista olosuhteista huolimatta Karhunmäen tontinluovutusten osalta. Puistojen hoidossa sovittiin vuoden aikana lisätilauksesta, koska tekniseen keskukseseen kohdennettujen kesätyöntekijöiden määrän vähentäminen uhkasi heikentää palvelutuotannon laajuutta merkittävästi.

Rakennustekniikan pienet hankkeet sekä talotekniikan hankkeet ja huollot siirtyivät toimintavuoden aikana tilakeskukselta kiinteistöpalveluihin. Siirtoa valmisteltiin pitkään ja se onnistui tyydyttävästi.

Muutos aiheutti kuitenkin teknisen keskuksen talouden heikentymistä. Kiinteistöpalveluiden vastuualue jäi tästä syystä taloudessaan selvästi miinukselle. Yhteisten toimintaperiaatteiden ja talouden seurannan parantaminen tulevatkin olemaan kuluvan vuoden painopisteinä.

Kuntalaisille suunnattu asiakaspalautejärjestelmä otettiin käyttöön maaliskuussa. Kaupunkirakenneyksikkö ja tekninen keskus toimivat hankkeen vetureina ja pilottihallintokuntina. Järjestelmän kautta saapuu yli 2 000 kuntalaisten palautetta vuosittain ja se on muodostunut teknisessä keskuksessa tärkeäksi palvelutason seurantarjestelmäksi. Kaupungin sisäisiä asiakkaita varten otettiin vuoden lopulla kaikissa kiinteistöissä käyttöön kiinteistöhoidon palvelupyynnöjärjestelmä. Uutena toimintatapana aloitettiin toimitiloihin tehdyt asiakaskierrokset, joista muodostui teknisen keskuksen uusi tapa parantaa tilojen toimivuutta ja turvallisuutta.

Siilaisen uuden keittiön rakentaminen aloitettiin kesäkuussa. Uuden tuotantotavan suunnittelussa hyödynnettiin lean-periaatteita. Suunnitteluhankkeen tuloksena kuvattiin pääprosessit, niiden mittarit ja työohjeet. Uudistuvan keittiöverkoston vaatimat henkilöstön tehtäväjärjestelyiden muutokset tehtiin loppuvuoden aikana.

Siilaisen lisäksi lean-kehittäminen on muutenkin näkynyt vahvasti teknisen keskuksen prosessien parantamisessa. Kuntatekniikan ajoneuvohallinnan kehittämishanke valmistui elokuussa ja siihen liittyvät toimenpiteet vietiin käytäntöön. Varikon korjaamon kehittämishanke käynnistettiin loppuvuodesta. Ravintopalveluissa käynnistyvä kuumakeittiöiden prosessien kehittäminen on seuraavana vuorossa. Prosessien kehittämishankkeiden tavoitteena on synnyttää suoraan arkeen kohdistuvia parantamistoimenpiteitä ja samalla lisätä ja levittää lean-osaamista yksiköissä ja esimiestoiminnassa.

Ravintopalveluiden omavalvonnan kehittämishankkeen käynnistämisestä päätettiin. Hankkeessa keskitytään omavalvonnan tuotekehitykseen yhteistyössä paikallisen yrityksen kanssa.

Teknisen keskuksen johtamisrakennetta selkeytettiin. Kuntatekniikan vastuualueella madallettiin organisaatiota lakkauttamalla kuntatekniikan päällikön virka ja vakinaistamalla samalla yksiköiden esimiestehtävät. Kiinteistöpalveluissa käynnistettiin samansuuntainen eteneminen. Hallinnon vastuualuepäällikön tehtävät siirrettiin siivouspäällikölle, millä muutoksella pystyttiin vapauttamaan johdon resursseja kehittämistyöhön ja Siun sotien valmistelutehtäviin.

Teknisen keskuksen johtaja nimettiin Siun sotien valmistelutiimiin. Valmistelutyöhön osallistuivat myös muut teknisen keskuksen esimiehet ja asiantuntijat. Valmistelun tavoitteena oli saada uuden kuntayhtymän ja kaupungin muiden yksiköiden tarvitsemat tukipalvelut jatkossa laadukkaasti ja tehokkaasti järjestettyä. Etenemispäätökset tehdään vuoden 2016 aikana.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
<p>Logistiikkayksikön toiminnan tehokas käynnistyminen 2015 alusta:</p> <p>-Logistiikkayksikön toiminnan tarkoituksena on aikaansaada kuljetustoimintoja keskittämällä parannuksia toimintojen järjestämiseen. Yhdistelemällä ja koordinoimalla kuljetuksia yli nykyisten hallintokuntarajojen tavoitellaan myös taloudellisia hyötyjä.</p>	<p>Yksikkö muodostettiin 2015 alussa eri hallintokuntien työntekijöistä ja toiminta keskitettiin vuoden alussa Muuntamontielle.</p> <p>Laajan kuljetuskokonaisuuden kilpailutusvalmistelut aloitettiin. Hankinta tulee koostumaan oppilaskuljetusten, asiointiliikenteen, erityisoikeutettujen asiakkaiden yksittäis- ja ryhmäkuljetusten sekä ravintopalveluiden ateriakuljetusten kilpailuttamisesta.</p> <p>Kuljetusten optimointia varten hankittiin ReittiGis optimointiohjelmisto.</p> <p>Yksikön taloudellinen tulos oli ennakoitua parempi. Kuljetuksiin liittyvän kehitystyön tuloksena saavutettiin merkittäviä kustannushyötyjä.</p>
<p>Ruonan tuotantoprosessien kehittäminen:</p> <p>-Siilaisen uuden monitoimikeittiön valmistumisen myötä tullaan ruoan tuotantoprosessit uudistamaan. Osa nykyisistä valmistuskeittiöistä muutetaan palvelukeittiöiksi. Tuotannon keskittämisen kautta tehostetaan henkilöstöressurssointia.</p>	<p>Uuden tuotantotavan suunnitteluhanke toteutettiin. Siinä kuvattiin pääprosessit, niiden mittarit ja työohjeet. Uudistuvan keittiöverkoston vaatimat henkilöstön tehtäväjärjestelyiden muutokset tehtiin loppuvuoden aikana. Uusi keittiö on rakenteilla ja valmistuu 2016 aikana.</p>
<p>Vastuualueiden prosessien kehittäminen, tavoitteena toiminnan tehostaminen:</p> <p>-Keskeisinä kehittämiskohteina ovat hallinnon, kiinteistöpalveluiden ja maastomittauksen prosessit. Tavoitteena on toimintatapojen uudistaminen niin, että eläköitymisen kautta vähenevä henkilöstö pystyy edelleen turvaamaan nykyisen taasoisen palvelutuotannon.</p>	<p>Kiinteistöpalveluiden sekä maastomittauksen ja pohjatutkimuksen kehittämissuunnitelmat hyväksyttiin liiketoiminnan johtokunnassa tammikuussa ja suunnitelmien mukaan edettiin. Hallinnon tehtäväjärjestelyitä uudistettiin. Eläköitymisen myötä vähentyneestä työpanoksesta osa korvattiin uusrekrytoinneilla ja osa jätettiin täyttämättä. Rakennemuutosohjelman tavoitteet toteutuivat vähintään suunnitellusti.</p>

730 Tekninen keskus

Tilivelvollinen: teknisen keskuksen johtaja Hannele Portman

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	34 550 000	793 200	35 343 200	36 996 244	1 653 044
Toimintakulut	-34 834 300	-772 200	-35 606 500	-36 464 270	-857 770
Toimintakate	-284 300	21 000	-263 300	531 974	795 274

JOENSUUN ALUEELLINEN JÄTELAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: jätehuoltosuunnittelija Anna Kettunen

Toimialan toiminnan kuvaus

Joensuun alueellinen jätelautakunta hoitaa jätehuollon järjestämisen lakisääteiset viranomaistehtävät Ilomantsin, Joensuun, Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kuntien alueella. Lautakunnan vastuukuntana toimii Joensuu. Lautakunnan yhteistoimintasopimuksen ja johtosäännön mukaisesti lautakunta päättää mm. kunnallisista jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta sekä seuraa jätelainsäädännön ja kunnallisten jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueella.

Katsaus toimintavuoteen 2015

Uusia jätehuoltomääräyksiä valmisteltiin vuoden kuluessa yhteistyössä mm. ympäristönsuojeluviranhaltijoiden ja Itä-Suomen jätehuoltoviranhaltijoiden kanssa. Lautakunta hyväksyi uudistetut jätehuoltomääräykset vuoden lopussa. Uusi jätetaksa vuodelle 2016 valmisteltiin ja hyväksyttiin. Lautakunta käsitteli toistuvasti myös pakkausjätteiden (kartonki-, lasi-, metalli- ja muovipakkaukset) jätehuollon valtakunnallista, vuoden 2016 alusta voimaan tullutta, muutosta ja sen ennakoituja vaikutuksia jätelautakunnan toimialueen käytäntöihin ja keräysverkostoon.

Jätehuoltoon liittymisen seuranta tehostettiin. Vuoden aikana kehoitettiin noin 330 vakinaisen ja 870 vapaa-ajan kiinteistön haltijaa liittämään kiinteistönsä kunnan jätehuoltojärjestelmään. Jätelain edellyttämän jätteiden kuljetusrekisterin käyttöönotto vaihe jatkui, mutta rekisterin kehittäminen edistyy suunniteltua hitaammin mm. ohjelmiston toimivuuteen liittyvien syiden vuoksi.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
Sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetusrekisterin kehittäminen.	Jätehuollon viranomaisrekisteriin, jonka osa jätteenkuljetusrekisteri on, merkittiin jätehuoltoviranomaiselle toimitetut sako- ja umpikaivolietteiden kuljetustiedot vuodelta 2014. Rekisterin kehitystyötä hidasti ohjelmistotoimittajan ylläpitoon liittyvät viivästymiset. Rekisterin käytettävyyden kehittäminen edellyttää vielä runsaasti kuljetustietojen manuaalista yhdistämistä rakennustietoihin sekä ohjelmistotoimittajan puolelta rekisteri-ohjelmiston parantamista.
Uudet kunnalliset jätehuoltomääräykset valmis-tuvat ja tuodaan hyväksyttäväksi vuoden 2015 aikana. Määräyksissä otetaan huomioon uuden jätelain vaatimukset. Tavoitteena on, että määräykset voidaan ottaa käyttöön vuoden 2016 alusta.	Jätelautakunta hyväksyi uudistetut jätehuoltomääräykset 10.12.2015 ja ne tulivat voimaan 1.2.2016.

810 Joensuun alueellinen jätelautakunta
Tilivelvollinen: jätehuoltosuunnittelija Anna Kettunen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	164 000	0	164 000	184 734	20 734
Toimintakulut	-164 000	0	-164 000	-184 734	-20 734
Toimintakate	0	0	0	0	0

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Jukka Hyttinen

Toimialan toiminnan kuvaus

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tulosalueet ovat yhteiset palvelut, rakennusvalvonta, ympäristön-suojelu ja pysäköinninvalvonta. Yhteisiin palveluihin on budjetoitu lautakunnan ja koko toimielimen yhteiset kulut.

Katsaus toimintavuoteen 2015

Vuosi 2015 oli lupa- ja viranomaistoimintojen osalta toinen normaali toimintavuosi järjestäytymisvuoden jälkeen. Toiminnan rakenteisiin ei tehty muutoksia ja toiminnan rakenne on toimiva. Lupa- ja viranomaistoimintojen riippumattomuus kaupungin muusta toiminnasta on hyvällä tasolla.

Henkilöstön määrä on vakiintunut.

Henkilöstön osaaminen on kokeneen henkilökunnan myötä hyvällä tasolla ja sitä on ylläpidetty ammatillisissa koulutustilaisuuksissa käymällä.

Rakennus- ja ympäristölautakunta kokoontui vuoden 2015 aikana 11 kertaa.

Rakentaminen jatkui vuonna 2015 Joensuussa normaalilla tasolla. Asuntoja valmistui kaikkiaan 840 kappaletta. Rakennusvalvonnan ohjaus- ja neuvonta suuntautui rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen sekä työmaan kosteudenhallintaan.

Myönnettyjen rakennuslupien määrä oli ennätysasuuri 797 kappaletta vaikkakin rakennuskuutioiden määrä pieneni noin 10 prosenttia. Yleisesti vertailussa käytettävä arvo lupa-asioista käsitelty 80 % vuonna 2015 oli 11 vuorokautta, kun se vuonna 2014 oli 13 vuorokautta. Lupien käsittelyaika oli siis lyhentynyt ja syy siihen lienee luvitettavien asioiden pienempi koko.

Maa-aineslupia myönnettiin vuoden 2015 aikana 4 kpl, joiden yhteenlaskettu kokonaisottomäärä oli noin 300 000 k-m³. Myönnettyt luvat koskivat soran ja hiekan ottamisen jatkamista jo avatuilta sora-alueilta.

Valvottavia maa-aineslupia oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 56 kpl. Luvat mahdollistavat noin 700 000 k-m³ vuosittaisen oton. Todellinen vuosittainen otto on kuitenkin tätä vähäisempi; vuosina 2011–2014 se on vaihdellut välillä 210 000–260 000 k-m³. Vuoden 2015 ottotiedot eivät vielä ole käytettävissä.

Ympäristölupia myönnettiin ja tarkistettiin lupamääräysten osalta yhteensä vuoden 2015 aikana 9 kpl. Luvat koskivat mm. ampumaratoja ja jätteiden ammattimaista hyödyntämistä.

Ympäristölupien valvonta toteutettiin valvontaohjelman mukaisesti. Valvottavina toimialoina olivat pinta-käsittelylaitokset 9 kpl ja jakeluasemat 36 kpl.

Ilmasto-ohjelma Joensuun kaupungin Ilmasto-ohjelman toteuttamista jatkettiin ja Ilmastotorilta eväitä vähähiilisyteen hanke alkoi 1.1.2015 ja loppuu 31.12.2017.

Melumittauksia ja niiden raportointeja tehtiin vuoden aikana 3 kpl. Vuonna 2015 vesistöseurannassa oli mukana 10 järveä.

Pysäköinninvalvonnan osalta toiminta vuonna 2015 oli samaa tasoa kuin edellisinäkin vuosina ja pysäköintivirhemaksuja kirjoitettiin 14891 kappaletta. Valvonnan taso on hyvää tasoa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
Ympäristönsuojelumääräysten uusiminen	Uudet määräykset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.11. ja ne astuivat voimaan 1.1.2016.
Valvontasuunnitelma ja -ohjelma päivitetään uuden ympäristönsuojelulain mukaisesti	Ohjelma on päivitetty ja hyväksytty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 18.2.2015. Valvonta on aloitettu uuden ohjelman mukaisesti.
Ilmasto-ohjelman toteuttaminen ja seuranta erillishankkeena	Ilmastotori-hanke alkoi 1.1.2015. Hankkeessa ollaan käynnistämässä Joensuun seudun ilmastokumppanuusverkostoa ja teknologian alan yrityksille on laadittu ilmasto-ohjelmavuorokausi. Hankkeessa on järjestetty uusiutuva energiaa käsitteleviä yleisö-tilaisuuksia ja valmisteltu aurinkopaneelien yhteistilausta. Hanke organisoi linja-autokuljetukset maakunnan alueelta Farmari-maatalousnäyttelyyn sekä Ilosaari-rockiin ja toimi näytteilleasettajana kyseisissä tapahtumissa. Lokakuun alussa toteutettiin energiatreffit tilaisuus.
Rakennusvalvonnan toiminnassa varaudutaan hallitusohjelmaan kirjattuun seudullisen rakennusvalvonnan suunnitteluun	On tutustuttu asiasta tehtyihin selvityksiin. Uuden hallituksen linjauksia seurataan. Sähköisen lupahakemuksen käyttöönottoa harkittaessa tullaan huomioimaan mahdollinen seudullinen yhteistyö.

850 Rakennus- ja ympäristölautakunnan yhteiset palvelut
Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Jukka Hyttinen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 000	0	5 000	5 915	915
Toimintakulut	-142 000	0	-142 000	-121 281	20 719
Toimintakate	-137 000	0	-137 000	-115 366	21 634

860 Pysäköinninvalvonta
Tilivelvollinen: yhdyskuntalakimies Juha Martikainen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	822 000	0	822 000	775 169	-46 831
Toimintakulut	-394 000	0	-394 000	-365 319	28 681
Toimintakate	428 000	0	428 000	409 850	-18 150

870 Rakennusvalvonta

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja Jukka Hyttinen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	626 000	0	626 000	781 245	155 245
Toimintakulut	-761 000	0	-761 000	-734 811	26 189
Toimintakate	-135 000	0	-135 000	46 434	181 434

880 Ympäristönsuojelu

Tilivelvollinen: ympäristönsuojelupäällikkö Jari Leinonen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	175 000	0	175 000	156 877	-18 123
Toimintakulut	-421 000	0	-421 000	-370 437	50 563
Toimintakate	-246 000	0	-246 000	-213 560	32 440

Rakennus- ja ympäristölautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 628 000	0	1 628 000	1 719 205	91 205
Toimintakulut	-1 718 000	0	-1 718 000	-1 591 847	126 153
Toimintakate	-90 000	0	-90 000	127 358	217 358

Peruskaupunki yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	729 706 900	-266 600	729 440 300	746 658 432	17 218 132
Toimintakulut	-1 102 524 500	-4 283 500	-1 106 808 000	-1 120 801 176	-13 993 176
Toimintakate	-372 817 600	-4 550 100	-377 367 700	-374 142 744	3 224 956

6.3 Liikelaitosten ja rahastojen tavoitteiden toteutuminen

Liikelaitosten ja rahastojen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumien on esitetty liikelaitosten ja rahastojen erillistilinpäätösten yhteydessä.

6.4 Konsernin tavoitteiden toteutuminen

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy
Tavoitteet vuodelle 2015:

Talousarvio	Toteutuma
Ammattitutkinnot: 66 kpl	39
Tutkinnot per opetus- ja tukihenkilökunta: 3,88 tutkintoa/hlö	6,50
Vähintään 60 opintopistettä suorittaneiden osuus 100 %	94,8 %
Vapaan sivistystyön kurssipäivien lukumäärä 30 000 kpl	30 899
Kävijämäärä ohjatuissa liikuntaryhmissä 25 000 hlöä	5 952
Majoitustoiminnan käyttöaste: 63 %	57,4 %

Tunnusluvut

(1 000 euroa)	TP2014	TA2015	TP 2015
Liikevaihto	2 127	1 460	1 717
Tulos	122	0	29
Pysyvät vastaavat	296	288	294
Oma pääoma	627	515	655
Vieras pääoma	412	374	329
Henkilöstö	20	17	17

Joensuun Kodit Oy
Tavoitteet vuodelle 2015:

Talousarvio	Toteutuma
<p>Uustuotantokohteet, tavoite n. 30 as./vuosi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reijolantie 2, 28 as., valmistuu vuoden 2015 lopulla ehdolla, että ARA hyväksyy esitetyn urakkahinnan - Sepänkatu 38, 44 as., valmistuu vuoden 2015 syksyllä. Asunnoista 20 kpl vuokrataan kehitysvammaisille. Palvelutilat välivuokrataan kaupungille. - Suvikatu 12, Niinivaara 33 as., rakentaminen käynnistyy vuoden 2015 keväällä. Taloon suunnitellaan vaikeavammaisten ryhmäkoti, 5 asuntopaikkaa. Ryhmäkoti välivuokrataan kaupungille. - Suunnistajantie, Karhunmäki, 15 as. ryhmäkoteissa kehitysvammaisille, valmistuu vuoden 2015 loppuun mennessä. Kohde välivuokrataan kaupungille. - Rastilipuntie, Karhunmäki, 12 as. ryhmäkoteissa vaikeavammaisille, rakentaminen käynnistyy vuoden 2015 syksyllä. Kohde välivuokrataan kaupungille. 	<p>Kohde valmistui marraskuussa 2015.</p> <p>Kohde valmistui syyskuussa 2015. Palvelutiloista osa on vuokrattu kaupungille. 20 asuntoa on vuokrattu kehitysvammaisille.</p> <p>Rakentaminen aloitettiin alkukesällä 2015, kohde valmistuu elokuussa 2016.</p> <p>Kohde valmistui joulukuussa 2015 ja on välivuokrattu kaupungille.</p> <p>Kohde viivästyy liian kalliin urakkahinnan takia. Suunnitelmien muutostyö on aloitettu ja tavoitteena on käynnistää rakentaminen vuoden 2016 syksyyn mennessä.</p>
<p>Peruskorjauksen tavoitteena on säilyttää omaisuuden arvo sekä ylläpitää kysyntää vastaavaa laadullista tasoa.</p> <p>Peruskorjauskohdeet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaskitie 10, Karsikko, 24 as., peruskorjaus käynnistyy keväällä 2015 - Karsikonkatu 5, Karsikko, 35 as. peruskorjaus käynnistyy syksyllä 2015 - Sepänkatu 37a, keskusta, 18 vanhusten as., korjaamisen suunnittelua jatketaan tavoitteena aloittaa korjaus- ja muutostyöt vuodenvaihteen 2015 – 2016 jälkeen - Kuparitie 1, 28 as., Hammaslahdessa puretaan huonokuntoisena syksyyn 2015 mennessä -Pakarilantie 22, 38 as. , Hammaslahti, peruskorjaus aloitetaan vuonna 2015 vaiheittain. 	<p>Peruskorjaus valmistui syyskuussa 2015.</p> <p>Peruskorjaustyöt aloitettiin lokakuussa 2015 ja kohde valmistuu toukokuussa 2016.</p> <p>Peruskorjaus aloitetaan loppukevällä 2016.</p> <p>Kohde on purettu.</p> <p>Korjauksen viimeinen vaihe on käynnistynyt.</p>

Talousarvio	Toteutuma
<p>Muut tavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asuntokantaa järjestellään omistajapolitiikan ja yhtiön hyväksymien linjausten mukaan siten, että käyttöaste on vähintään 98 % ja yhtiö tulee toimeen omillaan - energiatehokkuutta lisääviä sekä uusiutuvan energian käyttöä edistäviä toimenpiteitä jatketaan - koko asuntokannasta laaditaan PTS-suunnitelmat - ylläpitokorjaustoimintaa lisätään ja kehitetään. 	<p>Asuntokannan salkutusohjelma on päivitetty ja kohteita on realisoitu. Käyttöaste oli 97,33 %. Yhtiö tuli toimeen omillaan.</p> <p>Useissa kohteissa Enon alueella on luovutettu öljylämmityksestä. Energiatehokkuutta lisääviä toimenpiteitä on käynnistetty kauttaaltaan (energiaohjelma).</p> <p>PTS- työ jatkuu.</p> <p>Ylläpitokorjauksia sekä tarkoitukseen varattuja määrärahoja ja resursseja on lisätty huomattavasti.</p>

Tunnusluvut

(1 000 euroa)	TP2014	TA2015	TP2015
Liikevaihto	28 216	29 000	28 511
Tulos	0	0	- 13
Pysyvät vastaavat	168 447	185 000	174 080
Oma pääoma	12 801	13 220	12 787
Vieras pääoma	152 337 (josta pitkäaikaista 141 776)	142 000	155 984(josta pitkäaikaista 143 605)
Henkilöstö	1	1	1
Investoinnit	5 332	12 000	12 264
Uudet asunnot	12	87	87
Peruskorjatut asunnot	11	24	24
Asuntojen käyttöaste	97,85	98,0	97,33
Luottotappiot % liikevaihdosta	0,23	0,3	0,17

Joensuun Pysäköinti Oy
Tavoitteet vuodelle 2015:

Talousarvio	Toteutuma
Uuden liiketaloudellisesti kannattavan pysäköintilaitosprojektin etsiminen	Uusi hanke lähdössä liikkeelle. Hankkeen vetäjän pitää vielä hakea kaavamuutosta.
Muiden pysäköintilaitosten ja kadunvarsi-pysäköinnin käyttöasteen säilyttäminen	Yleinen taloudellinen tilanne on vaikuttanut tulokehitykseen ja käyttöasteeseen.
Joensuun pysäköintisuunnitelman mukaisien toimenpiteiden toteuttaminen	Mobiilimaksaminen toimii ja olemme lisänneet myös korttimaksumahdollisuuksia.
Kehittyvien pysäköintimaksujärjestelmien kartoittaminen ja hankkiminen	Seuraamme kehitystä ja edellä mainittu toteutuksia.

Tunnusluvut

(1 000 euroa)	TP2014	TA2015	TP 2015
Liikevaihto	1 553	1 600	1 540
Tulos	99	100	95
Pysyvät vastaavat	4 200	4 100	4097
Oma pääoma	8 347	8 000	9019
Vieras pääoma	117	125	139
Henkilöstö	-	-	1
Investoinnit	2	300	210
Pysäköintialueiden/-talojen käyttöaste	55/65	55/60	55/65

Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö JOSEK Oy
Tavoitteet vuodelle 2015:

Talousarvio	Toteutuma
Asiakastyytyväisyys $\geq 3,25$ (ast.1-4)	3,41, kyllä
Sidosryhmätyytyväisyys $\geq 3,25$ (ast. 1-4)	3,48, kyllä
Toteutunut investointipäätös seudulle ≥ 50 tp	ei
Yritysten nettolisäys ≥ 100	181, kyllä
Teollisten työpaikkojen nettolisäys ≥ 300	Tutkimus valmis 20.2
Kunnan yrittäjämönteisyys (Taloustutkimus) 3 parhaan joukossa	4., ei
Arvioituja yritysaihoita/neuvottuja alkavia yrityksiä ≥ 500 kpl	505, kyllä
Neuvottuja toimivia yrityksiä ≥ 900 kpl	1280, kyllä

Tunnusluvut

(1 000 euroa)	TP2014	TA2015	TP2015
Liikevaihto	3 689	4 100	3 392
Tulos	2,3	0	3,3
Pysyvät vastaavat	21	76	18,4
Oma pääoma	504	500	508
Vieras pääoma	997	1 100	1 016
Henkilöstö	28	28	24
Investoinnit	-	-	-

Joensuun Tiedepuisto Oy
Tavoitteet vuodelle 2015:

Talousarvio	Toteutuma
Tilojen kokonaiskäyttöasteen nostaminen 92 %:iin vuoden 2015 loppuun mennessä	Tilojen kokonaiskäyttöaste oli vuoden lopussa 88,8 %
Asiantuntijapalvelut-yksikkö hanketoiminnan laaja käynnistäminen	Asiantuntijapalvelut-yksikön hanketoiminta käynnistyi laajana uudella hankekaudella
Kansallisen Biotalous-INKA alueellisten kehityshankkeiden käynnistäminen	Useita INKAN liittyviä hankkeita on käynnistynyt eri toimijoilla. Mm. UEF sai rahoituksen 5 INKA hankkeeseen. Lisäksi alueellisista rakennerahastoista on rahoitettu useita INKAN liittyviä hankkeita.
Operatiivisella tasolla jatketaan toimintojen edelleen kehittämistä ja tehostamista	Toimintojen edelleen kehittämistä ja tehostamista jatkettiin.

Tunnusluvut

(1 000 euroa)	TP2014	TA2015	TP2015
Liikevaihto	8 619	8 500	8 228
Tulos	138	100	235
Pysyvät vastaavat	43 333	43 000	41 982
Oma pääoma	14 072	14 034	14 307
Vieras pääoma	32 989	31 000	29 986
Henkilöstö	26	26	24
Investoinnit	732	650	1 136
Tilojen käyttöaste	88	92	89
Vuokrattavien tilojen pinta-ala (kokonaistilamäärä)	43 397	43 397	43 397

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy
Tavoitteet vuodelle 2015:

Talousarvio	Toteutuma
Yhtiön liikevaihdon lisääminen ja kannattavuuden varmistaminen, yhtiön tulostavoite: 300.000 €	Liikevaihto lisääntyi vähemmän kuin talousarviossa esitettiin. Tulostavoite ylittyi talousarvioon verrattuna.
Vuokrausasteen tavoite 98 %	TA 98 %, toteutui 94 %. Rantakylän ostoskeskuksen saneeraussuunnitelman vuoksi toimitiloja on tyhjinä, GreenPark 2-halli ei ole vuokrattu aivan kokonaan.
GreenPark Yrityspuiston II-vaiheen (5500 m ²) valmistuminen Kuhasalon tielle	Halli on valmistunut ja pääosin vuokrattu, tavoite toteutui suunnitellusti.

Tunnusluvut

(1 000 euroa)	TP2014	TA2015	TP2015
Liikevaihto	4 143	4 450	4 254
Tulos	480	300	372
Pysyvät vastaavat	24 161	24 930	25 855
Oma pääoma	7 080	7 230	7 452
Vieras pääoma	21 867	20 430	19 916
Henkilöstö	3	3	3
Investoinnit	3 300	3 200	3 465
Vuokrattavien tilojen määrä m ²	57 898	63 400	62 977
Tilojen käyttöaste, %	98	98	94

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Tavoitteet vuodelle 2015:

Talousarvio	Toteutuma
Amk-tutkinnot 630	672
Ylemmät amk-tutkinnot 60	57
Ulkomaalaisten tutkinnot 20	25
Opintosuoritukset > 55 op/v 1500	1503
Avoimen amk:n, erillisopintojen ja maa-hanmuuttajien koulutuksen op:t 6000	5820 (vahvistamaton tieto)
Julkaisut 230	309 (tilanne 23.2.)
Kansainvälinen henkilöstövaihto, vähintään 5 pv 230	180
Ulkopuolinen t&k-rahoitus/kokonaisrahoitus 5,0 M€	2,8 M€
Työllistyminen 90 %	tieto saatavissa myöhemmin
Opala opiskelijapalaute (OKM) vast. % 90, tyytyväisyys 80 %	tieto saatavissa myöhemmin
Kansainvälinen opiskelija ja harjoittelija-vaihto 220	234

Tunnusluvut

(1 000 euroa)	TP2014	TA2015	TP2015
Liikevaihto	31 762	29 231	27 708
Tulos	183	0	-356
Pysyvät vastaavat	2 748	1 850	4 248
Oma pääoma	5 598	5 880	6 788
Vieras pääoma	3 252	3 980	3 373
Henkilöstö	385	323	360
Investoinnit	579	550	500

Opiskelija-asunnot Joensuun Elli Oy
Tavoitteet vuodelle 2015:

Opiskelija-asunnot Joensuun Elli Oy	
Talousarvio	Henkilöstökulut on budjetoitua suuremmat, kehitystyö on jatkunut, mutta tuottavuutta ei ole saatu nostettua tavoitetasolle.
Aloittaa Länsikadulle noin 48 uuden asunnon	Rakennustyöt alkoivat joulukuussa 2015, kertyneet kustannukset 178.068,98
Näädänkadun tonttien myyminen	Tontit lohkottu tammikuussa 2016 ja tonttien myyminen voi alkaa keväällä 2016.
Prosessien läpikäynti ja kehittäminen	Sähköisiä palveluja on luotu lisää, mutta se ei vielä näkynyt tilikaudella työntuottavuuden parantumisena.

Tunnusluvut

(1 000 euroa)	TP2014	TA2015	TP2015
Liikevaihto	11 450	11 756	11704
Tulos	-74	0	-74
Pysyvät vastaavat	57 657	60 589	56584
Oma pääoma	699	836	625
Vieras pääoma	44 390	46 427	45668
Henkilöstö	36	31	36
Investoinnit	6 722	4 059	1 682
Uudet asunnot	79	39	39
Ostettavat asunnot	0	0	0
Purettavat asunnot	0	0	41
Myytävät asunnot	3	2	0
Asunnot yhteensä	1 858	1 873	1896
Asuntojen käyttöaste	97,7	97,0	97,1
Luottotappiot % liikevaihdosta	0,27	0,05	0,06

Puhas Oy

Tavoitteet vuodelle 2015:

Puhas Oy	
Talousarvio	Toteutuma
Paikallisten jäteasemien rakentamista jatketaan, suunnitelma Iloimantsiin ja Liperiin.	Iloimantsin jäteasema rakennettu, Liperiin rakennetaan 2016. Suunnitelma tarkentui rakennusaikataulun osalta v. 2014 - 2015 vaihteessa.
Laatu- ja ympäristöjärjestelmä sertifioidaan.	Sertifioinnista luovuttu, sitä ei tulla näillä näkymin tekemään. Laatu- ja ympäristöjärjestelmä kuitenkin toiminnassa.
Kontiosuon jätekeskuksen pientuojien jätteidien lajittelun hyötykäyttötavoite on 70 %..	Toteuma 83,7 %.
Strategiaan määritellyt kierrätystavoitteet vuodelle 2015 ovat: - energiahyödyntäminen 30 % - materiaalihyödyntäminen 38 %	Toteuma: - energiahyödyntäminen 9 % - materiaalihyödyntäminen 32 %.

Tunnusluvut

(1 000 euroa)	TP2014	TA2015	TP2015
Liikevaihto	8 992	8 237	8 852
Tulos	940	110	599
Pysyvät vastaavat	3 781	5 950	6 016
Oma pääoma	7 555	7 516	8 154
Vieras pääoma	1 471	1 400	1 185
Henkilöstö	16	16	15
Investoinnit	1 288	1 524	2 842
Loppusijoitettu jäte 1 000 kg	35 059	33 000	30 539

Senioripiha Oy

Tavoitteet vuodelle 2015:

Talousarvio	Toteutuma
Toimintojen kehittäminen Senioripiha – kortteliin yhdessä SOTEn ja Isäntä – emäntä hankkeen kanssa.	Isäntä – emäntä hanke loppui keväällä 2015. Hyvien käytäntöjen ylläpitoa ja kehittämistä jatkaa Senioripiha -korttelin henkilökunta.
Pysäköintihallin rakennuttaminen ja sen kapasiteetin markkinointi niin, että sen toiminta saadaan kannattavaksi.	Pysäköintihalli valmistui lokakuussa 2015. Sen rakennutti erillinen pysäköintiyhtiö jossa kaupungilla ei ole omistusta eikä vastuuta taloudesta
Kolmannen asuinrakennuksen aloittaminen, mikäli neuvotteluratkaisu löytyy.	Martta –talon rakennuttaminen alkoi syksyllä 2015
Tehostetun hoivan rakennus valmistuu maaliskuussa 2015.	Asukkaat muuttivat sisään 3.3.2015 ja toiminta käynnistyi samantien
Senioripiha Oy:n toimiminen yhdessä SOTE:n kanssa erityisasumisen infraan ja ARA –asioihin liittyvissä tehtävissä kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen mukaan 21.5.2014 §36.	Osallistuttu Siilaisen terveysaseman ja Sireenipihan sekä Suunnistajantien erityisasumisen yksiköiden suunnitteluryhmien toimintaan ja projektien toteuttamiseen vuoden 2015 aikana

Tunnusluvut

(1 000 euroa)	TP2014	TA2015	TP 2015
Liikevaihto	0	0	0
Tulos	16	0	-1
Pysyvät vastaavat	141	120	0
Oma pääoma	132	115	132
Vieras pääoma	124	154	59
Henkilöstö	1	1	1
Investoinnit	0	0	0

6.5 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

6.5.1 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

(ei sis. liikelaitoksia eikä rahastoja)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Ed.vuoden toteutuma
Toimintatulot						
Myyntitulot	628 734 900,00	379 900,00	629 114 800,00	642 033 998,76	12 919 198,76	618 992 742,01
Maksutulot	25 374 600,00	75 100,00	25 449 700,00	24 176 613,59	-1 273 086,41	24 668 468,38
Tuet ja avustukset	12 185 700,00	-452 600,00	11 733 100,00	13 375 392,64	1 642 292,64	13 027 796,03
Muut toimintatulot	59 951 700,00	-269 000,00	59 682 700,00	62 444 910,67	2 762 210,67	60 079 457,23
Toimintatulot yhteensä	726 246 900,00	-266 600,00	725 980 300,00	742 030 915,66	16 050 615,66	716 768 463,65
Valmistus omaan käyttöön	3 460 000,00		3 460 000,00	4 627 516,32	1 167 516,32	3 323 739,54
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-207 811 100,00	1 168 500,00	-206 642 600,00	-203 902 652,95	2 739 947,05	-200 082 655,78
Palvelujen ostot	-780 171 300,00	-7 149 800,00	-787 321 100,00	-798 289 799,17	-10 968 699,17	-772 453 040,95
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 590 900,00	-222 600,00	-22 813 500,00	-23 473 632,77	-660 132,77	-21 962 870,88
Avustukset	-42 396 500,00	2 281 500,00	-40 115 000,00	-44 200 469,91	-4 085 469,91	-37 736 878,70
Muut toimintamenot	-49 554 700,00	-361 100,00	-49 915 800,00	-50 934 620,84	-1 018 820,84	-47 948 333,92
Toimintamenot yhteensä	-1 102 524 500,00	-4 283 500,00	-1 106 808 000,00	-1 120 801 175,64	-13 993 175,64	-1 080 183 780,23
Toimintakate	-372 817 600,00	-4 550 100,00	-377 367 700,00	-374 142 743,66	3 224 956,34	-360 091 577,04
Verotulot						
Kunnan tulovero	220 927 900,00	3 800 000,00	224 727 900,00	223 747 064,97	-980 835,03	218 398 620,82
Kiinteistövero	20 400 000,00	-400 000,00	20 000 000,00	19 606 803,34	-393 196,66	19 711 094,19
Osuus yhteisöveron tuotosta	16 700 000,00	1 100 000,00	17 800 000,00	18 639 896,44	839 896,44	16 544 730,83
Verotulot yhteensä	258 027 900,00	4 500 000,00	262 527 900,00	261 993 764,75	-534 135,25	254 654 445,84
Valtionosuudet	128 744 000,00	411 000,00	129 155 000,00	129 005 944,00	-149 056,00	125 257 799,00
Rahoitustulot ja -menot:						
Korkotulot muilta	285 000,00		285 000,00	402 885,40	117 885,40	351 916,01
Korkotulot liikelaitoksilta	315 000,00		315 000,00	315 000,00	0,00	315 000,00
Korkotulot muilta taseyksiköiltä	0,00		0,00	0,00	0,00	166 905,85
Muut rahoitustulot muilta	703 000,00		703 000,00	802 514,57	99 514,57	761 154,62
Korv. peruspääom. liikelait.	842 000,00		842 000,00	841 699,08	-300,92	841 699,08
Korv. peruspääom. muilta taseyks.	5 555 000,00		5 555 000,00	5 485 620,72	-69 379,28	5 485 620,72
Korkomenot	-2 600 000,00		-2 600 000,00	-1 598 677,74	1 001 322,26	-2 243 239,53
Muut rahoitusmenot	-5 700 000,00		-5 700 000,00	-5 516 805,60	183 194,40	-5 785 087,25
Rahoitustulot ja -menot	-600 000,00	0,00	-600 000,00	732 236,43	1 332 236,43	-106 030,50
Vuosikate	13 354 300,00	360 900,00	13 715 200,00	17 589 201,52	3 874 001,52	19 714 637,30
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 500 000,00	-494 000,00	-21 994 000,00	-22 142 119,13	-148 119,13	-18 805 114,15
Arvonalentumiset			0,00	0,00	0,00	-643 788,15
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot			0,00	0,00	0,00	1 899 205,52
Satunnaiset menot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-8 145 700,00	-133 100,00	-8 278 800,00	-4 552 917,61	3 725 882,39	2 164 940,52
Poistoeron lisäys	0,00		0,00	-391 000,00	-391 000,00	-3 400 000,00
Poistoeron vähennys	0,00		0,00	1 598 431,10	1 598 431,10	1 319 130,53
Varausten lisäys	0,00		0,00	0,00	0,00	-4 000 000,00
Varausten vähennys	0,00		0,00	391 000,00	391 000,00	3 400 000,00
Rahastojen lisäys	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Rahastojen vähennys	0,00		0,00	3 500,00	3 500,00	5 000,00
Tilikauden alijäämä	-8 145 700,00	-133 100,00	-8 278 800,00	-2 950 986,51	5 327 813,49	-510 928,95

Koko kaupungin toiminta (sisältää liikelaitokset ja rahastot)

	Talousarvio sisältäen ta-muutokset		Ulkoinen toteuma 2015		Keskinäiset eliminoinnit	Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toteuma yhdist. riveittäin
	Kaupunki	Liikelaitokset ja rahastot yhteensä	Kaupunki	Liikelaitokset ja rahastot yhteensä		
Toimintatulot						
Myyntitulot	591 933 200,00	34 025 000,00	85 770 622,34	34 447 353,86	-9 347 944,14	110 870 032,06
Maksutulot	25 449 700,00	2 855 400,00	23 898 007,22	2 825 790,57	-173 324,58	26 550 473,21
Tuet ja avustukset	11 733 100,00	4 633 100,00	13 244 991,38	4 637 365,90	0,00	17 882 357,28
Muut toimintatulot	25 031 700,00	409 000,00	25 358 374,63	581 415,07	-2 192 291,94	23 747 497,76
Toimintatulot yhteensä	654 147 700,00	41 922 500,00	148 271 995,57	42 491 925,40	-11 713 560,66	179 050 360,31
Valmistus omaan käyttöön	3 460 000,00	0,00	4 627 516,32	1 253 167,26	0,00	5 880 683,58
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-206 642 600,00	-21 261 100,00	-203 902 652,95	-20 674 215,93		-224 576 868,88
Palvelujen ostot	-750 139 500,00	-5 849 400,00	-241 785 329,32	-7 513 568,20	9 010 887,85	-240 288 009,67
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 813 500,00	-3 817 000,00	-23 429 849,41	-4 066 392,50	515 722,46	-26 980 519,45
Avustukset	-40 115 000,00	-62 900,00	-44 097 274,39	-103 157,61	4 776,70	-44 195 655,30
Muut toimintamenot	-15 264 800,00	-2 282 600,00	-13 827 149,48	-2 343 546,26	2 182 173,65	-13 988 522,09
Toimintakulut yhteensä	-1 034 975 400,00	-33 273 000,00	-527 042 255,55	-34 700 880,50	11 713 560,66	-550 029 575,39
Toimintakate	-377 367 700,00	8 649 500,00	-374 142 743,66	9 044 212,16	0,00	-365 098 531,50
Verotulot						
Kunnan tulovero	224 727 900,00	0,00	223 747 064,97	0,00	0,00	223 747 064,97
Kiinteistövero	20 000 000,00	0,00	19 606 803,34	0,00	0,00	19 606 803,34
Osuus yhteisöveron tuotosta	17 800 000,00	0,00	18 639 896,44	0,00	0,00	18 639 896,44
Verotulot yhteensä	262 527 900,00	0,00	261 993 764,75	0,00	0,00	261 993 764,75
Valtionosuudet	129 155 000,00	0,00	129 005 944,00	0,00	0,00	129 005 944,00
Rahoituserät						
Korkotulot	600 000,00	4 086 500,00	717 885,40	203 453,62	-315 034,11	606 304,91
Muut rahoitustulot	7 100 000,00	4 000,00	1 644 213,65	3 448 859,14	-841 699,08	4 251 373,71
Korkomenot	-2 600 000,00	-315 000,00	-1 598 677,74	-315 000,00	315 034,11	-1 598 643,63
Muut rahoitusmenot	-5 700 000,00	-882 000,00	-31 184,88	-1 339 484,98	841 699,08	-528 970,78
Rahoituserät yhteensä	-600 000,00	2 893 500,00	732 236,43	1 997 827,78	0,00	2 730 064,21
Vuosikate	13 715 200,00	11 543 000,00	17 589 201,52	11 042 039,94	0,00	28 631 241,46
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-21 994 000,00	-5 153 000,00	-22 142 119,13	-4 950 322,76	0,00	-27 092 441,89
Arvonalentumiset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset menot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-8 278 800,00	6 390 000,00	-4 552 917,61	6 091 717,18	0,00	1 538 799,57
Poistoeron lisäys	0,00	0,00	-391 000,00	-773 000,00	0,00	-1 164 000,00
Poistoeron vähennys	0,00	0,00	1 598 431,10	624 795,75	0,00	2 223 226,85
Investointivarausten lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investointivarausten vähennys	0,00	0,00	391 000,00	773 000,00	0,00	1 164 000,00
Rahastojen muutos	0,00	0,00	3 500,00	-151 850,37	0,00	-148 350,37
Tilikauden alijäämä	-8 278 800,00	6 390 000,00	-2 950 986,51	6 564 662,56	0,00	3 613 676,05

6.5.2 Investointien toteutuminen

Toimielin/tulosalue	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Sivovat erät esitetty vahvennettuna.					
Kaupunginhallitus					
120 Yleishallinto					
Hankinnat	-1 300 000,00		-1 300 000,00	-1 140 399,85	159 600,15
Myynnit	4 200 000,00		4 200 000,00	6 139 786,47	1 939 786,47
Netto	2 900 000,00	0,00	2 900 000,00	4 999 386,62	2 099 386,62
150 Konsernihallinto					
Hankinnat	-30 000,00	0,00	-30 000,00	0,00	30 000,00
160 Tilakeskus					
Hankinnat	-23 360 000,00	-1 973 000,00	-25 333 000,00	-18 923 694,03	6 409 305,97
Myynnit	300 000,00		300 000,00	143 143,00	-156 857,00
Rah.osuudet	164 000,00		164 000,00	127 065,05	-36 934,95
Netto	-22 896 000,00	-1 973 000,00	-24 869 000,00	-18 653 485,98	6 215 514,02
Kaupunginhallitus					
Hankinnat	-24 690 000,00	-1 973 000,00	-26 663 000,00	-20 064 093,88	6 598 906,12
Myynnit	4 500 000,00	0,00	4 500 000,00	6 282 929,47	1 782 929,47
Rah.osuudet	164 000,00	0,00	164 000,00	127 065,05	-36 934,95
Netto	-20 026 000,00	-1 973 000,00	-21 999 000,00	-13 654 099,36	8 344 900,64
Kaupunkirakennelautakunta					
280 Yhdyskuntatekniikka					
Hankinnat	-16 085 000,00		-16 085 000,00	-13 534 675,60	2 550 324,40
Myynnit	0,00		0,00	191 792,14	191 792,14
Rah.osuudet	0,00		0,00	37 000,00	37 000,00
Netto	-16 085 000,00	0,00	-16 085 000,00	-13 305 883,46	2 779 116,54
Kaupunkirakennelautakunta					
Hankinnat	-16 085 000,00	0,00	-16 085 000,00	-13 534 675,60	2 550 324,40
Myynnit	0,00	0,00	0,00	191 792,14	191 792,14
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	37 000,00	37 000,00
Netto	-16 085 000,00	0,00	-16 085 000,00	-13 305 883,46	2 779 116,54
Sosiaali- ja terv.palveluiden tilaajajaosto					
290 Sosiaali- ja terv.palveluiden tilaajajaosto					
Hankinnat	-1 396 000,00		-1 396 000,00	-1 089 273,25	306 726,75
Myynnit	0,00		0,00	34 000,00	34 000,00
Netto	-1 396 000,00	0,00	-1 396 000,00	-1 055 273,25	340 726,75
Sosiaali- ja terv.palveluiden tilaajajaosto					
Hankinnat	-1 396 000,00	0,00	-1 396 000,00	-1 089 273,25	306 726,75
Myynnit	0,00	0,00	0,00	34 000,00	34 000,00
Netto	-1 396 000,00	0,00	-1 396 000,00	-1 055 273,25	340 726,75

Toimielin/tulosalue	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Sivat erät esitetty vahvennettuna.					
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta					
410 Koulutuspalvelut					
Hankinnat	-1 300 000,00	0,00	-1 300 000,00	-1 063 171,82	236 828,18
Rah.osuudet	0,00		0,00	66 297,95	66 297,95
Netto	-1 300 000,00	0,00	-1 300 000,00	-996 873,87	303 126,13
440 Päivähoitopalvelut					
Hankinnat	-280 000,00	0,00	-280 000,00	-265 507,73	14 492,27
Tulosalueet 410-490 Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä					
Hankinnat	-1 580 000,00	0,00	-1 580 000,00	-1 328 679,55	251 320,45
Rah.osuudet	0,00	0,00	0,00	66 297,95	66 297,95
Netto	-1 580 000,00	0,00	-1 580 000,00	-1 262 381,60	317 618,40
Sosiaali- ja terveyslautakunta					
520 Terveyspalvelut					
Hankinnat	-94 800,00		-94 800,00	-67 000,00	27 800,00
Rah.osuudet	94 800,00		94 800,00	67 000,00	-27 800,00
Netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
550 Hoito- ja hoivapalvelut					
Hankinnat	-136 200,00		-136 200,00	-100 108,90	36 091,10
Rahoitusos.	136 200,00		136 200,00	100 108,90	-36 091,10
Netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulosalueet 500-570 Sosiaali- ja terveyslautakunta yhteensä					
Hankinnat	-231 000,00	0,00	-231 000,00	-167 108,90	63 891,10
Rah.osuudet	231 000,00	0,00	231 000,00	167 108,90	-63 891,10
Netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vapaa-aikalautakunta					
610 Hallintopalvelut					
Hankinnat	-135 000,00		-135 000,00	-173 992,28	-38 992,28
Rah.osuudet	0,00		0,00	46 242,08	46 242,08
Netto	-135 000,00	0,00	-135 000,00	-127 750,20	7 249,80
660 Kulttuuripalvelut					
Hankinnat	-355 000,00	-40 000,00	-395 000,00	-400 363,74	-5 363,74
Rah.osuudet	110 000,00		110 000,00	115 000,00	5 000,00
Netto	-245 000,00	-40 000,00	-285 000,00	-285 363,74	-363,74
690 Liikuntapalvelut					
Hankinnat	-350 000,00		-350 000,00	-353 500,00	-3 500,00
Myynnit	0,00		0,00	3 072,58	3 072,58
Netto	-350 000,00	0,00	-350 000,00	-350 427,42	-427,42
Vapaa-aikalautakunta					
Hankinnat	-840 000,00	-40 000,00	-880 000,00	-927 856,02	-47 856,02
Myynnit	0,00	0,00	0,00	3 072,58	3 072,58
Rah.osuudet	110 000,00	0,00	110 000,00	161 242,08	51 242,08
Netto	-730 000,00	-40 000,00	-770 000,00	-763 541,36	6 458,64

Toimielin/tulosalue	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Sivovat erät esitetty vahvennettuna.					
Liiketoiminnan johtokunta					
730 Teknisten palvelujen tuotantoyksikkö					
Hankinnat	-420 000,00		-420 000,00	-396 177,38	23 822,62
Netto	-420 000,00	0,00	-420 000,00	-396 177,38	23 822,62
Liiketoiminnan johtokunta					
Hankinnat	-420 000,00	0,00	-420 000,00	-396 177,38	23 822,62
Netto	-420 000,00	0,00	-420 000,00	-396 177,38	23 822,62
Kaupungin oma toiminta yhteensä:					
Hankinnat	-45 242 000,00	-2 013 000,00	-47 255 000,00	-37 507 864,58	9 747 135,42
Myyntit	4 500 000,00	0,00	4 500 000,00	6 511 794,19	2 011 794,19
Rah.osuudet	505 000,00	0,00	505 000,00	558 713,98	53 713,98
Netto	-40 237 000,00	-2 013 000,00	-42 250 000,00	-30 437 356,41	11 812 643,59
Joensuun Vesi -liikelaitos:					
Hankinnat	-7 190 000,00		-7 190 000,00	-7 133 086,93	56 913,07
Rah.osuudet	150 000,00		150 000,00	215 762,55	65 762,55
Netto	-7 040 000,00	0,00	-7 040 000,00	-6 912 429,38	127 570,62
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos:					
Hankinnat	-1 155 000,00		-1 155 000,00	-1 178 857,80	-23 857,80
Myyntit	30 000,00		30 000,00	55 787,85	25 787,85
Rah.osuudet	20 000,00		20 000,00	60 500,00	40 500,00
Netto	-1 105 000,00	0,00	-1 105 000,00	-1 062 569,95	42 430,05
Joensuu Työterveys -liikelaitos:					
Hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koko kaupunki yhteensä:					
Hankinnat	-53 587 000,00	-2 013 000,00	-55 600 000,00	-45 819 809,31	9 780 190,69
Myyntit	4 530 000,00	0,00	4 530 000,00	6 572 477,04	2 042 477,04
Rah.osuudet	675 000,00	0,00	675 000,00	834 976,53	159 976,53
Netto	-48 382 000,00	-2 013 000,00	-50 395 000,00	-38 412 355,74	11 982 644,26

Kuntatekniikan investoinnit

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
Hankeryhmä/Projekti										
Kaupunkirakennelautakunta										
280 Yhdyskuntatekniikka										
1. Uudisrakentaminen										
Hankinnat			-4 185 000,00	0,00	-4 185 000,00	-3 128 925,38	1 056 074,62	-3 128 925,38		
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto			-4 185 000,00	0,00	-4 185 000,00	-3 128 925,38	1 056 074,62	-3 128 925,38		
2. Peruskorjaus										
Hankinnat			-6 960 000,00	0,00	-6 960 000,00	-6 957 161,72	2 838,28	-6 957 161,72		
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto			-6 960 000,00	0,00	-6 960 000,00	-6 957 161,72	2 838,28	-6 957 161,72		
3. Vene- ja liikuntapaikkahankkeet										
Hankinnat			-265 000,00	0,00	-265 000,00	-530 036,10	-265 036,10	-530 036,10		
Myynnit			0,00	0,00	0,00	191 792,14	191 792,14	191 792,14		
Rah.osuudet			0,00	0,00	0,00	37 000,00	37 000,00	37 000,00		
Netto			-265 000,00	0,00	-265 000,00	-301 243,96	-36 243,96	-301 243,96		
4. Kehittämishankkeet										
2474 Suvantokatu-Rantakatu kiertoliittymä (Symmetrinen kaupunki -hanke)										
Hankinnat	840 000	-43 485,24	-600 000,00	0,00	-600 000,00	-828 924,12	-228 924,12	-872 409,36	103,9	2015
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-43 485,24	-600 000,00	0,00	-600 000,00	-828 924,12	-228 924,12	-872 409,36		
2441 (6383) Sirkkalan silta ja siihen liittyvät kadut										
Hankinnat	12 200 000	-12 029 056,70	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-244 263,76	-224 263,76	-12 273 320,46	100,6	2015
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-12 029 056,70	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-244 263,76	-224 263,76	-12 273 320,46		

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
2508 Taideteos Suvantokatu-Rantakatu kiertoliittymään (Symmetrinen kaupunki -hanke)										
Hankinnat	100 000	0,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-300,00	99 700,00	-300,00	0,3	2016
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-300,00	99 700,00	-300,00		
2813 Ilosaari										
Hankinnat *	2 620 000	0,00	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-50 441,02	-441,02	-50 441,02	1,9	2017
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-50 441,02	-441,02	-50 441,02		
2515 Taideteos Suvantokatu-Koulukatu kiertoliittymään (Symmetrinen kaupunki -hanke, sis. aiemmin projektiin 2484 Koulukatu välillä Malmikatu-Koskikatu, eriytetty omaksi projektiksi/ KI 3.7.2015)										
Hankinnat	70 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-70 745,10	-70 745,10	-70 745,10	101,1	2015
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-70 745,10	-70 745,10	-70 745,10		
2446 (6773) Ylisoutajan silta										
Hankinnat	6 400 000	-6 807 341,95	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-32 832,13	-12 832,13	-6 840 174,08	106,88	2015
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-6 807 341,95	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-32 832,13	-12 832,13	-6 840 174,08		
2452 Raatekankaan eritasoliittymä ja Salpakankaankatu (yht.hanke valtion kanssa)										
Hankinnat	4 500 000	-277 228,71	-2 800 000,00	0,00	-2 800 000,00	-1 185,00	2 798 815,00	-278 413,71	6,2	2017
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-277 228,71	-2 800 000,00	0,00	-2 800 000,00	-1 185,00	2 798 815,00	-278 413,71		
2445 Oikeus- ja poliisitalon alueen kadut (Kettuvaarantie-Meijerintie kiertoliittymä 2470 yhdistetty tähän projektiin v. 2014)										
Hankinnat	1 020 000	-819 527,83	-230 000,00	0,00	-230 000,00	-207 208,01	22 791,99	-1 026 735,84	100,7	2015
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-819 527,83	-230 000,00	0,00	-230 000,00	-207 208,01	22 791,99	-1 026 735,84		

Toimielin Tulosalue	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kust. tot. %	Valm. vuosi
2485 Rantakatu väli Sairaalakatu-Rauhankatu										
Hankinnat *	815 000	-3 283,09	-725 000,00	0,00	-725 000,00	-696 992,62	28 007,38	-700 275,71	85,9	2016
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-3 283,09	-725 000,00	0,00	-725 000,00	-696 992,62	28 007,38	-700 275,71		
2484 Koulukatu välillä Malmikatu-Koskikatu (sis. kiertoliittymän Koulukatu-Suvantokatu) (kustannusarvio sisältyy Symmetrisen kaupungin hankkeeseen Koulukadun kehittämisen yhteiskustannusarvio 3 925 000 €)										
Hankinnat	735 000	-4 385,15	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-627 162,74	-597 162,74	-631 547,89	85,9	2016
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-4 385,15	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-627 162,74	-597 162,74	-631 547,89		
2486 Mehtimäki KI 13.11.2014 § 85										
Hankinnat *	1 400 000	-2 405,30	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-102 004,67	-2 004,67	-104 409,97	7,5	2019
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-2 405,30	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-102 004,67	-2 004,67	-104 409,97		
2510 Koulukadun klv rakentaminen KI 3.2.2015 § 12 (Symmetrinen kaupunki -hanke)										
Hankinnat	50 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-56 493,23	-56 493,23	-56 493,23	113,0	2015
Myynnit		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-56 493,23	-56 493,23	-56 493,23		
HUOM! * merkityt kustannusarviot on päivitetty Kv 23.11.2015 § 134 Talousarvio 2016 mukaisiksi.										
4. Kehittämishankkeet yhteensä										
Hankinnat	30 750 000	-19 986 713,97	-4 675 000,00	0,00	-4 675 000,00	-2 918 552,40	1 756 447,60	-22 905 266,37	74,5	
Myynnit		-2 405,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-19 989 119,27	-4 675 000,00	0,00	-4 675 000,00	-2 918 552,40	1 756 447,60	-22 905 266,37		
280 Yhdyskuntatekniikka yhteensä										
Hankinnat			-16 085 000,00	0,00	-16 085 000,00	-13 534 675,60	2 550 324,40			
Myynnit			0,00	0,00	0,00	191 792,14	191 792,14			
Rah.osuudet			0,00	0,00	0,00	37 000,00	37 000,00			
Netto			-16 085 000,00	0,00	-16 085 000,00	-13 305 883,46	2 779 116,54			

Tilakeskus taseyksikön investoinnit

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus arviosta käytetty	Valm. vuosi
9103 Rakennukset										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Myynnit		0,00	300 000,00	0,00	300 000,00	143 143,00	156 857,00	143 143,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	300 000,00	0,00	300 000,00	143 143,00	156 857,00	143 143,00		
Nimetyt hankkeet										
1600 Siilaisen terveysasema, peruskorjaus ja laajennus (KV 25.3.2013 § 60, KV 15.12.2014 § 174)										
Hankinnat	43 100 000	-2 588 889,48	-13 900 000,00	0,00	-13 900 000,00	-6 637 894,34	-7 262 105,66	-9 226 783,82	21,4	2017
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-2 588 889,48	-13 900 000,00	0,00	-13 900 000,00	-6 637 894,34	-7 262 105,66	-9 226 783,82		
1602 Tikkarinne (AMK), peruskorjaus (KV 26.10.2009 § 207, KH 15.10.2012 § 475)										
Hankinnat	18 543 000	-17 874 037,37	0,00	-380 000,00	-380 000,00	-278 388,67	-101 611,33	-18 152 426,04	97,9	2015
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-17 874 037,37	0,00	-380 000,00	-380 000,00	-278 388,67	-101 611,33	-18 152 426,04		
1603 Uimaharjun koulu, peruskorjaus ja laajennus (KV 23.4.2012 § 43, KV 18.6.2014 § 92, rahoitusosuuden siirto ensikert. kalustamisen rahoitusosuudeksi varhaiskasv.- ja koulutuslautakunnalle)										
Hankinnat	8 730 000	-7 971 874,21	-1 000 000,00	0,00	-1 000 000,00	-1 040 833,67	40 833,67	-9 012 707,88	103,2	2015
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet *	1 430 000	1 430 000,00	164 000,00		164 000,00	-66 297,95	230 297,95	1 363 702,05		
Netto	7 300 000	-6 541 874,21	-836 000,00	0,00	-836 000,00	-1 107 131,62	271 131,62	-7 649 005,83		
1604 Papinkatu 3, muutos- ja laajennushanke (KV 17.2.2012 § 178)										
Hankinnat	10 727 000	-4 496 276,91	-4 000 000,00	0,00	-4 000 000,00	-3 363 798,15	-636 201,85	-7 860 075,06	73,3	2015
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-4 496 276,91	-4 000 000,00	0,00	-4 000 000,00	-3 363 798,15	-636 201,85	-7 860 075,06		
1606 Sinkkolan päiväkotikoti, uudisrakennus (KH 17.3.2014 § 112)										
Hankinnat	2 700 000	-765 723,83	-1 900 000,00	0,00	-1 900 000,00	-1 848 941,54	-51 058,46	-2 614 665,37	96,8	2015
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-765 723,83	-1 900 000,00	0,00	-1 900 000,00	-1 848 941,54	-51 058,46	-2 614 665,37		
1607 Pataluodon koulu, korjaustyöt v.2014-15 (KH 2.6.2014 § 265, 20.4.2015 § 170)										
Hankinnat	2 671 000	-504 159,13	-500 000,00	-1 593 000,00	-2 093 000,00	-2 177 097,94	84 097,94	-2 681 257,07	100,4	2016
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		-504 159,13	-500 000,00	-1 593 000,00	-2 093 000,00	-2 177 097,94	84 097,94	-2 681 257,07		

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus arviosta käytetty	Valm. vuosi
1608 Rantakylän koulu (Pataluodonkatu 6), pihan kunnostus (KH 22.9.2014 § 408)										
Hankinnat	860 000	-22 358,55	-860 000,00	0,00	-860 000,00	-685 624,39	-174 375,61	-707 982,94	82,3	2015
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	155 000,00	-155 000,00	155 000,00		
Netto		-22 358,55	-860 000,00	0,00	-860 000,00	-530 624,39	-329 375,61	-552 982,94		
1609 Karhunmäen koulu, uudisrakennus (**Kiinteistöleasing-hanke, kaup. v. 2014 maks. kustannusten rahoitusosuus jaksotettu)										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		2016
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet **		0,00	0,00		0,00	38 363,00	-38 363,00	38 363,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	38 363,00	-38 363,00	38 363,00		
1610 Siilaisen terveysasema, peruskorjaus (KV 25.3.2013 § 60, KV 15.12.2014 § 174)										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	-356 224,80	356 224,80	-356 224,80		2015
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-356 224,80	356 224,80	-356 224,80		
1611 Papinkatu3, peruskorjaushanke lukiokäyttöön (KV 17.2.2012 § 178)										
Hankinnat		0,00	0,00	0,00	0,00	-635 785,52	635 785,52	-635 785,52		2015
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-635 785,52	635 785,52	-635 785,52		
1613 Rantakylän päiväkotii, uudisrakennus (KV 14.12.2015 § 147, HS)										
Hankinnat	3 800 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-11 992,07	11 992,07	-11 992,07	0,3	2017
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-11 992,07	11 992,07	-11 992,07		
1614 Rantakylän liikunnan monitoimihalli, uudisrakennus (KV 14.12.2015 § 148 €, HS)										
Hankinnat	4 390 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-10 027,10	10 027,10	-10 027,10	0,2	2017
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-10 027,10	10 027,10	-10 027,10		
1615 Hallintokuntien toimitilajärjestelyt, Torikatu 17 (KH 23.11.2015 § 460, 426 000 €)										
Hankinnat	322 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-170 024,72	170 024,72	-170 024,72	52,8	2016
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-170 024,72	170 024,72	-170 024,72		

Tilakeskus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty	Kustannus arviosta käytetty	Valm. vuosi
1617 Hallintokuntien toimitilajärjestelyt, Jokikatu 8 (KH 23.11.2015 § 460, 426 000 €)										
Hankinnat	55 000	0,00	0,00	0,00	0,00	-423,80	423,80	-423,80	0,8	2016
Myynnit		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Rah.osuudet		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
Netto		0,00	0,00	0,00	0,00	-423,80	423,80	-423,80		
Nimetyt hankkeet yhteensä										
Hankinnat	95 947 000,00	-34 223 319,48	-22 160 000,00	-1 973 000,00	-24 133 000,00	-17 232 824,23	-6 900 175,77	-51 456 143,71		
Myynnit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Rahoitusosuudet	1 430 000,00	1 430 000,00	164 000,00	0,00	164 000,00	127 065,05	36 934,95	1 557 065,05		
Netto	97 377 000,00	-32 793 319,48	-21 996 000,00	-1 973 000,00	-23 969 000,00	-17 105 759,18	-6 863 240,82	-49 899 078,66		
Pienet hankkeet										
Hankinnat			-1 200 000,00	0,00	-1 200 000,00	-1 690 869,80	490 869,80			
Myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Rahoitusosuudet			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Netto			-1 200 000,00	0,00	-1 200 000,00	-1 690 869,80	490 869,80			
Yhteensä										
Hankinnat			-23 360 000,00	-1 973 000,00	-25 333 000,00	-18 923 694,03	-6 409 305,97		74,7 %	
Myynnit			300 000,00	0,00	300 000,00	143 143,00	156 857,00		47,7 %	
Rahoitusosuudet			164 000,00	0,00	164 000,00	127 065,05	36 934,95		77,5 %	
Netto			-22 896 000,00	-1 973 000,00	-24 869 000,00	-18 653 485,98	-6 215 514,02		75,0 %	

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	220 927 900,00	3 800 000,00	224 727 900,00	223 747 064,97	-980 835,03
Osuus yhteisöveron tuotosta	20 400 000,00	-400 000,00	20 000 000,00	19 606 803,34	-393 196,66
Kiinteistövero	16 700 000,00	1 100 000,00	17 800 000,00	18 639 896,44	839 896,44
	<u>258 027 900,00</u>	<u>4 500 000,00</u>	<u>262 527 900,00</u>	<u>261 993 764,75</u>	<u>-534 135,25</u>

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos
2011	19,50	1 036,9	5,30 %
2012	19,50	1 070,7	3,30 %
2013	19,50	1 107,0	3,40 %
2014	20,50	1 132,0	2,20 %
2015	20,50		
	2015	2014	
Kiinteistövero-%:			
Yleinen	1,10	1,10	
Vakituinen asunto	0,45	0,45	
Muut asuinkiinteistöt	1,00	1,00	
Voimalaitosrakennukset	2,85	2,85	

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valt.os., ml. tasaukset	134 137 000,00	411 000,00	134 548 000,00	134 348 150,00	-199 850,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-5 393 000,00	0,00	-5 393 000,00	-5 342 206,00	50 794,00
	<u>128 744 000,00</u>	<u>411 000,00</u>	<u>129 155 000,00</u>	<u>129 005 944,00</u>	<u>-149 056,00</u>

6.5.3 Talousarvion rahoitusosan toteutuminen

Kaupungin toiminta (ilman liikelaitosten ja rahastojen yhdistelyä)

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	13 354	361	13 715	17 617	3 874
Satunnaiset erät	0		0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-4 250		-4 250	-5 294	-1 044
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-45 242	-2 013	-47 255	-37 508	9 747
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	505		505	559	54
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (	4 500		4 500	6 512	2 012
Toiminta ja investoinnit, netto	-31 133	-1 652	-32 785	-18 114	14 643
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	-700		-700	-549	151
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille	0		0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset sis.taseyksiköille			0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	1 100		1 100	1 233	161
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksilta			0		0
Antolainasaamisten vähennykset sis.taseyksiköiltä			0		0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	50 000		50 000	20 000	-30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-21 600		-21 600	-20 663	937
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)			0	2 793	2 793
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 333	-1 652	-3 985	-15 300	-11 315

6.5 .4 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Toimintakate, 1000 e				
	Alkuper. talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA					
KAUPUNGINVALTUUSTO					
100 Valtuusto	-260	0	-260	-294	-34
TARKASTUSLAUTAKUNTA					
110 Talouden ja hallinnon tarkastus	-116	0	-116	-113	3
KAUPUNGINHALLITUS					
120 Yleishallinto	-8 275	-1 120	-9 395	-6 861	2 534
140 Työllistäminen	-10 184	0	-10 184	-10 667	-483
150 Konsernihallinto	-4 230	98	-4 132	-3 462	669
160 Tilakeskus-taseyksikkö	15 921	14	15 935	16 312	377
190 Joensuun seudun hankintatoimi	0	0	0	0	0
192 Sote yhteistoiminta-alueen maksuos.	-226 937	-2 908	-229 845	-232 189	-2 344
195 Alueellinen pelastustoimi	-5 393	0	-5 393	-5 393	0
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA					
210 Kaupunkirakennelautakunnan yht.	-1 767	0	-1 767	-1 231	536
240 Yhdyskuntasuunnittelu	-1 746	-986	-2 732	-2 556	176
270 Maaomaisuus	6 078	9	6 087	6 610	523
280 Yhdyskuntatekniikka	-7 724	27	-7 697	-7 466	231
Tulosalueet 210 - 280 yhteensä	-5 159	-950	-6 109	-4 643	1 466
SOS. JA TERV.PALV. TILAAJAJAOSTO					
290 Sos. - ja terv.palvelujen tilaajaosto	0	0	0	0	0
TUOTTAJAN NEUVOTTELUKUNTA					
300 Tuottajan neuvottelukunta	-377	-14	-391	-382	9
VARHAISKASV. - JA KOULUTUSLAUTAKUNTA					
410 Koulutuspalvelut	-65 316	14	-65 302	-65 532	-230
440 Päivähoitopalvelut	-38 100	258	-37 842	-37 621	221
470 Konservatorio	-2 612	0	-2 612	-2 623	-11
490 Kansalaisopisto	-2 007	0	-2 007	-1 866	141
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA					
500 Hallinto- ja talouspalvelut	277 585	172	277 756	283 388	5 632
520 Terveyspalvelut	-43 082	-617	-43 699	-43 862	-163
540 Erikoissairaanhoido	-112 688	600	-112 088	-116 768	-4 680
550 Hoito- ja hoivapalvelut	-62 372	290	-62 082	-63 368	-1 286
570 Sosiaalipalvelut	-59 443	-444	-59 887	-59 391	496
Tulosalueet 500-570	0	0	0	0	0
590 Ympäristöterveydenhuolto	-1 127	0	-1 127	-1 087	40
VAPAA-AIKALAUTAKUNTA					
610 Hallintopalvelut	-796	-26	-822	-1 014	-192
660 Kulttuuripalvelut	-8 290	37	-8 253	-8 250	2
670 Nuorisopalvelut	-1 552	8	-1 544	-1 523	21
690 Liikuntapalvelut	-7 633	18	-7 615	-7 592	23
LIIKUNTATOIMINNAN JOHTOKUNTA					
730 Teknisten palvelujen tuotantoyks.	-284	21	-263	532	795
JOENSUUN ALUEELLINEN JÄTELAUTAKUNTA					
810 Joensuun alueellinen jätelautakunta	0	0	0	0	0
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
850 Rakennus- ja ympäristölahtakunta	-137	0	-137	-115	22
860 Pysäköinnin valvonta	428	0	428	410	-18
870 Rakennusvalvonta	-135	0	-135	46	181
880 Ympäristönsuojelu	-246	0	-246	-214	32
Tulosalueet 850 - 880 yhteensä	-90	0	-90	127	217
TULOSLASKELMAOSA					
Korkomenot ja muut rahoitusmenot yht.	-8 300	0	-8 300	-7 115	1 185

INVESTOINTIOSA	Hankintamenot, 1000 e			Toteuma	Poikkeama muutosten jälkeen
	Alkuper. talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen		
KAUPUNGINHALLITUS					
120 Yleishallinto	-1 300	0	-1 300	-1 140	160
140 Työllistäminen	0	0	0	0	0
150 Keskus- ja aluehallinto	-30	0	-30	0	30
160 Tilakeskus-taseyksikkö	-23 360	-1 973	-25 333	-18 924	6 409
190 Joensuun seudun hankintatoimi	0	0	0	0	0
192 Sote yhteistoiminta-alueen maks.os.	0	0	0	0	0
195 Alueellinen pelastustoimi	0	0	0	0	0
KAUPUNKIRAKENNUSLAUTAKUNTA					
210 Kaupunkirakennelautakunnan yht.	0	0	0	0	0
240 Yhdyskuntasuunnittelu	0	0	0	0	0
270 Maaomaisuus	0	0	0	0	0
280 Yhdyskuntatekniikka	-16 085	0	-16 085	-13 535	2 550
SOSIAALI- JA TERV.PALVELUJEN TILAAJAOSTO					
290 Sosiaali- ja terv. palvelujen tilaajaostot	-1 396	0	-1 396	-1 089	307
TUOTTAJAN NEUVOTTELUKUNTA					
300 Tuottajan neuvottelukunta	0	0	0	0	0
VARHAISKASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA					
410 Koulutuspalvelut	-1 300	0	-1 300	-1 063	237
440 Päivähoitopalvelut	-280	0	-280	-266	14
470 Konservatorio	0	0	0	0	0
490 Kansalaisopisto	0	0	0	0	0
Tulosalueet 410 - 490 yhteensä	-1 580	0	-1 580	-1 329	251
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA					
500 Hallinto- ja talouspalvelut	0	0	0	0	0
520 Terveyspalvelut	-95	0	-95	-67	28
540 Erikoissairaanhoito	0	0	0	0	0
550 Hoito- ja hoivapalvelut	-136	0	-136	-100	36
570 Sosiaalipalvelut	0	0	0	0	0
Tulosalueet 500 - 570 yhteensä	-231	0	-231	-167	64
590 Ympäristöterveydenhuolto	0	0	0	0	0
VAPAA-AIKALAUTAKUNTA					
610 Hallintopalvelut	-135	0	-135	-174	-39
660 Kulttuuripalvelut	-355	-40	-395	-400	-5
670 Nuorisopalvelut	0	0	0	0	0
690 Liikuntapalvelut	-350	0	-350	-354	-4
LIIKETOIMINNAN JOHTOKUNTA					
710 Liiketoiminnan johtokunta	0	0	0	0	0
730 Teknisten palvelujen tuotantoyks.	-420	0	-420	-396	24
JOENSUUN ALUEELLINEN JÄTELAUTAKUNTA					
810 Joensuun alueellinen jäteautokunta	0	0	0	0	0
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
850 Rakennus- ja ympäristöautokunta	0	0	0	0	0
860 Pysäköinninvalvonta	0	0	0	0	0
870 Rakennusvalvonta	0	0	0	0	0
880 Ympäristönsuojelu	0	0	0	0	0
RAHOITUSOSA					
Antolainat					
Antolainojen lisäys	700	0	700	550	-150
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lain. lisäyksen ja vähennyksen erotus	28 400	0	28 400	-663	-29 063

7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7. Tilinpäätöslaskelmat

7.1 Tuloslaskelma

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhdistelmä
Sisäiset ja keskinäiset erät eliminoitu.

	2015	2014
Toimintatuotot		
Myyntituotot	110 870 032,06	107 504 331,63
Maksutuotot	26 550 473,21	27 042 599,35
Tuet ja avustukset	17 882 357,28	17 558 223,45
Muut toimintatuotot	23 747 497,76	23 031 605,02
Toimintatuotot yhteensä	179 050 360,31	175 136 759,45
Valmistus omaan käyttöön	5 880 683,58	4 098 102,66
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-169 489 833,75	-165 851 786,88
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-45 031 264,12	-45 587 152,97
Muut henkilösivukulut	-10 055 771,01	-9 560 924,90
Palvelujen ostot	-240 288 009,67	-233 252 834,35
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 980 519,45	-25 470 657,92
Avustukset	-44 195 655,30	-37 739 871,53
Muut toimintakulut	-13 988 522,09	-12 682 019,61
Toimintakulut yhteensä	-550 029 575,39	-530 145 248,16
Toimintakate	-365 098 531,50	-350 910 386,05
Verotulot		
Kunnan tulovero	223 747 064,97	218 398 620,82
Kiinteistövero	19 606 803,34	19 711 094,19
Osuus yhteisöveron tuotosta	18 639 896,44	16 544 730,83
Verotulot yhteensä	261 993 764,75	254 654 445,84
Valtionosuudet	129 005 944,00	125 257 799,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	606 304,91	520 598,76
Muut rahoitustuotot	4 251 373,71	5 927 809,81
Korkokulut	-1 598 643,63	-2 069 285,71
Muut rahoituskulut	-528 970,78	-406 681,49
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 730 064,21	3 972 441,37
Vuosikate	28 631 241,46	32 974 300,16
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 092 441,89	-23 561 751,32
Arvonalentumiset	0,00	-643 788,15
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	1 899 205,52
Tilikauden tulos	1 538 799,57	10 667 966,21
Poistoeron lisäys	-1 164 000,00	-4 257 247,70
Poistoeron vähennys	2 223 226,85	1 871 180,20
Varausten lisäys	0,00	-4 810 000,00
Varausten vähennys	1 164 000,00	4 257 247,70
Rahastojen lisäys	-151 850,37	-546 661,33
Rahastojen vähennys	3 500,00	5 000,00
Tilikauden yli-/alijäämä	3 613 676,05	7 187 485,08

7.2 Rahoituslaskelma

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhdistelmä
Sisäiset ja keskinäiset erät eliminoitu.

	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	28 658 992,47	33 259 703,39
Satunnaiset erät	0,00	1 899 205,52
Tulorahoituksen korjauserät	-5 326 164,65	-5 730 408,98
	<u>23 332 827,82</u>	<u>29 428 499,93</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-45 819 809,31	-47 527 718,92
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	834 976,53	1 938 806,59
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	6 572 477,04	7 922 852,34
	<u>-38 412 355,74</u>	<u>-37 666 059,99</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-15 079 527,92	-8 237 560,06
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-579 340,00	-436 020,00
Antolainasaamisten vähennys	1 556 278,36	1 601 920,44
	<u>976 938,36</u>	<u>1 165 900,44</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00	35 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 662 554,08	-17 120 128,01
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	1 927 607,99	1 714 734,45
	<u>1 265 053,91</u>	<u>19 594 606,44</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-239 408,48	38 998,63
Vaihto-omaisuuden muutos	3 494,34	5 284,26
Saamisten muutos	546 297,01	-1 912 277,16
Korottomien velkojen muutos	-797 447,69	9 675 555,53
	<u>-487 064,82</u>	<u>7 807 561,26</u>
Rahoituksen rahavirta	1 754 927,45	28 568 068,14
Rahavarojen muutos	-13 324 600,47	20 330 508,08
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	81 914 737,89	95 239 338,36
Rahavarat 1.1.	95 239 338,36	74 908 830,28
	<u>-13 324 600,47</u>	<u>20 330 508,08</u>

7.3 Tase

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhdistelmä
Sisäiset ja keskinäiset erät eliminoitu.

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014
PYSYVAT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	16 144,15	26 934,30
Muut pitkävaikutteiset menot	563 528,46	634 570,91
	<u>579 672,61</u>	<u>661 505,21</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	66 964 527,54	66 745 976,21
Rakennukset	152 320 159,66	142 251 695,90
Kiinteät rakenteet ja laitteet	130 130 354,57	126 515 556,37
Koneet ja kalusto	10 225 092,02	7 955 899,37
Muut aineelliset hyödykkeet	5 631 005,40	5 560 260,30
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	13 187 600,96	12 799 930,93
	<u>378 458 740,15</u>	<u>361 829 319,08</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	67 673 571,81	67 575 081,78
Muut lainasaamiset	28 280 471,54	29 318 000,91
Muut saamiset	528 070,50	495 230,50
	<u>96 482 113,85</u>	<u>97 388 313,19</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	6 320 899,58	21 328 072,71
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 040 412,82	978 544,84
	<u>7 361 312,40</u>	<u>22 306 617,55</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	99 068,36	102 562,70
	<u>99 068,36</u>	<u>102 562,70</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	332 071,99	407 176,15
	<u>332 071,99</u>	<u>407 176,15</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	12 695 623,78	10 349 092,37
Lainasaamiset	13 505,24	13 900,00
Muut saamiset	2 335 301,56	2 212 717,92
Siirtosaamiset	6 466 027,97	9 405 941,11
	<u>21 510 458,55</u>	<u>21 981 651,40</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	250 173,06	250 173,06
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	7 384 153,04	2 232 721,34
Joukkovelkakirjalainasaamiset	32 869 923,53	32 638 576,35
Muut arvopaperit	36 779 565,65	38 948 487,72
	<u>77 283 815,28</u>	<u>74 069 958,47</u>
Rahat ja pankkisaamiset	4 630 922,61	21 169 379,89
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>586 738 175,80</u></u>	<u><u>599 916 483,64</u></u>

VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	223 036 735,88	223 036 735,88
Arvonkorotusrahasto	4 733 033,89	4 733 033,89
Muut omat rahastot	60 398 392,77	60 250 042,40
Edellisten tilikausien ylijäämä	22 629 213,77	15 441 728,69
Tilikauden yli-/alijäämä	3 613 676,05	7 187 485,08
	<u>314 411 052,36</u>	<u>310 649 025,94</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	29 216 707,56	30 275 934,41
Vapaaehtoiset varaukset	5 546 000,00	6 710 000,00
	<u>34 762 707,56</u>	<u>36 985 934,41</u>
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	6 463 713,83	21 522 676,26
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 926 641,32	2 052 392,52
	<u>8 390 355,15</u>	<u>23 575 068,78</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	112 728 493,00	114 214 111,00
Lainat julkisyhteisöiltä	282 717,98	380 462,96
Liittymismaksut ja muut velat	822 160,49	822 160,49
Siirtovelat	0,00	20 569,94
	<u>113 833 371,47</u>	<u>115 437 304,39</u>
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 485 618,00	20 564 809,10
Lainat julkisyhteisöiltä	97 744,98	97 744,98
Lainat muilta luotonantajilta	17 028 616,71	15 101 008,72
Saadut ennakot	140 442,33	147 762,33
Ostovelat	30 057 688,15	29 226 987,49
Liittymismaksut ja muut velat	6 262 640,42	6 043 079,87
Siirtovelat	40 267 938,67	42 087 757,63
	<u>115 340 689,26</u>	<u>113 269 150,12</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u><u>586 738 175,80</u></u>	<u><u>599 916 483,64</u></u>

7.4 Konsernilaskelmat

7.4.1 Konsernituloslaskelma

Konsernitilinpäätösohjeen muutoksen vuoksi konsernituloslaskelman osalta ei esitetä vertailutietoja vuodelta 2014

	2015
Toimintatuotot	302 794 796,70
Toimintakulut	-692 933 605,80
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappios)	159 774,91
Toimintakate	-389 979 034,19
Verotulot	261 993 764,75
Valtionosuudet	187 018 241,72
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	532 264,79
Muut rahoitustuotot	4 896 120,15
Korkokulut	-7 024 424,26
Muut rahoituskulut	-893 268,00
Vuosikate	56 543 664,96
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunn.mukaiset poistot	-50 837 699,82
Arvonalentumiset	-67 221,92
Satunnaiset erät	-2 948,83
Tilikauden tulos	5 635 794,39
Tilinpäätössiirrot	-216 929,22
Tilikauden verot	-414 229,76
Laskennalliset verot	-643 118,37
Vähemmistöosuudet	-207 040,20
Tilikauden ylijäämä	4 154 476,84

7.4.2 Konsernirahoituslaskelma

Konsernitilinpäätösohjeen muutoksen vuoksi konsernirahoituslaskelman osalta ei esitetä vertailutietoja vuodelta 2014

Toiminnan rahavirta	2015
Vuosikate	56 543 664,96
Satunnaiset erät	-2 948,83
Tilikauden verot	-414 229,76
Tulorahoituksen korjauserät	-4 491 296,32
	<u>51 635 190,05</u>
Investointien rahavirta	
Investointimenot (-)	-81 863 462,51
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	3 842 378,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	6 596 420,65
	<u>-71 424 663,57</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-19 789 473,52
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	
Antolainasaamisten lisäys	-1 852 230,03
Antolainasaamisten vähennys	112 052,89
	<u>-1 740 177,14</u>
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	61 081 641,93
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-38 050 771,82
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	3 585,62
	<u>23 034 455,73</u>
Oman pääoman muutokset	1 462 068,97
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-15 064 751,08
Vaihto-omaisuuden muutos	51 013,76
Saamisten muutokset	4 151 603,27
Korottomien velkojen muutokset	-3 188 158,65
	<u>-14 050 292,70</u>
Rahoituksen rahavirta	8 706 054,86
Rahavarojen muutos	-11 083 418,66
Rahavarojen muutos	
Rahavarat 31.12.	121 230 598,36
Rahavarat 1.1.	132 314 017,02
	<u>-11 083 418,66</u>

7.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3 080 252,16	2 963 575,06
Muut pitkävaikutteiset menot	3 127 541,56	3 040 845,01
Ennakkomaksut	5 975,63	140 559,67
	<u>6 213 769,35</u>	<u>6 144 979,74</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	84 516 117,16	83 662 227,48
Rakennukset	434 923 351,01	430 668 213,03
Kiinteät rakenteet ja laitteet	134 015 514,38	130 241 382,58
Koneet ja kalusto	18 827 078,04	17 172 549,73
Muut aineelliset hyödykkeet	6 064 684,67	5 917 705,53
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	33 608 901,80	26 997 472,65
	<u>711 955 647,06</u>	<u>694 659 551,00</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	9 534 962,42	9 411 318,60
Muut osakkeet ja osuudet	3 738 278,72	3 706 829,96
Muut lainasaamiset	2 979 932,45	1 244 410,34
Muut saamiset	728 412,78	723 757,75
	<u>16 981 586,37</u>	<u>15 086 316,65</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 130 347,99	3 401 385,24
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1 468 792,06	1 519 805,83
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	424 798,88	418 949,15
Lyhytaikaiset saamiset	35 495 216,83	39 652 669,82
Rahoitusarvopaperit	89 538 022,81	85 074 829,70
Rahat ja pankkisaamiset	31 692 575,55	47 239 187,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>896 900 756,90</u></u>	<u><u>893 197 674,46</u></u>

VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	223 036 735,88	223 036 735,88
Arvonkorotusrahasto	8 297 405,44	16 066 215,49
Muut omat rahastot	76 407 994,84	75 244 459,53
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	56 161 572,54	46 352 698,02
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 154 476,84	9 913 506,15
	<u>368 058 185,54</u>	<u>370 613 615,07</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET	7 368 256,63	7 239 750,72
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	131 574,87	157 017,39
Muut pakolliset varaukset	5 393 564,79	4 363 495,62
	<u>5 525 139,66</u>	<u>4 520 513,01</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	9 314 316,13	24 650 104,45
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	351 234 132,99	330 951 444,50
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	902 566,70	968 599,49
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	37 671 801,91	34 920 034,66
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	116 826 357,34	119 333 612,56
	<u>506 634 858,94</u>	<u>486 173 691,21</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>896 900 756,90</u>	<u>893 197 674,46</u>

8. KONSERNIN JA KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8. Konsernin ja kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot

8.1 Kunnan ja konsernin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Pysyvät vastaavat on pääsääntöisesti aktivoitu välittömään hankintamenoon. Hankkeissa, joissa kiinteiden kulujen osuus kokonaishankintamenoista on olennainen, myös kiinteät kulut on aktivoitu Kirjanpitolautakunnan antaman yleisohjeen mahdollistamissa puitteissa.

Kuluvien pysyvien vastaavien poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu pysyvien vastaavien hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi kaupungin toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Ne tytäryhteisöt, jotka kirjanpitolain mukaan voivat poistaa pysyvät vastaavat ilman ennalta laadittua suunnitelmaa, ovat omien tilinpäätöksensä liitetiedoissa ilmoittaneet suunnitelman mukaisten poistojen kertyneet määrät sekä pysyvät vastaavat suunnitelman mukaan poistamatta olevat määrät tilivuoden lopussa. Mikäli suunnitelmapoistojen mukaan laskettu kuluvien pysyvien vastaavien poistamaton määrä yhteensä on alittanut yhteisön taseeseen aktivoidun määrän, suunnitelman mukaisen jäännösarvon ylittävä osa on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Sama määrä on vähennetty tytäryhteisön vapaasta omasta pääomasta.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen toteutuneiden, hankintamäärillä painotettujen hankintamenojen keskiarvon mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuus on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia sekä sähkönhintaan liittyviä suojauksia. Vuonna 2009 on tehty lainasalkkua vastaan yksi 6,0 milj. euron viiden vuoden ja vuonna 2011 yksi tiettyä lainaa ja sen lyhennysohjelmia vastaan 12,0 milj. euron, josta lainaa jäljellä 10,1 milj. euroa, kuuden vuoden sopimusajan kiinteäkorkoinen koronvaihtosopimus, joilla suojaudutaan ottolainojen koronnousulta.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Takausvastuu Maitoa Markkinoille säätiö

Kaupunginvaltuusto päätti 27.8.2012 § 108 Maitoa Markkinoille säätiön perustamisesta yhdessä alueen kuntien kanssa ja antoi Maitoa Markkinoille säätiölle takaustappioiden vastaamisesta euromääräisen sitoumuksen 2 769 500 euron määrään saakka. Säätiö on perustettu 6.11.2014 ja varsinainen toiminta on alkanut vuoden 2015 alusta. Vuoden 2015 aikana on tehty yksi takauspäättös 500 000 eurosta. Kaupunki on maksanut säätiölle peruspääoman 12 000 euroa ja lisäpääoman 20 880 euroa 15.1.2015.

Oikeusprosessit

Kaupunki on mukana kahdessa oikeusprosessissa. Asfalttialan yritysten kartellia koskevassa oikeudenkäynnissä on Helsingin käräjäoikeus antanut tuomion 28.11.2013. Tuomiolauselmassa Lemminkäinen Oyj on veloitettu korvaamaan Joensuun kaupungille maksetusta ylihinnasta 353 566,88 euroa viivästyskorkoineen sekä oikeudenkäyntikuluista 165 000 euroa viivästyskorkoineen. Lemminkäinen Oyj on maksanut Joensuun kaupungille 2.1.2014 yhteensä 786 473,33 euroa viivästyskoron katkaisemiseksi. Lemminkäinen Oyj:n maksama korvaus on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin, sitä ei ole kirjattu vuodelle 2013, koska kyseessä on epävarma korvaus. Lemminkäinen Oyj on valittanut Helsingin Käräjäoikeuden antamasta tuomiosta hovioikeuteen. Tuomio ei ole saavuttanut vielä lainvoimaa. Joensuun kaupunki on tehnyt vastavalituksen tuottokoron ja oikeudenkäyntikulujen osalta. Hovioikeuden käsittely on alkanut maaliskuussa 2015 ja päättynyt lokakuussa 2015. Hovioikeuden tuomiota ei ole vielä annettu. Raakapuun hankintaan liittyvässä kartellissa on nostettu vahingonkorvauskanne vuonna 2013. Käräjäoikeuden valmistelukäsittely alkaa vuoden 2016 aikana.

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Vuoden 2014 ja 2015 kaupungin tuloslaskelma ja tase ovat vertailukelpoisia keskenään. Vuonna 2015 ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, joilla olisi olennaisia vaikutuksia tuloslaskelman ja taseen esittämistapaan.

Uuden 22.12.2015 päivätyn konsernitilinpäätösohjeen mukaan poistoeron ja vapaaehtoisten varausten käsittely muuttuu takautuvasti koskien jo vuotta 2015. Vertailutiedot vuoden 2014 konsernitaseen osalta on korjattu, mutta yhdistely- ja eliminointikirjauksia ei ole muutettu. Konsernituloslaskelman ja konsernirahoituslaskelman osalta ei esitetä vertailutietoja vuodelta 2014.

Konsernitilin käsittely sekä kaupungin rahat ja pankkisaamiset

Konsernitilisopimukseen liitettyjen tytäryritysten konsernitilille talletetut rahavarat 17 028 616,71 (ed. v. 15 101 008,72 euroa) esitetään kaupungin taseessa lainana muilta luotonantajilta sekä kaupungin (sisältäen liikelaitokset ja rahastot) rahoissa ja pankkisaamisissa 4 630 922,61 euroa (ed. v. 21 169 379,89 euroa). Rahat ja pankkisaamiset vähenivät edelliseen vuoteen nähden, pääasiassa sen takia, että kaikkea vuoden 2015 lainanottovaltuutta käytetty. Lyhytaikaiseksi lainasaamiseksi kirjattavaa rahoja ja pankkisaamisia vähentävää konsernitililimiittia ei ollut käytössä yhdelläkään yhtiöllä, kuten ei ollut edellisenäkään vuonna. Ilman konsernitilinvaroja kaupungin rahojen ja pankkisaamisten määrä olisi ollut -12 397 694,10 (ed. vuosi 4 778 383,64 euroa) per 31.12.2015. Konsernitilin saldon muutos 2014 - 2015 näkyy rahoituslaskelman lyhytaikaisten lainojen lisäyksenä. Kuntatodistuslainoja ei vuodenvaihteessa ollut.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty emoyhteisön lisäksi 19 tytäryhtiötä ja kaksi tytäryhtiön tytärtä sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Muutokset konsernirakenteessa

Konsernirakenteessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Kaupungin omistusosuus yhdessä tytäryhtiössä on pienentynyt, omistusosuus Joensuun Pysäköinti Oy:ssä on pienentynyt 77,15 %:sta 67,00 %:in.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tytäryhteisön osakkeiden hankintameno on eliminoitu tilikauden päättyessä olevaa konsernin omistuksen mukaista osakepääomaa vastaan. Eliminoinnissa syntynyt eliminointiero on vähennetty konsernin muusta omasta pääomasta.

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän ja Karelia ammattikorkeakoulu oy:n yksikköhintarahoituksen mukainen valtionosuus on yhdistelty konsernituloslaskelmassa riville Valtionosuudet vastaamaan emon tuloslaskelman laatimisperiaatteita. Kuntayhtymien tase- ja liitetiedot on yhdistelty konsernitilinpäätöksen rivi riviltä peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa.

Kaikkien konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Kaikkien osakkuusyhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Osakkuusyritysten yhdistelyssä ei ole huomioitu poistojen oikaisua eikä poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksia.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu tytäryhteisöjen taseiden mukaisista oikaistuista omista pääomista.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Olennaiset pysyvien vastaavien kaupoista syntyneet konsernin sisäiset katteet on eliminoitu. Liittymismaksuja ei ole eliminoitu, koska liittymismaksuista ei ole kattavia luetteloita. Aiempina vuosina rakennettujen kiinteistöjen liittymismaksut sisältyvät kiinteistöjen hankintakintaan, niitä ei ole kirjattu eikä luetteloitu erikseen.

Konsernitilinpäätökseen yhdistettyjen yhteisöjen kaupungille maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.

Joensuu-Kontiolahti Outokumpu sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen vaikutus konsernitilinpäätökseen

Kirjanpitokäsittelyn osalta Kuntaliiton kuntajaoston lausunnon 107 mukaisesti Joensuun kaupungin konsernituloslaskelmassa on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä kaikki ostot Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymältä (PKSSK) sisältäen Kontiolahden kuntaan ja Outokummun kaupunkiin liittyvät ostot, Joensuun kaupungin omistusosuuden mukaisessa suhteessa.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät ovat 1.1.2013 alkaen:

Poistosuunnitelma on päivitetty kv. 26.11.2012 § 163 ja 16.12.2013 § 201 Taseeseen aiemmin aktivoidut erät poistetaan aiemman poistosuunnitelman mukaisesti loppuun saakka.

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Muut aineettomat oikeudet	3 vuotta	tasapoisto
Tietokoneohjelmat	3 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Muut pitkävaikutteiset menot	3 vuotta	tasapoisto
Vuokrahuoneiston perusparannus	5 vuotta	tasapoisto
Osakehuoneiston perusparannus	5 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Rakennukset		
Asuinrakennukset		
Asuinrakennukset	30 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja laitusrakennukset		
Hallinto- ja laitusrakennukset	40 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	30 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Muut rakennukset		
Muut rakennukset	20 vuotta	tasapoisto
Ei oleelliset perusparannukset	10 vuotta	tasapoisto
Tilapäiset rakennelmat	Käyttöaika	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, muut väylät, liikennelaitteet, sillat	10%	menojäännösp.
Puiستot, urheilu- ja virkistysalueet	15%	menojäännösp.
Vedenjakeluverkko	8%	menojäännösp.
Viemäriverkko	8%	menojäännösp.
Hulevesiviemäriverkko	8%	menojäännösp.
Sähköjohdot ja ulkovalaistus	15%	menojäännösp.
Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset	20%	menojäännösp.
Kiinteistöjen välinen tietoliikenneverkko	20%	menojäännösp.
Vesihuoltolaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet	10%	menojäännösp.
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20%	menojäännösp.
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet		
Autot	30%	menojäännösp.
Kuorma-autot, traktorit ja muut raskaat työkoneet	25%	menojäännösp.
Muut koneet ja laitteet		
Laituskoneet ja laitteet	30 %	menojäännösp.
Muut koneet, laitteet ja kalusteet	30%	menojäännösp.
Muut liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	30%	menojäännösp.
Tietokonelaitteet		
Atk-laitteet	40%	menojäännösp.
Viestintälaitteet		
Televiestintä-, audio-, video- ja muut ICT-laitteet	30%	menojäännösp.
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	20%	menojäännösp.
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen	
Taide- ja arvoesineet	Ei poistoa	
Muut hyödykkeet	Ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Ennakkomaksu	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat (pysyvät vastaavat)	Ei poistoa	
Pysyvät vastaavat arvopaperit ja muut		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	

8.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 8) Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni	Kunta	
	2015	2015	2014
Kaupunginvaltuusto	127 554,99	127 554,99	120 301,80
Tarkastuslautakunta	4 000,20	4 000,20	8 611,55
Kaupunginhallitus	59 128 757,27	13 042 501,98	14 089 529,71
Kaupunkirakennelautakunta	22 151 617,11	13 812 676,14	11 441 261,21
Sosiaali- ja terveystalvelujen tilaajajaosto	60 224 831,67	60 224 831,67	59 318 760,12
Tuottajan neuvottelukunta	49 099,29	50 732,51	24 539,69
Varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut	19 846 505,33	10 054 007,43	9 893 298,48
Sosiaali- ja terveystalvelut	98 238 394,42	38 531 676,17	37 635 001,75
Vapaa-aikapalvelut	6 449 184,61	4 854 972,66	5 073 868,74
Liiketoiminnan johtokunta	4 650 051,06	1 782 932,81	1 493 019,32
Jns alueellinen jätelautakunta	184 734,20	184 734,20	156 105,97
Rakennus- ja ympäristölautakunta	1 577 620,66	1 606 529,07	1 529 614,09
Joensuun Vesi -liikelaitos	12 948 940,71	14 836 820,59	14 548 855,67
P-K:n pelastuslaitos -liikelaitos	15 282 962,30	17 391 559,41	17 031 609,02
Joensuun Työterveys -liikelaitos	1 930 542,86	2 544 830,48	2 772 382,33
Toimintatuotot yhteensä	<u>302 794 796,68</u>	<u>179 050 360,31</u>	<u>175 136 759,45</u>

Liitetieto 9) Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2015	2014
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	134 348 150,00	132 870 445,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	33 511 619,00	21 270 749,00
Järjestelmämuutoksen tasaus (+/-)	-4 717 454,00	52 251,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-5 342 206,00	-7 612 646,00
Valtionosuudet yhteensä	<u>129 005 944,00</u>	<u>125 257 799,00</u>

Liitetieto 11) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni	Kunta	
	2015	2015	2014
Satunnaiset tuotot			
Muut satunnaiset tuotot	<u>1 237,45</u>		<u>1 899 205,52</u>
Satunnaiset tuotot	<u>1 237,45</u>	<u>0,00</u>	<u>1 899 205,52</u>
Satunnaiset kulut			
Muut satunnaiset kulut	<u>4 186,28</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Satunnaiset kulut	<u>4 186,28</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Liitetieto 13) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Vuosina 2014-2018:	
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	29 530 439
Keskimääräinen poiston alaisten investointien omahankintameno	41 020 851
Ero (€)	-11 490 412
Ero %	-28 %

Tarkastelujaksolla sekä talonrakennuksen että yhdyskuntatekniikan investointitaso on poikkeuksellisen korkea. Tarkastelujaksolla toteutetaan mm. Siilaisen terveysaseman peruskorjaus- ja laajennushanke sekä useita koulu- ja päiväkotihankkeita.

Liitetieto 14) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni	Kunta	
	2015	2015	2014
Eläkevastuuvaraus 1.1.	157 017,38	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	25 442,52	0,00	0,00
Eläkevastuuvaraus 31.12.	131 574,86	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	2 291 574,64		
Lisäykset tilikaudella	530 069,17		
Vähennykset tilikaudella			
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	2 821 643,81		
Muut vastuuvaukset 1.1.	2 071 920,99		
Lisäykset tilikaudella	500 000,00		
Vähennykset tilikaudella	0,00		
Muut vastuuvaukset 31.12.	2 571 920,99		

Liitetieto 15 a) Valtuustoryhmille annetut tuet

	Kunta
	2015
Joensuun Sosialidemokraattien valtuustoryhmä	7 368,77
Keskustan Joensuun valtuustoryhmä	6 694,88
Kansallisen Kokoomuksen valtuustoryhmä	4 830,00
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	3 864,00
Vihreä valtuustoryhmä	2 195,46
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	1 932,00
Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä	483,00
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	<u>27 368,11</u>

Liitetieto 15) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni	Kunta	
	2015	2015	2014
Muut toimintatuotot			
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	5 531 904,25	5 531 904,25	5 788 692,95
Rakennusten myyntivoitot	88 438,36	88 438,36	361 298,93
Osakkeiden myyntituotot	0,00	0,00	32 217,76
Muut myyntivoitot	76 944,06	62 830,58	29 654,78
Myyntivoitot yhteensä	<u>5 697 286,67</u>	<u>5 683 173,19</u>	<u>6 211 864,42</u>
Muut toimintakulut			
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	172 732,65	172 732,65	51 260,92
Rakennusten myyntitappiot	71 881,69	71 881,69	85 897,10
Osakkeiden myyntitappiot	0,00	0,36	344 297,42
Muut myyntitappiot	116 524,25	112 393,84	0,00
Myyntitappiot yhteensä	<u>361 138,59</u>	<u>357 008,54</u>	<u>481 455,44</u>

Liitetieto 16) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2015	2014
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 394 506,43	1 378 644,49
	<u>1 394 506,43</u>	<u>1 378 644,49</u>

8.3 Tasetta koskevat liitetiedot

8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19) Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	746 714,14	746 714,14		
Arvonkorotuksen purku	-3 315,64	0,00		
Arvo 31.12.	743 398,50	746 714,14		
Muut aineelliset hyödykkeet				
Arvo 1.1.	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94
Arvo 31.12.	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94	4 263 563,94
Rakennukset				
Arvo 1.1.	10 586 467,46	11 599 328,16		
Arvonkorotuksen purku	-7 765 494,41	-1 012 860,70		
Arvo 31.12.	2 820 973,05	10 586 467,46		
Sijoitukset/Osakkeet ja osuudet				
Arvo 1.1.	469 469,95	469 469,95	469 469,95	469 469,95
Arvo 31.12.	469 469,95	469 469,95	469 469,95	469 469,95
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.2014	<u>8 297 405,44</u>	<u>16 066 215,49</u>	<u>4 733 033,89</u>	<u>4 733 033,89</u>

Taidemuseon lahjoituksena saamat kokoelmat on otettu taseeseen tilinavauksessa 1.1.1997 museon asiantuntijan laatiman laskelman perusteella. Erä sisältyy taseen vastaavissa kohtaan "Muut aineelliset hyödykkeet"

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä on kirjannut lisää peruspääomaa tilinpäätöksessään 31.12.1998. Kaupungin osuus peruspääoman lisäyksestä esitetään arvonkorotuksena. Erä sisältyy taseen vastaavissa kohtaan "Sijoitukset / osakkeet ja osuudet".

Taseen vastattavissa sisältyvät kohtaan 'Arvonkorotusrahasto'.

Toimintaperiaatteena on pääsääntöisesti pidättäytyä arvonkorotusten kirjaamisesta.

Pysyvät vastaavat / Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Liitetieto 21)

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet				hyödykkeet/ Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik. menot	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet		
Poistamaton hankintameno 1.1.	26 934,30	634 570,91	66 745 976,21	142 251 695,90	126 515 556,37	7 955 899,37	5 560 260,30	12 799 930,93	362 490 824,29
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	13 766,27	1 091 448,73	10 197 746,25	17 289 401,14	4 694 367,71	70 745,10	12 363 334,11	45 720 809,31
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-134 944,13	-134 436,55	-408 906,85	0,00	-156 689,00	-834 976,53
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	-872 897,40	-126 586,33	-191 792,14	-54 526,55	0,00	0,00	-1 245 802,42
Siirrot erien välillä(siirto muihin lainas	0,00	0,00	0,00	9 694 385,19	1 540 675,59	583 914,30	0,00	-11 818 975,08	0,00
Tilikauden poisto	-10 790,15	-84 808,72	0,00	-9 562 137,22	-14 889 049,84	-2 545 655,96	0,00	0,00	-27 092 441,89
Poistamaton hankintameno 31.12.	16 144,15	563 528,46	66 964 527,54	152 320 159,66	130 130 354,57	10 225 092,02	5 631 005,40	13 187 600,96	379 038 412,76
Kirjanpitoarvo 31.12.	16 144,15	563 528,46	66 964 527,54	152 320 159,66	130 130 354,57	10 225 092,02	5 631 005,40	13 187 600,96	379 038 412,76
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00	0,00	-622 384,13	0,00	-2 477,36	0,00	0,00	-624 861,49

Muut pitkäaikaiset sijoitukset

Liitetieto 21)

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Vaihtovelka- kirjalaina- saamiset	Pääoma- laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Sijoitukset yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	37 207 585,90	6 830 934,55	19 870 328,09	3 666 233,24	504 563,76	6 621 762,19	21 386 867,33	1 300 038,13	97 388 313,19
Lisäykset tilikauden aikana	99 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	546 500,00	32 840,00	678 340,00
Vähennykset tilikauden aikana	-341,78	-168,19	0,00	0,00	-100 912,76	-149 218,43	-1 254 345,29	-51 801,88	-1 556 788,33
Siirrot erien välillä (siirto vesi- ja maa- a)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	37 306 244,12	6 830 766,36	19 870 328,09	3 666 233,24	403 651,00	6 472 543,76	20 679 022,04	1 281 076,25	96 509 864,86
Arvonlennukset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-27 751,01	-27 751,01
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	37 306 244,12	6 830 766,36	19 870 328,09	3 666 233,24	403 651,00	6 472 543,76	20 679 022,04	1 253 325,24	96 482 113,85

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus-%	Konsernin omistus- osuus-%	Kuntakonsernin osuus, €		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	Joensuu	100,00	100,00	655 373,63	328 705,28	28 600,81
Jns Kodit Oy	Joensuu	100,00	100,00	12 787 647,73	155 984 494,89	-13 398,61
* Ki Oy Jokikadun Pysäköinti	Joensuu	0,00	63,00	521 624,62	2 466,57	-37 509,39
Jns Pysäköinti Oy	Joensuu	67,00	81,69	7 368 011,68	114 252,70	78 306,51
Saimaan Satamat Oy	Joensuu	100,00	100,00	500 091,86	156 907,61	47 613,48
** Jns Satamarakennus Oy	Joensuu	0,00	54,86	238 083,44	12 860,87	-61,07
Puhas Oy	Joensuu	68,50	68,50	5 585 518,06	811 536,10	410 467,97
Jns Tiedepuisto Oy	Joensuu	86,09	87,39	12 502 605,87	26 204 680,01	205 198,82
Jns Yrityskiinteistöt Oy	Joensuu	100,00	100,00	7 452 642,66	19 916 433,31	372 638,55
Ki Oy Heinävaaran Liikukulma	Joensuu	55,85	55,85	260 174,26	925,95	266,37
Ki Oy Kiihtelysvaaran Oravanpyörä	Joensuu	60,37	60,37	164 534,85	1 100,70	-274,74
Kiint Oy Jns Sairaalakatu 19	Joensuu	53,10	53,10	2 247,41	63 034,23	0,00
Opisk. asunnot Oy Jns Elli	Joensuu	100,00	100,00	624 955,13	45 668 122,64	-73 847,45
Senioripiha Oy	Joensuu	100,00	100,00	131 885,21	59 157,65	-564,52
Jns Seudun Kehittämissyhtio JOSEK	Joensuu	57,71	57,71	293 056,76	586 179,42	1 904,78
Ki Oy Uimaharjunhaka	Joensuu	82,74	82,74	52 535,08	438 802,79	0,00
As Oy Enon Tuuliharju	Joensuu	42,43	79,29	1 043 986,94	2 687,46	8,05
Uimaharjun Palvelutalo Oy	Joensuu	100,00	100,00	444 243,07	4 435,94	-19 712,02
Kesk. Ki Oy Uimaharjun lähipalvelukeskus	Joensuu	55,79	55,79	240 041,38	178 255,54	7 874,73
Ki Oy Enon Jaähalli	Joensuu	50,61	50,61	31 260,74	14 095,66	-5 925,53
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	Joensuu	100,00	100,00	6 788 236,48	3 372 997,11	-335 054,12
*Jns Kodit Oy:n tytäryhteisö						
** Saimaan Satamat Oy:n tytäryhteisö						
Kuntayhtymät						
Itä-Suomen päihdehuollon ky	Mäntyharju	8,20		151 549,47	52 711,52	-4 902,11
P-K:n koulutus ky	Joensuu	55,50		46 484 746,53	8 943 515,45	492 140,60
P-K:n sair.hoito- ja sos.palv.ky	Joensuu	43,57		17 096 691,56	63 179 327,24	1 320 051,61
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Joensuu	43,45		961 266,47	328 439,04	-53 021,25
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Juhannusmorsian	Joensuu	39,04	39,04	241 640,63	4 094,73	0,00
As Oy Suvituuli	Joensuu	37,22	37,22	618 517,09	4 022,96	4 969,25
As Oy Pikku-Ukko	Joensuu	23,14	23,14	177 695,17	525,42	1 513,45
Jns Keskusliikenneasema Oy	Joensuu	45,58	45,58	249 246,32	1 815,01	2 327,62
Jns Kuivakenkä Oy	Joensuu	20,76	23,01	165 817,29	24 659,78	8 094,88
Jns Rantaparkki Oy	Joensuu	30,07	30,07	867 728,63	789,06	515,21
Jns Ravirata Oy	Joensuu	24,82	24,82	312 062,78	66 499,07	37 931,52
Kiint Oy P-K:n Maakuntatalo	Joensuu	38,53	38,53	4 687 027,80	14 907,14	15 916,94
Kiint Oy Torisuvanto	Joensuu	28,39	28,39	574 353,80	31 070,12	7 779,87
P-K:n Tietotekniikkakeskus Oy	Joensuu	37,86	37,86	310 201,51	1 270 569,29	61 369,01
Kiint Oy Enon Kauppakeskus	Joensuu	29,38	29,38	133 596,50	805,45	-1 287,35
As Oy Hammaslahden Malmittie	Joensuu	33,43	33,43	87 971,11	4 519,90	10,03

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	6 603 711,31	6 213 512,39	1 372 998,36	1 322 949,48
Muut maa- ja vesialueet	77 912 405,85	77 448 715,09	65 591 529,18	65 423 026,73
Yhteensä	<u>84 516 117,16</u>	<u>83 662 227,48</u>	<u>66 964 527,54</u>	<u>66 745 976,21</u>

Liitetieto 25) Saamisten erittely

	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	332 071,99	334 590,35	407 176,15	303 083,56
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	945,86
Siirtosaamiset	0,00	35 604,17	0,00	67 990,37
Yhteensä	<u>332 071,99</u>	<u>370 194,52</u>	<u>407 176,15</u>	<u>372 019,79</u>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	539 429,03	0,00	390 886,10
Siirtosaamiset	0,00	1 237 871,27	0,00	2 326 491,81
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>1 777 300,30</u>	<u>0,00</u>	<u>2 717 377,91</u>
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	19 922,23	0,00	30 346,79
Siirtosaamiset	0,00	2 126,60	0,00	232 685,64
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>22 048,83</u>	<u>0,00</u>	<u>263 032,43</u>
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	11 801 682,17	0,00	9 624 775,92
Lainasaamiset	0,00	13 505,24	0,00	13 900,00
Muut saamiset	0,00	2 335 301,56	0,00	2 211 772,06
Siirtosaamiset	0,00	5 190 425,93	0,00	6 778 773,29
	<u>0,00</u>	<u>19 340 914,90</u>	<u>0,00</u>	<u>18 629 221,27</u>
Saamiset yhteensä	<u>332 071,99</u>	<u>21 510 458,55</u>	<u>407 176,15</u>	<u>21 981 651,40</u>

Liitetieto 26) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Siirtyvät korot	2 180,20	15 987,18	34 724,53	43 517,24
Kela/sairaankuljetustulojäämät	303 558,37	377 529,69	303 558,37	377 529,69
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	1 360 419,75	1 365 189,13	861 806,14	903 552,07
EU-tuet ja -avustukset	1 199 913,67	2 345 305,63	242 223,03	299 317,87
Sote-palveluiden kustann.tasaus	1 275 939,40	2 118 480,42	1 275 939,40	2 118 480,42
Erikoissair.hoidon kustann.tasaus	637 715,81	1 283 446,78	1 141 693,00	2 274 453,76
Muut siirtosaamiset	4 489 813,00	6 291 224,10	2 606 083,50	3 389 090,06
Siirtosaamiset yhteensä	<u>9 269 540,20</u>	<u>13 797 162,93</u>	<u>6 466 027,97</u>	<u>9 405 941,11</u>

Liitetieto 27) Rahoitusarvopaperit

	Kunta	
	2015	2014
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	1 049 479,25	862 238,36
Kirjanpitoarvo	250 173,06	250 173,06
Erotus	799 306,19	612 065,30
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	7 389 697,90	2 242 966,74
Kirjanpitoarvo	7 384 153,04	2 232 721,34
Erotus	5 544,86	10 245,40
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	35 135 726,09	35 820 421,87
Kirjanpitoarvo	32 869 923,53	32 638 576,35
Erotus	2 265 802,56	3 181 845,52
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	42 119 340,37	43 392 061,55
Kirjanpitoarvo	36 779 565,65	38 948 487,72
Erotus	5 339 774,72	4 443 573,83
Yhteensä rahoitusarvopaperit	<u>77 283 815,28</u>	<u>74 069 958,47</u>

8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 28) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>
Peruspääoma 31.12.	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>	<u>223 036 735,88</u>
Arvonkorotusrahasto 1.1.	16 066 215,49	17 079 076,19	4 733 033,89	4 733 033,89
Vähennys	-7 768 810,05	-1 012 860,70	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	<u>8 297 405,44</u>	<u>16 066 215,49</u>	<u>4 733 033,89</u>	<u>4 733 033,89</u>
Muut omat rahastot 1.1.	75 244 459,53	73 710 804,50	60 250 042,40	59 708 381,07
Lisäys	2 558 254,47	1 917 280,06	151 850,37	546 661,33
Vähennys	-1 394 719,16	-383 625,03	-3 500,00	-5 000,00
Muut omat rahastot 31.12.	<u>76 407 994,84</u>	<u>75 244 459,53</u>	<u>60 398 392,77</u>	<u>60 250 042,40</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	56 266 204,17	46 352 698,02	22 629 213,77	15 441 728,69
Edellisten tilikausien oikaisu	-104 631,63			
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	<u>56 161 572,54</u>	<u>46 352 698,02</u>	<u>22 629 213,77</u>	<u>15 441 728,69</u>
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	<u>4 154 476,84</u>	<u>9 913 506,15</u>	<u>3 613 676,05</u>	<u>7 187 485,08</u>
Oma pääoma yhteensä	<u>368 058 185,54</u>	<u>370 613 615,07</u>	<u>314 411 052,36</u>	<u>310 649 025,94</u>

Investointivaraukset

		Kunta 2015
Investointivaraukset 1.1.		6 710 000,00
Vähennys 2015		
Niittylahdenranta-Reijola, siirtoviemäri+vesijohto, Jns Vesi	-500 000,00	
Sammutus- ja säiliöautojen hankinta, P-K pelastuslaitos	-173 000,00	
Ensihoidon ambulanssien hankinta, P-K pelastuslaitos	-100 000,00	
Siilaisen terv.aseman peruskorjaus ja laajennus, Jns kaupunki	-391 000,00	-1 164 000,00
Jäljellä 2015		
Rantakylän alavesisäiliön saneeraus, Jns Vesi	700 000,00	
Sammutus- ja säiliöautojen hankinta, P-K pelastuslaitos	237 000,00	
Siilaisen terv.aseman peruskorjaus ja laajennus, Jns kaupunki	4 609 000,00	
Investointivaraukset 31.12.		<u>5 546 000,00</u>

Liitetieto 30) Pitkäaikaiset velat

Tarkoitetaan velkoja, jotka erääntyvät 1.1.2021 tai sen jälkeen.

	Kunta 2015	2014
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	<u>39 106 848,00</u>	<u>43 192 035,00</u>
	<u>39 106 848,00</u>	<u>43 192 035,00</u>

Liitetieto 32) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus	131 574,87	157 017,39	0,00	0,00
Potilasvakuutusvaraus	2 821 643,80	2 291 574,63	0,00	0,00
Muut	2 571 920,99	2 071 920,99	0,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	<u>5 525 139,66</u>	<u>4 520 513,01</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Liitetieto 33) Vieras pääoma

	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	235 040,70	0,00	124 080,50
Siirtovelat	0,00	5 796,36	0,00	3 961,63
Yhteensä	0,00	240 837,06	0,00	128 042,13
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	11 225 534,74	0,00	10 293 792,22
Muut velat	0,00	0,00	0,00	28 347,40
Siirtovelat	0,00	2 048 205,06	0,00	1 169 203,34
Yhteensä	0,00	13 273 739,80	0,00	11 491 342,96
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	846 878,04	0,00	979 614,12
Siirtovelat	0,00	6 724,16	0,00	6 418,06
Yhteensä	0,00	853 602,20	0,00	986 032,18
Velat muille				
Saadut ennakot	0,00	140 442,33	0,00	147 762,33
Ostovelat	0,00	17 750 234,67	0,00	17 829 500,65
Muut velat	822 160,49	6 262 640,42	822 160,49	6 014 732,47
Siirtovelat	0,00	38 207 213,09	20 569,94	40 908 174,60
Yhteensä	822 160,49	62 360 530,51	842 730,43	64 900 170,05
Vieras pääoma yhteensä	822 160,49	76 728 709,57	842 730,43	77 505 587,32

Liitetieto 34) Sekkilimiitti

	Kunta	
	2015	2014
Luotollisen pankkitilin limiitti 31.12.	3 000 000,00	3 000 000,00

Liitetieto 36) Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut velat				
Liittymismaksut	822 160,49	822 160,49	822 160,49	822 160,49
Muut velat	11 237 910,69	10 890 176,82	6 262 640,42	6 043 079,87
Muut velat yhteensä	12 060 071,18	11 712 337,31	7 084 800,91	6 865 240,36

Liitetieto 37) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut menojäämät	0,00	20 569,94	0,00	20 569,94
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	1 120 130,56	2 318 430,24		
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotukset/ palkkojen ja henk.sivukulujen jaks.	46 893 949,27	46 369 892,36	29 331 791,90	29 372 080,08
Erikoissairaanhoidon maksuosuudet	1 037 154,29	538 079,41	1 928 666,66	1 046 552,93
Sote-yhteistoiminnan kust.tasaus	1 055 413,88	2 203 589,10	1 055 413,88	2 203 589,10
Korjojaksotukset	1 590 134,70	2 048 221,40	240 149,53	285 986,15
Muut menojäämät	11 822 536,37	13 853 845,60	7 711 916,70	9 179 549,37
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	62 399 188,51	65 013 627,87	40 267 938,67	42 087 757,63
Siirtovelat yhteensä	<u>63 519 319,07</u>	<u>67 352 628,05</u>	<u>40 267 938,67</u>	<u>42 108 327,57</u>

Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat

	Konserni 2015
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	<u>5 139 360,40</u>
	<u>5 139 360,40</u>

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 40) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	114 948 210,32	82 583 181,75		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	59 476 985,94	43 253 899,94		
Lainat julkisyhteisöiltä	90 780 563,64	115 207 069,76		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	179 507 910,49	214 372 130,15		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	<u>238 984 896,43</u>	<u>257 626 030,09</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Liitetiedot 41-43) Vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vak. annetut kiinnitykset	1 250 000,00	1 250 000,00		
Yhteensä	<u>1 250 000,00</u>	<u>1 250 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			151 362,00	151 362,00
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>151 362,00</u>	<u>151 362,00</u>
Vakuudet yhteensä	<u>1 250 000,00</u>	<u>1 250 000,00</u>	<u>151 362,00</u>	<u>151 362,00</u>

Liitetieto 44) Leasing-vastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	791 863,28	680 126,33	16 164,00	12 381,00
Myöhemmin maksettavat	1 075 153,09	1 193 234,99	36 525,00	21 994,00
Yhteensä	1 867 016,37	1 873 361,32	52 689,00	34 375,00

Karhumäen ja Nepenmäen kouluhankkeiden kiinteistöleasingrahoitus, kh 13.4.2015 § 153. Karhumäen koulu valmistuu v.2016 ja Nepenmäen koulun rakentamisen urakat päätetään elokuussa 2016.

Liitetieto 45-46) Vastuositoumukset

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Takaukset saman konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			144 874 156,59	133 097 694,68
Jäljellä oleva pääoma			102 038 331,02	88 324 571,66
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 701 026,70	1 811 026,70	1 701 026,70	1 811 026,70
Jäljellä oleva pääoma	1 572 979,70	1 600 306,96	1 572 979,70	1 600 306,96

Liitetieto 46) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	2015	2014
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	357 862 968,52	339 835 477,86
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	255 015,22	234 952,61

Liitetieto 47) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Järjestelyjen luonne ja liiketoimin.peruste				
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset velvoitteet				
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	575 674,87		
Sitoumukset avustukseen	466 266,70	1 299 749,32	466 266,70	1 299 749,32
Vuokravastuut	70 485 194,61	65 172 623,15	66 743 294,30	65 172 623,15
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	7 553 803,18	6 691 754,00	5 098 852,00	5 086 520,00
Sopimusvastuut yhteensä	78 505 264,49	73 739 801,34	72 308 413,00	71 558 892,47
Johdannaisvastuut				
Valuuttatermiinit				
Käypä arvo	1 601 333,09	0,00	0,00	0,00
Kohde-etuuden arvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Korkotermiinit				
Käypä arvo	7 978 234,91	10 533 062,25	302 851,00	475 198,00
Kohde-etuuden arvo	17 204 752,00	43 875 368,84	7 459 464,00	8 756 760,00
Sähkönsopimukset				
Kohde-etuuden arvo	0,00	0,00	0,00	11 493 870,08
Arvonlisäveron palautusvastuu	12 733 815,29	11 255 768,01	1 688 579,18	1 994 765,70
Perustamishank. valtionosuuden palv.vastu	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut vastuut	849 717,18	816 766,19	0,00	0,00

9. ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

9.1 LIIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

JOENSUUN VESI –LIKELAITOS

TILINPÄÄTÖS 2015

Joensuun Veden tehtävänä on huolehtia 1.9.2014 voimaan tulleen muutetun vesihuoltolain mukaisesti kaupungin vesihuollosta, joka sisältää vedentuotannon ja johtamisen talousvedenä käytettäväksi sekä jäteveden johtamisen ja puhdistuksen. Huleveden viemärointi ei enää kuulu muutetun lain mukaan vesihuollon käsitteeseen, vaan se on määritelty erikseen. Huleveden viemäroinnillä tarkoitetaan huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin ja käsittelyä. Hulevesien hallinnan järjestäminen kokonaisuudessaan kuuluu 1.9.2014 voimaan tulleen muutetun maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnalle, mutta kunta voi kuitenkin vesihuoltolain mukaan päättää vesihuoltolaitoksen kanssa neuvoteltuaan, että laitos huolehtii huleveden viemäroinnistä.

Joensuun Vesi on huolehtinut ja huolehtii jatkossakin hulevesien ja perustusten kuivatusvesien poisjohtamisen viemäreissään kaupunkirakenneyksikön kanssa sovitun mukaisesti ja perii tältä osin korvausta kaupunkirakenneyksiköltä vuoden 2016 alusta lukien. Sekä päätös että sopimus on käsitelty kaupunkirakennelautakunnassa 16.2.2016 ja edelleen kaupunginhallituksessa 22.2.2016, sekä saatettu liiketoiminnan johtokunnan tietoon 18.2.2016. Kirjanpidossa hulevedet piti eriyttää 1.1.2015 alkaen.

Joensuun Vesi vastaa kuntalain mukaisena liikelaitoksena kaupungin ja sopimuksen tehneiden naapurikuntien vesihuollosta sopimusten mukaisessa laajuudessa sekä muista toimialaansa liittyvistä palveluista siten, että toiminta on itsekannattavaa ja kaupunginvaltuuston asettama tulostavoite saavutetaan. Joensuun Veden johtokuntana toimii liiketoiminnan johtokunta. Joensuun Veden arvot ovat laadukkaat vedet, luotettavuus ja hyvä palvelu.

1. Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Vuosi 2015 oli Joensuun Veden 88. toimintavuosi. Liikelaitoksena Joensuun Vesi on toiminut vuodesta 1997 alkaen ja vuodesta 2009 alkaen kuntalain 9 luvun mukaisena kunnallisena liikelaitoksena.

Veden laadun pysyttäminen hyvänä

Veden laadun pysyttäminen hyvänä oli edelleen tärkein toiminnan tavoite. Tässä onnistuttiin hyvin. Talousvesi täytti sille asetetut laatuvaatimukset ja -suositukset.

Rantakylän alavesisäiliön saneeraus, joka oli kertomusvuoden suurin yksittäinen investointi, kilpailutettiin keväällä ja työt käynnistyivät kesällä. Rantakylän alavesisäiliön saneerauksessa vanhan säiliön sisään rakennetaan uusi 2 400 m³ säiliö. Saneeraustyötä jatketaan vielä vuoden 2016 puolella ja säiliö saadaan tuotantokäyttöön testausten ja desinfiointien jälkeen keväällä 2016.

Enon vesitornin saneerausta siirrettiin tuleville vuosille, koska investointiohjelmaan jouduttiin ottamaan kiireellisinä hankkeina Vehkapuron paineenkorottamon ja Enon Valliniemen pohjavedenottamon uusien kaivojen rakentaminen. Vehkapuron paineenkorottamo Niittylahdessa rakennetaan korvaamaan Karhunmäen kaava-alueen rakentamisen myötä poistuvaa Kukkolan paineenkorotusasemaa. Paineenkorottamorakennus saatiin valmiiksi, mutta työt jatkuvat vielä automaation, sähkön, sisäpuolisen putkiston ja ulkoalueen viimeistelyn osalta keväällä 2016. Siirtoviemäriin yhteydessä rakennetun syöttövesijohdon viimeinen osuus, joka ulottui Hammaslahden vesitornille, rakennettiin kertomusvuonna. Johdon käyttöönotto mahdollisti sen, että Vehkapuron ajoittain huonolaatuista vettä tuottava Vehkapuron pohjavedenotto voitiin poistaa kokonaan käytöstä korvaavan veden tullessa Kerolan alkalointilaitokselta.

Valliniemen vanhojen pohjavesikaivojen vedenlaatu todettiin heikentyneeksi vanhoissa kaivoissa, pääosin rakenteista johtuen. Alueella tehtiin kaivonpaikkatutkimus korvaavien kahden kaivon rakentamiseksi. Kaivot kaivotaloineen saatiin valmiiksi ja otettiin käyttöön loppusyksystä ja vanhat kaivot poistettiin käytöstä. Hankkeeseen liittyviä sähkö- ja automaatiotöitä tehdään vielä vuoden 2016 puolella.

Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös Hammaslahden jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan muutoksesta saatiin 30.9.2015. Lupa oikeutti lopettamaan Hammaslahden jätevedenpuhdistamon toiminnan tasausaltaan valmistuttua ja Hammaslahden alueen jätevesien johtamisen alettua siirtoviemäriä pitkin Kuhasalon pääpuhdistamolle.

Tuupovaaran jätevedenpuhdistamon puhdistustulos täytti kertomusvuonna kaikki ympäristöluvan mukaiset vaatimukset. Enon jätevedenpuhdistamolla fosforin poistoteho jäi vuoden alkupuoliskolla hieman vaatimustasoa heikommaksi. Toisella vuosipuoliskolla kaikki lupaehdot kuitenkin täyttyivät. Puhdistamon ohijuoksutuksia Enossa oli keväällä runsaimpien vuotovesien aikaan yhteensä 4 326 m³.

Kuhasalon pääpuhdistamolla BOD₇ jäännöspitoisuus ei vuoden toisella neljänneksellä aivan täyttänyt ympäristöluvan jaksovaatimusta, mutta muiden laskentajaksojen ja koko vuoden osalta tarkasteltuna puhdistustulos täyttyi hyvin. Kuhasalon jätevedenpuhdistamon biologinen osa ohitettiin prosessin suojaamiseksi mitoitusvirtaaman ylittävältä osalta kaikkiaan 33 kertaa. Ohitusvirtaama oli yhteensä 27 770 m³ ja se käsiteltiin normaalisti kemiallisessa jälkiselkeytyksessä. Ohijuoksutuksia puhdistamolla ei ollut.

Huhtikuussa aiheutti putkirikko Kiihtelysvaaran siirtoviemärissä 230 m³ ylivuodon. Heinäkuun lopun rankkasade aiheutti Kurapuron jätevedenpumppaamolle tulvan, joka vaurioitti sähkö- ja automaatiojärjestelmän. Häiriön seurauksena jätevetä jouduttiin johtamaan ylivuotona Pielisjokeen n. 4 500 m³.

Toimintavarmuuden säilyttäminen ja parantaminen

Talousveden toimintavarmuuden osalta onnistuttiin pääpiirteittäin tarkasteltaessa koko laitoksen toiminta-alueella. Huomattavin kertomusvuoden aikana sattunut putkirikko oli Pilkon 400 mm päävesijohdossa, jonka vuotokohdan korjaus kesäkuun lopussa aiheutti vesikatkon Kydön, Onttolan vesiosuuskunnan ja Pohjois-Karjalan rajavartioston alueella usean tunnin ajaksi. Korjaustyöstä tiedotettiin asiakkaille ennakkoon ja alueella järjestettiin väliaikainen vedenjakelu. Muut runkovesijohtojen putkirikot, joita oli yhteensä kymmenkunta, aiheuttivat vain lyhytkestoisia katkoksia vedenjakeluun. Ennakkoon tiedossa olleet verkoston liitostyöt pyrittiin tekemään mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavina, osittain jopa yöaikaan.

Valio-myrsky lokakuun alkupäivinä aiheutti runsaasti sähkökatkoksia. Päivystyshenkilöstön ripeän toiminnan ja varavoimakoneiden ansiosta pystyttiin vedenjakelu turvaamaan kuitenkin keskeytyksettä koko Joensuun Veden toiminta-alueella.

Jätevesiviemäreiden putkitukoksia oli parikymmentä. Jo aikaisemmin rakennetulla Hammaslahti – Niittylahti siirtoviemäriinjalla ilmeni viemärin käyttöönoton myötä suunnitteluvirhe, joka aiheutti ylivuotoa. Tilanne saatiin korjattua, kun viettopaineviemäri muutettiin paineviemäriksi.

Töitä tulevalle Kuikkalammen pohjavedenottamolla jatkettiin. Vuoden 2014 syksyllä rakennettuihin kaivoihin rakennettiin kaivotalot automaatiotöiden ja osittain myös sähkötöiden jäädessä vuodelle 2016. Erolanniemen ja Kerolan väliseen raakavesijohtoon rakennettiin kaivoilta vesijohtolinja, joka mahdollistaa vuonna 2016 aloitettavan koepumppauksen veden

johtamisen tuotantokäyttöön. Viranomaisten asettamat koepumppausten seurannan ehdot ovat vaativat ja ne ovat edellyttäneet huolellista valmistelua.

Yhdyskuntatekniikan kanssa yhteisen työohjelman puitteissa rakennettiin uusia kohteita mm. Karhunmäessä, Utranrannassa, Multimäessä, Pilkossa ja Penttilänrannassa sekä peruskorjauskohteita Enossa ja Reijolassa. Kehittämishankkeina toteutettiin yhteisohjelman puitteissa Rantakatu välillä Sairaalakatu-Rauhankatu sekä Suvantokatu-Rantakatu ja Koulukatu-Suvantokatu kiertoliittymät.

Haja-asutusalueiden kohteita olivat Hammaslahden vanhan kaivosalueen vesihuoltohankkeen viimeistelytyöt, Niittylahdenranta – Reijola siirtoviemäri- ja vesijohtohanke sekä syksyllä käynnistynyt ja vuodelle 2016 jatkuva Nivan runkoviemärihanke. Runkoviemäri sijoittuu Elovaaran pohjavesialueelle ja siihen saatiin Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta vesihuoltoavustusta. Hankkeen toteutuminen on edellyttänyt Pyhäselän vesiosuuskunnan sitoutumista hankkeeseen osaltaan. Enon taajaman vuotovesisaneeraussujutuksia jatkettiin. Tempontien, Jokikadun ja kahden Kiihtelysvaaran siirtoviemäriin jätevedenpumppaamon koneistot saneerattiin.

Kuhasalon jätevedenpuhdistamolla uusittiin molemmat esi-ilmastimet tehokkaammiksi pohjailmastimiksi. Keväällä tyhjennettiin toinen mädättämö ja samassa yhteydessä vaihdettiin mädättämön lapasekoitin. Lietesiiloon hankittiin uusi muovipinnoitus. Kertomusvuodelle investoidun lietteenkuivauslingon toimitus viivästyi päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen takia niin, että linko saadaan käyttöön vasta keväällä 2016.

Kalustohankintoina laitokselle ostettiin kolme autoa, joista yksi Kuhasalon puhdistamon käyttöön ja kaksi vesimittarihuollon käyttöön. Vesimittarihuollon autot ovat sähköautoja, jotka osaltaan viestittävät laitoksen osallistumista ilmastotyöhön. Sähkösaannin turvaamista poikkeustilanteissa jatkettiin edelleen. Aivan vuoden 2014 lopulla Kerolan alkalointilaitokselle hankittu varavoimakone saatiin toimintaan alkuvuodesta ja myös Enon jätevedenpuhdistamolle hankittiin varavoimakone.

Kuntien välinen yhteistyö

Jätevesien keskitetty käsittely Kuhasalon jätevedenpuhdistamolla jatkui sopimusten mukaisesti Kontiolahden, Liperin ja Polvijärven kanssa ja vuoden lopulla käynnistettiin Joensuun seudun vesihuollon kehittämissuunnitelman laadinta vuoteen 2030 samojen yhteistyötahojen kanssa. Pohjois-Karjalan ELY-keskus on mukana hankkeessa sekä rahoittajana että toimijana.

Kehittäminen

Laitoksen johdosta, tulosyksiköiden vastaavista ja henkilöstön edustajista koostuva johtoryhmä käsitteli kokouksissaan henkilökunnan yhteisiä asioita, laitoksen taloutta ja kehittämistä.

Joensuun Vedellä järjestettiin 11.11.2015 häiriötilanneharjoitus yhteistyössä Pelastusopiston ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen kanssa. Harjoitukseen osallistui Joensuun Veden, Joensuun kaupungin, Pohjois-Karjalan Ympäristöterveyden, Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Savo-Karjalan Ympäristötutkimuksen henkilöstöä. Lisäksi harjoitukseen osallistui tarkkailijoina Kuopion Veden edustajia. Harjoituksen tarkoituksena oli kehittää Joensuun Veden ja yhteistyötahojen toimintavalmiutta häiriötilanteissa sekä henkilöstön osaamista häiriötilanteiden hallinnassa.

Vuotovesien vähentämisen tärkeys on korostunut edelleen lisääntyneiden rankkasateiden myötä. Diplomityönä teetettiin jätevesiviemäriverkoston vuotovesiselvitys kantakaupungin

alueella. Selvityksen perusteella aloitettiin vuotokohtien paikantaminen ja korjaustoimet, joi-
ta tullaan jatkamaan vuosittain.

Toinen diplomityö, vedenjakelujärjestelmän energiataseanalyysi, teetettiin viiden laitoksen
yhteistoimeksiantona. Työn tuloksena saatu yleiskuva vedenjakelujärjestelmien energiankäy-
töstä antaa aihetta pohtia tulevaisuudessa investoinneissa energiatehokkaita ratkaisuja entistä
enemmän.

1.2 Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Joensuun Veden liikevaihto oli 15,37 milj. euroa ja liikeylijäämä 3,75 milj. euroa. Tilikauden yli-
jäämäksi ennen satunnaisia eriä ja varauksia muodostui 2,63 milj. euroa, joten kaupungin lai-
tokselle asettama 2,25 milj. euron tulostavoite saavutettiin hyvin. Ennakoitua suurempi tulos-
tavoite saavutettiin budjetoitua suuremmilla tuotoilla vaikkakin kulujen osalla oli joiltakin
osin ylityksiä.

Kaupungille tuloutettiin sijoitetun pääoman korkoina 1,13 milj. euroa, joka koostuu perus-
pääoman korvauksesta ja 7 miljoonan euron 31.12.2025 erääntyvästä bullet-lainan korosta.
Bullet-lainasta maksetaan kiinteää 4,5 % korkoa.

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Ed.vuoden toteutuma
Toimintatulot	14 780 000,00	0,00	14 780 000,00	16 757 550,51	1 977 550,51	16 097 421,24
Liikevaihto	14 740 000,00	0,00	14 740 000,00	15 372 333,71	632 333,71	15 254 163,99
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	1 253 167,26	1 253 167,26	774 363,12
Muut liiketoiminnan tulot	40 000,00	0,00	40 000,00	124 836,42	84 836,42	58 796,11
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	7 213,12	7 213,12	10 098,02
Toimintamenot	-7 424 000,00	0,00	-7 424 000,00	-9 079 875,99	-1 655 875,99	-8 104 321,54
Materiaalit ja palvelut	-4 441 000,00	0,00	-4 441 000,00	-6 297 591,84	-1 856 591,84	-5 375 800,22
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 352 000,00	0,00	-2 352 000,00	-2 634 126,75	-282 126,75	-2 420 618,98
Palvelujen ostot	-2 089 000,00	0,00	-2 089 000,00	-3 663 465,09	-1 574 465,09	-2 955 181,24
Henkilöstökulut	-2 599 000,00	0,00	-2 599 000,00	-2 395 134,94	203 865,06	-2 372 539,72
Palkat ja palkkiot	-1 906 400,00	0,00	-1 906 400,00	-1 789 284,75	117 115,25	-1 721 448,01
Henkilösivukulut	-692 600,00	0,00	-692 600,00	-605 850,19	86 749,81	-651 091,71
Muut liiketoiminnan menot	-384 000,00	0,00	-384 000,00	-387 149,21	-3 149,21	-355 981,60
Toimintakate	7 356 000,00	0,00	7 356 000,00	7 677 674,52	321 674,52	7 993 099,70
Rahoitustulot ja -menot	-1 126 000,00	0,00	-1 126 000,00	-1 125 673,73	326,27	-1 122 207,82
Korkotulot (sisäiset)	3 000,00	0,00	3 000,00	17,07	-2 982,93	2 701,76
Korkotulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,63
Muut rahoitustulot	4 000,00	0,00	4 000,00	7 044,37	3 044,37	7 795,67
Korkomenot (sisäiset)	-315 000,00	0,00	-315 000,00	-315 000,00	0,00	-315 000,00
Muut rahoitusmenot	0,00	0,00	0,00	-36,09	-36,09	-6,80
Korvaus peruspääomasta	-818 000,00	0,00	-818 000,00	-817 699,08	300,92	-817 699,08
Vuosikate	6 230 000,00	0,00	6 230 000,00	6 552 000,79	322 000,79	6 870 891,88
Poistot ja arvonalentumiset	-3 980 000,00	0,00	-3 980 000,00	-3 926 856,10	53 143,90	-3 806 554,23
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 980 000,00	0,00	-3 980 000,00	-3 926 856,10	53 143,90	-3 806 554,23
Tilikauden tulos	2 250 000,00	0,00	2 250 000,00	2 625 144,69	375 144,69	3 064 337,65
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00	0,00	357 545,63	357 545,63	-349 648,78
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	-142 454,37	-142 454,37	-62 716,86
Varausten lisäys (-), vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	500 000,00	500 000,00	-286 931,92
Tilikauden ylijäämä	2 250 000,00	0,00	2 250 000,00	2 982 690,32	732 690,32	2 714 688,87

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMAVERTAILU, 1 000 euroa

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	6 230	0	6 230	6 552	322
Tulorahoituksen korjaukset	0		0	-4	-4
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 190		-7 190	-7 133	57
Rahoitusosuudet investointimenoihin	150		150	216	66
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	0		0	5	5
Toiminnan ja investointien rahavirta	-810	0	-810	-364	446
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	-30	-30
Vaikutus maksuvalmiuteen	-810	0	-810	-394	416

Investoinnit

Investointeihin käytettiin 7,13 milj. euroa, josta verkostojen uudisrakentamiseen 3,01 milj. euroa ja saneerukseen 0,99 milj. euroa. Uudisrakentamisesta 1,02 milj. euroa käytettiin Karhunmäen alueen verkostojen ja 0,59 milj. euroa Niittyahdenranta – Reijola siirtoviemärin ja vesijohdon rakentamiseen. Hulevesiviemäriverkoston osuus investoinneista oli 0,61 milj. euroa. Vedenhankintaan ja – käsittelyyn investoitiin 2,21 milj. euroa ja jätevedenpuhdistamoihin 0,54 milj. euroa. Kalustohankinnat, joita tehtiin 0,10 milj. eurolla, kohdistuivat autohankintoihin. Investointituloja kertyi kaikkiaan 0,22 milj. euroa. Tulot muodostuivat yhteisviemäröintisopimuskumppaneiden rahoitusosuuksista ja Nivan runkoviemärihankkeeseen Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta saadusta vesihuoltoavustuksesta. Nettoinvestoinneiksi jäi 6,91 milj. euroa. Nettoinvestoinnit alittuivat budjettiin verrattuna 0,13 milj. euroa.

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verkostot					
Yhteishankkeet Kuntatekniikka / Joensuun Vesi					
Hankinnat	-3 000 000,00		-3 000 000,00	-2 217 028,58	782 971,42
Netto	-3 000 000,00	0,00	-3 000 000,00	-2 217 028,58	782 971,42
Lukitusuudistus					
Hankinnat	-100 000,00		-100 000,00	0,00	100 000,00
Netto	-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	100 000,00
Louhiojan vesihuolto					
Hankinnat	-50 000,00		-50 000,00	0,00	50 000,00
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	50 000,00
Hammaslahden syöttövesijohto					
Hankinnat	-150 000,00		-150 000,00	-160 191,83	-10 191,83
Netto	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-160 191,83	-10 191,83
Hammaslahden vanha kaivosalue					
Hankinnat	-20 000,00		-20 000,00	-38 407,65	-18 407,65
Rahoitusosuudet	8 000,00		8 000,00	0,00	-8 000,00
Netto	-12 000,00	0,00	-12 000,00	-38 407,65	-26 407,65
Enon vuotovesisaneeraus					
Hankinnat	-40 000,00		-40 000,00	-49 788,09	-9 788,09
Netto	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-49 788,09	-9 788,09
Hulevesiviemäriverkosto					
Hankinnat	0,00		0,00	-608 609,55	-608 609,55
Netto	0,00	0,00	0,00	-608 609,55	-608 609,55

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta-alueiden täydennyshankkeet					
Hankinnat	-200 000,00		-200 000,00	-337 343,99	-137 343,99
Rahoitusosuudet	0,00		0,00	118 326,00	118 326,00
Netto	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-219 017,99	-19 017,99
Siirtoviemärihankkeet					
Hankinnat	-450 000,00		-450 000,00	-588 864,32	-138 864,32
Netto	-450 000,00	0,00	-450 000,00	-588 864,32	-138 864,32
Valliniemen vedenottamo					
Hankinnat	0,00		0,00	-119 195,22	-119 195,22
Netto	0,00	0,00	0,00	-119 195,22	-119 195,22
Kuikkalammen vedenottamo					
Hankinnat	-240 000,00		-240 000,00	-346 700,70	-106 700,70
Netto	-240 000,00	0,00	-240 000,00	-346 700,70	-106 700,70
Niinivaaran ylävesisäiliön verhouksen saneeraus					
Hankinnat	0,00		0,00	-2 938,94	-2 938,94
Netto	0,00	0,00	0,00	-2 938,94	-2 938,94
Rantakylän alavesisäiliön saneeraus					
Hankinnat	-1 700 000,00		-1 700 000,00	-1 698 183,08	1 816,92
Netto	-1 700 000,00	0,00	-1 700 000,00	-1 698 183,08	1 816,92
Onttolan alkalointilaitos					
Hankinnat	-50 000,00		-50 000,00	-20 137,47	29 862,53
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-20 137,47	29 862,53
Kerolan alkalointilaitos					
Hankinnat	0,00		0,00	-23 904,14	-23 904,14
Netto	0,00	0,00	0,00	-23 904,14	-23 904,14
Enon vesitorni					
Hankinnat	-150 000,00		-150 000,00	0,00	150 000,00
Netto	-150 000,00	0,00	-150 000,00	0,00	150 000,00
Jätevesipumppaamot					
Hankinnat	-220 000,00		-220 000,00	-278 502,22	-58 502,22
Rahoitusosuudet	0,00		0,00	19 108,00	19 108,00
Netto	-220 000,00	0,00	-220 000,00	-259 394,22	-39 394,22
Kuhasalonsäiliön jätevedenpuhdistamo					
Hankinnat	-300 000,00		-300 000,00	-174 905,09	125 094,91
Rahoitusosuudet	142 000,00		142 000,00	78 328,55	-63 671,45
Netto	-158 000,00	0,00	-158 000,00	-96 576,54	61 423,46
Lukitusuudistus					
Hankinnat	-50 000,00		-50 000,00	0,00	50 000,00
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	50 000,00
Tuupovaaran jätevedenpuhdistamo					
Hankinnat	-20 000,00		-20 000,00	0,00	20 000,00
Netto	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00
Enon jätevedenpuhdistamo					
Hankinnat	-20 000,00		-20 000,00	-17 445,29	2 554,71
Netto	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-17 445,29	2 554,71
Hammaslahden (Pyhäselän) jätevedenpuhdistamo					
Hankinnat	-310 000,00		-310 000,00	-351 525,83	-41 525,83
Netto	-310 000,00	0,00	-310 000,00	-351 525,83	-41 525,83
Kalusto					
Hankinnat	-120 000,00		-120 000,00	-99 414,94	20 585,06
Myynnit	0,00		0,00	4 895,00	4 895,00
Netto	-120 000,00	0,00	-120 000,00	-94 519,94	25 480,06
Investoinnit yhteensä					
Hankinnat	-7 190 000,00	0,00	-7 190 000,00	-7 133 086,93	56 913,07
Myynnit	0,00	0,00	0,00	4 895,00	4 895,00
Rahoitusosuudet	150 000,00	0,00	150 000,00	215 762,55	65 762,55
Netto	-7 040 000,00	0,00	-7 040 000,00	-6 912 429,38	127 570,62

1.3 Henkilöstö

Joensuun Veden palveluksessa oli kertomusvuoden lopussa 48 henkilöä vakituisessa ja neljä henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Vakituudesta henkilökunnasta tuntipalkkaisia oli 11 henkilöä ja kuukausipalkkaisia 37 henkilöä. Joulukuussa eläkkeelle jääneen työnjohtajan tilalle ei palkattu uutta henkilöä, vaan tehtävät sovittiin hoidettaviksi sisäisin järjestelyin. Samassa yhteydessä muutettiin sähköasentajan nimike työnjohtajaksi. Toinen nimikemuutos toteutettiin työnjohtajasta vesihuoltomestariksi kuvaamaan paremmin tehtäväkuva. Pitkään määräaikaisena ja sijaisena toiminut laitosasentaja vakinaistettiin ilman hakumenettelyä. Henkilöstön määrän odotetaan pysyvän aikaisemmalla tasolla. Uudet rekrytoinnit toteutetaan erikseen laaditun henkilöstösuunnitelman mukaisesti.

1.4 Tavoitteiden toteutuma

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet vuonna 2015	
Saavutetaan talousvedelle asetetut laatuvaatimukset	Viranomaisten asettamat laatuvaatimukset saavutettiin täysin.
Jäteveden puhdistuksen lupaehtojen mukaiset vaatimukset täyttyvät kaikilla puhdistamoilla laitosprosessien ammattitaitoisella ohjauksella	Kuhasalon pääpuhdistamolla BOD ₇ jäännöspitoisuus ei vuoden toisella neljänneksellä aivan täyttänyt ympäristöluvan jaksovaatimusta, mutta muiden laskentajaksojen ja koko vuoden osalta tarkasteltuna puhdistustulos täyttyi hyvin. Tuupovaaran jätevedenpuhdistamon puhdistustulos täytti kertomusvuonna ympäristöluvan mukaiset vaatimukset. Enon jätevedenpuhdistamolla fosforin poistoteho jäi vuoden alkupuoliskolla hieman vaatimustasoa heikommaksi. Hammaslahden jätevedenpuhdistamo, joka oli käytössä vain alkuvuoden, täytti ympäristöluvan jaksovaatimuksen.
Minimoidaan äkillisten vedenjakelukatkokosten aiheuttamat häiriöt nopealla reagoinnilla ja tiedottamisella, oman varavoiman hyödyntämisellä ja suunniteltujen katkokosten huolellisella ennakosuunnittelulla sekä ajoituksella	Kertomusvuoden aikana oli yksi pitempikestoinen putkirikko ja kymmenkunta muuta putkirikkoa, jotka aiheuttivat lyhytkestoisia katkoksia vedenjakeluun. Ennakoon tiedossa olleet liitostyöt pyrittiin tekemään mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavina, osittain yöaikaan. Kaksi uutta varavoimakonetta otettiin käyttöön turvaamaan sähkönsaantia häiriötilanteissa.
Tontinluovutusohjelman mukaiset verkostot rakennetaan yhdyskuntatekniikan kanssa laaditun yhteisohjelman mukaisesti	Verkostoinvestoinnit on toteutettu yhteisohjelman mukaisesti.
Muutetun vesihuoltolain edellyttämät toimenpiteet	Käyttötalous- ja investointimenot huleveden osalta eriytettiin omalle kustannuspaikalle. Vesihuollolle ja hulevedelle laadittiin eriytetyt tilinpäätökset. Hulevedelle otettiin v.2016 alusta käyttöön liittymismaksu. Käyttömaksu jäi sisältymään jätevesimaksuihin, koska nykysopimukset eivät valtaosin mahdollista maksun perimistä. Korvaus kunnalta peritään v. 2016 alusta lukien.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet	TA	Toteutunut
Taloudellinen tulostavoite, milj. euroa	2,250	2,625
Liikevaihto, milj. €	14,740	15,372
Investoinnit, milj. € (netto)	7,040	6,912
Vesijohtoverkosto (km)	790	794
Viemäriverkosto (km)	880	887
Veden myynti (1 000 m ³ /a)	4 140	4 344
Veden hinta €/m ³ (sis. alv)	1,79	1,79
Laskutettu jätevesi (1 000 m ³ /a)	3 350	3 378
Jäteveden hinta €/m ³ (sis. alv)	2,34	2,34

1.5 Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2016 tulostavoite on 250 000 euroa suurempi verrattuna vuoteen 2015. Tulostavoite sisältää kaupunkirakenneyksikön Joensuun Vedelle maksaman 200 000 euron korvauksen huulevesien viemäroinnin hoitamisesta yleisillä alueilla. Talousarvion kehityksen mukainen 2 % hintojen korotus vuodelle 2016 johtui pääosin poistojen arvioidusta kasvusta.

Investointeja tehdään verkoston laajetessa yhdyskuntatekniikan kanssa laaditun yhteisohjelman mukaisesti. Yhteisohjelma sisältää myös suunnitelmallisen etenemisen verkoston saneerausinvestointien osalta, joka tehdään katu- ja vesihuollon osalta lähtökohtaisesti samanaikaisesti. Jätevesipumppaamojen saneerauksissa huomioidaan energiaa säästävät ratkaisut ja varastosäiliörakentamisessa toteutuvat verkostomallinnuksen mukaiset toimenpiteet.

1.6 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Joensuun Vesi – liikelaitoksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on laitoksella järjestetty.

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Joensuun Veden toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus turvataan.

Valvontaympäristö

Johtokuntana toimiva liiketoiminnan johtokunta ohjaa ja valvoo Joensuun Veden toimintaa. Johtokunta vastaa Joensuun Veden hallinnon ja talouden toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta kehittämisestä. Tehtävät määräytyvät kuntalain 9 luvun ja hallintosäännön mukaan. Johtokunta kokoontuu kerran kuukaudessa käsittelemään toimialaansa kuuluvia asioita. Johtokunnan puheenjohtaja käsittelee kuitenkin viikoittain Joensuun Veden johtajan päätökset, ettei päätöksenteosta johtuvia viiveitä pääse syntymään. Joensuun Veden näemyksen mukaan johtokunnan työskentely on tehokasta, joustavaa ja hyvän hallintotavan mukaista.

Joensuun Veden johtaja johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena Joensuun Veden toimintaa, huolehtii Joensuun Veden hallinnosta sekä talouden ja sisäisen valvonnan järjestämisestä. Niin johtajan kuin koko organisaation toimintaa ohjaavat hallintosäännöt, toimialaan ja kunnalliseen toimintaan liittyvät lait ja asetukset sekä ohjeet. Tehokkaan ja taloudellisen toiminnan takaamiseksi laitoksen organisaatio on matala, jokaiselle yksikölle on määritetty selkeät vastuualueet ja tehtäviä hoitavat itseohjautuvat työryhmät.

Tilien käyttäjä on koko laitoksen osalta johtaja johtokunnan päätöksellä. Laskujen tiliöinnin ja asiataarkastuksen hoitavat osa-alueiden vastuuhenkilöt. Johtokunta on delegoinut toimivaltaansa johtajalle ja johtaja edelleen muulle henkilöstölle asianmukaisen ja joustavan toiminnan takaamiseksi. Esimiesten tehtävät ja vastuut käydään läpi vuosittain pidettävissä kehityskeskusteluissa.

Henkilökunnan riittävyyden, osaamisen ja ammattitaidon varmistamiseksi on Joensuun Vedelle tehty osana kaupungin henkilöstösuunnitelmaa oma rekrytointiohjelma, joka päivitetään vuosittain ja jossa huomioidaan uuden henkilöstön osalta vallitsevat tarpeet koulutuksen suhteen. Henkilöstön koulutuksesta huolehditaan niin, että ammattitaito kaikilla osa-alueilla on ajantasaista ja uusien henkilöiden perehdyttämisessä hyödynnetään kaupungin perehdyttämisharjoituksia varsinaisen ammatillisen perehdyttämisen lisäksi.

Talousarvioon kirjatut tavoitteet perustuvat pääsääntöisesti pitkäaikaiseen seurantaan, tulosvastuuta on noudatettu eikä toimivaltaa ole ylitetty. Johtokunnan päätöksellä on tarvittaessa korjattu talousarvioon kohdistuneet muutokset.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on laitoksen ja sen henkilöstön toiminnan, omaisuuden ja maineen puolustamista. Joensuun Vedellä riskienhallinnan keinoina on käytetty sisäistä raportointia, johtoryhmätyöskentelyä, kehityskeskusteluja ja erillisiä riskikartoituksia.

Joensuun Vedellä riskienhallinnan johtaminen kuuluu johtajan vastuulle. Johtoryhmän jäsenet vastaavat omilla vastuualueillaan operatiiviseen toimintaan liittyvästä riskienhallinnasta. Koko laitoksen henkilökunta sitoutuu vastuunjakoon omalta osaltaan. Päämääränä on tukea liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista ja ennen kaikkea varmistaa toiminnan jatkuvuutta kaikissa olosuhteissa.

Riskikartoitukset suoritetaan yksiköittäin ja määrääjain. Arviointivälineinä käytetään Joensuun kaupungin riskienarviointityökaluja. Vuoden 2014 aikana Joensuun Vesi on ollut mukana toteuttamassa kaupunkikonsernin kokonaisvaltaista riskikartoitusta vakuutusyhtiön asiantuntijoiden tukemana. Elokuussa 2015 on liikelaitokselta raportoitu riskienhallinnan seurantakyselyyn, jossa on otettu kantaa toimialan TOP 12 – riskeihin ja niiden eteen tehtyihin konkreettisiin toimenpiteisiin. Raportti on viety liiketoiminnan johtokunnalle tiedoksi 8.10.2015.

Vesihuollon erityistilanteisiin pyritään varautumaan vesihuollon valmiussuunnitelmassa esiteytyillä erityistilanteiden toimintaohjeilla. Joensuun Veden valmiussuunnitelma toimii normaaliolojen ja kriisinajan johtamisen apuna ja on osa koko kaupungin valmiussuunnitelmaa. Laitoksen valmiussuunnitelman päivitys on selkeästi vastuutettu tehtäväksi vähintään kerran vuodessa. Vuoden 2015 aikana toteutettiin Pelastusopiston ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen kanssa yhteistyönä häiriötilanneharjoitus (11.11.2015), jonka tavoitteena oli kehittää Joensuun Veden ja yhteistoimintatahojen toimintavalmiutta häiriötilanteissa sekä henkilöstön osaamista häiriötilanteiden hallinnassa, testata tiedon kulkua ja tilannekuvan muodostumista äkillisesti syntyvissä häiriötilanteissa, testata häiriötilanteen aikaisten järjestelyiden toimivuutta, tunnistaa yhdessä yhteistoimintatahojen kanssa mahdollisia varautumisen kehittämiskohteita valmiuden tason parantamiseksi sekä tuottaa aineistoa ja kokemuksia häiriötilannesuunnitelmien päivittämiseen. Harjoituksen jälkeen pidettiin osallistujille välitön palautetilaisuus ja Joensuun Veden henkilöstölle erillinen palautetilaisuus. Kehittämiskohteiksi tunnistettiin etenkin viestintä ja tilannekuvatoiminta.

Kontrollitoimenpiteet ja lainmukaisuus

Joensuun Veden omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja hoidon valvonnassa ei ole havaittu menetyksiä, arvon alennuksia eikä laitoksen taholta ole jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Joensuun Veden sopimushallinta on vastuutettu. Laitoksella noudatetaan alan yleisiä hyväksi havaittuja sopimuskäytäntöjä ja yleisiä sopimusehtoja, eikä laitoksen johdolla ole tiedossa sopimuksista aiheutuvia mahdollisia negatiivisia seuraamuksia laitoksen toiminnalle.

Joensuun Vedellä muuttuneesta lainsäädännöstä, ohjeista ja määräyksistä tiedotetaan sähköpostitse, työpaikkakokouksissa, johtoryhmässä ja vuosi-infoissa. Toimivaltuuksien noudattamista seurataan ja otto-oikeutta hyödynnetään tarvittaessa. Tehdyistä päätöksistä tiedotetaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Oman sisäisen tarkastussuunnitelman mukaan jatkuvassa seurannassa ovat viranhaltijapäätökset ja hankinnat. Työajanseurannat, ylityöiden kertymät, työtapaturmat ja läheltä piti – tilanteet sekä poissaolot raportoidaan johtoryhmässä neljännesvuosittain. Palkkausasioiden, kaluston huolehtimiset ja rakentamishankkeiden seurannat tapahtuvat pistokokein.

Joensuun Vedelle tulevien valitusten ja korvausvaatimusten määrää ja aiheellisuutta seurataan ja niistä aiheutuvat toimenpiteet hoidetaan osana laitoksen normaalia toimintaa.

Joensuun Veden toimintaprosessit ovat selkeät ja vastuutetut. Talouden seuranta tapahtuu prosesseittain. Toimintaprosesseja seurataan käyttötarkkailuin, analyysituloksin ja viranomaisraportein. Taloudesta, hallinnosta ja toiminnasta yleensä raportoidaan kuukausittain johtokunnalle ja neljännesvuosittain lisäksi keskushallinnolle.

1.7 Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen johtokunta esittää vuoden 2015 tuloksen käsittelyä siten, että

- Niittylahdenranta – Reijola siirtoviemärielle kohdistettu 500 000,00 euron investointivaraus puretaan
- tehdään edellä mainittuun investointiin kohdistuva poistoeron lisäys 500 000,00 euroa
- poistoeron vähennystä tehdään suunnitelman mukaan 357 545,63 euroa
- tilikauden ylijäämä 2 982 690,32 euroa siirretään taseen ylijäämätilille.

2. Tilinpäätöslaskelmat

2.1 Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
Liikevaihto	15 271 533,71	15 153 363,99
Valmistus omaan käyttöön	1 253 167,26	774 363,12
Liiketoiminnan muut tuotot	124 836,42	58 796,11
Muut tuet ja avustukset	7 213,12	10 098,02
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 634 126,75	-2 420 618,98
Palvelujen ostot	<u>-3 562 665,09</u>	<u>-2 854 381,24</u>
	-6 196 791,84	-5 275 000,22
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 789 284,75	-1 721 448,01
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-492 336,02	-539 701,55
Muut henkilösivukulut	<u>-113 514,17</u>	<u>-111 390,16</u>
	-2 395 134,94	-2 372 539,72
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 926 856,10	-3 806 554,23
Liiketoiminnan muut kulut	-387 149,21	-355 981,60
Liikelylijäämä	3 750 818,42	4 186 545,47
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot muilta	0,00	0,63
Korkotuotot kunnalta	17,07	2 701,76
Muut rahoitustuotot	7 044,37	7 795,67
Kunnalle maksetut korkokulut	-315 000,00	-315 000,00
Korvaus peruspääomasta	-817 699,08	-817 699,08
Muut rahoituskulut	<u>-36,09</u>	<u>-6,80</u>
	-1 125 673,73	-1 122 207,82
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	2 625 144,69	3 064 337,65
Ylijäämä ennen varauksia	2 625 144,69	3 064 337,65
Poistoeron lisäys (-)	-500 000,00	-413 068,08
Poistoeron vähennys (+)	357 545,63	350 351,22
Investointivarausten lisäys (-)	0,00	-700 000,00
Investointivarausten vähennys (+)	<u>500 000,00</u>	<u>413 068,08</u>
Tilikauden ylijäämä	2 982 690,32	2 714 688,87
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,7	9,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,7	9,1
Voitto, %	17,2	20,2

2.2 Tase

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	16 144,15	26 934,30
	<u>16 144,15</u>	<u>26 934,30</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	294 769,79	288 673,02
Kiinteät rakenteet ja laitteet	42 691 795,87	41 119 923,08
Koneet ja kalusto	327 691,47	343 854,25
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 619 336,09	1 180 638,64
	<u>45 933 593,22</u>	<u>42 933 088,99</u>
Sijoitukset		
Muut saamiset	442 310,00	412 530,00
	<u>442 310,00</u>	<u>412 530,00</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 786 899,18	3 703 575,97
Saamiset kunnalta	3 137 098,22	2 378 563,67
Muut saamiset	62 971,21	0,00
Siirtosaamiset	33 053,41	23 389,88
	<u>7 020 022,02</u>	<u>6 105 529,52</u>
Rahat ja pankkisaamiset	16 275,07	1 071 602,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>53 428 344,46</u>	<u>50 549 684,98</u>
VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	13 628 317,64	13 628 317,64
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	22 073 631,02	19 358 942,15
Tilikauden yli-/alijäämä	2 982 690,32	2 714 688,87
	<u>38 684 638,98</u>	<u>35 701 948,66</u>
POISTOERO JA VARAUKSET		
Poistoero	3 962 594,55	3 820 140,18
Vapaaehtoiset varaukset	700 000,00	1 200 000,00
	<u>4 662 594,55</u>	<u>5 020 140,18</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	7 000 000,00	7 000 000,00
Liittymismaksut ja Muut velat	822 160,49	822 160,49
	<u>7 822 160,49</u>	<u>7 822 160,49</u>
Lyhytaikainen		
Ostovelat	1 051 717,56	797 748,20
Korottomat velat kunnalta	139 014,42	171 548,42
Muut velat	607 509,16	591 390,02
Siirtovelat	460 709,30	444 749,01
	<u>2 258 950,44</u>	<u>2 005 435,65</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>53 428 344,46</u>	<u>50 549 684,98</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	81,1	80,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	65,5	64,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	25 056	22 074
Lainakanta 31.12., 1000 €	7 000	7 000

2.3 Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä	3 750 818,42	4 186 545,47
Poistot ja arvonalentumiset	3 926 856,10	3 806 554,23
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 125 673,73	-1 122 207,82
Tulorahoituksen korjauserät	-4 140,80	-188,14
	<u>6 547 859,99</u>	<u>6 870 703,74</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-7 133 086,93	-5 757 331,52
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	215 762,55	583 137,79
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	4 895,00	3 349,85
	<u>-6 912 429,38</u>	<u>-5 170 843,88</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-364 569,39	1 699 859,86
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-29 780,00	-138 020,00
	<u>-29 780,00</u>	<u>-138 020,00</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-758 534,55	-929 873,37
Saamisten muutos muilta	-155 957,95	479 624,28
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-32 534,00	-136 331,31
Korottomien velkojen muutos muilta	286 048,79	50 359,58
	<u>-660 977,71</u>	<u>-536 220,82</u>
Rahoituksen rahavirta	-690 757,71	-674 240,82
Rahavarojen muutos	-1 055 327,10	1 025 619,04
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	16 275,07	1 071 602,17
Rahavarat 1.1.	1 071 602,17	45 983,13
	<u>-1 055 327,10</u>	<u>1 025 619,04</u>
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta , t€	353,25	2 044,63
Investointien tulorahoitus, %	94,7	132,8
Lainanhoitokate	21,8	22,8
Kassan riittävyys, pv	0	27
Kassan riittävyys, pv,huomioituna konsernitili	72	88
Quick ratio	3,1	3,6
Current ratio	3,1	3,6

2.4 Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot

2.4.1 Hulevesi

Hulevedellä tarkoitetaan maan pinnalta, rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta pois johdettavaa sade- ja sulamisvettä. Huleveden viemäröinnillä tarkoitetaan huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista vesihuoltolaitoksen hulevesiviemärissä ja käsitteilyä.

Viemäriverkoston hankinta-arvo on sisältänyt 31.12.2014 saakka sekä jätevesi- että hulevesiviemäriverkoston. Hulevesiviemäriverkoston hankinta-arvo on vuoden 2015 tilinpäätöstä varten määritetty avaavan taseen 1.1.2009 ja 31.12.2014 väliseltä ajalta laskennallisena prosenttiosuutena koko viemäriverkostosta. Prosenttiosuudet perustuvat vuosittain tilastoituihin jätevesi- ja hulevesiviemäriverkostopituuksiin. Näin saatujen hankinta-arvojen perusteella on laskettu hulevesiviemäriverkoston kohdistuvat poistot.

Huleveden toimintamenot on kirjattu 1.1.2015 alkaen omalle kustannuspaikalleen. Pitkäaikaisesta kaupungin sisäisestä bullet-lainasta maksetuista korkokuluista on hulevedelle määritetty laskennallinen prosenttiosuus poistojen suhteessa.

Hulevesimaksutulot sisältyvät vuoden 2015 osalta jätevesimaksutuloihin ennen vesihuoltolain muutosta olleen käytännön mukaisesti. Hulevesimaksun periminen asiakkailta edellyttää vielä laajan selvitystyön liittymissopimusten päivitysten osalta. Vuoden 2016 osalta on huleveden liittymismaksu otettu käyttöön ja kaupungilta peritään sovitun mukainen korvaus yleisten alueiden hulevesien viemäröinnistä.

2.4.2 Eriytetyt laskelmat

Tuloslaskelma

	Vesi-liikelaitos	Vesihuolto	Hulevesiviemäri- toiminta
Liikevaihto	15 271 533,71	15 271 533,71	
Valmistus omaan käyttöön	1 253 167,26	952 149,10	301 018,16
Liiketoiminnan muut tuotot	124 836,42	124 836,42	0,00
Muut tuet ja avustukset	7 213,12	7 213,12	0,00
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 634 126,75	-2 634 126,75	0,00
Palvelujen ostot	-3 562 665,09	-3 251 959,95	-310 705,14
	<u>-6 196 791,84</u>	<u>-5 886 086,70</u>	<u>-310 705,14</u>
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-1 789 284,75	-1 789 284,75	0,00
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-492 336,02	-492 336,02	0,00
Muut henkilösivukulut	-113 514,17	-113 514,17	0,00
	<u>-2 395 134,94</u>	<u>-2 395 134,94</u>	<u>0,00</u>
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 926 856,10	-3 186 350,15	-740 505,95
Liiketoiminnan muut kulut	-387 149,21	-387 149,21	0,00
Liikelylijäämä/-alijäämä	3 750 818,42	4 501 011,35	-750 192,93
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot kunnalta	17,07	17,07	0,00
Muut rahoitustuotot	7 044,37	7 044,37	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut	-315 000,00	-255 150,00	-59 850,00
Korvaus peruspääomasta/Jäännöspääomasta	-817 699,08	-354 548,97	-463 150,11
Muut rahoituskulut	-36,09	-36,09	0,00
	<u>-1 125 673,73</u>	<u>-602 673,62</u>	<u>-523 000,11</u>
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	2 625 144,69	3 898 337,73	-1 273 193,04
Yli-/alijäämä ennen varauksia	2 625 144,69	3 898 337,73	-1 273 193,04
Poistoeron lisäys (-)	-500 000,00	-324 217,88	-175 782,12
Poistoeron vähennys (+)	357 545,63	357 545,63	0,00
Investointivarausten lisäys (-)	0,00	0,00	0,00
Investointivarausten vähennys (+)	500 000,00	500 000,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>2 982 690,32</u>	<u>4 431 665,48</u>	<u>-1 448 975,16</u>

Huleveden viemäroinnin osalta tunnuslukuja ei ole voitu esittää, koska ohjeita tunnuslukujen laske-
miseksi ei ole vielä annettu eikä tunnuslukuja ole muutenkaan tarkemmin määritelty.

Tase

	Vesi -liikelaitos	Vesihuolto	Hulevesiviemäri- toiminta
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	16 144,15	16 144,15	0,00
	<u>16 144,15</u>	<u>16 144,15</u>	<u>0,00</u>
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	294 769,79	294 769,79	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	42 691 795,87	33 874 173,93	8 817 621,94
Koneet ja kalusto	327 691,47	327 691,47	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 619 336,09	2 619 336,09	0,00
	<u>45 933 593,22</u>	<u>37 115 971,28</u>	<u>8 817 621,94</u>
Sijoitukset			
Muut saamiset	442 310,00	442 310,00	0,00
	<u>442 310,00</u>	<u>442 310,00</u>	<u>0,00</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	3 786 899,18	3 786 899,18	0,00
Saamiset kunnalta	3 137 098,22	4 278 394,86	-1 141 296,64
Muut saamiset	62 971,21	61 835,24	1 135,97
Siirtosaamiset	33 053,41	33 053,41	0,00
	<u>7 020 022,02</u>	<u>8 160 182,69</u>	<u>-1 140 160,67</u>
Rahat ja pankkisaamiset	16 275,07	16 275,07	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>53 428 344,46</u></u>	<u><u>45 750 883,19</u></u>	<u><u>7 677 461,27</u></u>
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma/Jäännöspääoma	13 628 317,64	5 909 149,10	7 719 168,54
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	22 073 631,02	22 073 631,02	
Tilikauden yli-/alijäämä	2 982 690,32	4 431 665,48	-1 448 975,16
	<u>38 684 638,98</u>	<u>32 414 445,60</u>	<u>6 270 193,38</u>
POISTOERO JA VARAUKSET			
Poistoero	3 962 594,55	3 939 535,92	23 058,63
Vapaaehtoiset varaukset	700 000,00	700 000,00	0,00
	<u>4 662 594,55</u>	<u>4 639 535,92</u>	<u>23 058,63</u>
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat kunnalta	7 000 000,00	5 670 000,00	1 330 000,00
Liittymismaksut ja Muut velat	822 160,49	822 160,49	0,00
	<u>7 822 160,49</u>	<u>6 492 160,49</u>	<u>1 330 000,00</u>
Lyhytaikainen			
Ostovelat	1 051 717,56	1 046 984,32	4 733,24
Korottomat velat kunnalta/liikelaitokselta	139 014,42	89 538,40	49 476,02
Muut velat	607 509,16	607 509,16	0,00
Siirtovelat	460 709,30	460 709,30	0,00
	<u>2 258 950,44</u>	<u>2 204 741,18</u>	<u>54 209,26</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u><u>53 428 344,46</u></u>	<u><u>45 750 883,19</u></u>	<u><u>7 677 461,27</u></u>

Huleveden viemäröinnin osalta tunnuslukuja ei ole voitu esittää, koska ohjeita tunnuslukujen laske-
miseksi ei ole vielä annettu eikä tunnuslukuja ole muutenkaan tarkemmin määritelty.

Rahoituslaskelma

	Vesi -liikelaitos	Vesihuolto	Hulevesiviemäri- toiminta
Toiminnan rahavirta			
Liikelyll/-alijäämä	3 750 818,42	4 501 011,35	-750 192,93
Poistot ja arvonalentumiset	3 926 856,10	3 186 350,15	740 505,95
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 125 673,73	-602 673,62	-523 000,11
Tulorahoituksen korjauserät	-4 140,80	-4 140,80	0,00
	<u>6 547 859,99</u>	<u>7 080 547,08</u>	<u>-532 687,09</u>
Investointien rahavirta			
Investointimenot (-)	-7 133 086,93	-6 524 477,38	-608 609,55
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	215 762,55	215 762,55	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	4 895,00	4 895,00	0,00
	<u>-6 912 429,38</u>	<u>-6 303 819,83</u>	<u>-608 609,55</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-364 569,39	776 727,25	-1 141 296,64
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-29 780,00	-29 780,00	0,00
	<u>-29 780,00</u>	<u>-29 780,00</u>	<u>0,00</u>
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta	-758 534,55	-758 534,55	0,00
Saamisten muutos muilta	-155 957,95	-155 957,95	0,00
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-32 534,00	-32 534,00	0,00
Korottomien velkojen muutos muilta	286 048,79	286 048,79	0,00
	<u>-660 977,71</u>	<u>-660 977,71</u>	<u>0,00</u>
Rahoituksen rahavirta	-690 757,71	-690 757,71	0,00
Rahavarojen muutos	-1 055 327,10	85 969,54	-1 141 296,64
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	16 275,07		
Rahavarat 1.1.	<u>1 071 602,17</u>		
	<u>-1 055 327,10</u>		

Huleveden viemäröinnin osalta tunnuslukuja ei ole voitu esittää, koska ohjeita tunnuslukujen laske-
miseksi ei ole vielä annettu eikä tunnuslukuja ole muutenkaan tarkemmin määritelty.

3. Tilinpäätöksen liitetiedot

3.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetieto 1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatettavat arvostusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoona vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi liikelaitoksen toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet Tietokoneohjelmat	3 vuotta	tasapoisto
---	----------	------------

Aineelliset hyödykkeet

Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Vedenjakeluverkko	8 %	menojäännöspoisto
Jätevesiviemäriverkko	8 %	menojäännöspoisto
Hulevesiviemäriverkko	8 %	menojäännöspoisto
Vesihuoltolaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet	10 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet		
Autot	30 %	menojäännöspoisto
Kuorma-autot, traktorit ja muut raskaat työkoneet	25 %	menojäännöspoisto
Muut koneet, laitteet ja kalusteet	30 %	menojäännöspoisto
Tietokonelaitteet	40 %	menojäännöspoisto
Viestintälaitteet	30 %	menojäännöspoisto

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoona tai sitä alemmaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoona tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuus on arvostettu hankintahintaan tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Liitetieto 2) Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuudessa ei ole merkittäviä muutoksia.

3.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 8) Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

	2015	2014
Liikevaihto		
Vesimaksut	6 097 689,48	6 061 981,69
Jätevesimaksut	6 388 544,48	6 397 375,55
Perusmaksut	735 317,58	727 017,26
Liittymismaksut	478 726,54	548 584,08
Yhteisviemärintisopimukset	992 959,34	877 001,84
Muut liikevaihtoon sisältyvät tuotot	578 296,29	541 403,57
Liikevaihto yhteensä	<u>15 271 533,71</u>	<u>15 153 363,99</u>
Liiketoiminnan muut tuotot		
Pysyvien vastaavien myyntituotot	4 140,80	188,14
Saadut vakuutuskorvaukset	14 633,38	4 985,06
Liiketoiminnan muut tuotot	106 062,24	53 622,91
	<u>124 836,42</u>	<u>58 796,11</u>
Muut tuet ja avustukset		
Muut tuet ja avustukset	7 213,12	10 098,02
	<u>7 213,12</u>	<u>10 098,02</u>
Tuotot yhteensä	<u>15 403 583,25</u>	<u>15 222 258,12</u>

Liitetieto 13) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot (v. 2014 - 2018)	4 206 682
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno (v. 2014 - 2018)	6 092 965
Ero (€)	-1 886 283
Ero (%)	-31 %

Keskimääräisen investointi- ja poistotason erotus johtuu saneerausinvestointien määrästä.

	2015	2014
Liitetieto 15) Pysyvien vastaavien myyntivoitot		
Muut myyntivoitot	4 140,80	188,14
Myyntivoitot yhteensä	<u>4 140,80</u>	<u>188,14</u>

3.3. Taseen liitetiedot

3.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 21) Pysyvät vastaavat/Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Maa- ja vesial./kiint.liittymismaksut	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er.hank.	
Poistamaton hankintameno 1.1.	26 934,30	288 673,02	41 119 923,08	343 854,25	1 180 638,64	42 960 023,29
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	6 096,77	4 377 939,01	99 414,94	2 649 636,21	7 133 086,93
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-97 436,55	0,00	-118 326,00	-215 762,55
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	-754,20	0,00	-754,20
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	1 092 612,76	0,00	-1 092 612,76	0,00
Tilikauden poisto	-10 790,15	0,00	-3 801 242,43	-114 823,52	0,00	-3 926 856,10
Arvonlenn. ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	16 144,15	294 769,79	42 691 795,87	327 691,47	2 619 336,09	45 949 737,37
Kirjanpitoarvo 31.12.	16 144,15	294 769,79	42 691 795,87	327 691,47	2 619 336,09	45 949 737,37

Maa- ja vesialueet erittely

	2015	2014
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	101 504,47	95 407,70
Muut maa- ja vesialueet	193 265,32	193 265,32
	<u>294 769,79</u>	<u>288 673,02</u>

Muut pitkäaikaiset sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet		Muut saamiset		Yhteensä
	Osakkeet Konserni- yhtiöt	Osakkeet Omistus- yhteisöt	Muut osakkeet	Saamiset muut yhteisöt	
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	412 530,00	412 530,00
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	29 780,00	29 780,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	442 310,00	442 310,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	442 310,00	442 310,00

Liitetieto 25) Saamisten erittely

	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kunnalta ja liikelaitoksilta				
Myyntisaamiset	0,00	167,55	0,00	3 144,25
Lainasaamiset	0,00	3 135 738,67	0,00	2 364 648,29
Siirtosaamiset	0,00	1 192,00	0,00	10 771,13
	<u>0,00</u>	<u>3 137 098,22</u>	<u>0,00</u>	<u>2 378 563,67</u>
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	274 103,29	0,00	233 277,35
	<u>0,00</u>	<u>274 103,29</u>	<u>0,00</u>	<u>233 277,35</u>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	44 476,04	0,00	30 997,66
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	120,00
	<u>0,00</u>	<u>44 476,04</u>	<u>0,00</u>	<u>31 117,66</u>
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	13 326,82	0,00	14 565,92
	<u>0,00</u>	<u>13 326,82</u>	<u>0,00</u>	<u>14 565,92</u>
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	3 454 993,03	0,00	3 424 735,04
Muut saamiset	0,00	62 971,21	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	33 053,41	0,00	23 269,88
	<u>0,00</u>	<u>3 551 017,65</u>	<u>0,00</u>	<u>3 448 004,92</u>
Saamiset yhteensä	0,00	7 020 022,02	0,00	6 105 529,52

Liitetieto 26) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2015	2014
Kela/korvaus työterveyshuollon kustannuksista	7 212,91	10 098,25
ELY-keskus/Nivan runkoviemäri	25 840,50	13 131,06
Muut erät	0,00	160,57
	<u>33 053,41</u>	<u>23 389,88</u>

3.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 28) Oman pääoman erittely

	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	13 628 317,64	13 628 317,64
Peruspääoma 31.12.	<u>13 628 317,64</u>	<u>13 628 317,64</u>
Kertyneet yli- / alijäämät 1.1.	22 073 631,02	19 358 942,15
Tilikauden tulos	2 982 690,32	2 714 688,87
Kertyneet yli- / alijäämät 31.12.	<u>25 056 321,34</u>	<u>22 073 631,02</u>
Oma pääoma yhteensä	<u>38 684 638,98</u>	<u>35 701 948,66</u>
Investointivaraukset		
Investointivaraukset 1.1.	2015 1 200 000,00	
Vähennys 2015		
Niittylahdenranta-Reijola siirtoviemäri+vesij.	<u>-500 000,00</u>	
	-500 000,00	
Jäljellä 2015		
Rantakylän alavesisäiliön saneeraus	<u>700 000,00</u>	
Investointivaraukset 31.12.	<u>700 000,00</u>	

Liitetieto 30) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Tarkoitetaan velkoja, jotka erääntyvät 1.1.2020 jälkeen	2015	2014
Lainat kunnalta (Bullet-laina)	7 000 000,00	7 000 000,00

Liitetieto 33) Vieras pääoma

	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Lainat kunnalta				
Lainat kunnalta	<u>7 000 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>7 000 000,00</u>	<u>0,00</u>
	<u>7 000 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>7 000 000,00</u>	<u>0,00</u>
Korottomat velat kunnalta				
Ostovelat	0,00	137 297,71	0,00	168 638,92
Muut velat	0,00	1 388,41	0,00	2 909,50
Siirtovelat	<u>0,00</u>	<u>328,30</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	<u>0,00</u>	<u>139 014,42</u>	<u>0,00</u>	<u>171 548,42</u>
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	<u>0,00</u>	<u>2 813,14</u>	<u>0,00</u>	<u>8 139,09</u>
	<u>0,00</u>	<u>2 813,14</u>	<u>0,00</u>	<u>8 139,09</u>
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	<u>0,00</u>	<u>18 092,49</u>	<u>0,00</u>	<u>17 908,56</u>
	<u>0,00</u>	<u>18 092,49</u>	<u>0,00</u>	<u>17 908,56</u>
Velat muille				
Ostovelat	0,00	1 030 811,93	0,00	771 700,55
Muut velat	822 160,49	607 509,16	822 160,49	591 390,02
Siirtovelat	<u>0,00</u>	<u>460 709,30</u>	<u>0,00</u>	<u>444 749,01</u>
	<u>822 160,49</u>	<u>2 099 030,39</u>	<u>822 160,49</u>	<u>1 807 839,58</u>
Vieras pääoma yht.	7 822 160,49	2 258 950,44	7 822 160,49	2 005 435,65

Liitetieto 36) Muiden velkojen erittely

	2015	2014
Muut velat		
Liittymismaksut	822 160,49	822 160,49
Muut velat	607 509,16	591 390,02
	<u>1 429 669,65</u>	<u>1 413 550,51</u>

Liitetieto 37) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus/palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotus	397 445,39	382 298,29
Muut erät	63 263,91	62 450,72
	<u>460 709,30</u>	<u>444 749,01</u>

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2015	2014
Liitetieto 44) Leasingvastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 871,00	3 014,00
	<u>1 871,00</u>	<u>3 014,00</u>

3.4 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Liitetieto 48) Henkilöstön lukumäärä	2015	2014
Vakinaiset	48	48
Määräaikaiset	4	4
Yhteensä	<u>52</u>	<u>52</u>
Liitetieto 49) Henkilöstökulut	2015	2014
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot	1 817 683,86	1 761 590,67
Henkilöstökorvaukset ja muut henkilöstömenojen korjauserät	-28 399,11	-40 142,66
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	492 336,02	539 701,55
Muut henkilösivukulut	113 514,17	111 390,16
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	<u>2 395 134,94</u>	<u>2 372 539,72</u>
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	133 727,55	135 953,27
Henkilöstökulut yhteensä	<u>2 528 862,49</u>	<u>2 508 492,99</u>
Liitetieto 50) Tilintarkastajan palkkiot	2015	2014
Tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	437,00
Palkkiot yhteensä	<u>0,00</u>	<u>437,00</u>

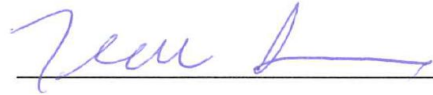
4. Allekirjoitukset ja merkinnät

Joensuussa 17.5.2016

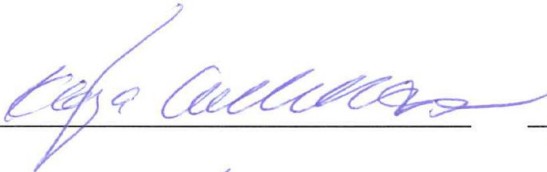

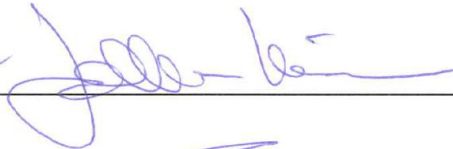

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Joensuussa _____.____.2016

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

_____

POHJOIS-KARJALAN PELASTUSLAITOS – LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖS 2015

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitos

Liikelaitoksen toiminnan kuvaus

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen tehtävänä on vastata pelastustoimen palvelutasosta, pelastuslaitoksen toiminnan ja nuohouspalvelujen asianmukaisesta järjestämisestä Pohjois-Karjalan maakunnan alueella.

Pelastuslaitos huolehtii alueellaan:

1. Pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa.
2. Pelastustoimen valvontatehtävistä.
3. Väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä.
4. Pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.
5. Öljyntorjunnasta ja muistakin muissa laeissa alueen pelastustoimelle säädetyistä tehtävistä.

Lisäksi pelastuslaitos huolehtii yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiirin alueen ensihoitopalveluiden järjestämisestä yhteistyössä Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän kanssa.

Pelastuslaitos tukee kuntien valmiussuunnittelua yhteistoimintasopimuksessa sovitulla tavalla.

1. Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Pelastuslaitoksen yhdestoista toimintavuosi 2015 toteutui toiminnallisesti asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Pelastuslaitoksen tilikauden tulos oli 431 073 euroa ylijäämäinen.

Pelastuslaitoksella oli toimintavuoden aikana yhteensä 41 989 hälytystehtävää. Hälytystehtävien määrät vähenivät 3,8 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Osana julkisen talouden säästöohjelmaa pelastustoimelta edellytettiin maan hallituksen päättämän rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti yhteensä 7,5 milj. euron rakenteellisia säästöjä vuoden 2017 loppuun mennessä. Laskennallisesti alueen asukasluvuun suhteutettuna Pohjois-Karjalan osuus rakenteellisista säästöistä olisi 230 000 euroa. Pelastuslaitoksen johtokunta linjasi vuoden 2015 talousarvion valmistelun yhteydessä, että valtiovarainministeriön laatimaan kustannusten kehitysarvion nähden toteutetaan vuosina 2015 - 2017 pelastustoimen tulosalueella 230 000 euron toiminnalliset säästöt. Säästöjen kohdentamisesta päätetään vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä.

Turvallisuuspalvelut

Toimintavuoden aikana pelastuslaitoksen ja Pohjois-Karjalan pelastusalan liiton järjestämiin koulutus- ja valistustilaisuuksiin osallistui yhteensä 48 639 henkilöä. Turvallisuusviestintää suunnattiin erityisesti 4.- ja 8.luokkalaisille sekä ikäihmisten turvallisuuden parantamiseen. Lisäksi pelastuslaitos oli näytävästi mukana maakunnan alueella järjestetyissä yleisö- ja messutapahtumissa.

Valvontasuunnitelman mukaan tarkastettaviin yritys- ja laitospöteisiin tehtiin palotarkastuksen yhteydessä riskienarviointi, jonka perusteella palotarkastusväliä voidaan tarvittaessa muuttaa. Palotarkastusvälien määrittelyssä käytetään valtakunnallisen valvontasuunnitelmaohjeen periaatteellisia tarkastusvälejä. Suunnitelman mukaisia valvontatoimenpiteitä tehtiin yhteensä 4 570 kappaletta.

Tarkastusalueilla oleviin asuinrakennuksiin tehtiin 2761 palotarkastusta ja lisäksi omavalvontalomakkeet ja kodin turvaopas lähetettiin 1 700 talouteen

Pelastustoiminta

Pelastustoimen tulosalueella oli 2 739 hälytystehtävää. Tehtävät vähenivät 5,6 % edelliseen toimintavuoteen verrattuna.

Vuoden aikana tapahtui poikkeuksellisen paljon vakavia liikenneonnettomuuksia, joista menehtyi 19 henkilöä. Lisäksi näissä onnettomuuksissa loukkaantui 301 henkilöä. Vakavimmat liikenneonnettomuudet tapahtuivat Tohmajärvellä, Kontiolahdella ja Ilomantsissa, joissa kaikissa menehtyi kaksi henkilöä. Kontiolahdella tapahtui joulukuussa uhkaava vaaratilanne, jossa 17 henkilöä sai lievän häkämyrkytyksen jäähallin huoltokoneeseen tulleen teknisen vian johdosta.

Vahingontorjuntatehtävien määrää lisäsi merkittävästi lokakuussa tapahtunut Valio-myrsky, josta aiheutui pelastuslaitokselle 165 tehtävää.

Pelastustehtävistä merkittävimminä ryhminä erottuivat tulipalot 348 kappaletta, liikenneonnettomuudet 505 kappaletta, vahingontorjuntatehtävät 579 kappaletta ja erilaiset tarkistus-tehtävät 853 kappaletta. Tehtävälajeista lisääntyi merkittävimmin vahingontorjuntatehtävät (30 %) ja muille viranomaisille annetut virka-aputehtävät (50 %). Tehtävälajeista vähenivät eniten tulipalot (- 22 %). Maastopalojen väheneminen (59 %) näkyi selvästi tulipalojen kokonaismäärässä.

Lisäksi pelastuslaitoksen suorittamia "ei hälytysluontoisia" -tehtäviä oli 203 kappaletta.

Pelastustoimen pitkän aikavälin tavoitteena on ollut automaattisten paloilmittimien antamien erheellisten hälytysten vähentäminen puoleen vuoden 2006 tasosta (638 hälytystä). Vuonna 2015 erheellisten hälytysten määrät vähenivät 18 % edelliseen vuoteen verrattuna. Automaattiset paloilmittimet antoivat toimintavuoden aikana yhteensä 468 hälytystä, joista erheellisiä tehtäviä oli 387 kappaletta (83 %). Rakennuspaloja tai rakennuspaloaaroja oli 21 kappaletta (4 %).

Onnettomuuksissa menehtyi 37 henkilöä ja loukkaantui 364 henkilöä. Tulipaloissa menehtyneiden ja loukkaantuneiden määrät ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Vastavasti muissa onnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrät lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna.

Rakennuspaloista aiheutui viime vuoden aikana noin 2,9 milj. euron aineelliset vahingot. Pelastetun omaisuuden määräksi arvioitiin 42,8 milj. euroa (94 % uhattuna olleen omaisuuden arvosta).

Metsää ja maastoa paloi 60 tulipalossa yhteensä 10,2 hehtaaria.

Operatiivista toimintakykyä tehostettiin perustamalla raskas pelastusjoukkue, joka on suorituskäytännön omavarainen pelastustoimen muodostelma. Joukkuetta käytetään vaativissa pelastustoimintatehtävissä, joissa vaaditaan erityistä osaamista, asiantuntijuutta, erikoiskaluston käyttötaitoa. Raskaspelastusjoukkue perustettiin toukokuussa ja toimintaan mukaan valittiin 23 henkilöä. Yhteisiä koulutus – ja harjoitustilaisuuksia joukkueelle järjestettiin vuoden 2015 aikana seitsemän kappaletta. Näissä aiheina ovat olleet mm. korkean paikan pelastaminen, rauniopelastaminen sekä yhteistoiminta puolustusvoimien ja raja-alueella venäläisten pelastusviranomaisten kanssa.

Venäjän paloviranomaisten kanssa tehtävään kehitysyhteistyöhön etsitään uusia rahoitusmahdollisuuksia EU-hankkeista. Sisäministeriön kanssa on käyty neuvotteluja lähialueyhteistyön rahoituksen ratkaisemiseksi. Neuvotteluiden tuloksena saavutettiin minimirahoitus vuodelle 2015. Vuoden 2016 toiminnan rahoitus on ratkaisematta. Pelastuslaitos ylläpiti valmiudet tilannetietojen vaihtamiseen Karjalan pelastusviranomaisten kanssa. Lisäksi raja-alueella järjestettiin yksi yhteistoimintaharjoitus.

Harvaan asutuilla alueilla jatkettiin operatiivisen toiminnan yhteistyötä yhdessä Pohjois-Karjalan rajavartioston, Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalveluiden kuntayhtymän sekä Itäisen tullipiirin kanssa. Kiireellisen avunsaatavuuden turvaamiseksi hälytetään ensimmäisenä onnettomuuspaikalle lähin tai nopein viranomaisyksikkö. Pelastuslaitos on sitoutunut antamaan tarvittavan koulutuksen Pohjois-Karjalan rajavartioston ja Itäisen tullipiirin henkilöstölle. Yhteistoiminnalla on pystytty nopeuttamaan merkittävästi kiireellisen avun saatavuutta lähinnä Ilomantsin ja Tohmajärven alueilla.

Varautuminen

Kiteen kaupungin, Kontiolahden ja Valtimon kuntien alueilla toteutettiin vuosina 2013 - 2014 yhteistyössä vapaaehtoisjärjestöjen kanssa kyläyhteisöjen omatoimisen varautumisen kehittämishanke. Hankkeesta saatujen kokemusten perusteella päätettiin laajentaa toimintaa koskettamaan kaikkia maakunnan kuntia ja kyläyhteisöjä. Laajennus toteutetaan maaseudun yleishyödyllisenä kehittämishankkeena, johon saadaan rahoitus Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2014–2020 Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kautta. Hanke toteutetaan vuosien 2015-2018 aikana ja sen kustannusarvio on noin 510 000 euroa. Hankkeen saadaan ulkopuolista rahoitustukea 95 prosenttia. Kehittämishankkeen vastuullisena päätoteuttajana toimii Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitos ja hankekumppaneina (osatoteuttajina) Pohjois-Karjalan Pelastusalanliitto ry ja Maaseudun Sivistysliiton Pohjois-Karjalan aluejärjestö ry. Hankkeen avulla tuetaan kylien ja maaseudun kehittämistä ja sen avulla lisätään asuin ympäristön turvallisuutta sekä kehitetään kylien yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia asuinpaikkakuntansa turvallisuuden ylläpitämiseen sekä perustetaan kylien pelastusryhmiä viranomaistoiminnan tueksi.

Pelastuslaitoksen toimintakykyä selviytyä vakavista häiriötilanteista parannettiin lisäämällä neljälle paloasemalle varavoimakoneita. Lisäksi kahden paloaseman toimintavarmuutta parannettiin UPS-suojauksella. Paloasemien välisen varaviestijärjestelmän rakentamista jatkettiin yhteistyössä Pohjois-Karjalan radioamatöörien kanssa.

Pelastuslaitoksen viestintästrategiasta valmistui luonnosversio vuoden loppuun mennessä. Luonnoksen pohjalta on laadittu suunnitelma päivittäiseen tiedottamiseen ja kriisiviestintään.

Tukipalvelut

Toimintavuoden aikana operatiivisen henkilöstön toimintakuntoisuutta seurattiin FireFit -järjestelmän avulla. Toimintavuoden aikana 241 operatiiviselle henkilölle tehtiin toimintakykykartoitukset.

Ensihoitopalvelut

Ensihoidon tulosalueella on ollut 39.250 tehtävää. Ambulanssitehtäviä oli 38.234 ja ensivaste-tehtäviä 1016 kappaletta. Tehtävämäärät ovat vähentyneet 3,6 % edellisen toimintavuoden vastaavasta ajankohdasta.

Kiireellistä apua tarvitsevat potilaat saavutettiin 48 % hälytystehtävistä alle 8 minuutissa ja 75 % hälytystehtävistä alle 15 minuutissa.

1.2 Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston asettamana taloudellisena tavoitteena (tilikauden tulos) oli 0,150 milj. euroa, jonka pelastuslaitos saavutti.

Pelastuslaitoksen toimintatulot olivat 23,67 milj. euroa ja toimintamenot 22,22 milj. euroa sekä suunnitelman mukaiset poistot 1,015 milj. euroa. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen 0,431 milj. euroa.

Tilikauden ennakoitua parempaan tulokseen vaikuttivat pelastuslaitoksen toimintavuoden henkilöstökulujen toteutuminen 268 226 euroa ennakoitua pienempinä. Henkilöstömenoihin vaikutti pienentävästi hälytysmäärien väheneminen ja ennakoitua pienempi sijaistarve sekä kirjatun lomapalkkavelan vähentyminen. Lisäksi investoinnit ajoittuivat loppuvuoteen, jonka johdosta poistot toteutuivat 149 571 euroa talousarviota pienempinä.

Liikelaitoksen toimintavuoden menot toteutuivat 0,7 % ja tulot 0,1 % talousarviota pienempinä.

Pelastuslaitoksen johtokunnan asettamana tilikauden taloudellisena tulostavoitteena oli pelastustoimen tulosalueelle 0,075 milj. euroa ja ensihoidon tulosalueelle 0,075 milj. euroa.

Pelastustoimen tulosalueen toimintatulot olivat 13,22 milj. euroa ja toimintamenot 12,34 milj. euroa sekä suunnitelman mukaiset poistot 0,50 milj. euroa. Pelastustoimen kuntamaksu-osuutta perittiin 11 985 096 euroa, joka on 72,63 euroa/asukas.

Pelastustoimen tulosalueen tilikauden tulos oli 0,38 milj. euroa.

Pelastustoimen toimintavuoden menot alittuivat 1,6 % ja tulot ylittyivät 0,5 % talousarvioon nähden.

Materiaalit ja palvelut ylittyivät 1,3 % ja henkilöstökulut alittuivat 2,5 % talousarvioon nähden.

Muut liiketoiminnan menot toteutuivat 0,9 % talousarviota suurempana.

Ensihoidon tulosalueen toimintatulot olivat 10,45 milj. euroa ja toimintamenot 9,88 milj. euroa sekä suunnitelman mukaiset poistot 0,51 milj. euroa.

Ensihoidon tulosalueen tilikauden tulos jäi asetetusta tavoitteesta 0,02 milj. euroa.

Ensihoidon toimintavuoden menot ylittyivät 0,4 % ja vastaavasti tulot alittuivat 0,9 % talousarvioon nähden. Toimintatuottojen alittuminen johtui ensihoitotehtävämäärien vähenemisestä.

Materiaalit ja palvelut ylittivät talousarvioon nähden 0,8 %. Materiaalien ja palveluiden osalta toimintavuoden menojen ylittymiseen vaikuttivat mm. kohonneet ajoneuvokaluston korjauskustannukset.

Toimintavuoden henkilöstökulut toteutuivat 0,4 % suunniteltua pienempänä.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,12 milj. euroa talousarviota pienempänä, joka johtui talousarviovuoden ensihoidon investointien ajoittumisesta joulukuulle.

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2015	Poikkeama	Ed.vuoden toteuma
Toimintatulot						
Liikevaihto	23 073 500,00	190 000,00	23 263 500,00	23 118 132,98	-145 367,02	22 720 720,48
Muut liiketoiminnan tulot	369 000,00	0,00	369 000,00	467 455,20	98 455,20	413 105,51
Muut tuet ja avustukset	65 000,00	0,00	65 000,00	80 492,53	15 492,53	100 542,72
Toimintatulot yhteensä	23 507 500,00	190 000,00	23 697 500,00	23 666 080,71	-31 419,29	23 234 368,71
Toimintamenot						
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 316 000,00	-44 000,00	-1 360 000,00	-1 321 251,41	38 748,59	-1 387 015,32
Palvelujen ostot	-2 364 400,00	-203 000,00	-2 567 400,00	-2 646 724,80	-79 324,80	-2 374 409,71
	-3 680 400,00	-247 000,00	-3 927 400,00	-3 967 976,21	-40 576,21	-3 761 425,03
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-13 374 400,00	19 000,00	-13 355 400,00	-13 070 846,95	284 553,05	-13 070 438,97
Henkilösivukulut	-3 404 700,00	142 000,00	-3 262 700,00	-3 279 026,64	-16 326,64	-3 534 771,62
	-16 779 100,00	161 000,00	-16 618 100,00	-16 349 873,59	268 226,41	-16 605 210,59
Muut liiketoiminnan menot	-1 836 500,00	-4 000,00	-1 840 500,00	-1 901 736,20	-61 236,20	-1 827 736,47
Toimintamenot yhteensä	-22 296 000,00	-90 000,00	-22 386 000,00	-22 219 586,00	166 414,00	-22 194 372,09
Toimintakate	1 211 500,00	100 000,00	1 311 500,00	1 446 494,71	134 994,71	1 039 996,62
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotuotot kunnalta	3 500,00	0,00	3 500,00	11,31	-3 488,69	3 272,03
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00	0,40	0,40	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00	-4,77	-4,77	-2,78
Rahoitustulot ja -menot	3 500,00	0,00	3 500,00	6,94	-3 493,06	3 269,25
Vuosikate	1 215 000,00	100 000,00	1 315 000,00	1 446 501,65	131 501,65	1 043 265,87
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 165 000,00	0,00	-1 165 000,00	-1 015 428,91	149 571,09	-932 651,87
Tilikauden tulos	50 000,00	100 000,00	150 000,00	431 072,74	281 072,74	110 614,00
Tilinpäätössiirrot						
Poistoeron lisäys (-)	0,00	0,00	0,00	-273 000,00	-273 000,00	-444 179,62
Poistoeron vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	267 250,12	267 250,12	201 698,45
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-110 000,00
Vapaaehtoisten varausten vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	273 000,00	273 000,00	444 179,62
Tilikauden ylijäämä	50 000,00	100 000,00	150 000,00	698 322,86	548 322,86	202 312,45

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU, 1 000 euroa

1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 215	100	1 315	1 446	131
Tulorahoituksen korjauserät	-25	0	-25	-29	-4
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-1 155		-1 155	-1 179	-24
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	20		20	61	41
Omaisuuksien myyntitulot (+)	30	0	30	56	26
Toiminta ja investoinnit, netto	85	100	185	355	170
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Oman pääoman muutokset			0		0
Vaikutus maksuvalmiuteen	85	100	185	355	170

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN, PELASTUSTOIMI

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2015	Poikkeama	Ed. vuoden toteuma
Toimintatulot						
Liikevaihto	13 076 900,00	0,00	13 076 900,00	13 101 259,98	24 359,98	12 985 575,72
Muut liiketoiminnan tulot	23 000,00		23 000,00	53 118,41	30 118,41	61 286,31
Muut tuet ja avustukset	48 200,00		48 200,00	62 116,67	13 916,67	84 455,86
Toimintatulot yhteensä	13 148 100,00	0,00	13 148 100,00	13 216 495,06	68 395,06	13 131 317,89
Toimintamenot						
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-616 400,00	0,00	-616 400,00	-623 140,66	-6 740,66	-685 911,66
Palvelujen ostot	-1 043 400,00	0,00	-1 043 400,00	-1 058 247,99	-14 847,99	-1 040 916,49
	-1 659 800,00	0,00	-1 659 800,00	-1 681 388,65	-21 588,65	-1 726 828,15
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-7 629 700,00	0,00	-7 629 700,00	-7 392 443,43	237 256,57	-7 376 062,59
Henkilösivukulut	-1 936 200,00	75 000,00	-1 861 200,00	-1 859 690,90	1 509,10	-1 991 655,24
	-9 565 900,00	75 000,00	-9 490 900,00	-9 252 134,33	238 765,67	-9 367 717,83
Muut liiketoiminnan menot						
Muut liiketoiminnan menot	-1 389 400,00	0,00	-1 389 400,00	-1 402 356,87	-12 956,87	-1 374 283,35
Toimintamenot yhteensä	-12 615 100,00	75 000,00	-12 540 100,00	-12 335 879,85	204 220,15	-12 468 829,33
Toimintakate	533 000,00	75 000,00	608 000,00	880 615,21	272 615,21	662 488,56
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotuotot kunnalta	2 000,00		2 000,00	6,33	-1 993,67	1 832,35
Muut rahoituskulut	0,00		0,00	-2,28	-2,28	-0,67
Rahoitustulot ja -menot	2 000,00	0,00	2 000,00	4,05	-1 995,95	1 831,68
Vuosikate	535 000,00	75 000,00	610 000,00	880 619,26	270 619,26	664 320,24
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-535 000,00	0,00	-535 000,00	-502 443,88	32 556,12	-534 676,26
Tilikauden tulos	0,00	75 000,00	75 000,00	378 175,38	303 175,38	129 643,98

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN, ENSIHOITO

ENSIHOITO

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2015	Poikkeama	Ed.vuoden toteuma
Toimintatulot						
Liikevaihto	9 996 600,00	190 000,00	10 186 600,00	10 016 873,00	-169 727,00	9 735 144,76
Muut liiketoiminnan tulot	346 000,00		346 000,00	414 336,79	68 336,79	351 819,20
Muut tuet ja avustukset	16 800,00		16 800,00	18 375,86	1 575,86	16 086,86
Toimintatulot yhteensä	10 359 400,00	190 000,00	10 549 400,00	10 449 585,65	-99 814,35	10 103 050,82
Toimintamenot						
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-699 600,00	-44 000,00	-743 600,00	-698 110,75	45 489,25	-701 103,66
Palvelujen ostot	-1 321 000,00	-203 000,00	-1 524 000,00	-1 588 476,81	-64 476,81	-1 333 493,22
	-2 020 600,00	-247 000,00	-2 267 600,00	-2 286 587,56	-18 987,56	-2 034 596,88
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-5 744 700,00	19 000,00	-5 725 700,00	-5 678 403,52	47 296,48	-5 694 376,38
Henkilösivukulut	-1 468 500,00	67 000,00	-1 401 500,00	-1 419 335,74	-17 835,74	-1 543 116,38
	-7 213 200,00	86 000,00	-7 127 200,00	-7 097 739,26	29 460,74	-7 237 492,76
Muut liiketoiminnan menot	-447 100,00	-4 000,00	-451 100,00	-499 379,33	-48 279,33	-453 453,12
Toimintamenot yhteensä	-9 680 900,00	-165 000,00	-9 845 900,00	-9 883 706,15	-37 806,15	-9 725 542,76
Toimintakate	678 500,00	25 000,00	703 500,00	565 879,50	-137 620,50	377 508,06
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotuotot kunnalta	1 500,00		1 500,00	4,98	-1 495,02	1 439,68
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00	0,40	0,40	0,00
Muut rahoituskulut	0,00		0,00	-2,49	-2,49	-2,11
Rahoitustulot ja -menot	1 500,00	0,00	1 500,00	2,89	-1 497,11	1 437,57
Vuosikate	680 000,00	25 000,00	705 000,00	565 882,39	-139 117,61	378 945,63
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-630 000,00	0,00	-630 000,00	-512 985,03	117 014,97	-397 975,61
Tilikauden tulos	50 000,00	25 000,00	75 000,00	52 897,36	-22 102,64	-19 029,98

Investoinnit

Liikelaitoksen toimintavuoden pelastustoimen nettoinvestoinnit olivat 381 277 euroa. Pelastustoimeen hankittiin yksi säiliöauto ja kaksi lavamaastoautoa. Lisäksi hankittiin letkunpesulinjasto Hammaslahden paloasemalle, pelastusvälineistöä, varavoimakoneita ja uusittiin väestöhälytinjaerjestelmiä.

Ensihoidon nettoinvestoinnit olivat 681 292 euroa. Ensihoidon käyttöön hankittiin kahdeksan ambulanssia varusteineen.

Pelastuslaitoksen nettoinvestoinnit olivat yhteensä 1 062 569 euroa.

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Pelastustoimi					
Sammuus- ja säiliöautot varusteineen					
Hankinnat	-225 000,00	0,00	-225 000,00	-229 638,92	-4 638,92
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	56 000,00	56 000,00
Myyntit	0,00	0,00	0,00	3 100,00	3 100,00
Netto	-225 000,00	0,00	-225 000,00	-170 538,92	54 461,08
Muu autokalusto varusteineen					
Hankinnat	-80 000,00	0,00	-80 000,00	-68 500,20	11 499,80
Myyntit	20 000,00	0,00	20 000,00	28 285,85	8 285,85
Netto	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-40 214,35	19 785,65
Öljyn- ja vaarallisten aineiden torjuntakalusto					
Hankinnat	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00
Rahoitusosuudet	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	-20 000,00
Netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Varautuminen/voimahuolto					
Hankinnat	-30 000,00		-30 000,00	-31 319,08	-1 319,08
Pelastuskalusto					
Hankinnat	-55 000,00	0,00	-55 000,00	-55 008,80	-8,80
Rahoitusosuudet	0,00		0,00	4 500,00	4 500,00
Netto	-55 000,00	0,00	-55 000,00	-50 508,80	4 491,20
Letkunpesulinjasto					
Hankinnat	0,00	0,00	0,00	-45 625,00	-45 625,00
Hälytys- ja viestikalusto					
Hankinnat	-45 000,00	0,00	-45 000,00	-43 071,05	1 928,95
Pelastustoimi					
Investointimenot	-455 000,00	0,00	-455 000,00	-473 163,05	-18 163,05
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20 000,00	0,00	20 000,00	60 500,00	40 500,00
Omaisuu den myyntitulot	20 000,00	0,00	20 000,00	31 385,85	11 385,85
Nettoinvestoinnit	-415 000,00	0,00	-415 000,00	-381 277,20	33 722,80
Ensihoito					
Sairasautot varusteineen					
Hankinnat	-700 000,00	0,00	-700 000,00	-705 694,75	-5 694,75
Myyntit	10 000,00	0,00	10 000,00	24 402,00	14 402,00
Netto	-690 000,00	0,00	-690 000,00	-681 292,75	8 707,25
Ensihoito					
Investointimenot	-700 000,00	0,00	-700 000,00	-705 694,75	-5 694,75
Omaisuu den myyntitulot	10 000,00	0,00	10 000,00	24 402,00	14 402,00
Nettoinvestoinnit	-690 000,00	0,00	-690 000,00	-681 292,75	8 707,25
Pelastuslaitos yhteensä					
Investointimenot	-1 155 000,00	0,00	-1 155 000,00	-1 178 857,80	-23 857,80
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20 000,00	0,00	20 000,00	60 500,00	40 500,00
Omaisuu den myyntitulot	30 000,00	0,00	30 000,00	55 787,85	25 787,85
Nettoinvestoinnit	-1 105 000,00	0,00	-1 105 000,00	-1 062 569,95	42 430,05

1.3 Henkilöstö

Pelastuslaitoksen vakinaisen henkilöstön lukumäärä tilikauden päättyessä oli 250 henkilöä. Määräaikaisen henkilökunnan määrä tilikauden päättyessä oli 43 henkilöä.

Vapaaehtoista henkilökuntaa pelastuslaitoksen palveluksessa oli tilikauden päättyessä 486 henkilöä. Henkilökunta koostuu vapaaehtoisista palomiehistä ja yksikönjohtajista, joilla on päätyö jonkun muun työntäjän palveluksessa. Vapaaehtoista henkilökuntaa rekrytoitiin lisää erilaisten tapahtumien yhteydessä, jotta pystytään turvaamaan pelastustoimen peruspalvelut koko maakunnan alueella. Toimintavuoden aikana aloitettiin 61 uuden vapaaehtoisen palomiehen peruskoulutus pelastustoimen tehtäviin.

Toimintavuoden aikana operatiivisen henkilöstön toimintakuntoisuutta seurattiin FireFit -järjestelmän avulla. Toimintavuoden aikana 241 operatiiviselle henkilölle tehtiin toimintakykykartoitukset.

Palokuntanuoriso-osastojen toiminnassa oli mukana 17 paloasemalla 231 palokuntanuorta.

Palokuntanaiset ovat järjestyneet seitsemään osastoon, joissa aktiivisina jäseninä on 58 palokuntanaista.

Vapaaehtoisten palomiesten, palokuntanuorten ja naisten koulutustoimintaa hoidetaan tiiviissä yhteistyössä Pohjois-Karjalan pelastusalanliiton kanssa.

1.4 Tavoitteiden toteutuma

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet 2015

Talousarvion tavoitteet	Toteutuma
Laitoksen taloudellinen tulostavoite (tilikauden tulos) on 0,15 milj. euroa	Tilikauden tulos oli 0,431 milj. euroa
Vuonna 2015 maakunnan asukaskohtainen kustannustavoite pelastustoimen palveluista on 72,63 euroa/asukas (maakunnan asukasluku 31.7.2014 165 016 asukasta).	Toimintavuoden pelastustoimen palvelujen asukaskohtainen kustannus oli 70,34 euroa/asukas. Kuntamaksuosuuksia laskutettiin 72,63 euroa/asukas.
Ensihoitopalveluiden asukaskohtainen kustannustavoite vuonna 2015 on 23,00 euroa/asukas (asukkaita 31.12.2013 169 112)	Ensihoitopalvelujen asukaskohtainen kustannus oli 22,78 euroa (asukkaita 31.12.2013 169 112). Maksuosuuksia laskutettiin 23,10 euroa/asukas.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015 ja palvelutason mittarit

Talousarvion tavoitteet	Toteutuma												
<p>Automatiikan antamien erheellisten hälytysten vähenee alle 475 kappaleeseen</p>	<p>Vuonna 2015 erheellisten hälytysten määrät vähentyivät 18 % edelliseen vuoteen verrattuna. Automaattiset paloilmittimet antoivat toimintavuoden aikana yhteensä 468 hälytystä, joista erheellisiä tehtäviä oli 387 kappaletta (83 %).</p>												
<p>Kiireellisen avunsaatavuus turvataan pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaisena:</p> <p>Toimintavalmiusaika (aika joka menee pelastusyksiköltä hälytys hetkestä saapua onnettomuuspaikalle) riskiruudittain. Tavoitteena on, että ensimmäinen pelastusyksikkö saapuu 70 %:ssa kiireisistä pelastustehtävistä onnettomuuskohteeseen riskialueen edellyttämässä toimintavalmiusajassa:</p> <p>1. riskialue (6 minuutissa) Pohjois-Karjalan maakunnassa 6:00</p> <p>2. riskialue (10 minuutissa) Pohjois-Karjalan maakunnassa 10:00</p> <p>3. riskialue (20 minuutissa) Pohjois-Karjalan maakunnassa 20:00</p> <p>4. riskialue (30 minuutissa) Pohjois-Karjalan maakunnassa 30:00</p>	<p>1. Toimintavalmiusaika I-pelastusyksikön mukaan.</p> <p>2. Toimintavalmiusaika pelastustoiminta alkaa.</p> <p>3. Toimintavalmiusajan ylitykset % - kiireellisistä pelastustehtävistä ensimmäisen pelastusyksikön mukaan.</p> <table> <tbody> <tr> <td>5:30 min</td> </tr> <tr> <td>10:34 min</td> </tr> <tr> <td>31 %</td> </tr> <tr> <td>7:20 min</td> </tr> <tr> <td>12:31 min</td> </tr> <tr> <td>15 %</td> </tr> <tr> <td>10:22 min</td> </tr> <tr> <td>13:56 min</td> </tr> <tr> <td>6 %</td> </tr> <tr> <td>17:19 min</td> </tr> <tr> <td>22:02 min</td> </tr> <tr> <td>6 %</td> </tr> </tbody> </table>	5:30 min	10:34 min	31 %	7:20 min	12:31 min	15 %	10:22 min	13:56 min	6 %	17:19 min	22:02 min	6 %
5:30 min													
10:34 min													
31 %													
7:20 min													
12:31 min													
15 %													
10:22 min													
13:56 min													
6 %													
17:19 min													
22:02 min													
6 %													
<p>Pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön keskimääräinen toimintavalmiusaika onnettomuuspaikalle on koko pelastuslaitoksen alueella 11 minuuttia.</p>	<p>Pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön keskimääräinen toimintavalmiusaika onnettomuuspaikalle oli koko pelastuslaitoksen alueella 12 min 45 sekuntia.</p>												
<p>Kiireellisen avunsaatavuus turvataan ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisena:</p> <p>Toimintavalmiusajat (aika joka menee yksiköltä kiireellisessä tehtävässä A/B hälytys hetkestä saapua paikalle) riskiluokittain.</p>	<p>Ensihoidon tulosalueella on ollut 39 250 hälytystehtävää, joista ensivastetehtäviä oli 1 016 kappaletta.</p>												

Talousarvion tavoitteet			Toteutuma		
Riskiluokka A/B	8 min	15 min	Riskiluokka A/B	8 min	15 min
Luokka 1	80 %	90 %	Luokka 1	71 %	94 %
Luokka 2	50 %	80 %	Luokka 2	65 %	84 %
Luokka 3	30 %	50 %	Luokka 3	35 %	79 %
Luokka 4	20 %	30 %	Luokka 4	15 %	51 %
Riskiluokka C/D	30 min	120 min	Riskiluokka C/D	30 min	120 min
Luokka 1	95 %	95 %	Luokka 1	99 %	100 %
Luokka 2	80 %	80 %	Luokka 2	91 %	100 %
Luokka 3	60 %	70 %	Luokka 3	91 %	100 %
Luokka 4	20 %	30 %	Luokka 4	76 %	100 %
Maakunnan asukkaista 20 % osallistuu turvallisuuskoulutukseen			Toimintavuoden aikana pelastuslaitos järjesti 546 koulutus- ja valistustilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 48 639 henkilöä, joka on 29 % maakunnan asukasluvusta		
Valvontatarkastukset tehdään 920 riskikohteeseen.			Yritys- ja laitospöytäkirjoihin tehtiin toimintavuoden aikana 708 palotarkastusta. Tarkastettavien kohteiden lukumäärätavoite päivitettiin osavuositarkastusten yhteydessä. Poikkeamat johtuvat pääsääntöisesti rakennusten käyttötarkoitusten muuttumisesta, toiminnan loppumisesta tai kohteen palotarkastusvälin uudelleen arvioinnista.		
Kyläyhteisöjen omatoimista varautumista kehitetään ja luodaan edellytyksiä pelastusryhmien koulutuksen ja valmiuksien parantamiseen.			Toimintaa jatketaan maaseudun yleishyödyllisenä kehittämishankkeena. Hanke rahoitetaan Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmasta vuosille 2014–2020. Hankkeen kesto on kolme vuotta ja sen kustannusarvio on noin 510 000 euroa. Hankkeen saadaan ulkopuolista rahoitustukea 95 prosenttia. Kehittämissuunnitelman vastuullisena päätoteuttajana toimii Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitos ja hankekumppaneina (osatoteuttajina) Pohjois-Karjalan Pelastusalanliitto ry ja Maaseudun Sivistysliiton Pohjois-Karjalan aluejärjestö ry.		
Laaditaan pelastuslaitoksen viestintästrategia			Pelastuslaitoksen viestintästrategiasta valmistui luonnosversio vuoden loppuun mennessä. Luonnoksen pohjalta on laadittu viestintäsuunnitelma päivittäiseen tiedottamiseen ja kriisiviestintään.		
Pelastuslaitoksen toimintojen ja organisaation kehitystyön käynnistäminen.			Sisäministeriö on asettanut hankkeen kehittämään pelastustointia. Hallitus linjasi viime syksynä, että pelastustoimi siirtyy vuoden 2019 alusta perustettavien uusien itsehallinnollisten alueiden järjestettäväksi. Pohjois-Karjalan alueella käynnistettiin joulukuussa laaja selvitystyö hankkeen toteutuksesta.		

Muut mittarit

Toiminnalliset tavoitteet.	Toteutuma
<p>Valvontatoiminta</p> <p>Mittari: Palotarkastuksia tehdään pelastuslaitoksen toiminta-alueella noin 4 150 kappaletta. Tämä tarkoittaa, että valvontasuunnitelman mukaiset A1-A6 (920 kohdetta) luokitellut kiinteistöt tarkastetaan vuoden 2015 aikana ja maakunnan palotarkastusvuorossa olevista asuinrakennuksista tarkastetaan 60 % (noin 3 266 kiinteistöä). Lisäksi kemikaalien valvontaan, tekniseen neuvontaan ja rakennusvalvontaan liittyviä tarkastuksia tehdään noin 990 kappaletta.</p> <p>*Tarkastettavien kiinteistöjen lukumäärätavoite päivitettiin osavuosikatsauksien yhteydessä. Poikkeamat johtuvat pääsääntöisesti rakennusten käyttötarkoitusten muuttumisesta, toiminnan loppumisesta tai kohteen palotarkastusvälin uudelleen arvioinnista.</p>	<p>Mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valvontakohteiden palotarkastukset 708 kpl 2. Asuinrakennusten palotarkastukset 2761 kpl 3. Muu valvonta 1101 kpl <p>Valvontatoiminta yhteensä 4 570 kpl</p> <p>Lisäksi omavalvontalomakkeet ja kodin turvaopas lähetettiin 1 700 talouteen.</p>
<p>Turvallisuusviestintä ja vaikuttavuus</p> <p>Mittari:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 20 % maakunnan asukasluvusta osallistuu turvallisuuskoulutukseen 2. Alkusammutuksen käyttöosuus (% rakennuspaloista) 3. Alkusammutuksen vaikuttavuus (%) 4. Palovaroittimen toiminta rakennuspaloissa ja rakennuspalovaaroissa (%) 	<p>Pelastuslaitoksen järjestämiin koulutus- ja valistustilaisuuksiin osallistui 29 % koko maakunnan asukasmäärästä.</p> <p>Rakennuspaloissa tai rakennuspalovaaroissa alkusammutusta suoritettiin 50 tulipalossa (käyttöosuus 31 %)</p> <p>Sammutti tulipalon 29 kertaa, rajoitti tulipalon leviämistä 14 kertaa (vaikuttavuus 86 %) ja ei vaikutusta 7 tulipaloa (14 %).</p> <p>Rakennuspaloissa tai rakennuspalovaaroissa toimintakuntoinen palovaroitin oli 30 % asuinrakennuksista.</p> <p>Palovaroitin puuttui 45 % kohteista.</p>

Taulukko: Pohjois- Karjalan pelastuslaitos- liikelaitoksen taloudelliset ja määrälliset tavoitteet/tunnusluvut.

	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TP 2015
Toimintatulot, milj. € (ulkoiset)	21,9	22,6	23,0	23,0
Investoinnit, milj. € (netto)	1,22	1,37	1,11	1,06
Toimintamenot, €/asukas, pelastustoimi (pl. poistot)	71,71	75,41	75,99	74,76
Toimintamenot, verrokki pelastuslaitokset €/asukas, pelastustoimi* (pl. poistot)	81,28	88,70	-	
Kuntien maksusuudet €/asukas, pelastustoimi (pl. kiinteistöjen vuokratulot)	63,12	64,17	64,73	64,70
Kuntien maksusuudet €/asukas, pelastuslaitosten valtakunnallinen ka. (pl. kiinteistöjen vuokratulot)	62,54	62,84	-	
Palo- ja pelastushälytykset	2 530	2 903	2 750	2 739
Toimintavalmiusaika, keskiarvo	11 min 34 s	11 min 48 s	12 min	12 min 45 s
Toimintavalmiusajan ylitykset, (prosenttia/kiireellisistä palo- ja pelastustehtävistä)	12 %	14 %	30 %	17 %
Valvontatehtävät	4 926	4 510	4 150	4 570
Turvallisuusviestintä	42 628	38 097	33 000	48 639
Ensihoitotehtävät	39 737	40 747	40 000	39 250
Ensihoidon toimintavalmiusaika (A+B tehtävät), mediaani	8 min 25 s	8 min 35 s	8 min	8 min 30 s
Henkilöstö	798	821	740	779

*Valtakunnallisen verrokkiryhmittelyn mukaiset pelastuslaitokset: Etelä-Savo, Jokilaaksot, Kainuu, Lappi ja Pohjois-Karjala.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sisäministeriössä on käynnissä hanke pelastustoimen uudistamiseksi. Uudistus linkittyy kiinteästi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen että aluehallinnon uudistamiseen.

Nykyisin pelastustoimi on kuntien lakisääteistä yhteistoimintaa, jota hoitaa 22 alueellista pelastuslaitosta. Uudistuksessa pelastustoimen järjestäminen siirretään vuoden 2019 alussa kunnilta samoille itsehallinnollisille alueille kuin sosiaali- ja terveystoimet.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos on tarkoituksenmukaista liittää osaksi Siun sotea jo vuoden 2017 alusta lukien.

Pelastustoimen hallinnonalalla toteutetaan kolmen seuran vuoden aikana useita suuria ICT-hankkeita (Erica- hätäkeskusjärjestelmä, Kejo kenttäjohtamisjärjestelmä ja Varanto- tietohallintojärjestelmä sekä Tuve-verkko), joihin pelastuslaitos joutuu sitoutumaan. Hankkeet tulevat lähes kaksinkertaistamaan pelastuslaitoksen tietohallintokustannukset tulevina vuosina.

Lähi vuosien aikana tulee ensihoitotoimintaan liittyvien kotiin vietävien hoitopalveluiden osuus lisääntymään nykytasosta. Toimintaa kehitetään siihen suuntaan, että eräitä hoitotoimenpiteitä voidaan toteuttaa potilaan kotona.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos joutuu selvittämään yhdessä 11 muun pelastuslaitoksen kanssa varallaolojärjestelmän käytettävyyttä tulevaisuuden pelastustoimen valmiuden ylläpitomuoto-

na. Nykyään käytössä olevan varallaolojärjestelmän lainmukaisuuden on työntekijäosapuoli kyseenalaistanut, vaikka järjestelmä on toteutettu virka- ja työehtosopimusten mukaisesti. Joensuun kaupunki on käynnistynyt paikallisneuvottelut ammattijärjestöjen edustajien kanssa asian ratkaisemiseksi.

1.6 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitoksen sisäisestä valvonnasta vastaa liikelaitoksen johtokunta.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitoksen johtokunta hyväksyy vuosittain pelastuslaitoksen sisäisen valvonnan toteuttamissuunnitelman, painopistealueet ja aikataulun sekä valvonnasta vastaavat viranhaltijat.

Johtamisen ja hallinnon järjestäminen

Liikelaitoksen toimintaa johtaa sille asetettu johtokunta ja pelastusjohtaja. Pohjois-Karjalan kuntien yhteisenä toimielimenä on neuvottelukunta, jonka merkittävimpänä tehtävänä on seurata pelastustoimen palvelutason toteutumista ja tehdä esityksiä toiminnan kehittämistä. Liikelaitoksen johtokunnan ja neuvottelukunnan työskentely on ollut tehokasta ja hyvän hallintotavan mukaista.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen organisaatorakenne on tarkoituksen mukainen ja toimiva. Pelastuslaitos on saavuttanut toimintavuodelle asetetut toiminnalliset tavoitteet.

Tilivelvollisten henkilöiden tehtävät ja vastuut on määritelty johtokunnan päätöksellä. Pelastusjohtajan päätöksellä on määritelty pelastuslaitoksen avainhenkilöiden sijaisjärjestelyt.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen toiminnalliset tavoitteet asetetaan pelastustoimen lainsäädännön ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen edellyttämällä tasolla. Tavoitteiden toteutumista valvoo Itä-Suomen aluehallintovirasto vuosittaisen peruspalveluiden arvioinnin yhteydessä. Johtokunnalle raportoidaan kuukausittain taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Joensuun kaupungille raportoidaan pelastuslaitoksen talouden ja toiminnan toteutumisesta osavuosikatsausten yhteydessä. Yhteistyösopimuksen mukaisesti toimitetaan osavuosikatsaukset sairaanhoitopiirille tiedoksi.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen tavoiteasettelu ja budjetointi on ollut toimivaa sekä tulosvas- tuuta on noudatettu toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Riskien hallinnan järjestäminen

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen riskienhallinta on jatkuva prosessi. Toiminnallisia riskejä arvioidaan ja seurataan vuosittain eri työryhmien tai vastuuhenkilöiden toimesta. Riskienhallinnasta vastaavat pelastusjohtajan lisäksi pelastuslaitoksen päällikköviranhaltijat omilla vastuualueillaan.

Omaisuuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen hankinnat toteutetaan yhteistyössä Joensuun seudun hankintatoimen tai muiden pelastuslaitosten kanssa muodostetun hankintarenkaan kanssa. Kalustohankinnat hoidetaan pääsääntöisesti vuosisopimustoimittajilta. Investoinnit kilpailutetaan yhteistyössä Itä-Suomen pelastuslaitosten hankintarenkaan kanssa. Pelastuslaitoksella on määritelty hankintamenettelyistä ja rahoitushakemuksista vastaavat henkilöt. Omaisuudesta pidetään yllä kalustokirjanpitoa, joka tarkistetaan vuosittain. Omaisuuden hallinnassa ei ole havaittu olennaisia virheitä tai puutteita.

Sopimustoiminta

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen sopimukset ovat kohtuullisen ajantasaiset ja niitä päivitetään vuosittain. Sopimuksien noudattamista ja seuranta valvovat pelastusjohtajan lisäksi pelastuslaitoksen päällikköviranhaltijat omilla vastualueillaan. Johtokunta on tehnyt sopimukseen liittyen päätöksen pelastuslaitoksen nimenkirjoitukseen oikeutetuista viranhaltijoista.

Lainmukaisuus ja kontrollitoimenpiteet

Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen pelastustoimen lainmukaisuutta valvoo tehtävänsä mukaisesti Itä-Suomen aluehallintovirasto. Aluehallintovirasto tekee vuosittain pelastuslaitoksen toiminnan tarkastuksen, josta se antaa johtokunnalle tarkastuskertomuksen.

Pelastuslaitoksen toimintaprosesseja tarkistetaan sisäisen valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten yhteydessä. Samalla tarkastetaan toimintojen tuloksellisuutta ja lainmukaisuutta.

Sisäisestä valvonnasta vastaavat viranhaltijat laativat johtokunnalle selonteon suunnitelman mukaisten tarkastusten havainnoista. Selonteossa yksilöidään tarkastuksessa tehdyt havainnot ja tarvittaessa raportoidaan tehdyistä toimenpiteistä asian korjaamiseksi.

Johtokunta antaa selonteon kaupungin sisäiselle tarkastukselle toimintavuoden sisäisen valvonnan riittävydestä ja raportin valvontasuunnitelman mukaisen pelastuslaitoksen sisäisen tarkastuksen havainnoista.

1.7 Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen johtokunta esittää tilikauden 2015 tuloksen käsittelyä siten, että

- poistoeron vähennystä tehdään suunnitelman mukaan 267 250,12 euroa,
- investointivarausta puretaan säiliöautojen hankintaan 173 000 euroa sekä ensihoidon ambulanssien hankintaa 100 000 euroa.
- tilikauden ylijäämä 698 322,86 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille.

2. Tilinpäätöslaskelmat

2.1 Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
Liikevaihto	22 443 948,98	22 049 889,48
Liiketoiminnan muut tuotot	467 455,20	413 105,51
Muut tuet ja avustukset	80 492,53	100 542,72
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 321 251,41	-1 387 015,32
Palvelujen ostot	-1 972 540,80	-1 703 578,71
	<u>-3 293 792,21</u>	<u>-3 090 594,03</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-13 070 846,95	-13 070 438,97
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 340 777,53	-2 617 377,27
Muut henkilösivukulut	-938 249,11	-917 394,35
	<u>-16 349 873,59</u>	<u>-16 605 210,59</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 015 428,91	-932 651,87
Liiketoiminnan muut kulut	-1 901 736,20	-1 827 736,47
Liikelylijäämä -alijäämä	431 065,80	107 344,75
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot kunnalta	11,31	3 272,03
Muut rahoitustuotot	0,40	0,00
Muut rahoituskulut	-4,77	-2,78
	<u>6,94</u>	<u>3 269,25</u>
Yli- alijäämä ennen satunnaisia eriä	431 072,74	110 614,00
Yli- alijäämä ennen varauksia	431 072,74	110 614,00
Poistoeron lisäys (-)	-273 000,00	-444 179,62
Poistoeron vähennys (+)	267 250,12	201 698,45
Investointivarauksen lisäys (-)	0,00	-110 000,00
Investointivarauksen vähennys (+)	273 000,00	444 179,62
Tilikauden yli- alijäämä	<u>698 322,86</u>	<u>202 312,45</u>
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	13,2	3,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	13,2	3,7
Voitto, %	1,9	0,5

2.2 Tase

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	3 538 856,24	3 463 168,71
	<u>3 538 856,24</u>	<u>3 463 168,71</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	238 125,31	183 025,00
Lainasaamiset	9 605,24	0,00
Saamiset kunnalta	2 827 112,24	2 666 800,57
Muut saamiset	270 894,49	220 273,24
Siirtosaamiset	565 675,56	785 041,31
	<u>3 911 412,84</u>	<u>3 855 140,12</u>
Rahat ja pankkisaamiset	244 526,36	293 198,24
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>7 694 795,44</u>	<u>7 611 507,07</u>
VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 615 600,32	1 413 287,87
Tilikauden yli-/alijäämä	698 322,86	202 312,45
	<u>2 313 923,18</u>	<u>1 615 600,32</u>
POISTOERO JA VARAUKSET		
Poistoero	933 129,24	927 379,36
Vapaaehtoiset varaukset	237 000,00	510 000,00
	<u>1 170 129,24</u>	<u>1 437 379,36</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	824 860,20	1 019 944,63
Korottomat velat kunnalta	74 460,04	19 304,26
Muut velat	295 381,81	302 308,19
Siirtovelat	3 016 040,97	3 216 970,31
	<u>4 210 743,02</u>	<u>4 558 527,39</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>7 694 795,44</u>	<u>7 611 507,07</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	45,3	40,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	18,4	20,3
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	2 314	1 616
Lainakanta 31.12., 1000 €	-	-
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	-	-

2.3 Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä	431 065,80	107 344,75
Poistot ja arvonalentumiset	1 015 428,91	932 651,87
Rahoitustuotot ja -kulut	6,94	3 269,25
Tulorahoituksen korjauserät	-28 546,49	-29 262,19
	<u>1 417 955,16</u>	<u>1 014 003,68</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-1 178 857,80	-1 647 503,90
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	60 500,00	241 495,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	55 787,85	34 762,91
	<u>-1 062 569,95</u>	<u>-1 371 245,99</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	355 385,21	-357 242,31
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-160 311,67	-93 605,45
Saamisten muutos muilta	104 038,95	-365 800,91
Korottomien velkojen muutos kunnalta	55 155,78	-59 744,47
Korottomien velkojen muutos muilta	-402 940,15	934 666,48
	<u>-404 057,09</u>	<u>415 515,65</u>
Rahoituksen rahavirta	-404 057,09	415 515,65
Rahavarojen muutos	-48 671,88	58 273,34
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	244 526,36	293 198,24
Rahavarat 1.1.	293 198,24	234 924,90
	<u>-48 671,88</u>	<u>58 273,34</u>
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	-747	-828
Investointien tulorahoitus, %	129,3	74,2
Lainanhoitokate	-	-
Kassan riittävyys, pv	4	5
Kassan riittävyys, pv, huomioituna konsernitili	49	44
Quick ratio	1,0	0,9
Current ratio	1,0	0,9

3. Tilinpäätöksen liitetiedot

3.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatettavat arvostusperiaatteet ja menetelmät

Liitetieto 1) Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi liikelaitoksen toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät ovat:

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Autot	30 % menojäännöspoisto
Kuorma-autot, traktorit ja muut raskaat työkoneet	25 % menojäännöspoisto
Muut liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	30 % menojäännöspoisto
Muut koneet ja laitteet ja kalusteet	30 % menojäännöspoisto
Tietokonelaitteet	40 % menojäännöspoisto

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Liitetieto 2) Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuudessa ei ole merkittäviä muutoksia.

3.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 8) Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksittain

	2015	2014
Liikevaihto		
<i>Pelastustoimi</i>		
Kuntien maksuosuudet	11 985 096,00	11 885 124,00
Palotarkastus- ja lupamaksut	90 169,00	98 680,00
Erheellisten paloilmoitusten tuotot	100 820,00	123 546,00
Öljyntorjuntatuotot	136 440,28	89 582,16
Muut liikevaihtoon sisältyvät tuotot	114 550,70	117 812,56
<i>Ensihoito</i>		
Sairaanhoidopiirin maksuosuus	3 562 576,08	3 200 004,00
Ensihoitopalvelujen tuotot	6 372 549,88	6 463 502,76
Muut liikevaihtoon sisältyvät tuotot	81 747,04	71 638,00
Liikevaihto yhteensä	<u>22 443 948,98</u>	<u>22 049 889,48</u>
Liiketoiminnan muut tuotot		
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	47 824,59	29 262,19
Ensihoitopalvelun yhteisvirat (PKSSK)	343 516,00	307 808,00
Muut tuotot	76 114,61	76 035,32
	<u>467 455,20</u>	<u>413 105,51</u>
Muut tuet ja avustukset		
Korvaus työterveyshuollosta	71 593,04	66 834,86
Muut tuet ja avustukset	8 899,49	33 707,86
	<u>80 492,53</u>	<u>100 542,72</u>
Tuotot yhteensä	<u>22 991 896,71</u>	<u>22 563 537,71</u>

Liitetieto 13) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot (v. 2014 - 2018)	1 117 416
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno (v. 2014 - 2018)	1 228 873
Ero (€)	-111 457
Ero (%)	-9 %

Liitetieto 15) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	2015	2014
Liiketoiminnan muut tuotot		
Kuljetusvälineiden myyntivoitot	47 824,59	29 262,19
	<u>47 824,59</u>	<u>29 262,19</u>
Liiketoiminnan muut kulut		
Kuljetusvälineiden myyntitappiot	19 278,10	0,00
	<u>19 278,10</u>	<u>0,00</u>

3.3. Tasetta koskevat liitetiedot

3.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 21) Pysyvät vastaavat/Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er.hank.		
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	3 463 168,71	0,00	3 463 168,71	
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	1 178 857,80	0,00	1 178 857,80	
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-60 500,00	0,00	-60 500,00	
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-27 241,36	0,00	-27 241,36	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden poisto	0,00	-1 015 428,91	0,00	-1 015 428,91	
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	3 538 856,24	0,00	3 538 856,24	
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	3 538 856,24	0,00	3 538 856,24	

Liitetieto 25) Saamisten erittely

	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kunnalta ja liikelaitoksilta				
Myyntisaamiset	0,00	21 753,90	0,00	20 084,54
Lainasaamiset	0,00	2 800 241,45	0,00	2 522 197,55
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	249,14
Siirtosaamiset	0,00	5 116,89	0,00	124 269,34
	<u>0,00</u>	<u>2 827 112,24</u>	<u>0,00</u>	<u>2 666 800,57</u>
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	4 612,18	0,00	789,00
	<u>0,00</u>	<u>4 612,18</u>	<u>0,00</u>	<u>789,00</u>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	68 447,21	0,00	31 509,99
Siirtosaamiset	0,00	360,00	0,00	4 260,00
	<u>0,00</u>	<u>68 807,21</u>	<u>0,00</u>	<u>35 769,99</u>
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	5 172,92
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	13 075,80
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>18 248,72</u>
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	165 065,92	0,00	145 553,09
Lainasaamiset	0,00	9 605,24	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	270 894,49	0,00	220 273,24
Siirtosaamiset	0,00	565 315,56	0,00	767 705,51
	<u>0,00</u>	<u>1 010 881,21</u>	<u>0,00</u>	<u>1 133 531,84</u>
Saamiset yhteensä	0,00	3 911 412,84	0,00	3 855 140,12

Liitetieto 26) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2015	2014
Kelan korvaukset ensihoidosta	303 558,37	377 529,69
Öljysuojarahaston avustukset	122 860,17	260 317,25
Kela/Työterveyshuollon kustannusten korvaus	71 593,03	66 834,86
Palosuojelurahaston avustukset	56 000,00	63 012,98
Muut erät	11 663,99	17 346,53
	<u>565 675,56</u>	<u>785 041,31</u>

3.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 28) Oman pääoman erittely

	2015	2014
Kertyneet yli- / alijäämät 1.1.	1 615 600,32	1 413 287,87
Tilikauden tulos	698 322,86	202 312,45
Kertyneet yli- / alijäämät 31.12.	<u>2 313 923,18</u>	<u>1 615 600,32</u>
Oma pääoma yhteensä	<u>2 313 923,18</u>	<u>1 615 600,32</u>

Investointivaraukset

	2015
Investointivaraukset 1.1.	
Sammutus- ja säiliöautojen hankinta	410 000,00
Ensihoidon ambulanssien hankinta	100 000,00
Vähennys 2015	
Sammutusauton hankinta	-173 000,00
Ensihoidon ambulanssien hankinta	-100 000,00
Jäljellä 2015	
Sammutus- ja säiliöautojen hankinta	237 000,00
Investointivaraukset 31.12.	<u>237 000,00</u>

Liitetieto 33) Vieras pääoma

	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Korottomat velat kunnalta				
Ostovelat	0,00	72 787,57	0,00	18 042,51
Muut velat	0,00	605,37	0,00	45,60
Siirtovelat	0,00	1 067,10	0,00	1 216,15
	<u>0,00</u>	<u>74 460,04</u>	<u>0,00</u>	<u>19 304,26</u>
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	17,04	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	17,04	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>34,08</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	3 548,22	0,00	6 202,55
	<u>0,00</u>	<u>3 548,22</u>	<u>0,00</u>	<u>6 202,55</u>
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	51 572,94	0,00	65 377,61
	<u>0,00</u>	<u>51 572,94</u>	<u>0,00</u>	<u>65 377,61</u>
Velat muille				
Ostovelat	0,00	769 722,00	0,00	948 364,47
Muut velat	0,00	295 381,81	0,00	302 308,19
Siirtovelat	0,00	3 016 040,97	0,00	3 216 970,31
	<u>0,00</u>	<u>4 081 144,78</u>	<u>0,00</u>	<u>4 467 642,97</u>
Vieras pääoma yht.	0,00	4 210 743,02	0,00	4 558 527,39

Liitetieto 37) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	2 220 417,54	2 242 419,29
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	493 571,23	551 125,81
Muut erät	302 052,20	423 425,21
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	<u>3 016 040,97</u>	<u>3 216 970,31</u>

3.4. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Liitetieto 48) Henkilöstön lukumäärä

	2015	2014
Vakinaiset	250	250
Tilapäiset	43	40
Sivutoimiset	486	531
Yhteensä	<u>779</u>	<u>821</u>

Liitetieto 49)

Henkilöstökulut

	2015	2014
Henkilöstökulut		
Palkat	13 222 278,29	13 183 260,07
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	2 340 777,53	2 617 377,27
Muut henkilösivukulut	938 249,11	917 394,35
Yhteensä	<u>16 501 304,93</u>	<u>16 718 031,69</u>
Henkilöstökorvaukset	-151 431,34	-112 821,10
Henkilöstökulut yhteensä	<u>16 349 873,59</u>	<u>16 605 210,59</u>

4. Allekirjoitukset ja merkinnät

Joensuussa 16.3.2016

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Joensuussa _____.____.2016

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

JOENSUUN TYÖTERVEYSLIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖS 2015

Joensuun Työterveysliikelaitos

Joensuun Työterveys tuottaa ja kehittää työterveyshuoltopalveluja sopimusten piirissä oleville yrityksille, yhteisöille sekä yrittäjille ja muille omaa työtä tekeville. Liikelaitos hoitaa terveydenhuoltolain ja kansanterveystilain veloitteen työterveyspalvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta Joensuun kaupungin ja Kontiolahden kunnan alueella. Sillä on toimipaikat molemmissa yhteistyökunnissa ja Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän tiloissa. Lisäksi liikelaitokselle siirtyi 1.1.2014 alkaen Outokummun kaupungille kuuluva työterveyshuollon järjestämisvastuu osana sosiaali- ja terveydenhuollossa tapahtuvaa yhteistyötä Outokummun kaupungin ja Joensuun kaupungin välillä.

Joensuun Työterveyttä johtaa johtokunta, joka kokoontui 6 kertaa vuonna 2015.

1. Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Vuosi 2015 oli liikelaitoksen yhdeksäs toimintavuosi. Joensuun ja Kontiolahden alueella peittoluku oli 74,9 %.

Joensuun Työterveys on toimintavuoden aikana laatinut laatukäsikirjan, mikä toteutettiin sairaanhoitopiirin laajuisessa hankkeessa, mikä vaati liikelaitokselta puolen vuoden ajaksi kahden työterveyshoitajan työpanoksen tehtävään. Laatukäsikirjatyöhön osallistui eri kokoonpanoilla koko organisaatio (laaturyhmä, johtoryhmä ja henkilöstö). Laatukäsikirja otettiin käyttöön syyskuussa 2015. Se rakennettiin maakunnallisesti prosessikuvauksiltaan yhteismitalliseksi helpottamaan SoTe-uudistuksen toteuttamista Pohjois-Karjalan kunnallisessa työterveyshuollossa.

Liikelaitoksen asiakaspohja säilyi edellisvuoden tasolla Joensuun ja Kontiolahden alueella, mutta Outokummun alueella markkinaosuus laski oleellisesti. Suoritemäärissä säilytettiin aikaisempi taso paitsi sairaanhoitokäyntien osalta Joensuun ja Kontiolahden toiminta-alueella. Outokummun alueella tapahtui laskua kokonaisuudessaan.

Toimintavuoden 2015 aikana palvelujen hinnoittelu vastasi kutakuinkin edellisen vuoden tasoa. Työ oli hinnoiteltu eri työntekijäryhmissä sellaiseksi, että Joensuun kaupungin asettamat taloudelliset tavoitteet oli mahdollista saavuttaa. Laboratoriotutkimusten ja röntgentutkimusten ja yhteistyösopimusten laskutus perustui valtaosin läpilaskutukseen.

Toimintavuoden aikana tapahtui tilaukseen nähden olennainen muutos, kun Joensuun kaupunki muutti oman henkilöstönsä sairauslomien myöntämiskäytännön: esimiehillä on aiempaa laajempi sairausloman kirjoitusoikeus, ja sairausvastaanoton käyttö perustuu lääketieteelliseen tarpeeseen. Tällä on ollut tulokseen noin 100.000 euron heikentävä vaikutus. Työterveyspainotteisen sairaanhoidon osalta on linjattu yhdessä suurempien yritysasiakkaiden kanssa, että sairaanhoidossa Joensuun ja Kontiolahden alueella käytetään kolmen lääkärin työpanos. Hoidon tarpeen arvioinnissa ja lyhyen sairauslomatarpeen antamisessa on käytössä kolmen työterveyshoitajan työpanos. Outokummussa työterveyshuolto on hoidettu kokonaisulkoistamissopimuksella.

Virassa olevien lääkäreiden osalta työkyvyn ylläpitoa ja arviointia koskeva vastaanotto- ja työterveysneuvottelutyö priorisoitiin, jotta työterveyshuoltolain vaatimukset on pystytty turvaamaan. Virassa toimivien työterveyslääkärien määrä pieneni toimintavuoden aikana, joten

ostopalvelua jouduttiin edelleen käyttämään työterveyspainotteisen sairaanhoidon toteuttamisessa.

Terveystarkastusten hoitaminen on sujunut aiemmalla tasolla. Työfysioterapeutin palvelut on tuotettu omana toimintana. Myös työpsykologipalvelut hoidettiin vuoden 2015 aikana pääosin omana toimintana, mutta virkavapauksien takia jouduttiin käyttämään ostopalveluja. Toinen työpsykologin toimi saatiin 1.10.2015 alkaen täytettyä 30t/viikko-tasoisesti.

ASSI-hankkeessa v.2014 kehitettyjen sähköisten palvelujen (sähköinen terveystarkastus) tuotantoon saaminen ei onnistunut v.2015 liikelaitoksesta riippumattomista syistä. Tuotantoon siirtämisen aikataulun hidastuminen johtuu tietoteknisten päivitysten viivästyisestä. Pilotti käynnistyy alkuvuonna 2016. Teknisen toteutuksen viivästyminen on hidastanut prosessien kehittämistä asiakaslähtöisemmiksi, osuvammiksi ja nopeammiksi.

Toiminnassa esimiehet ovat valvoneet työajan tehokasta käyttöä. Taloudellisen tuloksellisuuden seuranta liikelaitoksessa valvotaan henkilökohtaisen tuloskertymän avulla.

Työssä jaksamista on tuettu tyhy-toiminnan avulla ja osatyökykyisten puheeksiotot on toteutettu asian vaatimalla tavalla. Yhteyttä työterveyshuoltoon on tiivistetty.

1.2. Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Joensuun Työterveys jäi asetetusta liikevaihtotavoitteesta 3,5 %. Liikevaihdon lasku selittyy Joensuun kaupungin tekemästä sairauslomien myöntämiskäytännön muutoksesta ja Outokummun alueen markkinaosuuden pienenemisestä.

Henkilöstökulut olivat hieman pienemmät kuin v. 2014, mutta palvelujen ostot kasvoivat. Palvelujen ostojen kasvu kohdistui lääkäripalveluihin, työpsykologipalveluihin, tehostettuun siivoukseen ja sanelujen purkuun.

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU, 1 000 euroa

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	58	0	58	-56	-114
Investointimenot	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	58	0	58	-56	-114
Rahoituksen rahavirta					
Vaikutus maksuvalmiuteen	58	0	58	-56	-114

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Ed.vuoden toteutuma
Toimintatulot	4 220 000,00	0,00	4 220 000,00	4 098 525,84	-121 474,16	4 425 453,81
Liikevaihto	4 220 000,00		4 220 000,00	4 073 498,63	-146 501,37	4 393 727,57
Muut liiketoiminnan tulot	0,00		0,00	15 085,61	15 085,61	6 826,86
Muut tuet ja avustukset	0,00		0,00	9 941,60	9 941,60	24 899,38
Toimintamenot	-4 138 000,00	0,00	-4 138 000,00	-4 130 964,45	7 035,55	-4 214 617,41
Materiaalit ja palvelut	-1 973 000,00		-1 973 000,00	-2 083 938,59	-110 938,59	-2 156 963,36
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-105 000,00		-105 000,00	-111 014,34	-6 014,34	-119 759,64
Palvelujen ostot	-1 868 000,00		-1 868 000,00	-1 972 924,25	-104 924,25	-2 037 203,72
Henkilöstökulut	-2 044 000,00	0,00	-2 044 000,00	-1 929 207,40	114 792,60	-1 942 056,86
Palkat ja palkkiot	-1 634 400,00	0,00	-1 634 400,00	-1 530 613,36	103 786,64	-1 546 981,94
Henkilösivukulut	-409 600,00	0,00	-409 600,00	-398 594,04	11 005,96	-395 074,92
Muut liiketoiminnan menot	-121 000,00	0,00	-121 000,00	-117 818,46	3 181,54	-115 597,19
Toimintakate	82 000,00	0,00	82 000,00	-32 438,61	-114 438,61	210 836,40
Rahoitustulot ja -menot	-24 000,00	0,00	-24 000,00	-23 994,27	5,73	-22 925,82
Korkotulot (sisäiset)	0,00		0,00	5,73	5,73	1 074,18
Muut rahoitusmenot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-24 000,00		-24 000,00	-24 000,00	0,00	-24 000,00
Vuosikate	58 000,00	0,00	58 000,00	-56 432,88	-114 432,88	187 910,58
Poistot ja arvonalentumiset	-8 000,00	0,00	-8 000,00	-8 037,75	-37,75	-17 431,07
Suunnitelman mukaiset poisto	-8 000,00	0,00	-8 000,00	-8 037,75	-37,75	-17 431,07
Tilikauden tulos	50 000,00	0,00	50 000,00	-64 470,63	-114 470,63	170 479,51
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä	50 000,00	0,00	50 000,00	-64 470,63	-114 470,63	170 479,51

1.3 Henkilöstö

Liikelaitoksen virassa olevien lääkärien määrä on edelleen pieni. Vuonna 2015 virassa olevien lääkäreiden määrä heikkeni 3 lääkärin tasolle. Ostopalvelua on jouduttu käyttämään, jotta pystytään tuottamaan tilaajan asettama tilaus. Muissa henkilöstöryhmissä henkilöstön määrä on sopiva suhteessa tilaukseen. Keskeisellä Joensuun ja Kontiolahden alueella asemat ovat säilyneet, mutta kokonaan ostopalveluna toteutetun Outokummun työterveyshuollon markkinaosuus suhteessa muihin toimijoihin on laskenut. Kilpailu yksityissektorin työterveyshuoltoyksiköiden kanssa on kiristynyt sekä Joensuun ja Kontiolahden alueella että Outokummussa.

Riskien hallinta on tehtävien hoidossa huomioitu. Henkilöstön yhteiskokouksia on pidetty lähes kuukausittain, tämän lisäksi on pidetty muilla koostumuksilla yhteistoimintaa tehostavia kokouksia, joissa on käsitelty oikeita toimintatapoja ja tiedotettu liikelaitoksen talouden ja toiminnan toteutumisesta pitkin vuotta. Myös työajan tehokasta käyttöä laskutettavaan työhön on palaverissa pidetty esillä ja asiaa on seurattu. Henkilöstö on osallistunut laatukäsikirjatyöskentelyyn, mikä omalta osaltaan auttaa toimintaprosessien yhdenmukaistamisessa. Erikoistehtävissä sama työtehtävä on riskien hallinnan näkökulmasta opastettu useammalle kuin yhdelle henkilölle.

Henkilöstön koulutuksesta on huolehdittu riittävässä laajuudessa sisäisen ja ulkoisen koulutuksen muodossa. Henkilöstölle on järjestetty kevät- ja syysseminaarit. Henkilöstön työtehtävien edellyttämät pätevyudet ovat ajanmukaisella tasolla. Rekrytoitujen terveydenhuollon

ammattihenkilöiden kelpoisuudesta on varmistuttu selvittämällä oikeudet Terhikki-rekisteristä rekrytoinnin yhteydessä.

Henkilöstön sairauslomat ovat olleet edelleen liian korkealla tasolla. Osaan sairauslomista ei ole mahdollista vaikuttaa, mutta osa sairauslomista on liittynyt sisäilman laatuun. Tämän johdosta siivouksen määrää on toimintavuoden aikana jouduttu kaksinkertaistamaan. Sisäilman laadun huononeminen ajoittui erityisesti loppuvuoteen ja asiaa on viety eteenpäin sisäilmatyöryhmän käsittelyyn. Jo aiemmin liikelaitos on tehnyt päätöksen uusista toimitiloista, joista ensimmäinen vaihe toteutuu alkuvuodesta 2016 (Tikkamäki) ja toinen vaihe loppuvuodesta 2017 (Siilainen).

Laatupoikkeamiin on reagoitu esimiestoiminnan havaintojen ja yhteydenottojen sekä muistutusten perusteella. Potilasvahinkoasioiden käsittelyyn on osallistuttu asianmukaisesti. Terveystuon huollon kanteluita ei vuonna 2015 ole ollut lainkaan.

Toiminnan tuloksellisuutta on arvioitu aiemmin ulkoisen arvioijan (KEVA:n Kaarilaskurivertailu) toimesta suurimpien kunnallisten toimijoiden vertailussa työkyvyn hallinnan kustannuksien osalta. Tulokset ovat edelleen olleet erinomaiset. Työterveysliikelaitos on osallistunut laatutyöhön Conmedic-laatuverkostossa ja toimii jäsenenä kunnallisten työterveysliikelaitosten Työ ja Terveys ry-nimisessä yhteistoimintaverkostossa. Laatukäsikirja on otettu käyttöön syyskuussa 2015. Asiakastytytyväisyyttä on mitattu esimieskyselyä Conmedicin verkostossa.

1.4 Tavoitteiden toteutuma

Sitova tulostavoite, ylijäämä ennen satunnaisia eriä, 50.000 euroa, ei toteutunut, vaan tulos jäi 64.470,63 euroa tappiolliseksi.

Toimintaa kuvaavissa luvuissa painopiste siirtyi ennaltaehkäisevämpään suuntaan. Joensuun ja Kontiolahden toiminta-alueella yhteisökäynnit laskivat 1,2 ja yksilökäynnit 1,5 prosenttia edellisvuodesta. Terveystuon huoltokäynnit kasvoivat 6,3 % ja sairaanhoitokäynnit laskivat 7,7 %.

	TA 2015	TP 2015	TA 2016
Toiminnan laajuus			
Liikevaihto, €	4 220 000	4 073 499	4 216 000
Työterveyshuollon asiakkaat	16 200	15 551	16 000
Työterveyshuollon toimipisteet	10	10	11
Suoritteet			
Yhteisökäynnit	2 300	2 360	2 300
Yksilökäynnit	34 500	33 199	33 000
Terveystuon huoltokäynnit	14 000	14 909	14 000
Avosairaanhoidon sairausvastaanoton käynnit	20 500	18 290	19 000
Henkilöstö	42	49	42

1.5 Arvio tulevasta kehityksestä

Joulukuussa 2015 liikelaitoksen johtokunta teki Joensuun kaupungille esityksen, että työterveysliikelaitos siirtyisi osaksi Siun sote-organisaatiota. Ehdotus liittyy sairaanhoitopalveluja tuottavan työterveyshuollon yhtiöittämisveloitteeseen: voimassa olevan lainsäädännön mukaan markkinoilla sairaanhoitopalveluja tarjoavan kunnallisen työterveyshuoltoyksikön on yhtiötettävä toiminta 31.12.2016 mennessä. Vuoden 2015 lopussa tuli kuitenkin tieto, että sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan uutta lakiesitystä siirtymäkauden jatkamiseksi 31.12.2018 saakka. Tilanne on edelleen epäselvä.

1.6 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan osalta on liikelaitoksessa noudatettu sisäisen valvonnan suunnitelmaa.

Tilat ja toiminnassa tarvittavat välineet, laitteet ja kulkuneuvot

Joensuun Työterveydessä työntekijöillä on käytössään kunnolliset työvälineet. Joensuun Työterveys on toteuttanut toimintaa 10 toimipisteessä vuoden 2015 aikana. Normaalin päiväaikaisen toiminnan lisäksi on huolehdittu siitä, että lääkärien iltavastanottojen aikoina paikalla on aina avustavaa henkilökuntaa, että liikelaitoksen tiloissa asiointi tapahtuu asiallisesti ja että liikelaitoksen omaisuus on turvattu.

Toimitilamuutosten suunnittelussa on edetty toimintavuoden aikana. Kolmen viimeisimmän toimintavuoden aikana on valmisteltu Penttilänkatu 7-9:n tilojen siirtoa kahteen uuteen toimipisteeseen: keskussairaalan yhteyteen rakennettavaan uudisrakennukseen ja Siilaisen terveysaseman uudisrakennukseen. Näistä keskussairaalan toimitilat otetaan käyttöön 11.4.2016 ja Siilaisen tilat vuonna 2017. Penttilänkatu 7-9:n tiloissa valmistaudutaan tiivistämään toimintaa kahteen tai kolmeen kerrokseen nykyisen neljän kerroksen sijasta.

Mediatri-tietojärjestelmän käyttöönoton myötä on toteutettu ennakoivaa valvontaa kertamalla henkilöstön kokouksissa tietosuojaan liittyviä asioita. Potilastietojärjestelmän käytön osaaminen asiakaspalvelutyössä ja laskutuksessa, muodostaa perustan koko toiminnalle ja tästä johtuen työntekijöille on järjestetty lisäkoulutusta järjestelmän käytöstä. Uusille työntekijöille on annettu myös kädestä pitäen ohjausta. Järjestelmän uusien osien käyttöönoton vaatimista koulutuksista on huolehdittu asianmukaisesti. Työterveyshuolto on ottanut KanTa-palvelukokonaisuuden käyttöön toukokuussa 2015.

Mediatri-järjestelmään liittyvien tietokantamuutosten yhteydessä on huolehdittu siitä, että rakenne on mahdollisimman hyvin suojattu ja tarkoituksenmukainen esim. uusien kuntien mukaan tulon vaatimien muutostöiden yhteydessä.

Ajoneuvojen asianmukaista käyttöä on valvottu säännönmukaisesti ajopäiväkirjojen avulla.

1.7 Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen johtokunta esittää tilikauden 2015 tuloksen käsittelyä siten, että

- tilikauden alijäämä -64 470,63 euroa siirretään taseen yli- /alijäämätilille.

2. Tilinpäätöslaskelmat
2.1 Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
Liikevaihto	4 071 418,23	4 389 797,07
Liiketoiminnan muut tuotot	15 085,61	6 826,86
Muut tuet ja avustukset	9 941,60	24 899,38
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-111 014,34	-119 759,64
Palvelujen ostot	-1 970 843,85	-2 033 273,22
	<u>-2 081 858,19</u>	<u>-2 153 032,86</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 530 613,36	-1 546 981,94
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-311 241,80	-309 256,31
Muut henkilösivukulut	-87 352,24	-85 818,61
	<u>-1 929 207,40</u>	<u>-1 942 056,86</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 037,75	-17 431,07
Liiketoiminnan muut kulut	-117 818,46	-115 597,19
Liikeylijäämä	-40 476,36	193 405,33
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot kunnalta	5,73	1 074,18
Korvaus peruspääomasta	-24 000,00	-24 000,00
	<u>-23 994,27</u>	<u>-22 925,82</u>
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-64 470,63	170 479,51
Ylijäämä ennen varauksia	-64 470,63	170 479,51
Tilikauden ylijäämä	<u>-64 470,63</u>	<u>170 479,51</u>
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-4,7	23,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-4,7	23,8
Voitto, %	-1,6	3,9

2.2 Tase

TASE		
VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	18 754,47	26 792,22
	<u>18 754,47</u>	<u>26 792,22</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	208 514,30	241 626,83
Saamiset kunnalta	875 152,61	1 028 998,35
Muut saamiset	32 565,66	21 305,77
Siirtosaamiset	9 300,26	16 638,25
	<u>1 125 532,83</u>	<u>1 308 569,20</u>
Rahat ja pankkisaamiset	293 189,27	166 221,70
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 437 476,57</u>	<u>1 501 583,12</u>
VASTATTAVAA		
31.12.2015		
31.12.2014		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	400 000,00	400 000,00
Tilikauden yli-/alijäämä	502 271,23	331 791,72
	<u>-64 470,63</u>	<u>170 479,51</u>
	837 800,60	902 271,23
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	180 569,79	155 583,22
Korottomat velat kunnalta	7 552,58	6 228,69
Muut velat	31 506,44	35 280,67
Siirtovelat	380 047,16	402 219,31
	<u>599 675,97</u>	<u>599 311,89</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 437 476,57</u>	<u>1 501 583,12</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	58,3	60,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,7	13,6
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	438	502

2.3 Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä	-40 476,36	193 405,33
Poistot ja arvonalentumiset	8 037,75	17 431,07
Rahoitustuotot ja -kulut	-23 994,27	-22 925,82
	<u>-56 432,88</u>	<u>187 910,58</u>
 Toiminnan ja investointien rahavirta	 -56 432,88	 187 910,58
 Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	153 845,74	-212 413,26
Saamisten muutos muilta	29 190,63	-85 556,15
Korottomien velkojen muutos kunnalta	1 323,89	-13 400,85
Korottomien velkojen muutos muilta	-959,81	84 590,85
	<u>183 400,45</u>	<u>-226 779,41</u>
 Rahoituksen rahavirta	 183 400,45	 -226 779,41
 Rahavarojen muutos	 126 967,57	 -38 868,83
 Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	293 189,27	166 221,70
Rahavarat 1.1.	166 221,70	205 090,53
	<u>126 967,57</u>	<u>-38 868,83</u>

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta , t€	-202,6	15,4
Kassan riittävyys, pv	26	14
Kassan riittävyys, pv, huomioituna konsernitili	91	94
Quick ratio	2,4	2,5
Current ratio	2,4	2,5

3. Tilinpäätöksen liitetiedot

3.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetieto 1) Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatettavat arvostusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi liikelaitoksen toiminnassa alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluiksi.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -menetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Tietokoneohjelmat

3 v tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet

Autot

30 % menojäännöspoisto

Muut koneet ja laitteet ja kalusteet

30 % menojäännöspoisto

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Liitetieto 2) Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuudessa ei ole merkittäviä muutoksia.

3.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 8) Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

	2015	2014
Liikevaihto		
Työterveyshuollon maksut	4 054 874,65	4 355 772,19
Muut liikevaihtoon sisältyvät tuotot	16 543,58	34 024,88
Liikevaihto yhteensä	<u>4 071 418,23</u>	<u>4 389 797,07</u>
Liiketoiminnan muut tuotot		
Muut tuotot	15 085,61	6 826,86
Liiketoiminnan muut tuotot	<u>15 085,61</u>	<u>6 826,86</u>
Muut tuet ja avustukset		
Korvaus työterveyshuollosta	8 871,60	8 944,40
Muut tuet ja avustukset	1 070,00	15 954,98
	<u>9 941,60</u>	<u>24 899,38</u>
Tuotot yhteensä	<u>4 096 445,44</u>	<u>4 421 523,31</u>

Liitetieto 13) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot (v. 2014 - 2018)	16 894
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno (v. 2014 - 2018)	16 000
Ero (€)	894
Ero (%)	6 %

3.3 Taseen liitetiedot

3.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 21) Pysyvät vastaavat/Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er.hank.		
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	26 792,22	0,00		26 792,22
Tilikauden poisto	0,00	-8 037,75	0,00		-8 037,75
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	18 754,47	0,00		18 754,47
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>0,00</u>	<u>18 754,47</u>	<u>0,00</u>		<u>18 754,47</u>

Liitetieto 25) Saamisten erittely

	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kunnalta ja liikelaitoksilta				
Myyntisaamiset	0,00	130 521,20	0,00	102 353,80
Lainasaamiset	0,00	741 462,50	0,00	925 534,24
Siirtosaamiset	0,00	3 168,91	0,00	1 110,31
	<u>0,00</u>	<u>875 152,61</u>	<u>0,00</u>	<u>1 028 998,35</u>
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	11 211,22	0,00	13 561,20
	<u>0,00</u>	<u>11 211,22</u>	<u>0,00</u>	<u>13 561,20</u>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	92 755,64	0,00	97 613,72
Siirtosaamiset	0,00	120,00	0,00	80,00
	<u>0,00</u>	<u>92 875,64</u>	<u>0,00</u>	<u>97 693,72</u>
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	2 915,28	0,00	1 741,16
	<u>0,00</u>	<u>2 915,28</u>	<u>0,00</u>	<u>1 741,16</u>
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	101 632,16	0,00	128 710,75
Muut saamiset	0,00	32 565,66	0,00	21 305,77
Siirtosaamiset	0,00	9 180,26	0,00	16 558,25
	<u>0,00</u>	<u>143 378,08</u>	<u>0,00</u>	<u>166 574,77</u>
Saamiset yhteensä	0,00	1 125 532,83	0,00	1 308 569,20
Liitetieto 26) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		2015		2014
Kela/korvaus työterveyshuollon kustannuksista		8 871,60		8 944,40
Muut erät		428,66		7 693,85
		<u>9 300,26</u>		<u>16 638,25</u>

3.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 28) Oman pääoman erittely	2015		2014	
Peruspääoma 1.1.	400 000,00		400 000,00	
Peruspääoma 31.12.	400 000,00		400 000,00	
Kertyneet yli- / alijäämät 1.1.	502 271,23		331 791,72	
Tilikauden tulos	-64 470,63		170 479,51	
Kertyneet yli- / alijäämät 31.12.	437 800,60		502 271,23	
Oma pääoma yhteensä	837 800,60		902 271,23	
Liitetieto 33) Vieras pääoma	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Korottomat velat kunnalta				
Ostovelat	0,00	6 159,10	0,00	5 637,55
Muut velat	0,00	1 393,48	0,00	503,16
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	87,98
	0,00	7 552,58	0,00	6 228,69
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	32 215,70	0,00	37 896,72
	0,00	32 215,70	0,00	37 896,72
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	18 360,46	0,00	18 717,26
	0,00	18 360,46	0,00	18 717,26
Velat muille				
Ostovelat	0,00	129 993,63	0,00	98 969,24
Muut velat	0,00	31 506,44	0,00	35 280,67
Siirtovelat	0,00	380 047,16	0,00	402 219,31
	0,00	541 547,23	0,00	536 469,22
Vieras pääoma yht.	0,00	599 675,97	0,00	599 311,89
Liitetieto 37) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2015		2014	
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkajaksotus/palkkojen ja henk.sivukulujen jaks.	343 507,45		363 242,42	
Muut erät	36 539,71		38 976,89	
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	380 047,16		402 219,31	

3.4 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstöä koskevat liitetiedot		
	2015	2014
Liitetieto 48) Henkilöstön lukumäärä		
Vakinaiset	38	40
Määräaikaiset	11	10
Yhteensä	<u>49</u>	<u>50</u>
Liitetieto 49) Henkilöstökulut	2015	2014
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot	1 537 775,67	1 563 988,46
Henkilöstökorvaukset ja muut henkilöstömenojen korjaukset	-7 162,31	-17 006,52
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	311 241,80	309 256,31
Muut henkilösivukulut	87 352,24	85 818,61
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	<u>1 929 207,40</u>	<u>1 942 056,86</u>
Henkilöstökulut yhteensä	<u>1 929 207,40</u>	<u>1 942 056,86</u>

4. Allekirjoitukset ja merkinnät

Joensuussa 1.3.2016

 <hr/>	 <hr/>
 <hr/>	 <hr/>
 <hr/>	 <hr/>
 <hr/>	 <hr/>
 <hr/>	<hr/>
 <hr/>	<hr/>

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Joensuussa _____.____.2016

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Liikelaitosten tunnuslukujen selitykset

Tuloslaskelman tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= $100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitoksen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= $100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

= $100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuloista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta/ kuntayhtymältä. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet on selviytyä valan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainasaamiset

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investoinnit

Investointien tulorahoitus, %

=100* (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset – Tuloverot) / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Pääomamenojen tulorahoitus, %

=100* (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa liikelaitoksen tuloista investointeihin kulujen jälkeen jäävän nettomäärän prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä

Lainanhoito

Lainanhoitokate

= (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo liikelaitoksen tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus on riittävä lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12 / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla.

Kassan riittävyys (pv), huomioituna konsernitili

= $365 \text{ pv} * (\text{Rahavarat } 31.12 + \text{Konsernitili } 31.12) / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio

= $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikko: alle 0,5

Current ratio

= $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieraspääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1.

9.2 RAHASTOJEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2015 1.1. - 31.12.2015	Poikkeama	Ed.vuoden toteuma 1.1. - 31.12.2014
Materiaalit ja palvelut						
Palvelujen ostot	-100 000,00		-100 000,00	-7 518,46	92 481,54	-22 741,73
Liiketoiminnan muut kulut	0,00			-40 000,00		-40 000,00
Liikelylijäämä	-100 000,00		-100 000,00	-47 518,46	52 481,54	-62 741,73
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	4 080 000,00		4 080 000,00	203 419,51	-3 876 580,49	168 682,12
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00	3 441 814,37	3 441 814,37	5 158 892,76
Muut rahoituskulut	-40 000,00		-40 000,00	-497 745,04	-457 745,04	-107 238,62
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	4 040 000,00	0,00	4 040 000,00	3 147 488,84	-892 511,16	5 220 336,26
Ylijäämä (alij.) ennen satun.eriä	3 940 000,00	0,00	3 940 000,00	3 099 970,38	-840 029,62	5 157 594,53
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	3 940 000,00	0,00	3 940 000,00	3 099 970,38	-840 029,62	5 157 594,53
Rahastopääoman lisäys (-)	0,00			-151 850,37		-546 661,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 940 000,00	0,00	3 940 000,00	2 948 120,01	-991 879,99	4 610 933,20

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
1 000 euroa					
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)		3 940		3 940	-47
Rahoitustuotot- ja kulut		0		0	3 147
Investointien rahavirta					
Toiminnan ja investointien rahavirta		3 940	0	3 940	3 100
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset muilta					323
Vaikutus maksuvalmiuteen		3 940	0	3 940	3 423

Tulevaisuusrahasto

Tulevaisuusrahasto on perustettu kaupunginvaltuuston päätöksellä vuonna 2000. Rahaston pääomaksi siirrettiin 37,00 milj. euroa Joensuun Energia Oy:n osakkeista saatua kauppahintaa. Rahasto on eriytetty kaupungin muusta toiminnasta ja sillä on erilliskirjanpito. Tulevaisuusrahaston tarkoituksena on lisätä kaupungin ja sen asukkaiden hyvinvointia edistämällä pääasiassa korkeaan osaamiseen perustuvien työpaikkojen lisäämistä ja niiden säilyttämistä. Tulevaisuusrahaston varojen sijoittaminen tapahtuu kaupunginhallituksen hyväksymien sijoitusrajotusten perusteella.

1. Toimintakertomus

Olennesset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Varainhoitajana toimi koko vuoden EVLI ja Seligson Oy. Vuonna 2015 rahastosta tuloutettiin 40 000 euroa Itä-Suomen yliopiston professuurin rahoitukseen.

Vuonna 2015 rahoitus- ja osakemarkkinoiden epävakautta aiheuttaneet Euroopan perusongelmat kuten odotettu heikko taloudellinen kasvu, Lähi-Idän levottomuuksien johdosta kasvanut pakolaisongelma, normaalia alhaisempi korkotaso, alhainen öljynhintaa sekä monien raaka-aineiden alhaiset hinnat jatkuvat todennäköisesti edelleen myös vuonna 2016. EKP:n elvytyspaketin kasvatettu osto-ohjelma jatkuu edelleen vuonna 2016 ja osaltaan voi parantaa taloudellista tilannetta. Toisaalta maailmanpoliittiset sekä taloudelliset tilanteet kuten USA:n presidentinvaalien lopputulos, Venäjän taloudellinen sekä poliittinen kehitys, Englannin EU-kansanäänestys, Euroopan pakolaistilanne jne., voivat vaikuttaa vuoden 2016 maailmantalouteen ja sijoitusmarkkinoihin ennalta arvaamattomasti.

Tulevaisuusrahaston talous ja talousarvion toteutuminen

Rahaston markkina-arvo oli vuoden 2015 lopussa 66,79 milj. euroa (ed. v. 64,24 milj. euroa), muutos 2,55 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä 0,15 milj. euron rahastopääomasiirron jälkeen on 2,3 milj. euroa. Rahastossa on kertynyt ylijäämää vuoden 2015 lopussa 16,0 milj. euroa. Rahaston markkina-arvo kasvoi vuoden aikana n.2,55 milj. euroa, 4,0%. Korkotuottoja kertyi 0,17 milj. euroa ja myyntivoittoa 2,8 milj. euroa.

Vuoden 2015 lopussa Evlin hoidossa olevan osan markkina-arvo oli 36,98 (ed. vuonna 35,37) milj. euroa ja Seligsonin hoidossa olevan osan markkina-arvo oli 29,81 (ed. vuonna 28,87) milj. euroa. Kokonaisuudessaan tulevaisuusrahaston markkina-arvo on kasvanut toiminnan aloittamisesta lukien 29,79 milj. euroa, noin 80 %.

Taulukko: Varojen jakauma osake- ja korkosijoituksiin milj. euroa, 31.12.2015

	EVLI	%-osuus	SELIGSON	%-osuus	Yhteensä euroa	Yhteensä %
Osakesijoitukset	10,39	28	7,96	27	18,35	
Korkosijoitukset	26,59	72	21,85	73	48,44	
Yhteensä	36,98	100	29,81	100	66,79	

Taloudellisen tavoitteen toteutuma

Talousarvio	Toteutuma
Tuottotavoite on 5,3 % varainhoitajalla sijoitettavina olevien varojen osalta. Keskimääräinen tase on laskettu kaavalla (tase 1.1+ tase 31.12)/2.	Tilikauden tuloksesta tuotto oli 3,7 % ja rahastosiirto lisättynä 4,0 %.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tulevaisuusrahaston sääntöjen mukaisesti rahaston pääomaa kartutetaan lisäämällä aloittavan taseen rahastopääomaan rakennuskustannusindeksin muutosprosentin verran tilikauden tuloksesta tai koko tuotto, jos tuotto on laskennallista summaa pienempi, mikäli rahaston ja kunnan kokonaistulos sen mahdollistaa ja sen ylimenevä osuus tuloksesta jää rahaston tulokseksi. Rakennuskustannusindeksi (1995) nousi edellisestä vuodesta 0,3 %.

Koska sekä kunnan kokonaistulos että rahaston tulos ovat ylijäämäisiä, on tehty sääntöjen mukainen siirto omaan pääomaan summaltaan 151 850,37 euroa.

Tilikauden 2015 ylijäämä 2 266 745,67 euroa on kirjattu rahaston tilikauden ylijäämätilille.

2. Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	-7 444,36	-22 538,82
Liiketoiminnan muut kulut	<u>-40 000,00</u>	<u>-40 000,00</u>
Liikelylijäämä	-47 444,36	-62 538,82
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	166 224,10	125 017,95
Muut rahoitustuotot	2 767 798,31	4 809 786,40
Muut rahoituskulut	<u>-467 982,01</u>	<u>-107 238,62</u>
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 466 040,40	4 827 565,73
Ylijäämä (alij.) ennen satun.eriä	2 418 596,04	4 765 026,91
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	2 418 596,04	4 765 026,91
Rahastopääoman lisäys (-)	-151 850,37	-546 661,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 266 745,67	4 218 365,58

Tase

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	575,94	1 667,87
Siirtosaamiset	<u>27 453,13</u>	<u>53 105,06</u>
	28 029,07	54 772,93
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	6 263 851,19	1 225 919,53
Joukkovelkalinasaamiset	22 453 366,84	22 719 535,87
Muut arvopaperit	<u>32 984 207,55</u>	<u>35 366 366,44</u>
	61 701 425,58	59 311 821,84
Rahat ja pankkisaamiset	57 126,58	1 390,42
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>61 786 581,23</u>	<u>59 367 985,19</u>
VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA		
Rahastopääoma	45 737 331,35	45 585 480,98
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 780 272,21	9 561 906,63
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>2 266 745,67</u>	<u>4 218 365,58</u>
	61 784 349,23	59 365 753,19
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	2 232,00	2 232,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>61 786 581,23</u>	<u>59 367 985,19</u>

Rahoituslaskelma

	31.12.2015	31.12.2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-47 444,36	-62 538,82
Rahoitustuotot- ja kulut	2 466 040,40	4 827 565,73
Investointien rahavirta		
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 418 596,04	4 765 026,91
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	26 743,86	-31 030,84
Korottomien velkojen muutos	0,00	-24 431,34
Rahoituksen rahavirta	<u>26 743,86</u>	<u>-55 462,18</u>
Rahavarojen muutos	2 445 339,90	4 709 564,73
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	61 758 552,16	59 313 212,26
Rahavarat 1.1.	<u>59 313 212,26</u>	<u>54 603 647,53</u>
	2 445 339,90	4 709 564,73

Elinkeinorahasto

Elinkeinorahasto on perustettu kaupunginvaltuuston päätöksellä vuonna 2000. Rahaston pääomaksi siirrettiin 11,77 milj. euroa Joensuun Energia Oy:n osakkeista saatua kauppahintaa. Rahasto on eriytetty kaupungin muusta toiminnasta ja sillä on erilliskirjanpito. Elinkeinorahaston tarkoituksena on edistää kaupungin elinkeinopolitiikan tavoitteita ja työllisyyttä. Elinkeinorahaston varojen sijoittaminen tapahtuu kaupunginhallituksen hyväksymien sijoitusrajoitusten perusteella.

1. Toimintakertomus

Olellaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Varainhoitajana toimi koko vuoden Nordea Investment Management.

Elinkeinorahastosta on myönnetty konsernin sisäistä lainaa Joensuun Tiedepuisto Oy:lle alun perin 4,2 milj. euroa. Joensuun Tiedepuisto Oy lyhensi lainaa vuoden aikana yhteensä 0,3 milj. euroa ja sitä on jäljellä 1,6 milj. euroa. Lyhennyspääoma sekä lainakorot on lisätty varainhoitajalla hoidettavana olevaan pääomaan.

Vuonna 2015 rahoitus- ja osakemarkkinoiden epävakautta aiheuttaneet Euroopan perusongelmat kuten odotettu heikko taloudellinen kasvu, Lähi-Idän levottomuuksien johdosta kasvanut pakolaisongelma, normaalia alhaisempi korkotaso, alhainen öljynhintaa sekä monien raaka-aineiden alhaiset hinnat jatkuvat todennäköisesti edelleen myös vuonna 2016. EKP:n elvytyspaketin kasvatettu osto-ohjelma jatkuu edelleen vuonna 2016 ja osaltaan voi parantaa taloudellista tilannetta. Toisaalta maailmanpoliittiset sekä taloudelliset tilanteet kuten USA:n presidentinvaalien lopputulos, Venäjän taloudellinen sekä poliittinen kehitys, Englannin EU-kansanäänestys, Euroopan pakolaistilanne jne., voivat vaikuttaa vuoden 2016 maailmantalouteen ja sijoitusmarkkinoihin ennalta arvaamattomasti.

Elinkeinorahaston talous ja talousarvion toteutuminen

Rahaston markkina-arvo oli vuoden 2015 lopussa 19,71 milj. euroa (ed. vuonna 19,19 milj. euroa), johon sisältyy Joensuun Tiedepuistolle myönnettyä rahastolainaa 1,62 milj. euroa (ed. vuonna 1,94 milj. euroa). Korkotuottoja kertyi 37 195 (ed. vuonna 43 664) euroa ja muita rahoitustuottoja 674 016 (ed. vuonna 349 106) euroa.

Tilikauden kirjanpidollinen tulos oli 0,7 milj. euroa ylijäämäinen. Rahastossa oli kertynyttä ylijäämää vuoden 2015 lopussa 2,55 milj. euroa. Rahaston markkina-arvo on kasvanut toiminnan aloittamisesta lukien n. 63 %.

Taulukko: Varojen jakauma osake- ja korkosijoituksiin sekä lainaan milj. euroa, 31.12.2015

	NORDEA	%-osuus
Osakesijoitukset	4,63	26
Korkosijoitukset	13,47	74
Yhteensä	18,09	100
Laina	1,62	
Yhteensä	19,71	

Tavoitteiden toteutuma

Talousarvio	Toteutuma
Tuottotavoite on 5,3 % varainhoitajalla sijoitettavina olevien varojen osalta laskettuna kaavalla tilikauden tulos/keskimääräinen tase x100.	Tuotto oli 4,1 % keskimääräisestä taseesta laskettuna kaavalla tilikauden tulos/ keskim. tase x 100 Keskimääräinen tase = (tase 1.1+tase 31.12)/2

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden 2015 tulos 681 374,34 euroa on kirjattu rahaston tilikauden ylijäämättilille.

2. Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	-74,10	-202,91
Liikelylijäämä	-74,10	-202,91
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	37 195,41	43 664,17
Muut rahoitustuotot	674 016,06	349 106,36
Muut rahoituskulut	-29 763,03	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	681 448,44	392 770,53
Ylijäämä (alij.) ennen satun.eriä	681 374,34	392 567,62
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	681 374,34	392 567,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	681 374,34	392 567,62

Tase

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	1 617 191,60	1 940 629,92
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 120 301,85	1 006 801,81
Joukkovelkalainasaamiset	10 416 556,69	9 919 040,48
Muut arvopaperit	3 795 358,10	3 582 121,28
	<u>15 332 216,64</u>	<u>14 507 963,57</u>
Rahat ja pankkisaamiset	188 307,65	7 748,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>17 137 715,89</u>	<u>16 456 341,55</u>
VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA		
Rahastopääoma	14 588 626,94	14 588 626,94
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 867 714,61	1 475 146,99
Tilikauden yli-/alijäämä	681 374,34	392 567,62
	<u>17 137 715,89</u>	<u>16 456 341,55</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>17 137 715,89</u>	<u>16 456 341,55</u>

Rahoituslaskelma

	31.12.2015	31.12.2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-74,10	-202,91
Rahoitustuotot- ja kulut	681 448,44	392 770,53
Investointien rahavirta		
Toiminnan ja investointien rahavirta	681 374,34	392 567,62
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	323 438,32	323 438,32
Rahoituksen rahavirta	323 438,32	323 438,32
Rahavarojen muutos	1 004 812,66	716 005,94
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	15 520 524,29	14 515 711,63
Rahavarat 1.1.	14 515 711,63	13 799 705,69
	1 004 812,66	716 005,94

9.3 TASEYKSIKÖIDEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

160 JOENSUUN TILAKESKUS-TASEYKSIKKÖ

Tilivelvollinen: Tilakeskuksen johtaja Timo Korhonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Joensuun Tilakeskus vastaa toimialansa palvelujen tehokkaasta ja taloudellisesta järjestämisestä lähtökohtana asiakkaiden tarpeet ja omistajaetu. Tilakeskus on aktiivinen ja tehokas, alan toimijoiden kanssa verkottunut ammattiosaaja. Organisaatio on osaava, kehitysmyönteinen ja yhteisiin tavoitteisiin sitoutunut.

Tilakeskuksen tehtävänä on hankkia kaupunkikonsernille tarkoituksenmukaiset toimitilat ja niihin käyttäjien tarvitsemat kiinteistö- ja tilapalvelut. Tilakeskus vastaa kaupungin omistaman tilaomaisuuden ylläpidosta, sen arvon säilymisestä, tuottavuudesta, monikäyttöisyydestä ja tehokkaasta käytöstä. Toiminnassaan Tilakeskus noudattaa liiketaloudellista periaatetta.

Toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Tilakeskus osallistui kaupungin tilatyöryhmän työskentelyyn vuonna 2015 (8 kokousta). Tilatyöryhmä laati vuodelle 2015 toimitiloihin liittyvän toimenpideohjelman. Kaupunginvaltuusto hyväksyi tämän toimenpideohjelman talousarvion 2015 käsittelyn yhteydessä. Tilakeskus on vastannut toimenpideohjelman toteuttamisesta yhdessä kaupunkirakennepäällikön kanssa. Vuosille 2016 - 2017 on hyväksytty (KV 23.11.2015 § 134) vastaava toimenpideohjelma.

Tilajärjestelyjen toimenpideohjelmaan liittyen Joensuun kaupungille kannattamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä jatkettiin toimintavuonna. Toimintavuonna myytiin seuraavat kohteet (yhteensä 2.660 m²):

- Nurkkala, sosiaalitoimen tukiasunto (45 m²)
- Suvantokatu 3 (311 m²)
- Ukkolan koulu (837,3 m²)
- Rantakatu 9, piharakennus (40 m²)
- Torikatu 10, rakennukset (675,5 m²)
- Torikatu 12 (293 m²)
- Mutalantie 19, rakennukset (458 m²)

Seuraavat rakennukset purettiin vuonna 2015 (yhteensä 3.600 m²):

- Hammaslahdentie 44 (30 m²)
- Uimaharjun yläkoulu (3.570 m²)

Seuraavien rakennusten ja osakehuoneistojen myynnistä on toimeksiantosopimukset:

- Kiinteistö Oy Kiihtelysvaaran Oravanpyörä, osakehuoneistot (130 m²)
- Reijolan entinen nuorisotalo (Kiinteistö Oy Reijolan Risteys, 136 m²)

Toimintavuoden aikana toteutetut merkittävimmät tilajärjestelyt:

Mielenterveyskeskuksen päivätoiminnalle vuokrattiin tilat (293 m²) osoitteesta Länsikatu 15 (rakennus2) 1.8.2015 alkaneella vuokrasopimuksella. Toiminta siirtyi osoitteen Vanamokatu 5 tiloista (764 m²) sisäilmaongelmien ja tilojen nykyiseen toimintaan soveltumattomuuden vuoksi. Osoitteen Vanamokatu 5 kiinteistö on vuoden 2016 toimenpideohjelman mukainen myyntikohte.

Sosiaalitoimelle vuokrattiin toimistotila (128,4 m²) osoitteesta Lastaustie 2 (Hammaslahti) 15.2.2015 alkaen. Toiminta siirtyi Hammaslahden kunnantalosta sisäilmaongelmien vuoksi.

Karsikon koulun korvaaviksi tiloiksi vuokrattiin Karelia amk:lta tilat (2.363,1 m²) Sirkkalasta 15.6.2015 alkaneella vuokrasopimuksella. Toiminta Karsikon koulusta siirtyi Sirkkalan tiloihin Karsikon koulussa ilmenneiden sisäilmaongelmien vuoksi.

Nuorisotoimen, varhaiskasvatus- ja koulutoimen, talous- ja strategiayksikön sekä sosiaali- ja terveystaluiden toimitilajärjestelyistä hyväksyttiin hankesuunnitelma (KH 23.11.2015). Tilajärjestelyjä varten vuokrattiin osoitteesta Torikatu 17 toimitilat (931 m²). Vastaavasti osoitteen Siltakatu 20 vuokratilan (394 m²) ja Osoitteen Rantakatu 23 vuokratilan (403 m²) vuokrasopimukset irtisanottiin päättymään 30.11.2015. Tilajärjestelyt jatkuvat vielä alkuvuonna 2016.

Päivähoidolle vuokrattiin lisätiloiksi Niittylahden opistosta päiväkotitilat (305 m²) PKKY:ltä 1.9.2015 alkaneella vuokrasopimuksella (5 vuotta).

Ellin päiväkodin vuokrasopimus muutettiin päättymään 31.10.2015.

Reijolan koulun yhteyteen vuokrattiin lisätiloiksi (Karhunmäen lapset) n. 150 m²:n siirtokoulu-tilat 1.8.2015 alkaneella vuokrasopimuksella.

Marjalan koulun yhteyteen vuokrattiin lisätilat (142 m²) siirtokoulu-tiloina määräaikaishuoneistolla vuokrasopimuksella (13.8.2015 – 12.8.2018).

Seuraavat siirtopäiväkotitilat (12 päivähoito-osastoa) vuokrattiin kaupunginhallituksen päätöksen (KH 20.4.2015 § 169) mukaisesti.

- Reijolan päiväkodin (osoite Tiedonpolku 7) korvaavat siirtopäiväkotitilat, huoneistoala 516 m², vuokrasopimus voimassa 26.10.2015 – 25.10.2020.
- Punahillan päiväkodin korvaavat tilat (osoite Vakkosalmenkatu 11), huoneistoala 381 m², vuokrasopimus voimassa 12.10.2015 – 11.10.2018.
- Punahillan päiväkodin korvaavat tilat (osoite Kettuvaarantie 28), huoneistoala 381 m², vuokrasopimus voimassa 12.10.2015 – 11.10.2018.
- Rantakylän alueen päiväkotien korvaavat tilat (osoite Vesikkotie 3), huoneistoala 516 m², vuokrasopimus voimassa 26.10.2015 – 25.10.2020.
- Rantakylän alueen päiväkotien korvaaviksi tiloiksi (osoite Soutajantie 1), huoneistoala 359,5 m², sopimus voimassa 1.10.2015 – 30.9.2017.

Lasten päivähoiton käyttöön otettiin Sinkkolan uusi päiväkotitila (1.075 m²) 1.9.2015 alkaen.

Osoitteen Hasaniementie 1 B (135 m²) vuokrasopimus (englanninkielinen leikkikoulu) muutettiin päättymään 30.9.2015. Osoitteen Hasaniementie 1 B kiinteistö on vuoden 2016 toimenpideohjelman mukainen myyntikohde.

Osoitteen Hasaniementie 5 (764 m²) vuokrasopimus (pursiseuran huvila) muutettiin päättymään 31.12.2015. Osoitteen Hasaniementie 5 kiinteistö on vuoden 2016 toimenpideohjelman mukainen myyntikohde.

Siilaisen terveysaseman osittainen peruskorjaus oli vuoden merkittävin peruskorjaushanke. Papin-kadun lukiohanke oli puolestaan merkittävin uudishanke.

Tilakeskuksen henkilöstömäärä toimintavuonna oli 15.

Investoinnit

Talonrakennuksen investointien määrärahavaraus oli alun perin 23,36 milj. euroa, mutta 20.4.2015 kaupunginhallituksessa hyväksytyssä talousarviomuutoksessa investointien määrärahaa korotettiin 25,33 milj. euroon. Syyinä talousarviomuutokseen olivat Tikkarinteen pihakorjausten siirtyminen vuodelta 2014 vuodelle 2015 sekä Pataluodon korjaustöiden lisärahoituksen tarve.

Investointimenoihin käytettiin vuonna 2015 yhteensä 18,92 milj. euroa (alv. 0 %). Nimettyjen hankkeiden menot alittuivat 6,9 milj. eurolla ja pienten hankkeiden menot ylittyivät 0,5 milj. eurolla.

Siilaisen terveysaseman uuden vaiheistuksen ja 3-vaiheen aloituksen siirtymisen johdosta jäi hankkeen määrärahoja käyttämättä vuodelle 2015 n. 6,9 milj. euroa. Muiden hankkeiden osalta vuoden 2015 määrärahojen käyttö toteutui hyvin talousarviossa esitetyn mukaisina.

Nimettyihin hankkeisiin tuli loppuvuodesta 2015 mukaan kolme uutta hanketta, joista laadittiin hankesuunnitelmat ja hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Näiden hankkeiden määrärahan käyttö oli yhteensä vain 0,2 milj. euroa.

Pieniä hankkeita tehtiin vuoden 2015 aikana aiottua enemmän (yht. 22 kpl) ja mm. kahden siirtopäiväkotitilan perustustyöt otettiin mukaan pieneksi hankkeeksi. Muussa tapauksessa ne olisivat kohtuuttomasti kuormittaneet jo ennestään niukkaa kunnossapidon käyttötalousmenoa.

Omarahoitteisten investointihankkeiden lisäksi käynnissä oli kaksi Kuntarahoituksen kiinteistöleasingrahoituksella toteutettavaa suurta hanketta, Karhunmäen ja Nepenmäen koulujen uudisrakennukset. Näiden kahden hankkeen kokonaiskustannus on yhteensä 33 milj. euroa (alv. 0 %). Kohteiden toteutus ajoittuu vuosille 2015–2018.

Investointien työohjelmaan sisältyneet nimetyt hankkeet

Tikkarinteen peruskorjaus ja muutostyö saatiin kokonaisuudessaan valmiiksi elokuussa 2015, jolloin pihatytöt otettiin vastaan. Toteutuneet kustannukset olivat 18,15 milj. euroa (alv. 0 %) alittivat hyväksytyyn kustannusarvion 18,54 milj. euroa (KV 15.10.2012 § 75). Hanke oli vaativa useaan osaan pilkkomisen ja lukuisten sisältömuutosten johdosta. Rakennus on ollut myös koko hankkeen ajan käytössä, joten rakentajien lisäksi myös käyttäjille hanke on ollut haastava.

Uimaharjun koulun peruskorjaus ja laajennus valmistui kesällä 2015. Laajennusosa valmistui syksyllä 2014. Hankkeen sisältömuutoksista ja korjausasteen kasvusta johtuen hankkeen kustannusarviota jouduttiin päivittämään. Uusi hyväksytty kustannusarvio oli 8,73 milj. euroa (KV 18.6.2014 § 92). Hankkeen lopulliset kustannukset ovat 9,01 milj. euroa (alv. 0 %).

Papinkatu 3:n laajennus- ja muutoshanke lukioksi valmistui aikataulun mukaisesti elokuussa 2015. Vanhalla osalla tuli korjaustarpeita vastaan odotettua enemmän. Kansalaisopiston 1. kerroksen aulan läheisyydessä olevissa toimistoissa sekä kellarikerroksessa jouduttiin tekemään mittavia kreosootin poistotöitä. Hankkeen lopulliseksi kustannukseksi tuli 8,50 milj. euroa (alv. 0 %) ja se alitti hyväksytyyn kustannusarvion 10,7 milj. eurolla.

Pataluodon koulun (luokat 7-9) korjaustyö käsittää korjauksia mm. julkisivuissa, vesikatossa, alakatoissa ja porrashuoneiden lattioissa. Koulussa tehtiin peruskorjaus vuosina 2009–2010, mutta käyttäjien kokemusten ja lisätutkimusten perusteella korjaukset eivät olleet riittävän

kattavia. Rakennustyöt käynnistyivät syksyllä 2014 ja ulkopuoliset korjaustyöt saatiin valmiiksi syksyllä 2015. Keväällä 2016 käynnistyvät alakattojen puhdistustyöt, jotka valmistuvat syyslukukauden alkuun 2016 mennessä. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio on 2,67 milj. euroa (alv 0 %). Kohonneesta korjausasteesta johtuen tämän hetken arvio kokonaiskustannuksista ovat 3,3 milj. euroa (alv. 0 %).

Rantakylän koulun pihan kunnostustyö käsitti entisen Joensuun Yhteiskoulun lukion pihan muutoksen paremmin nykyistä käyttötarkoitusta (alakoulu) varten soveltuvaksi. Kohde valmistui sovitus- ja aikataulussa lokakuussa 2015. Normaalin pihavarustuksen lisäksi alakoulun pihalle rakennettiin myös lähiliikuntapalveluja mm. monitoimiareena. Pihan kunnostuksen kokonaiskulut olivat 0,71 milj. euroa (alv. 0 %), mikä alitti hyväksytyin hankesuunnitelman mukaisen kustannusarvion 0,86 milj. euroa. Hankkeelle saatiin valtion avustusta 0,16 milj. euroa.

Karhunmäen koulun investointi rahoitetaan kiinteistöleasingrahoituksella. Kohteen työt alkoivat kesällä 2015 ja koulu valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä. Kohteen KVR-urakoitsijana toimii Lemminkäinen Talo Oy. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio on 10,33 milj. euroa (alv. 0 %) ja tämän hetkisen ennusteen mukaan kokonaiskulut tulevat olemaan 9,5 milj. euroa.

Nepenmäen koulun uudisrakennus käsittää vanhan alakoulurakennusten purkamisen ja uuden yhtenäiskoulun ja kirjaston rakentamisen. Kohteen hankesuunnitelma ja kustannusarvio 22,72 milj. euroa (alv. 0 %) hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 24.2.2014 § 20. Kohteen suunnittelu aloitettiin toukokuussa 2015. Uuden koulun rakentaminen aloitetaan kesällä 2016 ja koulu on valmis kesällä 2018. Vanha koulu puretaan kevättalven ja kevään 2016 aikana.

Sinkkolan päiväkodin uudisrakennus valmistui aikataulun mukaisesti syyskuussa 2015. Kustannukset pysyivät hyväksytyssä kustannusarviossa (2,7 milj. euroa), ollen 2,62 milj. euroa (alv. 0 %).

Siilaisen terveyskeskuksen peruskorjaus- ja laajennushankkeen 1-vaiheen rakennustyöt valmistuivat elokuussa 2015 noin kuukauden myöhässä aikataulusta. Kyseinen vaihe (D,E ja F-osat) käsitti kahden laajennuksen lisäksi vanhan vastaanottotilan muutostöitä sekä vesikaton uusimisen. Vaiheen 2 (keskuskeittiö) rakentaminen käynnistyi syksyllä 2015. Loppuvuodesta 2015 saatiin myös 3-vaiheen perustustyöt käyntiin. Vaiheeseen kuuluvat hallinnon, työterveyden ja vuodeosaston tilat. Kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa Siilaisen terveyskeskuksen hankesuunnitelman ja kustannusarvion päivityksen, joka sisälsi keittiön laajuusmuutoksen sekä hallinto- ja vuodeosaston toteutuksen uudiskohteena aikaisemmin kaavaillun peruskorjaamisen sijaan. Päivitetyn hankkeen kokonaiskustannus on 43,1 milj. euroa (alv. 0 %). Hankkeessa on kustannuspaineita huolimatta karsinnoista. Kustannusennuste on 44,5 milj. euroa (alv. 0 %), mikä sisältää n. 2,5 milj. euroa käyttämättömiä hankevarauksia. Poliittinen ohjausryhmä on osaltaan hyväksynyt muutokset kustannusarvioon. Hankkeen kustannustilanne esitellään kaupunginhallitukselle helmi-maaliskuussa 2016. Hanke valmistuu kokonaisuudessaan vuoden 2017 loppuun mennessä.

Kesken toiminta vuotta uutena nimettynä hankkeena työohjelmaan tuli Joensuun hallintokuntien tilamuutokset 2015, joka käsitti muutostöitä Torikatu 17, Siltakatu 18 ja Jokikatu 8 kiinteistöissä. Hankkeen tarkoituksena on tehostaa toimintaa ja parantaa palveluja yli hallintokunta- ja yksikkörajojen ylittävällä yhteistoiminnalla. Hankkeen kokonaisinvestoinnit ovat 0,43 milj. euroa (alv. 0 %) ja valtaosa niistä kohdistuu Torikatu 17 kiinteistöön. Hanke valmistuu alkuvuodesta 2016.

Rantakylän päiväkodin ja Rantakylän liikunnan monitoimihallin uudiskohteiden suunnittelun ja urakkakilpailun valmistelutyöt käynnistyivät vuoden 2015 lopulla.

Pienet hankkeet

Vuonna 2015 toteutettiin seuraavat pienet hankkeet (alv. 0%):

Noljakan koulu, vesikattokorjaus osa B	256.000 €
Niinivaaran lukio, muutostyö 2015	311.000 €
Vesikkopuiston päiväkotiki, siirtotilan perustukset	152.000 €
Reijolan päiväkotiki, siirtotilan perustukset	93.000 €
Rantakylän uimahalli, vesikattokorjaus	279.000 €
Pyhäselän terveysasema, aulan muutostyö	99.000 €
Rantakylän terveysasema, aulan muutostyö	76.000 €
Kanervalan päiväkotiki, keittiön muutostyö v. 2015	21.000 €
Päiväkotiki Tuulikannel, keittiön muutostyö v. 2015	16.000 €
Akkiväärän päiväkotiki, keittiön muutostyö v. 2015	29.000 €
Linnunlahden päiväkotiki, keittiön muutostyö v. 2015	14.000 €
Tarpojan päiväkotiki, keittiön muutostyö v. 2015	19.000 €
Utran päiväkotiki, keittiön muutostyö v. 2015	19.000 €
Marjalatalo, keittiön muutostyö v. 2015	12.000 €
Laitosyksikkö Kultaniitty, keittiön muutostyö v. 2015	19.000 €
Rantakylän koulu (lk 1-4), keittiön muutostyö v. 2015	12.000 €
Joensuun Lyseon peruskoulu, keittiön muutostyö v. 2015	23.000 €
Joensuun Lyseon lukio, keittiön muutostyö v. 2015	31.000 €
Rantakylän koulu (lk 5-6), keittiön muutostyö v. 2015	17.000 €
Kirjaston jätekatos	50.000 €
Wärtsilätalo, keittiön muutostyö	72.000 €
Pekkalan kartano, uusi P-alue ja jätevarasto	29.000 €
Liittymismaksut	42.000 €

Pienten hankkeiden aikataulut ja kustannukset pysyivät pääsääntöisesti hyvin ennalta sovitun mukaisina. Pienten hankkeiden määrärahan käyttö ylitti talousarviovarauksen mm. loppuvuodesta pieniin hankkeisiin kirjattujen Vesikkopuiston ja Reijolan päiväkotien siirtotilojen perustamiskustannukset. Keittiöiden muutostyöt liittyvät Siilaisen uuden keskuskeittiön "cook and chill" ruoanvalmistusjärjestelmään.

Selvityskohteita

Rantakylän uuden päiväkodin ja liikunnan monitoimihallin hankesuunnitelmat.
Vesikon uimahallin tarveselvitys.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteet 2015	Toteutuma
Toimitiloja vähennetään vuonna 2015 10 000 m ² ja vuosien 2016–2017 osalta laaditaan kokonaisuohjelma.	Toimenpide-ehdotuksista vuonna 2015 toteutettiin myymällä 2 660 m ² ja purkamalla 3 600 m ² eli yhteensä 6 260 m ² .
Karhunmäen koulun ja Nepenmäen koulun investointien kiinteistöleasingrahoitus kilpailutetaan alkuvuodesta 2015.	Tilakeskus kilpailutti leasingrahoituksen talvella 2015 ja kaupunginhallitus (KH 13.4.2015 § 153) päätti valita leasingrahoittajaksi Kuntarahoitus Oyj:n. Leasingrahoituksen enimmäismäärä on 38,5 milj. euroa.
Korjausvelkaa on vuoden 2015 lopussa alle 40 milj. euroa.	Tilakeskuksen toimenpiteillä korjausvelka on laskenut vuoden 2009 52,7 milj. eurosta vuoden 2015 lopun 41,9 milj. euroon. Laskelmaa "vääristää" valta-kunnallisen rakennuskustannusindeksin nousun aiheuttama kiinteistöjen laskennallinen arvon nousu. Ilman tätä korjausvelka olisi 38,6 milj. euroa.
ESCO/energiatehokkuushankkeeseen valittujen kiinteistöjen energiakatselmusten ja peruskuntoarvioiden laadintatyö saadaan päätökseen alkuvuodesta 2015 ja ESCO/energiatehokkuus-hankesopimukset solmitaan vuonna 2015.	Esco-hankkeen kiinteistökatselmusten ja kuntoarvioiden laadinta valmistui syyskuussa 2015. Katselmukset ja arvioinnit suoritti Rejlers Oy. Tällä hetkellä on ESCO-kilpailutus konsultin valinta käynnissä. Alustava aikataulu on, että tarjouspyyntö ja rahoituseuvottelut valmistuisivat kesällä 2016.
Joensuun kaupungin toimitilahankkeiden tarve-selvitys- ja hankesuunnitteluohje päivitetään.	Uudistettu toimitilojen käyttäjille tarkoitettu toimitilahankkeiden suunnitteluperusteet sekä tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 14.12.2015 § 501. Tilasuunnitteluohjeiden käyttöönotto-koulutus järjestetään 16.2.2016.
Tilakeskukseen palkataan rakennusteknisten töiden valvoja.	Tilakeskuksen uusi rakennustöiden valvoja aloitti toimessaan toukokuussa 2015.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet vuonna

Tavoitteet 2015	Toteutuma
Tilakeskuksen taloudellinen tulostavoite on 1,503 milj. euroa.	Liikelylijäämä ennen satunnaisia eritä ja varauksia on 1 512 470 euroa. Tulostavoite täyttyi.
Peruspääomalle maksetaan 6 % (5,49 milj. euroa) korvaus.	Pääomalle pystyttiin maksamaan 6 % korvaus (5 485 621 euroa).
Talonrakennuksen talousarvion mukaiset investointimenot olivat yhteensä 25,33 milj. euroa. ja leasinghankkeiden 4,4 milj. euroa.	Toimintavuonna investointimäärärahoja kului 18,92 milj. euroa eli 6,41 milj. euroa alle budjetoidun, lähinnä hankkeiden vuosittaisesta määräraha-vaihteluista johtuen. Leasingrahoitusta käytettiin 2,83 milj. euroa.

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2015	1.1. - 31.12.2014
Liikevaihto	40 941 084,39	39 512 408,45
Valmistus omaan käyttöön	563 322,06	171 660,71
Liiketoiminnan muut tuotot	89 653,21	193 457,28
Muut tuet ja avustukset	62 303,09	
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 600 059,93	-6 572 054,02
Palvelujen ostot	-8 462 652,87	-7 956 675,01
	<u>-15 062 712,80</u>	<u>-14 528 729,03</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-638 007,96	-589 991,04
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-130 855,56	-113 396,32
Muut henkilösivukulut	-36 567,62	-32 477,24
	<u>-805 431,14</u>	<u>-735 864,60</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 312 429,75	-8 313 398,56
Liiketoiminnan muut kulut	-9 476 700,42	-8 695 167,76
Liikelylijäämä	6 999 088,64	7 604 366,49
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	-0,49	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	-166 905,85
Korvaus peruspääomasta	-5 485 620,72	-5 485 620,72
Muut rahoituskulut	-997,52	-942,18
	<u>-5 486 618,73</u>	<u>-5 653 468,75</u>
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	1 512 469,91	1 950 897,74
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot	0,00	1 830 000,00
	<u>0,00</u>	<u>1 830 000,00</u>
Ylijäämä ennen varauksia	1 512 469,91	3 780 897,74
Poistoeron lisäys	-391 000,00	0,00
Poistoeron vähennys	1 030 469,32	1 025 260,02
Investointivarausten lisäys	0,00	-4 000 000,00
Investointivarausten vähennys	391 000,00	0,00
Tilikauden ylijäämä	<u>2 542 939,23</u>	<u>806 157,76</u>

Tase

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	13 758,73	0,00
	<u>13 758,73</u>	<u>0,00</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 061 272,45	1 018 917,11
Rakennukset	149 402 634,30	139 206 593,98
Koneet ja kalusto	13 093,90	18 705,65
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 347 977,58	10 236 907,32
	<u>159 824 978,23</u>	<u>150 481 124,06</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7 537 139,47	7 537 139,47
Muut saamiset	37 781,50	34 721,50
	<u>7 574 920,97</u>	<u>7 571 860,97</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	221 637,31	56 313,88
Saamiset kunnalta	48 115,34	
Muut saamiset	718 263,49	563 723,31
Siirtosaamiset	240 997,54	
	<u>1 229 013,68</u>	<u>620 037,19</u>
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	34 353,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>168 642 671,61</u></u>	<u><u>158 707 375,63</u></u>
VASTATTAVAA		
31.12.2015		
31.12.2014		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	91 427 011,19	91 427 011,19
Tilikauden yli-/alijäämä	16 331 575,86	15 525 418,10
	2 542 939,23	806 157,76
	<u>110 301 526,28</u>	<u>107 758 587,05</u>
POISTOERO JA VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset	20 810 961,14	21 450 430,46
	4 609 000,00	5 000 000,00
	<u>25 419 961,14</u>	<u>26 450 430,46</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	0,00	1 000,00
Ostovelat	3 362 689,11	3 390 329,13
Korottomat velat kunnalta	29 334 052,47	20 894 492,43
Liittymismaksut ja muut velat	29 634,59	27 862,43
Siirtovelat	194 808,02	184 674,13
	<u>32 921 184,19</u>	<u>24 498 358,12</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u><u>168 642 671,61</u></u>	<u><u>158 707 375,63</u></u>

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä	6 999 088,64	7 604 366,49
Poistot ja arvonalentumiset	9 312 429,75	8 313 398,56
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 486 618,73	-5 653 468,75
Satunnaiset erät	0,00	1 830 000,00
Tulorahoituksen korjauserät	-16 556,67	5 139,04
	<u>10 808 342,99</u>	<u>12 099 435,34</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot (-)	-18 923 694,03	-19 415 492,64
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	127 065,05	736 687,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	143 143,00	548 675,00
	<u>-18 653 485,98</u>	<u>-18 130 130,64</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 845 142,99	-6 030 695,30
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-3 060,00	
Antolainasaamisten vähennykset muilta		
	<u>0,00</u>	<u>2 500,00</u>
	-3 060,00	2 500,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	0,00	-13 630 298,00
	<u>0,00</u>	<u>-13 630 298,00</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta	-48 115,34	405 117,04
Saamisten muutos muilta	-560 861,15	-555 083,10
Korottomien velkojen muutos kunnalta	8 439 560,04	20 853 902,06
Korottomien velkojen muutos muilta	-16 733,97	-836 138,93
	<u>7 813 849,58</u>	<u>19 867 797,07</u>
Rahoituksen rahavirta	7 810 789,58	6 239 999,07

10. ALLEKIRJOITUKSET JA LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

10. Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät

Joensuussa ____/____.2016

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

Joensuussa ____/____.2016

BDO Audiator Oy

_____
JHTT, HTM Johanna Mäkelä

11. Luettelo kirjanpito- ja tositelajeista

Tilinpäätös		Sidottuna
Päiväkirja		Sähköinen arkistointi
Pääkirja		Sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot		Atk-tulosteena
Tase-erittelyt		Sidottuna
Tositeaineisto		
Kirjanpito		
Avaava tase	ALKUSA-	Paperitulosteena
Muistiotositteet	MUIST1-	Paperitulosteena
Muistiotositteet, EU	EUULK-	Paperitulosteena
Muistiotositteet, rahastot	MUIRAH-	Paperitulosteena
Kassatositteet	KASSA2-	Paperitulosteena
Sisäinen tilimyynni, CPU	KASSAS-	Paperitulosteena
Tiliotteet	PANKKI-	Sähköinen arkistointi/paperituloste
Sisäiset siirrot ja oikaisut	MUISIS-	Paperitulosteena
Sisäiset tilityserät	SISERA-	Paperitulosteena
Sisäiset tositteet, EU	EUSIS-	Paperitulosteena
Sisäiset tositteet, sos.- ja terv.vir	MUISOS-	Paperitulosteena
Vesilaskutus	VESIKP-	Paperitulosteena
Sisäiset vuokrat	SISVUO-	Paperitulosteena
Sosiaalityö, ProConsona	SOSTYO-	Paperitulosteena
Konevarikko	KONEVA-	Paperitulosteena
Käyttösuunnitelma	BUD-	Paperitulosteena
Talousarvion muutosten tallennus	BUDL-	Paperitulosteena
Konvertoitavat toteumat	VANHAT-	Paperitulosteena
Palkat		
Manuaaliset palkat	MUIPAL-	Paperitulosteena
Manuaaliset palkat, EU	EUPAL-	Paperitulosteena
Atk-palkkatositteet	PALKAT-	Paperitulosteena
Matkalaskut	MATKAT-	Paperitulosteena
Matkalaskut	TRAVEL-	Paperitulosteena
Ostoreskontra		
Ostoreskontra, Rondo	OSTOT-	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontramaksut	OMAKSU-	Paperitulosteena
Ostoreskontra, käsinmaksu	OMAKSU-	Paperitulosteena
Sisäiset laskut Rondosta	SISRON-,SISROP	Sähköinen arkistointi
Myyntireskontra		
Laskutuskaadot	YMR10-YMR99	Paperitulosteena
Kuittaukset	YMRHYV	Paperitulosteena
Manuaaliset suoritukset	YMRMAN	Paperitulosteena
Viitesuoritukset	YMRVII	Paperitulosteena
Varastot	VARAS1	Paperitulosteena
Käyttöomaisuus		
Myynti/romutukset	KOMTOS	Paperitulosteena
Suunnitelman mukaiset poistot	KOMTOS	Paperitulosteena
Käyttöomaisuusmuistiot	KOMMUI	Paperitulosteena
Irtaimisto	IRTAIN-	Paperitulosteena
Konserni		
Alkusaldot	KLALKU-	Paperitulosteena
Tytär/kuntayhtymät	KLYHT-	Paperitulosteena
Konsernikirjaukset	KLKIRJ-	Paperitulosteena

